

შოთა რუსთაველის ქართული ლიტერატურის ინსტიტუტი
გალაკტიონის კვლევის ცენტრი

კვლევის მეთოდოლოგია

VII

თბილისი 2014

უაკ (UDK)

გ-

სარედაქციო კოლეგია:

**თეიმურაზ დოიაშვილი (რედაქტორი), ლევან ბრეგაძე,
გასტონ ბუაჩიძე, ნინო დარბაისელი, ირაკლი
კენჭოშვილი, ემზარ კვიციანიშვილი, როსტომ ჩხეიძე**

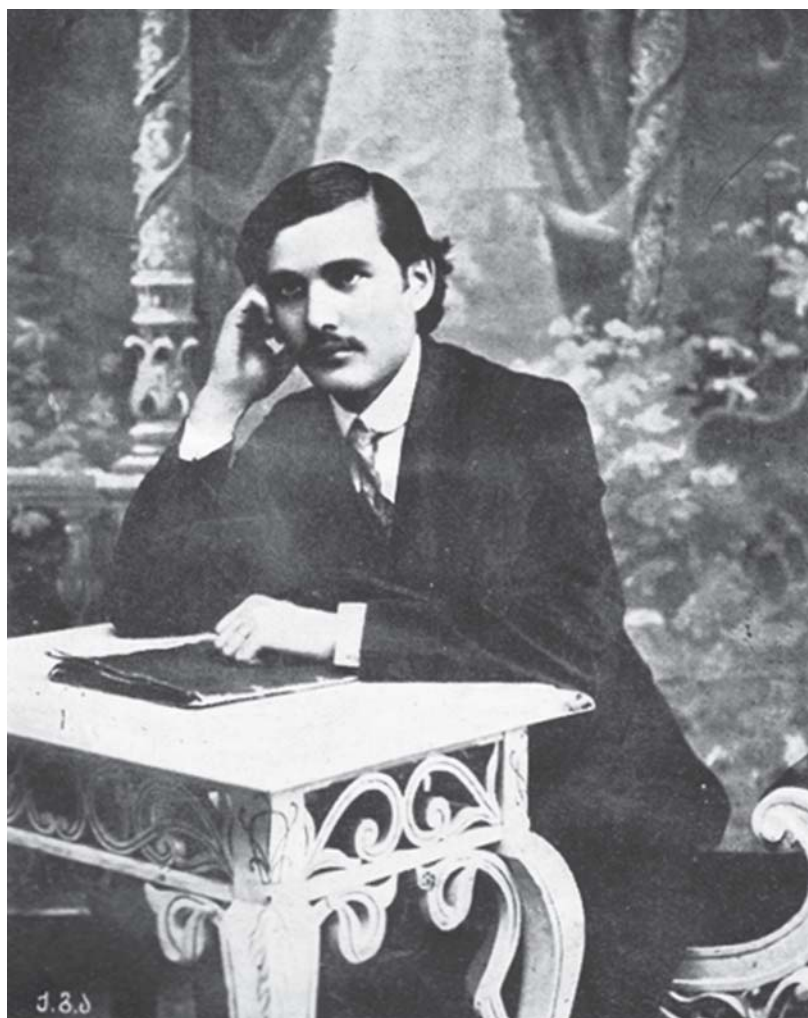
პასუხისმგებელი მდივანი —
ნათია სიხარულიძე

მორიგე რედაქტორი —
ნინო ხიდიშელი

გარეკანის დიზაინი —
თენგიზ მირზაშვილი

გალაკტიონოლოგია, VII, 2014
რედაქციის მისამართი: 0108, თბილისი, მერაბ კოსტავას ქ. № 5.
ტელეფონი: 299-53-00
ელ.ფოსტა: galaktionologia@yahoo.com

ISBN 978-9941-0-1052-1 (ყველა ნიგნი)
ISBN (მეშვიდე ნიგნი)

ედვინება

გალაკტიონ ტაბიძის პირველი წიგნის

გამოცემიდან ასი წლისთავს

ნიგნი-მთლიანობა

1914 წლის ივნისში ქუთაისში, გოკიელოვის ბინაში გამართულ სტამბაში, ახალი დროების შესაფერისი სახელი — „ძმობა“ რომ ჰქონდა, ტუტკუ გვარამიას თაოსნობით გალაკტიონ ტაბიძის ლექსების პირველი ნიგნი დაიბეჭდა.

ივნისმა და მთლიანად ზაფხულმაც მშვიდად, უხმაუროდ ჩაიარა, ახალგაზრდა მგოსანი კი გულისფანცქალით ათვალიერებდა ჟურნალ-გაზეთებს და ელოდა, როდის დაიქუხებდა შთაგონებით, ჟინით და ვნებით დაწერილი მისი ნიგნი.

იმედი დიდი ჰქონდა.

„ამ ნიგნით მე ვფიქრობდი ქვეყნის აფეთქებას“, — ასე გამოხატა გალაკტიონმა ორმოცზე მეტი წლის შემდეგ იმდროინდელი განწყობილება.

პოეტურ „აფეთქებას“ კი არა, სარაევოში 1 აგვისტოს გასროლილ ნამდვილ ტყვიას არ გამოუფხიზლებია ზაფხულის სიცხით გათანგული თბილისი და ქუთაისი. ცოტა თუ აცნობიერებდა, რომ ევროპაში აპოკალიფსის მწვანე მხედარმა შემოაჭენა, რომ შორეულ ბოსნიაში ერცჰერცოგ ფრანც-ფერდინანდის მკვლელობას მსოფლიო ქარტეხილები მოჰყვებოდა.

ამ დროს ჭყვიშში მყოფი გალაკტიონი მოსკოვიდან არდადეგებზე ჩამოსულ ბიძაშვილს — ტიცციან ტაბიძეს შესჩიოდა:

— რა წელიწადი დადგა. რანაირი წელი ერგო ჩემს პირველ ნიგნს... გამოვიდა თუ არა ნიგნი, ომიც გამოცხადდა. ბედი არ ჰქონია, ტიტია ჩემო, ბედი...

ტიტია-ტიციანი იზიარებდა გალაკტიონის წუხილს, თან, ალბათ, ელიმებოდა კიდევ მის ხუმრობანარევ, მაგრამ ნაღვლიან სიტყვებზე:

— ამ წიგნით მე ვფიქრობდი ქვეყნის აფეთქებას და ჩემს მაგიერ გერმანია აფეთქებს ქვეყანასო...

* * *

ლიტერატურულმა კრიტიკამ გალაკტიონ ტაბიძის პოეტური ნიჭი გზის დასაწყისშივე შეამჩნია. ერთ-ერთ წერილში, რომელიც ლირიკაში ბუნების განცდას ეძღვნებოდა, იგი ფიოდორ ტიუტჩევის გვერდით მოიხსენიებოდა, სხვა ავტორებთან კი ისეთი მიმართულების პოეტად იყო წარმოჩენილი, ვინც, ოცნებას შეხიზნული, მხოლოდ თავის ინდივიდუალურ „მეს“ გამოსახავს. სულ მალე გალაკტიონის სახელი ახალ მიმდინარეობებს — იმპრესიონიზმსა და სიმბოლიზმს დაუკავშირეს.

პირველი წიგნის მიმართ კრიტიკოსები, რასაკვირველია, გულგრილნი არ დარჩენილან. გარდა ივანე გომართელის ესეისა, რომელიც კრებულს წინ უძღოდა, პრესაში გამოქვეყნდა ივანე ყიფიანის, აკაკი პაპავას, ალექსანდრე აბაშელის, მიხეილ აბრამიშვილის, იოსებ იმედაშვილის, ტიცციან ტაბიძისა და სხვათა წერილები, რეცენზიები თუ გამოხმაურებანი. იმდროინდელმა კრიტიკამ თითქმის ერთხმად აღიარა გალაკტიონ ტაბიძის ტალანტი, განსაზღვრა წიგნის იდეურ-თემატური მიმართულება და მეტ-ნაკლებად შეეხო ფორმის საკითხსაც. საკმარისია წერილთა სათაურების ჩამოთვლა, — „სევდის მგოსანი“, „ღამის მგოსანი“, „ყვითელი ფოთოლი“, „მარტოობის ორდენის კავალერი“, — რომ ცხადი გახდეს: ყურადღების ცენტრში მოექცა ავტორის სახე — წიგნის ლირიკული სუბიექტი, მისი ფიქრები და განწყობილებანი ანუ შემოქმედის ცნობიერების შინაარსი. სევდის, მარტოობის, სულიერი ობლობის, იდუმალების, მარადისობისაკენ ლტოლვის მოტივთა დომინანტურობის გამო ჭაბუკი გალაკტიონი კრიტიკამ ნიკოლოზ ბარათაშვილის გზის აღმადგენლად და გამგრძელებლად დასახა და „მსოფლიო სევდის

მგოდებელ მგოსანთა“ ორდენშიც ჩარიცხა. შეუმჩნეველი არ დარჩენილა ავტორის განსაკუთრებული ინტერესი უნივერსალური პრობლემებისადმი (ეროვნულ-სოციალური საკითხების წილ!) და მისტიკური ნაკადის არსებობა.

გალაკტიონოლოგიის თანამედროვე ეტაპზე პოეტის ადრეულ ლირიკასა და, მაშასადამე, პირველ წიგნზე მსჯელობისას, უპირატესად, კრიტიკული სიმკვეთრე იგრძნობა. ამ პერიოდს განიხილავენ „მხოლოდ შეგირდობის ხანად“, როდესაც XIX საუკუნის პოეტის ინერციით და „ახალი პოეზიის“ მიბაძვით შეიქმნა „სტილისტური სიჭრელით აღბეჭდილი“, „დიფუზიური პოეზია“.

ამრიგად, თანამედროვეთა აღიარებას მოგვიანებით კრიტიციზმი შეენაცვლა, მაგრამ არც ქებასა და, ცხადია, არც უარყოფაში არ ჩანს პასუხი კითხვაზე, რით და როგორ აპირებდა გალაკტიონი „ქვეყნის აფეთქებას“. ნუთუ პოეტი, მიმწუხრის ჟამსაც რომ ახსოვდა პირველ წიგნთან დაკავშირებული დიდი მოლოდინი და იმედები, ასე ცდებოდა თავისი ნაღვანის შეფასებისას?!

* * *

გალაკტიონ ტაბიძის პირველ წიგნში სულ 153 ლექსია.

კრებულის შესადგენად პოეტს შესარჩევი სამუშაო ჩაუტარებია: გარდა უამრავი ახალი, გამოუქვეყნებელი ლექსისა, ავტორმა წიგნში 1908-1912 წლებში დაბეჭდილი ორმოცდათექვსმეტი ლირიკული ნაწარმოებიდან მხოლოდ თექვსმეტი შეიტანა. ესთეტიკური კრიტერიუმი, რასაც სელექციის დროს მიმართავენ ხოლმე, გალაკტიონს, როგორც ჩანს, მკაცრად არ დაუცავს, რადგან მხატვრულად უფრო ღირებულთა ნაცვლად კრებულში შედარებით სუსტი ლექსებიც მოხვდა.

ყურადღებას იქცევს ერთი გარემოებაც: ლექსების განლაგებისას უარყოფილია ქრონოლოგიური პრინციპი —

ადრეული ნაწარმოებები პოეტმა გვიანდელთა შორის ჩართო. მაგალითად, 1910 წელს გამოქვეყნებული ლექსი „ჭკნობა“ კრებულში რიგით ასმეექვსეა.

გალაკტიონი, რომელმაც მანამდე რამდენჯერმე ამაოდ სცადა წიგნის გამოცემა, რასაკვირველია, ნაწარმოებთა უნესრიგო, ქაოტურ განლაგებას არ დაუშვებდა, ამიტომ ქრონოლოგიური რიგის დარღვევა ესთეტიკური კრიტიკუმიის შერბილებასთან ერთად ბადებს ვარაუდს, რომ პირველი წიგნის შედგენისას ავტორი რაღაც სხვა, ჩვენთვის უცნობი პრინციპით ხელმძღვანელობდა.

კრებულის დაკვირვებული შესწავლა სხვა გარემოებებსაც წარმოაჩენს, პირველ რიგში — ხშირ და პირდაპირ გადაძახილებს ლექსებს შორის. ამასთან, თითქოსდა ნათელი სახისმეტყველების მიუხედავად, ტექსტებში იგრძნობა რაღაც ბუნდოვანება, რის გამოც შინაარსის მიმართ არაერთი კითხვა ჩნდება. პირველსავე ლექსში „ხელოვნება“, მაგალითად, გაურკვეველია, რა იგულისხმება გამოთქმებში „შორი მუსიკა“, „ცის ალერსი, ცის ამბორი“, „სალვთო ბილიკები“, „კვალი“... მაგრამ ის, რაც ბუნდოვანია იმანენტურ ჩარჩოში, სიცხადეს სხვა ტექსტების გარემოცვაში იძენს. იმავე „ხელოვნებას“ ფარული ძაფები აკავშირებს ისეთ ლექსებთან, როგორებიცაა „შორი ალერსი“, „სიმღერა“, „პოეტი“, „იდეალი“, „მე მესიზმრება“ და, ზოგადად, მთელ კრებულთან. ამ კავშირებისა და მთლიანი კონტექსტის გათვალისწინების გარეშე, ფაქტობრივად, შეუძლებელია ტექსტების აზრობრივი შინაარსის გაგება-ინტერპრეტირება.

წარმოდგენილი დაკვირვებანი გალაკტიონის პირველ წიგნზე მაფიქრებინებს, რომ ჩვენ წინაშეა არა ტრადიციული „რჩეული“ — ლექსების ნაკრები, არამედ ერთიანი ტექსტი — **წიგნი-მთლიანობა**. სწორედ მთლიანობა უნდა იყოს ის პრინციპი, რომელმაც განსაზღვრა ლექსების შერჩევაც და მათი არაქრონოლოგიური განლაგებაც. ერთიან სივრცეში მოქცეული ყოველი ლექსი მხატვრული მთლიანობის წახნა-

გია, ერთდროულად ამხსნელიც და ასახსნელიც წინარე თუ მომდევნო ტექსტებისა.

ცნობილი ფაქტია, რომ 1912 წლიდან გალაკტიონ ტაბიძე ახალი, მოდერნისტული პოეზიით ინტერესდება. ჭაბუკი პოეტი გულმოდგინედ ეცნობა დიმიტრი მერეჟკოვსკის, ფიოდორ სოლოგუბის, განსაკუთრებით, კონსტანტინ ბალმონტის, ვალერი ბრიუსოვის, ანდრეი ბელის, ალექსანდრ ბლოკის წიგნებს. რუს სიმბოლისტთა პოეტური კრებულები-სა და ლიტერატურულ-ესთეტიკური წერილების გაცნობისას გალაკტიონს შეუმჩნეველი ვერ დარჩებოდა პოეტური მთლიანობის მკაფიოდ დეკლარირებული იდეა და ამ იდეის რეალიზაციის ნიმუშები, თუნდაც ალექსანდრ ბლოკის „ლექსები მშვენიერ ბანოვანზე“ (1904). ამ დროისათვის რუსულ სიმბოლიზმში, შარლ ბოდლერის „ბოროტების ყვა-ვილების“ გამოცდილების გათვალისწინებით, უკვე არსებობდა ლირიკული თხრობით შეკავშირებული არაერთი სხვა წიგნი-მთლიანობა.

ვალერი ბრიუსოვი, რომლის შემოქმედებას გალაკტიონი ზედმიწევნით იცნობდა, ადრეული კრებულის „luvenalia“-ს („სიჭაბუკისანი“) წინასიტყვაობაში მკითხველებს ურჩევდა, ლექსები წაეკითხათ თანამიმდევრობით, როგორც ლირიკული დღიური ან რომანი, რათა არ დაკარგულიყო წიგნის მთავარი ღირსება — ჩანაფიქრის მთლიანობა. მოგვიანებით, თხზულებებისა და თარგმანთა პირველ ტომში (1913), რომელიც, სავარაუდოდ, ხელთ ჰქონდა გალაკტიონს, რუსული სიმბოლიზმის ლიდერი აღნიშნავდა, რომ მისი ყოველი ლირიკული კრებული, შინაარსითაც და არქიტექტონიკითაც, განსაზღვრულ მთლიანობას წარმოადგენდა.

წიგნის პუბლიკაცია გალაკტიონს ადრეც — 1911 და 1912 წლებშიც სურდა, მაგრამ პოეტი, უბრალოდ, ლექსებისა და პოემების შეკრება-გამოცემას ფიქრობდა. უთუოდ „ახალი პოეზიის“, ახალი იდეების გაცნობას უნდა შთაეგონებინა გალაკტიონი, შეექმნა წიგნი-მთლიანობა და მის განსახორ-

ციელებლად ინტენსიური მუშაობაც დაენყო. დაახლოებით ორწლიან მონაკვეთში დაინერა ასოცდაათზე მეტი ლექსი, რომლებიც მიზნობრივად შერჩეულ ორ ათეულამდე ადრეულ ნაწარმოებთან ერთად ახალი კონსტრუქციული პრინციპით გაერთიანდა.

ამ წიგნით მე ვფიქრობდი ქვეყნის აფეთქებასო...

„ახალ პოეზიასთან“ დაკავშირებული, მკითხველთათვის უცნობი მრავალი ლექსის გამოქვეყნება და, რაც მთავარია, წიგნი-მთლიანობის შექმნა, ალბათ, იძლეოდა იმის ობიექტურ საფუძველს, რომ ეპიგონ-ვულგარიზატორთა მიერ კლასიკური პოეზიის გაუფასურების ფონზე ახალგაზრდა შემოქმედს ამგვარი მოლოდინი ჰქონოდა.

* * *

გალაკტიონ ტაბიძის ლექსების პირველ წიგნს კარგად გააზრებული სიუჟეტურ-კომპოზიციური წყობა გამოარჩევს. კრებულის მთლიანობას, უპირველეს ყოვლისა, განაპირობებენ ისეთი ღია ინტეგრატორები, როგორებიცაა ლირიკული სუბიექტი და გზის თემა.

წიგნი იხსნება ლექსი-მანიფესტით „ხელოვნება“. იგი ავტორის მსოფლმხედველობრივ-ესთეტიკურ ძიებათა ერთგვარი რეზიუმეა და მის ზოგად პოზიციას აფიქსირებს.

მანიფესტს მოსდევს ლექსი-პროლოგი სათაურით „მიმღერე რამე“, როგორც გზამკვლევი წიგნი-მთლიანობის მხატვრულ სამყაროში. რეფრენულად განმეორებადი ფორმულა „მიმღერე რამე“ მიემართება „ნუგეშს“ ანუ მუზას: პოეტური შესაქმის დაწყებამდე ავტორი, ძველ პოეტ-ეპიკოსთა მსგავსად, პოეზიის ქალღმერთს სთხოვს შეწევნას.

პროლოგში მონიშნულია ის ძირითადი თემები, მოტივები და განწყობილებანი, რომლებიც ლირიკული სუბიექტის ცნობიერების შინაარსს ქმნიან. შინაგანი განვითარების გარკვეულ ეტაპზე ავტორი ემზადება მხატვრულად გაიაზ-

როს განვლილი ცხოვრება, ის მოვლენები და განცდები, წარუშლელი კვალი რომ დატოვებს მის სულსა და მეხსიერებაში. პოეტს სურს გვიამბოს „სრულ ტრფობაზე“ — გარდასულ ზექვეყნიურ სიყვარულზე, ყმანვილკაცობის უზრუნველ ხანასა და ნაადრევად დაკარგულ ბედნიერებაზე. იგი გვპირდება, აღადგინოს „ქარიშხლიანი სიცოცხლის“ სურათები — არსებობის მიზნის ძიების თავგანწირული ცდები, რაც, სამწუხაროდ, მთელი თაობის სულიერი დაცემა-დაუძლურებით დამთავრდა.

საკუთრივ ლირიკული ნატარივი იწყება რიგით მესამე ლექსით „შავი ყორანი“, რომელსაც თხრობაში ექსპოზიციის როლი ეკისრება და თავიდანვე გამოკვეთს სიუჟეტის საყრდენ თემას. სამჯერადი გამეორებით აქცენტირებული სიტყვა „გზა“ („გზაზე მივდივარ“, „გზა გავიარე“, „გზა აღარა სჩანს“) იმის მაცნეა, რომ ავტორი გზის/მგზავრობის მეტაფორას მიმართავს, ლირიკული სუბიექტი კი მგზავრი-პილიგრიმია. ამ მეტაფორას, როგორც ვნახავთ, წიგნში ერთდროულად კონცეპტუალური დატვირთვაც აქვს და სიუჟეტის სტრუქტურასაც განსაზღვრავს.

გზა, როგორც მხატვრული კონცეპტი, ცხოვრებას/არსებობას გაიაზრებს, როგორც დროში განფენილ პროცესს. პოეზიაში იგი ხშირად ავტორის შემოქმედებითი განვითარების სურათს წარმოაჩენს, თუმცა გალაკტიონის პირველ წიგნში ნაჩვენებია არა კონკრეტული პოეტის ევოლუციის პროცესი, არამედ განსაზღვრული ტიპის შემოქმედის მსოფლმხედველობრივ-ესთეტიკური პოზიცია, როგორც „მოგზაურობის“ შედეგი. იგი იკითხება შემოთავაზებულ იდეათა კომპლექსში, სინამდვილესთან მიმართების სპეციფიკაში, უპირველესად კი — ლირიკული სუბიექტის პარადიგმაში.

ლირიკული სუბიექტი, როგორც ავტორის სახე, გალაკტიონთან მოკლებულია ინდივიდუალურ ნიშნებს. პოეტის მონოლოგებსა და ობიექტივირებულ თხრობაშიც ყოველთვის ერთი ხმა ისმის და იგი პარადიგმულ სუბიექტს ეკუთვნის.

ნის. ავტორისეული ყველა სახე-ნილაბი (მოხეტიალე ყარიბი, მხედარი, მეზღვაური...) ლექსიდან ლექსამდე ინტეგრირდება ცენტრალური პერსონაჟის — ახალგაზრდა პოეტი-პილიგრიმის სახე-სიმბოლოში. ესაა სინამდვილის უარმყოფელი მარტოსული — ბრბოსაგან განმდგარი/დევნილი პოეზიის ქურუმი, ზექვეყნიური გრძნობით ანთებული მგოსანი-მენესტრელი, ვინც თავგანწირვით დაეძებს ცხოვრების მიზანს, თუმცა ეს ხშირად ამაო, თვითკმარ ქმედებად ესახება.

შემოქმედის ტიპი, რომელსაც გალაკტიონი წიგნში ძერწავს, — პესიმისტური მსოფლგანცდით და ინდივიდუალიზმით, სინამდვილისა და ხელოვნების შეუთავსებლობის იდეით და პანესთეტიზმის ნიშნებით, — ნეორომანტიკული პოეზიის არეალში თავსდება. პოეტი სხვადასხვა რაკურსით და ასპექტით წარმოგვიდგენს რომანტიზმის უნივერსალური მოდელის შესაბამისად ორგანიზებულ ლირიკულ ცნობიერებას, რომელსაც ეპოქისმიერი დეკადენტური სკეფსისიც ახლავს.

ავტორის პოზიციის გამომხატველი ლირიკული სუბიექტის ფოკუსია, რომელიც ცალკეულ ტექსტებს წიგნის ერთიან მსოფლმხედველობრივ-კონცეპტუალურ სივრცეში უყრის თავს.

დავუბრუნდეთ ექსპოზიციას — ლექსს „შავი ყორანი“.

მოგზაურობის სიუჟეტს გალაკტიონი სათავიდან კი არ იწყებს, არამედ — კრიზისული მომენტიდან, როდესაც დაქანცულ პოეტ-პილიგრიმს გზის დაკარგვის საფრთხე ემუქრება:

**მაგრამ სადა ვარ? გზა აღარა სჩანს,
ამ სიბნელეშიც გაჭირდა გავლა...**

ვითარება საგანგაშოა: სადღაც უკან (წარსულში) დარჩა „მთისა ქედები“, წინ კი შორი, უსაზღვრო სივრცეა გადაშლილი. მგზავრი იძულებულია შეწყვიტოს მსვლელობა, შეჩ-

ერდეს, რადგან, აქტიურობის მიუხედავად, სივრცე უცვლელია, წყვდიადში კი გზის გაგნება ჭირს.

თხრობის ასეთი დასაწყისი ასოციაციით „ღვთაებრივი კომედიის“ ექსპოზიციას მოგვაგონებს. გზის ჭეშმარიტებაში დაეჭვებული გალაკტიონის პერსონაჟიც, ნახევარგზაზე, გაურკვევლობის უსიერ ტევრშია მოქცეული. შეჭირვების ჟამს დანტეს ბრძენი ვერგილიუსი ეცხადება, გალაკტიონის პილიგრიმს კი — შავი ყორანი! ბედისწერის ეს ავბედითი სიმბოლო, ერთი მხრივ, ბარათაშვილის „მერანს“ უკავშირდება, უკუთქმითი ფრაზების დაჟინებული გამეორებით კი („ნუ იხედები“, „ნუ გასცქერი“, „ნურვის ელი“) ედგარ პოს „ყორანის“ ლამის სტუმარს — მეტყველ ფრინველს.

გზად მიმავალ მგზავრს შავი ფრინველი აუწყებს, რომ წარსულის გააზრებისა და მომავლის განჭვრეტის წადილი ფუჭია, ხოლო ცხოვრების მიზნის ძიება — ამაო. ყორანი ლირიკულ სუბიექტს ყოფიერების ფუნდამენტურ კატეგორიებს (სივრცე, ჟამი, დრო) შეახსენებს და შთააგონებს, რომ სამყაროს მარადიულ, უცვლელ სცენაზე გულცივად და უსასრულოდ თამაშდება არსებობის დროით დასაზღვრულობის ტრაგედია. რეალური მხოლოდ „განადგურების სევდიანი გზაა“, ამა სოფლად ადამიანს გარდაუვალი სიკვდილი ელის...

ლირიკული ნარატივის დასაწყისშივე მძაფრი კოლიზიის — სიკვდილი თემის შემოტანა ძლიერ ბიძგს აძლევს სიუჟეტის გაშლას. დაეჭვებით აღძრულ სულიერ კონფლიქტს მოაქვს თემებისა და განწყობილებების ის სპექტრი, რაც მუდმივად თან სდევს და აფორიაქებს პოეტ-პილიგრიმს.

სიკვდილის თემა პირდაპირ უკავშირდება გზის მეტაფორასა და სიცოცხლის საზრისის ძიებას. თუ სიკვდილი შავი ბედისწერაა, ადამიანის გზაზე შედგომა ანუ აქტივობა აზრს კარგავს. აქედან გამომდინარე, მიზნის ძიება მხოლოდ ისეთი პიროვნების ხვედრია, ვისაც სწამს და ეოცნებება სიკვდილის დამარცხების შესაძლებლობა. ასეთი მეოცნებე იყო გალაკტიონის პერსონაჟი, სანამ სინამდვილე — შავი ყორა-

ნი სიკვდილის გარდაუვალობას შეახსენებდა.

„გზა“ გალაკტიონთან ან პირდაპირ სახელდება, ან მინიშნებულია მოძრაობის აღმნიშვნელი სიტყვებით (მივდივარ, გავიარე, ვხეტიალობდი...), რომლებიც ლირიკული სუბიექტის ფსიქოლოგიურ-ემოციურ განწყობილებათა გამომწვევ სიტუაციებს აფიქსირებენ. თუ მიზანი მოძრაობას, წინსვლას აძლევს სტიმულს, სიკვდილი უმიზნობის განცდით ნებელობას ადუნებს. ეს განცდა სიუჟეტში შეჩერებებით, პასიურ-ჭვრეტითი მდგომარეობებით (ვიცდი, ვხედავ, ვუკვირდები, ვფიქრობ, ვეძახი...) აღინიშნება და განსჯით-რეფლექსური სტილით გადმოიცემა.

სინამდვილე/ანმყო წიგნში ორი სტაბილურად ნეგატიური ნიშნით ხასიათდება — მუდმივი ტანჯვა-წამებით და დასასრულის მოლოდინით. სიკვდილის ფენომენს გალაკტიონი რამდენიმე ასპექტით — რელიგიური, მისტიკური თუ მატერიალისტური კონცეფციების სამზერიდან გაიზარებს. უკიდურესი იმედგაცრუების ჟამს სიცოცხლე ოდენ არყოფნისაკენ მიმავალი გზაა, სიკვდილი — ხსნა, განამებული არსებობის ალტერნატივა („მე სიკვდილს ვეძებ, რომ დამიამოს / და დამავინყოს გულის ღრმა წყლული“). მიუხედავად ამისა, პოეტ-პილიგრიმს არ ტოვებს ოცნება იდეალურ მხარეზე — „სხვა ედემზე“, რომელიც მისი ლტოლვის მუდმივი ობიექტია. მას არ სურს დაიჯეროს სულის უკვალოდ გაქრობა, თუმცა არც ნირვანაში გადასვლა და ემპირეაში პასიური ყოფნა აკმაყოფილებს.

გზის თემა წიგნში სამ ქვეთემად განშტოვდება და, ლირიკული სუბიექტის სულიერი მდგომარეობის შესაბამისად, ლექსებში ერთმანეთს ენაცვლება მოძრაობის, უძრაობისა და სტიქიის — მიზნის ძიების, სკეპისისა და ბრძოლის მოტივები.

თუ მოძრაობა მიზნის მიღწევის, იდეალის მიგნების იმედს უკავშირდება, შეჩერებანი და პასიურ-ჭვრეტითი მდგომარეობანი, უპირატესად, რეფლექსიებია ანმყოზე, თანა-

მედროვე ცხოვრებაზე, სადაც მგზავრის ყოფნა ცხედრის არსებობას ედარება. შავი ფრინველის მკაცრი შეგონების შემდეგ პესიმიზმისა და სკეფსისის შემოტევა კულმინაციას აღწევს ლექსში „უდაბნო“. უდაბნო ინფერნალური სინამდვილის სიმბოლოა, რომლის სივრცეში პოეტი-პილიგრიმის მიერ ყოველივე ეჭვქვეშაა დაყენებული. უარიყოფა ყველაფერი — სიყვარული, მეგობრობა, სამშობლო, ლტოლვა „უსაზღვროსა და მიუწვდომლისაკენ“, თვით პოეზიაც კი („ვიმღერო? მაგრამ ჩემთვის რაა ჩემი სიმღერა?“). მგზავრის სულში „სიცარიელის შავი ნისლი“ ისადგურებს და ნატვრა „უცნაური რაიმე ძალისა“, რომელიც ამ ნისლს გაფანტავს.

სუბიექტის გააქტიურება და სიუჟეტის სტატიკურობის დაძლევა იწყება უმნიშვნელოვანესი ლექსით „განახლდა გული“. იგი პრინციპულად უპირისპირდება „შავი ყორანის“ კონცეფციას, რომელმაც უმიზნობის განცდა მოიყოლა და მოძრაობა შეაფერხა. ამჯერად ლირიკული პერსონაჟი ალტაცებით საუბრობს ფერისცვალებასა და აღორძინებაზე, შავი ბურუსისა თუ წყეული ღამის დამარცხებაზე. ამიერიდან ისინი ვეღარ დააბრკოლებენ მგზავრის წინსვლას და მებრძოლ სულისკვეთებას:

**წინ ვივლი, სანამ დავმინდებოდე,
ბედს კი მაინც არ შევურიგდები.
წინ ნუ მიხვდები, შავო ბურუსო,
წყეულო ღამევ, წინ ნუ მიხვდები!**

განახლების გზაზე წარსულთან, სიყმანვილის ილუზებთან გამოთხოვებაც ხდება და ანმყოში განცდილი აპათიის დავინწყებაც. სული ბრძოლის, გამარჯვების ჟინით ივსება:

**გავანადგურებ ხელისშემშლელ ნისლს,
წყეულ ღამესაც გავანადგურებ!**

საიდან მოდის ეს უჩვეულო, განმახლებელი ძალა? იგი წამების უწყვეტ ცეცხლში, მარტოობისა და მწუხარების ნიაღში იზადება. ცეცხლიდან, წარსულის ფერფლიდან, ვითარცა ფენიქსი, აღდგება ძველი მეოცნებე, რასაც მოძრაობის განახლება მოსდევს.

გალაკტიონი პირველ წიგნში არცთუ იშვიათად საუბრობს „ქარიშხლიან წარსულზე“, მიზნისათვის ბრძოლაზე („მქონდა მიზანი... ბრძოლა იყო ცა მისი მცნების“). თუ გავითვალისწინებთ, რომ ბრძოლის მიზანი სიკვდილის დაძლევა, „სხვა ედემში“ გაღწევაა, ნათელი გახდება, რომ პრინციპულად უარსაყოფია ბრძოლის კონცეპტში სოციალური შინაარსის შეტანა. ეს სახე-ცნება გალაკტიონთან მხოლოდ და მხოლოდ სულიერ ძალისხმევას გულისხმობს, რომელიც ზეექვეყნიურ ზრახვათა განსახორციელებლად არის მიმართული.

პილიგრიმის ფერისცვალებით, როგორც ითქვა, კვლავაც იწყება იდეალის, „ქალწულის“ ძიება. ლირიკული სიუჟეტის საყრდენს სწორედ „ქალწულისადმი“ პოეტი-პილიგრიმის სიყვარულის ამბავი ქმნის — სატრფოსთან წარმოსახული შეხვედრის, მისი დაკარგვისა და დაუსრულებელი ძებნის პერიპეტეიები.

ჟამიდან ჟამამდე განახლებულ გულს მაინც აშინებს „უმიზნობის ქსელი საზარი“, იდეალის ძებნისას თავს ახსენებს ძველი, მაგრამ უპასუხოდ დარჩენილი, ეჭვნარევი კითხვა:

**საით მივყავარ ჩემს მოწყენილ გზას,
სად ვპოვებ სვებას მიუსაფარი?**

ამგვარი განცდის მიზეზი ისაა, რომ „ქალწული“, ვისაც „ოცნება ედემის ციურ ხატებად თვლიდა“, თვალს მიეფარა, პილიგრიმის ძახილს არავინ ეხმაურება:

**ვწუხვარ... ვეძახი სიცოცხლის მიზანს,
მაგრამ არავინ იძლევა პასუხს...**

ასეთ კრიზისულ მომენტებში ლირიკული სუბიექტის ყოფნა „უმიზნო დღეების“ წყებად, ტანჯვად იქცევა.

ლირიკულ სიუჟეტში ერთმანეთს რამდენჯერმე ენაცვლება პასიურობა-ჭვრეტისა და ძალთა მოკრების — აქტიურობის ფაზები. პოეტი-პილიგრიმი, წარმავლობას შეგუებული ბრბოსაგან განსხვავებით, ვერ ელევა მარადისობის მაძიებლის დიად მისიას, თუმცა ლექსში „ბედს იქით“ რეალურ ცხოვრებასთან შერიგების შესაძლებლობაც მოისინჯება:

**მაგრამ ვის ველი, ან რად ვლონდები,
განა არა მაქვს წინ მომავალი?
რად ჩავიგონო გზის უმიზნობა,
რად ავარიდო სიცოცხლეს თვალი?**

ლექსში თითქოს სინამდვილისადმი შიშის დაძლევაზე, დაბრკოლებათა გადალახვასა და გმირულ სულზეც არის მინიშნება:

**ვის შევუშნდე? რას შევუშინდე?
დავინყებულები სად არის ჩრდილი?
დაბრკოლებები? — უამისოდ ხომ
არც გმირობას აქვს ქვეყნად ადგილი!**

ეს მრავალკითხვიანი, მწარე მონოლოგი წუთისოფლის „სევდიან გზაზე“ ნაადრევად დაღლილ მგზავრს ეკუთვნის, რომელიც, ნატანჯი და გაორებული, რეალობასთან შეგუების ფიქრსაც მოუცავს და ბედს იქით გასვლის წადილსაც ვერ შელევია („და დავამკვიდრებ დაღლილ სიცოცხლეს/ შორს, სხვა ედემში! შორს, ჩემს ბედს იქით!“).

წიგნის ფინალისაკენ თანდათან ცხადი ხდება, რომ „ქალწულთან“ კონტაქტი აუხდენელი ოცნებაა, რომ პოეტი-პილიგრიმი ვერსად, ვერასდროს ველარ შეხვდება იდეალს. იმედი თითქოს ბუფტავს („არ მჯერა, სული რომ გაიფანტოს“), მა-

გრამ უფრო და უფრო ძლიერდება სკეპტიციზმი: სინამდვილის, სიკვდილის წინაშე უძლური აღმოჩნდა სიყვარულიც, ხელოვნებაც და ხსოვნაც („ქალი და ხელოვნება“, „მესაფლავე“). ბრძოლა შავი ყორნის გამარჯვებით დასრულდა...

სულიერ ძიებათა შედეგი, როგორც ადრეც აღინიშნა, გადმოცემულია ლექს-მანიფესტში „ხელოვნება“, რომელიც, გალაკტიონის ცნობით, სპეციალურად ამ წიგნისათვის დაინერა. ეს ლექსი თავიდანვე მიანიშნებს ავტორის ალტერ ეგოს — მოგზაური პოეტის არაორდინარულ მიზანზეც და მისი „შავი წიგნის“ დაუმთავრებლობის მიზეზზეც: ტრანსცენდენტურის სფერო ხელოვანისათვის კვლავაც გადარაზული დარჩა, „სხვა ედემში“ გაღწევის ცდები წარუმატებელი აღმოჩნდა, რამაც წიგნის შეწყვეტა განაპირობა...

**შავი წიგნი არ თავდება, შავი წიგნი შვაზე წყდება...
მას იქით კი კაცის გრძნობა და გონება ვერას სწვდება.**

ამრიგად, გალაკტიონ ტაბიძის პირველი წიგნის **რეალურ პლანში** ამოიცნობა მგზავრისა და გზის თემა. პარადიგმული ლირიკული სუბიექტი და მოგზაურობის ლირიკულად ორგანიზებული ნარატივი ის ღია ინტეგრატორებია, რომლებიც ქმნიან საანალიზო ლირიკული კრებულის კონცეპტუალურ და სიუჟეტურ ერთიანობას.

* * *

ღია ინტეგრატორების გარდა, გალაკტიონ ტაბიძის პირველ წიგნში მოქმედებს ინტეგრაციის შეფარული მექანიზმი.

გზის თემა, ლირიკული სუბიექტის მოგზაურობა იშლება „აქ“ და „ახლა“ და ქმნის რეალურ ცხოვრებასთან დაკავშირებულ სახეობრივ-მხატვრულ სინამდვილეს. მაგრამ ავტორის მიზანია არა სინამდვილის ასახვა, არამედ მისი „საიდუმლოს“, დაფარული არსის წვდომა, გაღწევა „სხვა მხარეში“, რომლის არსებობა არ აეჭვებს.

ყოფიერება/სინამდვილე გალაკტიონისათვის ის ნოუმენალური სამყაროა, რომლის შეცნობა გრძნობადი ცდის ფარგლებში კანტმა შეუძლებლად მიიჩნია. მიჯნის „იქით“ გასვლა ახალგაზრდა პოეტმა, როგორც ეპოქის ახალი იდეების მიმდევარმა, ინტუიციით, მხატვრული შემეცნებით სცადა. ამ მიზნით გალაკტიონი პირველ წიგნში მიმართავს სინამდვილის გადააზრებას და გამოსახვას მითის საშუალებით. ჭეშმარიტი არსებობა ე.წ. მაიას საფარველს ანუ ხილულ მოვლენათა მიღმა წარმოსახულია, როგორც მოძრაობა ქაოსიდან მშვენიერებისაკენ, რაც სინამდვილეს მითოლოგიურ და ესთეტიკურ ბუნებას მიაწერს.

სამყაროს არსის ასეთი გაგებაა მოცემული ცნობილ ლექსში „მე და ღამე“. ბუნების სიღრმეში მიმდინარე პროცესი, ხელოვნების ანალოგიით, აქ დახასიათებულია, როგორც შემოქმედებითი აქტი — „წვა“ („შუალამე იწვის, დნება“), რის შედეგადაც ღამის იდუმალი, ბნელი წიალიდან ამოდის და ბუნებას ეფინება მშვენიერების საბურველი — ლუნარული ვერცხლის საბანი.

სინამდვილის მითოლოგიური ახსნა (სამყარო, როგორც მითი) საფუძველს ქმნიდა იმისთვის, რომ რეალობის ტექსტში, ყოველდღიურობის საგნებსა თუ მოვლენებში მითის გამონაკრთომი დაენახათ, ხოლო მითოლოგიზებული რეალობა სიტყვებით, მეტაფორებით, სახე-სიმბოლოებით დაშიფრულიყო.

თანამედროვე ტერმინოლოგიას თუ მივმართავთ, გალაკტიონის პირველი წიგნი წარმოადგენს ტექსტ-მითს, რომელსაც სპეციფიკური სტრუქტურული ორგანიზაცია აქვს. ლექსებში გაბნეული, უკვე ნახსენები ბუნდოვანი სახეები მითოლოგემებია ანუ მითის შეკუმშული ფრაგმენტები, რომლებიც მეტონიმიური ალუზიის ფუნქციას ასრულებენ. ისინი მიაწინებენ ტექსტგარეთ მდებარე რომელიმე მითზე, რომელსაც ლექსები ისე უკავშირდებიან, როგორც ელემენტები მთელს. ლირიკული ტექსტები წამიერი გაელვებანია

მითის უსასრულობაში...

ტექსტი-მითი ისეთი მთლიანობაა, რომლის გამოსახვის პლანი რეალობას ასახავს, ხოლო მეორე, დაშიფრული პლანი დაფარულ შინაარსს ინახავს. მითოლოგიზებული ტექსტის დეკოდირება ხორციელდება დადგენილი წყარო-მითის მეშვეობით, რომელსაც შიფრის როლი ეკისრება.

ტექსტი-მითის მისაგნებად, უპირველეს ყოვლისა, მითოლოგემების შემჩნევა და აღნუსხვაა აუცილებელი, რაც წყარო-მითზე გაგვიყვანს. შემდეგი ეტაპია ლექსების, როგორც მითოლოგიური სიუჟეტის პასაჟების, სიღრმისეული შინაარსის ამოცნობა. ავტორის ტექსტი ასეთი მიდგომისას მითის ინდივიდუალურ ვარიანტს უთანაბრდება, რომლის შიგნით ლირიკული სუბიექტი („მე“) და მიმართვის ობიექტი („შენ“) მითოლოგიზებულ პერსონაჟებად გარდაიქმნებიან.

მითის ავტორისეული ინტერპრეტაცია წყარო-მითთან ე.წ. ცხოვრებისეული პასაჟების მიმართებით იკვეთება. საბოლოოდ, ტექსტი-მითი სინამდვილის ან ხელოვნების რომელიმე კონცეფციის ვერსიას გვთავაზობს.

გალაკტიონ ტაბიძის პირველ ნიგნში დაფიქსირებულ მითოლოგემა-ალუზიებზე დაკვირვება ცხადყოფს, რომ იგი ეყრდნობოდა XIX საუკუნის გამოჩენილი რუსი მოაზროვნისა და პოეტის — ვლადიმირ სოლოვიოვის მითოპოეტურ კონცეფციას სამყაროს ტრიადულ განვითარებაზე და მითს წმინდა სოფიაზე — მარადქალურზე. ეს არც არის მოულოდნელი, რადგან სოლოვიოვის შექმნილ მით-ინვარიანტზე იყო ორიენტირებული რუსული სიმბოლიზმის თითქმის ყველა ტექსტი-მითი.

„ვლადიმირ სოლოვიოვი და გალაკტიონი“ სპეციალური გამოკვლევის თემაა, რომელიც გარდაუვალი აუცილებლობით დგას გალაკტიონოლოგიის წინაშე. ამჟერად მხოლოდ იმას აღვნიშნავ, რომ ახალგაზრდა გალაკტიონი, ჩემი დაკვირვებით, კარგად იცნობდა არა მარტო რუსი ფილოსოფოსის ლირიკას, არამედ მის უმნიშვნელოვანეს ესთეტიკურ

ტრაქტატებსაც — „მშვენიერება ბუნებაში“, „სიყვარულის აზრი“, „ხელოვნების ზოგადი არსი“... საკითხთან მიმართებით უინტერესო არ უნდა იყოს ერთი ფრაგმენტი პროკლე ტაბიძის 1911 წლის წერილიდან გალაკტიონისადმი: „რუსულ მწერლობაში ეხლა ვლ. სოლოვიოვის კითხვას შევუდექი. მისმა ფილოსოფიურმა წერილებმა ძალიან დამაინტერესა“. წარმოუდგენელია, უფროსი ძმის მიერ მიწოდებულ ინფორმაციას და ტაქტიან მინიშნებას უკვალოდ ჩაევლო, მით უფრო, რომ სოლოვიოვის იდეური ზეგავლენა აშკარად ამჩნევია გალაკტიონის 10-იანი წლების ლირიკას.

ვლ. სოლოვიოვის სამყაროს ტრიადული განვითარების მითოპოეტურ კონცეფციას სამსაფეხურიანი „სიუჟეტი“ აქვს (თეზა — ანტითეზა — სინთეზი), ხოლო სუბსტანციური სანყისები (ქაოსი, კოსმოსი, მსოფლიო სული) ამ სიუჟეტის „პერსონაჟები“ არიან. არსებობა ქაოსსა და კოსმოსს შორის წარმოებული ბრძოლაა, რომელიც მსოფლიო სულისთვის მიმდინარეობს.

ტრიადულ სქემაში **თეზა** კრეატიული აქტის წინმსწრები, ბუნებამდელი ყოფიერებაა, „ოქროს საუკუნე“, როდესაც მსოფლიო სული ღმერთთან სრულ ერთობაში იმყოფებოდა. ეს მითოპოეტური სიუჟეტის ექსპოზიციანია.

ანტითეზა ერთიანი სამყაროს „ქმნად მრავლობითობად“ დაშლის ფაზაა, რამაც ქაოსი წარმოქმნა. ამ დროს მსოფლიო სული გამოეყო ღვთაებრივ ყოვლადერთობას და ქაოსის ტყვედ იქცა. ეს მითოლოგიზებული ანმყოფა, ქაოსისა და კოსმოსის ბრძოლის ეტაპი, რომელიც სიუჟეტურ კოლიზიათა მთელ მწკრივს ქმნის.

სინთეზი ღვთაებრივი იდეის ხორცშესხმეა სამყაროში — მატერიის გამსჭვალვა „სინათლით“, მსოფლიო სულით. ქაოსის დამარცხება მყოფადში ივარაუდება და სამყაროული სიუჟეტის კულმინაციური მომენტი.

ვლ. სოლოვიოვის განვითარების ტრიადულ სქემაში, როგორც ვხედავთ, წარსულის ჰარმონიას მოსდევს დისჰარ-

მონიული ანმყო, ესქატოლოგიური მოლოდინი კი ახალი ჰარმონიის სუფევას უკავშირდება.

გზის მეტაფორა გალაკტიონთან, როგორც ითქვა, მოძრაობის, განვითარების იდეას ატარებს. არსებობის ერთიანი პროცესი წიგნში დიფერენცირებულია ტრიადული მწკრივის სახით: წარსული — ანმყო — მომავალი.

წარსული „სიყმანვილის ნაზი გაზაფხულია“, სამყაროსთან ჰარმონიული ურთიერთობის ხანა, რომელიც სოლოვიოვის თეზას შეესაბამება.

ანტითეზა **ანმყო**, აღბეჭდილი ლირიკული სუბიექტის სულიერი კატაკლიზმებით, რაც სინამდვილესთან შეჯახებამ და „ქალწულთან“ (მსოფლიო სულთან) კონტაქტის დაკარგვამ გამოიწვია.

სინთეზის ეტაპი წარმოდგენილია რწმენისა და ეჭვის ზღვარზე, როგორც შესაძლებლობა, პოტენცია „ქალწულთან“ მისტიკური კავშირის აღდგენისა გაურკვეველ **მომავალში**.

გამოდის, რომ გალაკტიონის პირველი წიგნის რეალურ პლანში გადმოცემული „მოგზაურობის“ მიღმა ვლ. სოლოვიოვის სამყაროს მითის მითოპოეტური შინაარსი იკითხება. ეს შინაარსი გალაკტიონთან გაცხადებულია, მაგალითად, ისეთ განმეორებად მითოლოგემებში, როგორიცაა გაზაფხული — შემოდგომა — შორი გაზაფხული, სადაც პირველი წარსულის — სიჭაბუკის, ჰარმონიის მხატვრული სახეა (თეზა), მეორე — ანმყოსი, კვდომისა და დისჰარმონიისა (ანტითეზა), ხოლო „შორი გაზაფხული“ ახალი ჰარმონიის — მითოპოეტური მომავლის სიმბოლო (სინთეზი).

მითოლოგიური პლანის არსებობაზე პირველ წიგნში ყველაზე ცხადად „ქალწულის“ თემა და სიტყვიერ ქსოვილში ჩანერგილი მეტონიმიური მითოლოგემები მიაჩნებენ. სწორედ ისინი მიგვიძღვიან ვლ. სოლოვიოვის საკულტო მითოპოეტური სიმბოლოსკენ, რომელიც მის ფილოსოფიურ ნააზრევში წმინდა სოფიას სახელს ატარებს, მისსავე პოეზიაში კი „ქალწულის“ — მსოფლიო სულის, გოეთესეული „მარადქალურის“

პერსონიფიცირებული სახეა. გალაკტიონთან ამ სახის აღსანიშნად ყველაზე ხშირად გამოიყენება იგივე „ქალწული“ და სინონიმურ სიტყვა-სიმბოლოთა მთელი მწკრივი: ნუგეში, ღვთისმშობელი, ნათელი, ლაურა, იმედი, ავრორა...

ქალწულის მითი სიუჟეტურად ტრიადული სქემის უმნიშვნელოვანეს საფხურს გადაგვიშლის, დრამატულ ძიებებს ანტითეზიდან სინთეზისაკენ — მოლოდინს მარადქალურისა, რომელმაც თავისი ღვთაებრივი ძალით სამყარო უნდა განაახლოს.

გალაკტიონის პოეზიაში „შორეული ქალის“ თემა, — ზოგადსიმბოლისტური კონტექსტის გათვალისწინებით, — დეტალურ ანალიზს მოითხოვს. ამ ეტაპზე სანიმუშოდ განვიხილოთ მხოლოდ ერთი, არსობრივად მნიშვნელოვანი უსათაურო ლექსი „არ მინდა სიტყვა“, სადაც სასიყვარულო სიტუაციაში იღუმალი მითოლოგიური შინაარსია დაშიფრული.

ლექსის დასაწყისშივე ლირიკული სუბიექტი მიანიშნებს რაღაც ისეთ უჩვეულო გრძნობაზე, გამოსახვის ისეთ ობიექტზე („სიმართლის ალი“), რომლის სიტყვიერი გამოცემა ოდენ არსის პროფანაციას გამოიწვევს:

**არ მინდა სიტყვა, არ მინდა სიტყვა!
როდესაც სიტყვა დაიბადება,
სიმართლის ალი — როგორც ბურუსი,
ისე ირღვევა და იფანტება.**

ამ ფონზე ჩნდება არავერბალური კონტაქტის მოტივი: მიმართვის ობიექტი („შენ“/სატროფო) წარმოსახულია ისეთ არსებად, ვისაც თვალებით მეტყველების უნარი მიენერება:

**მხოლოდ თვალებით, მაგ განუსაზღვრელ
სევდის მორევში მცურავ თვალებით
მითხარი რამე, თორემ სულს დავლევ
გამოურკვეველ ქენჯნა-წვალებით.**

სინტაგმები „განუსაზღვრელი სევდა“, „გამოურკვეველი ქენჯნა-წვალება“ და არავერბალური კონტაქტის შესაძლებლობის დაშვება იმის მაცნეა, რომ ეს არაა სატრფოსადმი კონკრეტული განცდის ასახვა, აქ რაღაც უფრო მეტია, ვიდრე რეალური გრძნობადი სურვილის გამჟღავნება.

მომდევნო სტროფს მოაქვს ინფორმაცია ლირიკული სუბიექტზე, რეალობის სივრცეში მის ტრაგიკულ არსებობაზე. არაამქვეყნიური სულის მქონე მიწიერი არსება მხოლოდ სატრფოზე ოცნებით ცოცხლობს, როგორც ზვარაკი, მსხვერპლი ზექვეყნიური, ენით გამოუთქმელი სიყვარულისა:

**მე სული არ მაქვს ამქვეყნიური,
შენზე ოცნებით დაინვა იგი,
განშორდა სოფელს და თუ კვლავ სცოცხლობს,
სცოცხლობს ისე, ვით ტრფობის ტარიგი.**

ფინალურ სტროფში უკვე შეუნიღბავი საუბარია ტრფობის არაქაურ ბუნებაზე. სწორედ ზეგრძნობადი მისტიკური განცდის გამოთქმის სურვილი აღძრავს ისეთი სიტყვის მონატრებას, რომელიც „გულში ნაგრძნობს“ უდანაკარგოდ გადმოსცემს:

**და ზექვეყნიურ სიყვარულით მწვავს
გამოუთქმელი და მწარე ალი,
სადაა სიტყვა, რომ ამოაშროს
გულში ნაგრძნობი და ნაფიქრალი?**

თუ ალუზიების მწკრივს გავყვებით, დამონშებულ ლექსში ამოვიცნობთ მარადქალურის საერთოსიმბოლისტურ მითს, რომელიც ვლ. სოლოვიოვიდან მოდის. მითის კონტექსტში გასაგები ხდება ტექსტის იდუმალი, სიღრმისეული აზრი — ლირიკული სუბიექტის მისტიკური ლტოლვა სატრფოსადმი, მარადქალურისადმი, რომელიც „განუსაზღვრელი

სევდით“ უმზერს შორეთიდან.

ამრიგად, ინტიმური ლექსში აღბეჭდავს კოსმიურს, რითაც ადასტურებს ინდივიდუალური და სამყაროული არსებობის ერთიანობის რომანტიკულ-სიმბოლისტურ იდეას.

სიტუაციის დრამატიზმს ამძაფრებს „პერსონაჟებს“ შორის უკონტაქტობა და „მოკვდავთა ენის“ უმწეობა ღვთაებრივი გრძნობის წინაშე. ახალი გრძნობის და ძველი სიტყვის ამ შეუსაბამობამ შვა სამომავლოდ მინიშნებათა პოეტიკა, გალაკტიონის ახალი პოეტური ენა.

საბოლოოდ, გალაკტიონის ლირიკული სუბიექტის მითოლოგიზებული „თავგადასავალი“ ასე შეიძლება დახასიათდეს:

სინამდვილის პირისპირ დარჩენილმა ობოლმა სულმა, რომლის მეხსიერებაში სამუდამოდ ჩარჩა „ოქროს ხანის“ — სიჭაბუკის ნათელი ხსოვნა, პირველი ნუგეში მსოფლიო სულის რწმენაში, სამყაროს ორგანულობის იდეაში ჰპოვა. ბუნების მისტიკური განცდა პეიზაჟურ ლირიკაშია გაცხადებული („დუმილი“, „ვარსკვლავიანი კამარა ბრწყინავს“, „AURORA“, „იმ ნეტარ ღამეს“, „ჰორიზონტიდან ზენიტამდე“...).

ბუნებაში განფენილი მსოფლიო სული, მარადქალური შემდგომ „ქალწულის“ სახეში პერსონიფიცირდა და მისდამი ზექვეყნიური ტრფობის მითოპოეტურ სიუჟეტად გაიშალა. ამ სამზერიდან **გალაკტიონ ტაბიძის პირველი წიგნი არის** მეოცნებე პოეტისა და შორეული „ქალწულის“ **მისტიკური რომანი ლექსებად**, რომლის მთლიანობას ერთდროულად ქმნიან ღია და ფარული ინტეგრატორები: რეალურ პლანში — გზის/ მოგზაურობის თემა, ხოლო სიმბოლურში — მისი მითოპოეტური უკუფენა ანუ მითი სამყაროზე და მარადქალურზე.

წარმოდგენილ დაკვირვებათა შედეგად, ვფიქრობ, რამდენიმე საგულისხმო დასკვნა შეიძლება გაკეთდეს:

გალაკტიონ ტაბიძის პირველი წიგნი არ არის ლექსების ნაკრები, იგი პოეტური მთლიანობაა, რთული სტრუქტურის ტექსტი-მითი. აქედან გამომდინარე, მეცნიერულ და აკადე-

მიურ გამოცემებში დაუშვებელია მისი ცალკეულ ლექსებად დაშლა და შერევა სხვა ტექსტებთან, როგორც ეს პოეტის თხზულებათა თორმეტტომეულში მოხდა.

დადგენილი რეალობის პირისპირ, ამიერიდან მაინც, უხერხულია საუბარი გალაკტიონის ადრეული ლირიკის შეგირდულ, დიფუზიურ ხასიათზე. პირველი წიგნი უნიკალური მოვლენა იყო თავისი დროის ქართულ პოეზიაში და იგი ახალგაზრდა გალაკტიონ ტაბიძეს, თუნდაც დაგვიანებით, განახლების გლობალური პროცესის თანამონაწილედ წარმოაჩენს.

ამ წიგნით მე ვფიქრობდი ქვეყნის აფეთქებასო, — თურმე ცარიელი ფრაზა, უნიადაგო ქადილი არ ყოფილა!

ამიტომაც ვთავაზობთ მკითხველებს გალაკტიონ ტაბიძის ლექსების პირველი კრებულის გამოსვლიდან ასი წლისთავზე პოეტის მიერ **მთლიანობად ჩაფიქრებული წიგნის** მეცნიერულ გამოცემას.

თეიმურაზ ღოიაშვილი

გამოცემა ტ. შვარშიძის.

ქუთაისი, სტამბა „ძეგლი“.

გამოცემა ტუტკუ გვარამიასი.

გ. ტ ა ბ ი ძ ე.

ლ ე ქ ს ე ბ ი

ქ უ თ ა ი ს ი

სტამბა „ძმობა“ პუშკინის ქუჩა სახლი გოკიელოვის
1914.

გ. ტაბიძე.

გალაკტიონ ტაბიძე — დაიბადა 1892 წელს; სოფ. ჭყვიშში, (ქუთაისის მაზრა). სწავლობდა ჯერ ქუთაისის სასულიერო სასწავლებელში, შემდეგ თბილისის სასულიერო სემინარიაში; სემინარიიდან გამოსვლის შემდეგ იგი მასწავლებლად იყო შორაპნის მაზრაში, მაგრამ მალე მასწავლებლობას გაანება თავი და ქართულ გაზეთების რედაქციებში იწყო მუშაობა, რასაც განაგრძობს დღესაც.

პირველი მისი ორი ლექსი დაიბეჭდა 1908 წელს, ერთი ჟურნალ „ჩვენს კვალში“ და მეორე გაზეთ „ამირანში“. ამ დღიდან იგი ლექსებს ბეჭდავდა უმეტეს ნაწილათ სამხატვრო-სალიტერატურო გამოცემებში.

ხოლო მისი ნაწერების კრებულის ცალკე გამოცემა პირველათ ამ წიგნით იწყება.

ხელოვნება

vis unaxavs Savi wigni, wigni wiTel asoebiT,
daweril i sisxl is weTiT, daweril i sasoebiT?
dRes is wigni arvis axsovs, dRes is wigni arvin icis
da JanT mt veriT ifareba wigni cis da dedaniwis.
didxans vwerdi, didxans mwavda STagonebis cecxl i mwave,
vwerdi JiniT, vwerdi vnebiT... vwerdi da ver davaTave.
da vfiqrobdi: Cens Sav wignSi Tu ars-mETqi ram iseTi,
rom ar aCndes mware gesl i, rom ar aCndes sisxl is weTi?
da monwyinda yvel aferi, da monbezrda yofnis mcneba,
vsTqvi, sxvas ras aqvs fasi qveynad _ rom ra iyos xel ovneba.
nagram CenSi saubrobdaxma damwvel i, xma farul i: _
„xel ovneba _ es oqroa miwis gul Si damarxul i,
xel ovneba margal its hgavs, mas zRva faravs Seucvl el i,
mas verasdrosvver ni swdeba kacis gul i, kacis xel i...
aris wminda poezia da musika aris Sori,
nagram qveynad ar arsebobs _ cis al ersi, cis anbori.
aris saRvTo bil ikebi am sivr cisken ni maval i,
airCie maTgan erTi, airCie erTi kval i!~
Savi wigni ar Tavdeba, Savi wigni Svaze wydeba...
mas iqiT ki kacis grZnoba da goneba veras swdeba.

მომღერალის ზეპირი

როგორ მიყვარდა! მაგრამ ხსოვნა იმ თრფობის სრულია
დაცა ცნოს გული შენს დასახლებას.
იმას იგონებს უკლებლივ ურება და რაღაცის გულია.
ცნობს ნუგეშს, იმ სიმშვიდეს, იმ სიყვარულს
 მინ რერე რანე!

ყნაღვივების კაცობა, სიხალისე სიციხის დილია
ისე განიკრავს თანაღვივების... როგორ ვეხმარებო!
ესე ავსებს მათს ურებას მათს დილია.
ცნობს ნუგეშს, იმ სიციხის, იმ სიყნაღვივების
 მინ რერე რანე!

მოდინა მივანი... ბრძოლა იყო ცანის მცნების,
მაგრამ კაცთა გესლს იტანდა დავის ურდა და მოვისხან;
აი, ნაყოფი კარის სიციხის ვნების,
ცნობს ნუგეშს, იმ ბრძოლას და იმ გათაცების
 მინ რერე რანე!

ახალგაზრდათა დაცემის და დავის ურების,
ახალგაზრდათა მუხარების მე ვარ მოვანე;
მეც იმას სორის უკრებელს ვიღვივებ და ვიღვივებ,
მინ რერე რანე, გეგდრები, გემუდარები,
 მინ რერე რანე!

፳፮፬ ዓገፍ፻፳፬

gza gaviare... ስሆና ማገደድ
da davinaxo ማሻሻያ ገደብ _
Savi yorani gzaze ማገደድ:
`nu ixedebe... nu ixedebe!~

gzaze ማገደድ... ስሆና ማገደድ
gasavl el i gzi፣ ስሆና ማገደድ el i.
Savi yorani isev ማገደድ:
`Sors nu gascqeri... Sors nurvis el i!~

ማገደድ ማገደድ? gza ማገደድ ማገደድ,
am sibnel ማገደድ ማገደድ ማገደድ;
Savna yoranna ማገደድ ማገደድ ማገደድ,
Savna yoranna ማገደድ ማገደድ ማገደድ.

ገደብ ማገደድ ማገደድ
dro, ubedobis ማገደድ ማገደድ ማገደድ,
Jani, yvel afri፣ ማገደድ ማገደድ ማገደድ,
sivrce, yvel afri፣ ማገደድ ማገደድ ማገደድ.

ԹՄՑ ՕՏՔՅՆՏՈ ԿՃՁԵ

mze moel vare, l aJvardi ca, TeTri zol i mġis _
dRis mokankame SvnebaSi kankal ebs da TrTis...
gril i niavi mwvane buCqebis, daburul baRebs,
cisfer yvavil ebs, xaverdovan mindvris bal axebs
sZravs... acaxcaxebs...

norCTa mġenareT msubuq orTql iT, yvavil Ta suniT
Sezavebul i odnav sunTqavs mSvidi eTeri
da gazafxul is pirvel sxivebs wynari zuzuniT
eTamaSeba uTval avi pepel a-mveri
da maT garSem buq-buqad dgas yvavil Ta mtveri.

gamodis gared adanis Ze Ronenixdil i: _
qvebs da bal axebs, cis sivrcidan Camowol il mzes,
xeebs da tyebs, saocnebos rasac ki xedavs,
xel is Sexeba ristTvisac jer ver gaubedavs, _
rom Tayvani sces.

ՀԵՅՑԻ

randenjer a vsTqvi, Tu visTvis ninda
sevdian simġa mwuxare JRera?
randenjer iWi newvia wynari,
randenjer xel Si aviRe qnari,
rom danensxvria da ar nenRera.

am dros mwyuroda, rom ninemal a
Cumi qviTini da simġa wkira.
xal xisTvis, CenSi rac Zl evas qmida _
Ceni ocneba da windaTwni da
daubrunebl ad, mġl ad Senewira.

meç vSTanTqmġl iyav mwyral Jriamul Si,
monekl a sul is vedreba wrfel i,
magram sinRer is gadaviwyeba,
hangTa damarxva da damiweba
ver SeviZel i, ver SeviZel i.

sinRerav, uxne daRl il T, daqancul T,
acvene cecxl Si nawrTobi gul i,
dae, ismenen hangs daucxromel s,
dae, icoden, rom yofnis ngmobel s
naTdami kidev aqvs siyvarul i.

შპმოღბოზ

I

ობოლ ფოტი ebs, naz yvavil ebs
qariSxal i Tavzed ivl ebs;
kordi klemiT Tval ebs nabavs,
მორცხვად Tavs xris, sunTqvas sZafavs,
თანTგახდილი და SiSvel i
მწას SesCivis: `ver miSvel i?~
ვიRac kvnesis, viRac hkvdeba,
ვიRac nisl Si inakvTeba.

II

მოყენილია მიდამო, TeTri
nisl is zRva mindors gadaefina.
გადმოისალია სიცივე მკვეTri,
ცემს არსებასი იპოვა ბინა.
მონბეზრდა ყოფნა... სულს SeeTvisa
აზრი: დაფარვა qariSxl is fifqiT,
ვიT ყრუ Zaxil i ukvdavebisa
დროT საზრვარს იყიT, დროT საზრვარს იყიT!

ՅԵՅԵՅ

Tval uwdenel i, Sor i, vr cel i, dausabamo,
Cumi, myudro da sevdiani iyo saRamo.

Tovl ze dacemul sisxl is wreTis msgavsAT mzis rgol i
Rrubel Ta Soris iSl eboda sxivanaTrTol i.

I urji burusiT inTqneboda xSiri tye-vel i
da myudroeba iyo irglv iv daurRvevel i.

am dros monesma sevdiani sinRera gzaze:
es xom nkedari ocnebobda sxva qveyanaze.

gadaicara Cens Tval Tawin da minal a,
sanaradJanod gaurkvevi aRniZra Zal a.

da mivdiodi martodmarto sevdian gzaze
da isev ise vocnebobdi sxva qveyanaze.

I urji burusiT inTqneboda xSiri tye-vel i
da myudroeba iyo irglv iv daurRvevel i!

ᄃᄃᄃᄃ

zefirs foTl ebiT
kal Ta evseba,
zanbaxs ocnebiT
eal erseba: _
`gamonye, wamo!~

xar obs mi damo.

zefirs qnari aqvs,
daugde yuri:
dagwavs, moxibl avs
hangi vel uri,
dagZl evs ekst azi...

ciuri, nazi.

eol , mTa-bari
nu Seawuxe...
tyes tal Ra Cqari
dahkar, dahquxe!
zvirTi dasZari.

ha, Cemi qnari!

პოეზია

ra siwynarea! m̄vl emare kordze
ne Sevayene daRl il i cxeni.
Rel eTa Soris acurda nisl i
napral Ta nkerdze gadanafeni
da m̄Tvaris Suqi minel ebul i
tyebs da vel ebs uvl is garSemo.
arc sio dahqris, arc xis rto iZvris..
ra siwynarea, oh, RnerTo Cemo!
hei, gaiRviZe, qarO Zl ierO,
gamoarviZe midamo nkvdari,
gaswi, uambe adami anebs _
Tu rogor vknesi niusafari
da Tu maT Soris aRmoCnda erTi
Ceni obl obis TanangrZnobel i,
isic didia misTvis, visTvisac
zRva-udabnoa m̄fel i sofel i.
hei, gaiRviZeT, tyisa foTl ebo,
da Tu odesne daobl ebul i
m̄vides aq is, visac vaebiT
Cemma sinRer am daswyvita gul i,
uTxariT, rom nas didxans vel odi,
didxans vel odi ymawil ur JiniT
da civ samares amovefare
dasust ebul i am mol odiniT!

ᲘᲞᲑᲘᲐ

niavna wynarad waisisina,
xevSi SeiWra da miZina;
Seswyda, nugeSO, bul bul is stvena,
mze Caesvena, mze Caesvena.
martoka erTi idumal vnebiT
m̄is xriokebSi rakrakebs wyarO,
gaJRenTil ia tkbil -surnel ebiT
m̄el i buneba, m̄el i samyarO.
dRe daqancul i, Ronemixdil i
asavar cxl ebul m̄ebs iqiT kvdeba,
ca naRvl iani, ca mowmendil i
gafer nkrTal ebul tbaSi ferfl deba
da ganWirval e bind-bundi Ranis
qweynad moscuravs n̄subuqi frTebiT,
jezil i vel ze ise sdgas, l amis,
bindSi gadadnes idumal ebiT.
TavCaqindrul i ar Seirxeva
arc cacxvis toti, arc al vis tani,
garindebul i tye ar iryeva,
arc sevda scans da arc kaeSani.
Sejadoebul midamo-ares
wamwanze uTrTis netari Zil i,
kidiT kidende miwas m̄vl emares
ganTbar gul -nkerdSi ixvevs dumil i.
acurda m̄vare, acurda wynari,
ver cxl isfer SuqSi gaxvia vel i,
tbas daafrqvia Suqi narnari,
m̄la aaTeTra SiSvel -titvel i,

TiTqo niwidan surs amoasros
unCnevi figri da crenl Ta frqveva,
da ne ngonia _ miwa arasdr os
dumil idan ar gamoerkveva.

საგვანო

guSin mTel i dRe vxetial obdi,
monwyinda raRac... aRmeZra wyl ul i...
Cens oTaxSi ki RamiT davbrundi
isev uniznod daRonebul i.
ar msurda sanTl is gaCiraRdneba,
sakno iyo mIvaris kaSkaSi:
is ise nazad icqireboda
Ria sarknl ebSi da fanjaraSi.
sarkesTan nivel da davinaxe
siRrmeSi saxe Ceni vnebul i,
rogorc cxedari _ mIvaris naTel ze
RinwaSl il i da gafiTrebul i.
didxans vucqerdi Cens meore Crdil s,
didxans nis saxes vukvirdebodi,
vit anjebodi, magr am am t anjviT
gul is siRrmeSi meve vst kbebodi!

ახალ ციხეებში

ganTiads sZinavs l urj sarecel ze,
jer dil is sio ar moxveia,
ar dascentia yvavil ebs nami
da maT nkerds vnebiT jer ar mTxveia.
mTxvaris rbil naTel s feri el eva,
varskvl avTa gundi kl dis irglv iv dneba
da danZinebul nisl Ta TeTri zRva
mTis kal Tebidan dabl a eSveba.
darCi, RvTaebav! sul s Ronemixdil s
surs aRmadgenel ocnebad swande,
darCi! msurs Ceni usazRvro vnebiT
viqancebode ganTiadande.
momeci me is ukanasknel i,
romel sac Seni mxurval e gul i
jer ver icil ebs... momeci igi,
gTxovs, gevedreba Seyvarebul i.
da davrwundebi me mxol od maSin,
rom Cens gareSe RnerTi ara hyavs
mas, vinac sul is daunanebl ad
axal ciskarTan yvel afer s hkargavs.

წუხელო, ღამით...

wuxel i RamiT qari dahqroda
da didxans, didxans ar daneZina.
ne ოქონდა bina, TavSesafari,
magram qariSxal s ar hqonda bina.
xan karebs ukan atirdeboda,
xan darajobda sarknel is wina,
gadamiSal a Tval win warsul i
da mwared, mwared anaqviTina.
rodesac misebr miusafari
vexetebodi sevdian Ranes,
randen tkbil fiqrebs moero bol o,
randen ocnebas, randen sianes...
wuxel i, RamiT qari dahqroda
da roca dil iT gamoneRviZa,
yviTel foTl ebs da dansxvreul rtoebs
miodefaraT yamiri miwa.
baRSi gavedi... iqac bil ikze
dacvenil iyo foTol i rbil i
da didxans, didxans vxetial obdi
warsul siznrebSi gadafrenil i.

ყვეთელი ფოთოლი

Semodgonisa vel ur hangSi
Wkneba foTol i;
ymawvil i gul ic unugeSo
figrebSi dneba.
magram sxva foTol s amwvanebs
kvl av gazafxul i _
da siymawvil e ki arasdro s
ar dabrundeba!
qviTinebs qari, Tan waiRebs
yvavil Ta CurCul s...
hangi sazar i sul s miSfoTeb s
da gul Si mwvdeba _
rom ver asdro s ver veRirsebi
me Cens gazafxul s
da siymawvil e ki arasdro s
ar dabrundeba!

სარკმელთან

sarkmel Tan vzivar. mal e, sul mal e
sevdian hangebs davugdeb ne yurs:
nova moxuci Zal mil eul i
da aakvnesebs Cens karTan fandurs.
gadifrens Tval win Zvel i ocneba,
SeikunSeba tanjvebiT gul i,
rom arasdros ar ganneordeba
dro bednieri, dro dakargul i.
da gavyvebi Cens mart oobis gzas
samarisaken minaval gzande...
kvnesis fanduri da nec vikneseb...
unda vikneso, magram sanande?
sarkmel Tan vzivar... mal e, sul mal e
sevdian hangebs davugdeb ne yurs:
nova moxuci Zal mil eul i
da aakvnesebs Cens karTan fandurs!

*
* *
*

xSirad vocnebob da Sevscqeri cas,
veZeb uxil avs, vucdi viRacas.

ne vnReri maSin da mīrTol vare xmas
sevdiT vuerTeb Camral gul isTqmas!

Cens gul Si veZeb varskvl avebs, mīvares,
negobrebs, sat r f os eSxiT mRel var es;

ar anaTeben isini Cens gul s,
arRa monfenen Svebas, sixarul s.

bnel deba mīvare, TrTis varskvl avi cis
da Zirs eSveba ocneba sivrcis..

ՅԹՄԵՅՆԵՐԵՆԵՆ

roca mzis sxivi ukanasknel i
moswydeba myinvars da miizinebs,
roca buqebSi niavi nel i
nazad da wynarad waisisinebs,
roca bul bul i saRamois Jans
nidamos unRers momxibvl el nanas,
roca siCumis RnerTi darajad
cidan dasqeris mTel sa qveyanas;
roca t bis fskerSi Caiqargeba
saxeni bnedil mTvaris Rinil i,
dedav bunebav! im dros mxol od me
risTvis gamirbis netari Zil i?
oh, vin damwevl a, garewariviT
tyis siRrmeSi rom davexet ebi?
an aCr dil iviT rad midganan win
gardauval i da Cumi mTebi?
weul iyos is Savbnel i wuTi,
ros is varskvl avi caze Cndeboda,
sadam ewera, rom Cems ganwirul s
sul s mosveneba ar Rirseboda,
rom siymawvil is mWknar yvavil ebze
arra mSTenoda wyl ul Ta mal amod,
rom Cems ocnebas ausrul ebel s
davTxovebodi samardJamod.

ბანდოტულეა

erT kedel s iqiT roial is xmas
ahyva qal is xma nSvidi da nel i...
niyvevar fiqr ebs... ager qviTiniT
miswyda akkordi ukanasknel i,
siCune nef obs... nagram ne mainc
ar mesveneba, gamikrTa Zil i.
iseve vdgebi da tanze vicnev,
oTaxis vcil debi susti, daRl il i.
igiv siCune nef obs quCaSi,
dahqris, sisinebs niavi gril i,
cacxvi irxeva mIvaris naTel iT
moTeTrebul i da movercxl il i.
ras veZeb net a am xetial Si?
bednierebas? oh, ara, ara!
siyvarul s? _ gana am siyvarul ma
ne ocneba ar danisamara? _
me safl avsv veZeb, rom daniamos
da danaviwyos gul is Rrma wyl ul i,
es ki ar aris bedniereba,
arc megobroba, arc siyvarul i.
mware naRvel i dagubda gul Si,
sicocxl is Zgera idum ad hqreba,
mis daviwyebas daveZeb marad
da arsad aris eg daviwyeba.
isev siCune nef obs quCaSi...
dahqris, sisinebs niavi gril i,
cacxvi irxeva mIvaris naTel iT
moTeTrebul i da movercxl il i!

ნოსტალგია

როცა მზე მშველს გადმოანათებს
და სხვის დაძნობს ტოვლიან მთაზე,
უკვდავებაა მასინ მათობის
მშვენიერება და სიამაზე.
მაგრამ როდესაც არაყაფებულ ი
ზვირთი გზას ურხევს მონსკდარ ნიარვარს,
ვინ გამოხატავს ამ მრისხანებას,
რა სული შეჰყმის სტიკიას ანგვარს?

დაადნე სხვი, სული ციერო,
ამ გაცხელებულ, ნარვლიან გულზე,
ტკბილი მორევი სემიგუბდება
ცვენს ყვავილებზე, ცვენს სიყვარულზე.
და თუ ოდესმე, ვით ნიარვარი,
გული სირნიდან გრზნობა მოსკდება _
ვფიცავ, რომ ნევე მონკლავს, დანრუპავს
ცენი ნარველი, ცენი ოცნება!

შეკითხვა

siymawvil eSi ne vWknebodi, rogorc foTol i,
obol i viyav ne naSinac, sul iT obol i.

Jani mihqroda axal i dRiT ganrinebul i,
ar nSviddeboda CenSi mainc gul i vnebul i.

dResac mart o var, siyvarul is ar mesnis nana.
CenTvis martoden udabnoa mTel i qveyana.

rad minda sat rfo, naTesavi, TanangrZnobel i?
CenTvis martoden udabnoa mTel i sofel i.

movkve da gul i vis davwyvit o, vin davaobl o?
CenTvis martoden udabnoa Ceni sanSobl o.

rad minda mivswde niuwdomel s, vrcel s da usazRvros?
Cens udabnos ver gavscil debi mainc verasdros.

megobrobaSi, siyvarul Si, SurSi, mTrobaSi
marto viqnebi da ra vpovo martooobaSi?

vinRero? magram CenTvis raa Ceni sinRera?
wuTiT mitacebs, samudmo wyl ul s ki ver Sl is, vera!

da Tu Sors vinne t kbeba Cemi sevdian xnebiT,
is Cems xnebs nihyavs... me vis wavyve Cemis wanebiT?

an megobaris Tu monemas netari xnoba _
sad SemeZl eba siyvarul i da megobroba?

arca Tu mcired Seudga gul s sevdanaRvel i,
rom kvl av SemeZl os zecisaken aRvapyra xel i.

oh, sad xar, sada, ucveul o raine Zal o,
sical ieris Savi nisl i rom gamacal o!

დაბარებული ექვთი

oh, eva, eva! edems dakargul s
odes vigoneb, Tval ni crenl s Rvrian,
dardiT samare ne ganeTxreba!
daviRupebi adre Tu gvian.
da ver gavigebT sicocxl is nizans
dat yvebul ni Senis SveneBIT,
samares vpovebT da ufro adre
sxva samareSi CavesveneBIT.

gazafxul ia da yvivil ebi
morcxvad Tavs xrian iqac da aqac,
magram gamral s da adre dakargul s
samTxis yvivil T ar gvanan raRac.
umizno xel i Semommedisa
xebs feradi ZafeBIT qar gavs,
magram gamral da adre dakargul
samTxis xexil s ar hgavs da ar hgavs!

saukuneTa Sori grexil i,
CvenTvis maradis miuwdonel i,
SoriT dagvcinis, rogorc sat ana,
vinem Cven _ ufro maRl a mdgonel i.
mware naRvel iT daCr dil ul gul Si
misi acrdil i rom isaxeba,
mis gverdiT Cveni Savi samare
ufro cxovel ad dainaxeba.

odes ikiTxon adanisa ZeT,
visi survil iT, vin da rad hqmida,
vin upasuxos? an maTi sul is
Tavisufl eba vin Seisyida?
vin hkiTxa am sul s qveynad gadmōsvl a,
vin hkiTxa isev uniznod wasvl a?
da qveyniurTa vnebaTa grovis
vis surs gardamqnel TixaSi gacvl a?

samaradJamod vinc dagvikarga
daukrefel i sicocxl is baRi,
vinc sicocxl eSi dagvasamara,
is Zal a iyo, Sen _ iaraRi.
Tu ukvdavebis mommiWēbel ic
xval dant irebl ad gadaiqceva _
ra unda giTxra Sen, vinac pirvel
igeme xil i? oh, eva, eva!

dro mova da Cven crem iT ciuriT
civ samreSi davinanebiT
da Cveni yofna anqveyniuri
gamovisyidoT t anjva-wanebiT.
tkbil ia Sxami, Tu unizezod
bedniereba moiSxameba,
kvl av dagvibrunebs bednierebas
da gul sac gaswmēnds Cumi waneba.

მონაწილეობა

maxsovs: Cens bedkr ul siymawwil eSi
Cenebr mwuxar es vewveodi mīas,
da Rane Tavis sil amazeSi
Semomaxvevda nSobl iur kal Tas.
sevdiani da dafiqrebul i
cis udabnoSi scuravda mīvare,
scuravda mīvare da TeTri naTl iT
ivercxl eboda gars arenare.

TeTri zol ebi Sori mīebisa
ikargeboden cisa siRrneSi
da xis foTl ebi ferxul s uvl iden
niavis vel ur sixal iseSi.
qveiT ki nisl iT Semosudrul i
da nowyenil i oxravda nt kvari,
nawvyet-nawvyet ad ismōda gni nva
Zl ivs gasagoni, Zl ivs amonskdar i.

mē ki vcdil obdi ar gamegona
kacTa gul idan nafeTqi xnoba:
Ranis usivrcō sakurTxevel Tan
ikargeboda kacTa obl oba.
mē Ranis saxes ufro vvwdebodi,
vinem kacisas, roca narnari
cis udabnoSi scuravda mīvare _
cidan Zaxil i nesmōda wynari.

mexat eboda warnt aci mxare,
roml is ar aris am qveynad fasi,
romel sanSvenebs mlvaris naTel i
da aferadebs varskvl avT kiskasi.
mlvarev, Sen ici eg saiduml o,
romel sac gul iT davat arebdi,
qveyanas uSnos da ul amazos
Sens minazebul Suqs afar ebdi.

ar iyo SenTvis arc saukune,
arc wel iwadi, arc erTi wami.
iyo ukvdavi nSveniereba,
ganusazRvrel i iyo kankani.
iyo is grZnoba gamouTqnel i,
romel ic mxat vars ver Seuqmia,
Senoqmedis xel s gamousaxavs
da adamians ver Seugnia.
Sen ici mxol od, Tu rasac vgrZnobdi
martoobaSi SuaRanisas,
rom Ranis saxes ufro vvwdebodi,
ufro vvwdebodi, vinem kacisas.

სოფელში

yr u xmaur oba-quxil isgan gamoqceul i,
aha, Sevdivar kvl av sofel Si Roneni mral i...
fiqrni gul s swewen monaval iT gamowveul i,
msurs daviviwo da cxovreba viwo axal i.
ukeTesi dro, siymawvil e aq unda Cavkl a,
unda Caviqro gat acebis giJuri Jini,
rom kidiTkides ar esmodes Ceni simRera,
qariSxl iani siymawvil is mware qiTini.

Cumi butbut iT xis foTl ebi megebebian,
usiznro Zil Si Rmad garTul an al vis xeebi,
nt redisfer caze nibnedil ni varskvl avni TrTian,
gansasvenebl ad mTebis darTxnian cis kideebi.
cxovrebis zvirTTa daucxromel trial is Semdeg
yr u sasafli aos momagonebs sofel i mTel i,
sadam sul dgmul ni ar iZvrian grZneul Zil idan,
myudroeba da simSvidea daurRveul i.

bunebav tkbil o! vurigdebi Cems sevdian xvedrs,
Sen SeiTvise da Seitkbe mwuxare Svil i,
uTxari nana, rogorc deda etyvis Tavis Svil s
da niaZine Sens gul nkerdze Ronenixdil i,
rom mart oobis damTrgunvel da damRupvel Jamad
Cems sul s idumal da SeunCnev sianes hgvride.
gansacdel Sia dansxvreul i da civi sul i,
niual erse avadmyof gul s da daanSvide!

სომელო

naTel i Rame, gaSl il i zRva, cis dasaval i
sdarajobs eTerT sinSvidesa da myudroebas.
martoden zvirTi movercxl il i da Zil ganfrTxal i
drogamSvebiT gaitacebs sawuTroebas
Tavis sizmrebiT, Tavis mware mogonebebiT,
daRl il -daqancul s usafuZvl o sicocxl is vnebiT.
me maxsovs da ar maviwydeba varskvl avT kaSkaSi,
SuqTa fexul Si ise nazad gadaSl il iyo
da mxol od mart o varskvl avebna icoden caSi,
rom qveynad Cenze bednieri aravin iyo.
Jani rbioda... ver aswrebda Sexedvas Tval i
da SeeCvia gul i sevdas, urwmunoebas.
naTel i Rame, gaSl il i zRva, cis dasaval i
isev sdarajobs sinSvidesa da myudroebas.
varskvl avTa xoml i isev dneba SuqTa frqvevaSi,
zRvisa yvavil ebs ual ersebs samxreTis qari,
exl ac ki mxol od varskvl avebna ician caSi
Ceni figrebi da warsul is mware zRapari!

AVE MARIA

el varebs, dneba wniinda naTel i
nkrTol var-mŕTol vare SuqTa mfrqvevel i.
Zl iero sul o! Senken moil tvis
l ocva-vedreba da saknevel i.
ra rig mwyuria, Sens Soreaxl os
ganaxl ebisa movikl a Jini
da vucqerode, Tu rogor brwynavs
RvTaebrivobis Seni gvirgvini.
randeni Rame gamiTevia,
nzis amosvl isTvis rom Senexeda,
ne ver vanŕnevdi, Tu rogor rTavda
niTvare varskvl avebs, rogorc Svil T deda.
ase, ar minda vucqiro wmindanT,
gars rom gartyian, yvel a bnel deba
da Tval win mxol od Seni aŕdil i
uxil av Zal iT xorciel deba.
oh, es naTel i, Tval Ta naTel i
gul is siRrmende mwvdeba, nedeba!
ra aris SenTan kacTa borkil i
an xorciel is Semoqnedeba?
iyo dro da Sen qveynad iyavi
mag ganusazRvr el nŕvenierebiT,
magram riT unda daget kbo gul i,
kacTa Ral at iT Tu cbierebiT?
exl a aRar xar da hqm̄is ocneba

ukvdavi saxiT ubral o til os,
romel sac Zal uZs Tundac vel uri
daatyevos da daimorCil os.
masSi yvel aa, rasac daRl il i
adaniani qveynad eZiebs,
Svneba, sul i da sil amaze
Cvens l ocvaSia, mudam rom hgiebs.
el varebs, dneba wniinda naTel i
nkrTol var-nlTrTol vare SuqTa mfrqvevel i...
dedao RvTisav! Senken moil tvis
l ocva-vedreba da saknevel i.

ԲՆՁՈ ՃԵՏԹՕ

rodesac xal xTa Jriamul Si davikargebi,
rom movipovo kacTa Soris TavSesafari,
maSin qnari sduns, sduns, siCunes garemoucavs,
mware naRvel iT avsebul i sduns Ceni qnari.

rodesac nt roba, Suri, devna irgyl iv mexveva,
zed gul ze maZevs sasikvdil o sevdil axvari,
maSinaca sduns Ceni qnari sevdit mocul i,
mware naRvel iT avsebul i sduns Ceni qnari.

rodesac moZneT surT cocxl adve damasanaron,
surT rom SeRebon Cenis sisxl iT wanebis jvari,
im dros qnari sduns da siCunes garemoucavs,
mware naRvel iT avsebul i sduns Ceni qnari.

magram rodesac gavSor debi qvewarmavl obas,
sul sar mixuTavs umiznobis qsel i sazari, _
ganvl il sigonebs Ceni qnari azvirTebul i,
azvirTebul i, aRtyenil i JRers Ceni qnari.

roca xal xSi var _ nekargeba rwnena, xal isi,
roca marto var _ maqvs sangosno wnida tazari:
tye, mindor-vel i, nifis wiaRi, kl dis nangrevebi
da Ceni qnari, martoobiT Seqmmil i qnari!

განახლება გული

ganaxl da gul i... dRe is aRar var,
rac uwin viyav... feri vicval e...
gza danical e, Savo buruso,
weul o Ranev, gza danical e!
win vivil i, sanam davniwdebode,
beds ki mainc ar Sevurigdebi.
win nu mixvdebi, Savo buruso,
weul o Ranev, win nu mixvdebi!

nuTu ar meyo, rac dasabamIT
gaunel ebel cecxl Si vewval e?
Camonecal e, Savo buruso,
weul o Ranev, Camonecal e!
viviweyeb warsul s... Cens siymawwil es
gamotxovebis creml ebs vapkureb,
gavanadgureb xel is SenSl el nisl s,
weul Ranesac gavanadgureb...

wanebis cecxl Si ganaxl da gul i,
feri vicval e, feri vicval e.
gza danical e, Savo buruso,
weul o Ranev, gza danical e!

უპანასკნელი ღღე

al ersiani Semodgomi s
dRe n̄vl eba gars,
niavi niTxrobs ucvl el zRapars,
sikvdil is zRapars.
da yvavil ebi TanagrZnobiT
n̄xvevian gars
da fiqri niavqs Sors niavqars,
sevd̄is niavqars!

xval ar viqnebi qveyanaze
da im̄it om̄surs
vipovo rane, rom wavuRo
zecas m̄edidurs.
marTnevs n̄e am dRes ukanasknel s
samar̄is n̄t veri,
marTnevs ingvarad, viT wamarTva
man yvel aferi!

oh, ar wamarTvaT, ar wamarTvaT
dRe es naTel i,
dRe sevd̄iani, dRe daRl il i,
ukanasknel i!

უკანასკნელი დღე.

აღერსიანი შემოდგომის
დღე მევლება გარს,
ნიაფი მითხრობს უცვლელ ზღაპარს,
სიკვდილის ზღაპარს.
და ყვაუილები თანაგრძნობით
მეზევიან გარს
და ფიქრი მიაქვს შორს ნიაფქარს,
სევდის ნიაფქარს!

* * *
ხვალ არ ვიქნები ქვეყანაზე
და იმიტომ მსურს,
ვიპოვო რამე, რომ წავუღო
ზეცას მედიდურს.
მართმევს მე ამ დღეს უკანასკნელს
სამარის მტვერი,
მართმევს იმგვარად, ვით წამართვა
მან ყველაფერი!

* * *
ოჰ, არ წამართვათ, არ წამართვათ
დღეს ეს ნათელი,
დღე სევდიანი, დღე დაღლილი,
უკანასკნელი!

სასაზღვაროზე

niavi dahqris... sasafli aoze
Rame eSveba wynarad, binddeba.
Semova qal i, dajdeba qvaze
da mwared, mwared aqviTindeba.

qviTini TviTon kubos Caswdeba,
creml ebi kidev _ yvavil Ta Zirebs...
gamogil ovebs pirvel siyvarul s
da sicocxl esac gamoitirebs.

vin miscems nugeSs obl ada STenil s?
TviTonac icis _ risTvisac kvdeba:
ar ganaxl deba warsul i Jani,
bedniereba ar dabrundeba!

ԶՕԶՕ ԵՃԵՕՅ

ne kvl av vnaxul ob Sens samares ganmartoebul s,
sasaf l aoze nze anaTeb s... yvavil ni TrTian...
aq vervin manChevs sikvdil ande obol s, mowyenil s,
aq sabrZol vel ad negobrebic ar neZaxian.

ninda gianbo... da bevri ram ninda gianbo...
nSvidobiani aRara maqvs cxadi da Zil i,
mas Semdeg, rac Sen nivat ove cxovrebis zRvaze,
mas Semdeg, rac ne nivat ove yrnobis Rinil i.

ne kvl av vnaxul ob Sens samares, magram pirvel i
Seni al ersi gacivebul gul s ar sWria.
ne crenl i ninda, siyawvil is pirvel i crenl i,
didi xania, rac ingvarad ar nitiria!

მზახვრის სიმღერა

Tavganwirul ad mindor-vel ad
mimafrens cxeni.
gazafxul ia... sio dahqris
kidiTi kide,
nze sxivebs afrqvevs qveyanaze
Svebis momfeni,
are-midamos RvTaebri vi
atkbobs sinSvide.
am sinSvideSi me ver vpove
verc sitkboeba,
verc ramiseTi sasicocxl o
da sanetaro.
dahqrol e, qar o... me ar miyvars
eg myudroeba,
me qariSxl Tan Sebna minda,
dahqrol e, qar o.
bednerebas me ar veZeb
am qveyanaze,
Svebis ZebnaSic vtyvil debodi
qveynad yovel Tvis
da, dee, movkde, Tund vicocxl o
qariSxl is xmaze,
rogorc moxdeba... eg suyvel a
erTia CemTvis!

ღარიალისა ვიწრო კლდეებუთ

darial isa viwro kl deebSi
Tergi nr ixane, maxsovs, cremi s Rvrida.
mec unugeSo da Zi ier xnebsi
fiqri usazRvro kaeSans ngvrida.
sevdiani da Suqonavarde
cis udabnoSi scuravda mtvare,
bevri vitire, bevri vidarde,
bevri mwuxare cremi i davRvare.
veTxovebodi sanSobl o mxares
Rrma Zil Si STanTqmul s, magram uzrunvel s,
Sors daveZebdi myudro samares,
ucxoeTisken me viSverdi xel s.
`_nZul xar, monobav!~ _ vanbobdi da xnebs
cel qi niavi saTuTad hkrebda,
`nZul xar o~, _ ase uTvl ida zvirTeb,
`nZul xar o~, _ Tergi imeorebda.
sevdiani da Suqonavarde
cis udabnoSi scuravda mtvare,
bevri vitire, bevri vidarde,
bevri mwuxare cremi i davRvare!

ԺՅԵՆ

oh, sad, sadaa nisi safl avi!
gemudarabiT, miCveneT Cqara...
ne is niyarda da is ki Turme
gacivebul l ods amoefara!
Sors viyav nişgan da exl a masze
mogonebebi CeniTvis ar knara,
gamoveSure ucxo qveynidan,
romomesmina an ho, an ara!
nuTu samudnod safl avs meca,
nuTu daRl il a da Tval s ar aRebs?
CavZaxeb mas xmas siyvarul isas
da nuTu pasuxs ar amonZaxeb?

ia Tan nimaqvs, vardic Tan nimaqvs,
Tan nimaqvs Ceni spetaki gul i,
nuTu ver vpovo qveynad verasdroş
niwadqceul i da dakargul i?
nuTu zvirTebna niTl ad daansxvrios
uil ajo da obol i navi?
nanande masTan minda vitiro,
oh, sad... sadaa nisi safl avi!

ქართულის უმედეგ

sad kaeSani iseve nefobs,
sadaC kvl av darCa Zvel i iara,
iq qariSxal ma gadaiara,
iq qariSxal i mwared gminavda;

hkvnesda, hkioda da dafrinavda
kidiTi kide _ viT bel zebel i.
ra darCa Semdeg? iseve Zvel i
ukurnebel i da mwave wyl ul i.

da mware fiqriT garenocul i
nivCerebivar cisa dasaval s,
visnen midanos Tavgadasaval s
siCuneSi nyofs, siCuniT naTqvans.

yovel obol wuTs, yovel obol wans
tyes minkvarebul s da Tmagawewil s,
rtoebs, qariSxl iT ase dal ewil s,
gannartoebul s vavedreb safl avs.

sul s is miSfoTebS da gul sac is hkl avs,
rom am dumil Si yofna ver il xens
da qariSxal ic ar gadaifrens,
sanam sikvdil i qveyanas hfar avs.

შორი გაზაფხული

დაე, ვცდებოდე, მაგრამ იმდენი ცნება რომელიც...
აუსრულდება იმ ცნებებში კვლავ მივცემი.

ცნება რომელიც გაზაფხული ს უდარავებს სიცოცხლე ის ვნება,
იმ რომელიც გაზაფხული ს, რომელიც ვისაც რომელიც გამოვრეყნებდა.

სინამდვილეში ცნებების ავანტიენა კანდელები,
იმ რომელიც გაზაფხული ს ფეხებს ვუგებ ყოფნის დრეველები ს.

შობი ალექსი

gadanaviwyda Cengan Tqmul i sinRera Zvel ad
da axal hangebs veZiebdi fiqrT gasarTvel ad.

magram sinRera igi Zvel i Tan aqynda sofel s,
is ar hkargavda Cens mware creml s, creml s SeuSrobel s.

aris sxva creml i, yovel creml ze usianesi,
roca ver gwdება saukuneT Sori al ersi...

ros sul i scocxl obs, sxoul i ki samareSi sdums,
Jami geZaxis xel ovnebis sevdian qurums.

is wrfel i creml i kvl av aadgens xel ovnebas Zvel s,
kvl av gaacocxl ebs niwiT gmbil winaswarneyvel s.

შობი სიხლოვე

sadRac minaxavs qal is saxe wrfel -mOkankane
da is aCr dil i ar nSor deba arc dRe, arc Rane.

al ersis sityebes CanCurCul ebs axl o mdgonel i,
magram maradis dafarul i, miuwdomel i.

oh, didxans... didxans vZebne igi da versad vpove!
vici, Sors aris, maS, rad mt anjavs eg siaxl ove?

ՅԵՆԵ

muxa pirvel i igrZnobs al ions
da pirvel sal ans ganTiadisas,
amayad gascqers mīas kavkasion,
nefur dumil iT dahyurebs niwas.

muxa pirvel i mexs egebeba
SeuSfօTebel da nZl avr rtօebiT,
SeuSfօTebL ad da nZl avrad hkvdeba
vel ze mdgomare ganmartօebiT.

yanebSi sadRac atir da Ral Ra...
Zirs, Zirs eSveba mօxuci muxa,
nakads daeca, nakadnօc tal Ra
aanRel vara, aaCuxCuxa.

waiRebs xsovnas Jami pirquSi,
gascdeba dReeb, ganapirdeba;
martoden Wօt i muxis Zvel RruSi
daisadgurebs da atirdeba!

ASTRE

cad azidul a, viT marmaril o,
nyinvaris TeTrad nakveTi Tavi,
scuravs mŃovare, scuravs muq caze,
viT okeanes sivrceze navi.
darial isa viwro kl deebSi
bnel Ranes iTevs burusi Savi
da ismens Tergi, Tu caze rogor
esaubreba varskvl avs varskvl avi.
nyudro RameSi moxetial e
beduins sizmrad unaxavs nxare,
sadic mudnivi, dauWknobel i
sil amazea da sinarnare,
sadic qveynidan zecis sazRvarze
swydeba kacT oxvra gul mosakl avi,
sadic idunal -maradiul ze
esaubreba varskvl avs varskvl avi.

პარღის ზოთოლო

al bad ngosanna Cado Zvel wignSi
gayviTl ebul i vardis foTel i,
qal wul is xel ma miuZRvna igi
dideba nazi, dideba wrfel i.
da am saCuqars is inaxavda
ganuwvet el is crenl ebis frqveviT,
sanam meore vinne ngosani
ar Semovida masTan SemTxveviT.
dafnis gvirgviniT Subl Senkobil i,
„_ici, _ Rini iT et yoda pirvel s, _
me am gvirgviniT xal xma Semanko,
ar hgavs Sens RnerTas da Semowirvel s!~
pirvel ngosanSi Surma ifeTqa,
daswa gul isTqnam nagram SeCer da
da upasuxa: `xal xs muxl modrekil s
ipovis mudam vinc Senebr nRer da,
nisTvis ki, vinac siymawvil idan
gascdeba xal xs da ganapirdeba,
vardis foTol ic saknarisia,
dafnis gvirgvini mas ar sWirdeba!~

*
* *
*

ar minda sityva, ar minda sityva!
rodesac sityva daibadeba,
samarTl is al i _ rogorc burusi,
ise irRveva da ifant eba.
mol od Tval ebiT, nag ganusazRvrel
sevdis morevSi mcurav Tval ebiT
niTxari rane, Toremsul s davl ev
gamourkvevel qenjna-wval ebiT.
ne sul i ar naqvs amqveyniuri,
Senze ocnebiT daiwva igi,
ganSorda sofel s da Tu kvl av scocxl obs,
scocxl obs ise, viT trfobis tarigi.
da zeqveyniur siyvarul iT mwavs
gamouTqnel i da mware al i,
sadaa sityva, rom amoasros
gul Si nagrZnobi da nafiqral i?

გარსკვლავიანო კამარა ბრწყინავს!

varskvl avi iwvis, varskvl avi brwyanavs,
varskvl aviani kamara el avs.
modis, moſcuravs SvaRanis bindi
da Crdil i Crdil ze midis, miRel avs.
rZisfer sinaTl iT gars Semoxveul s
bavSuri Zil iT qveyanas sZinavs.
varskvl aviani kamara el avs,
varskvl aviani kamara brwyanavs.
momxibvl el jados myudroebisas
qveS mohyol ia maRal i miTebi
da mudniv Tovl iT gadafarul ni
sxedan amyad, rogorc mdevebi.
da yinul isgan qandakebul i
maTi gvirgvini brwyanavs da brwyanavs,
siCunes arRveys mxol od niavi,
tyisa foTl ebSi roca dahfrinavs
da misi sunTqva _ viT dedis nana
mZinare sofel s Tavze evl eba,
al ersiani niavi dahqris,
al ersiani niavi hkvdeba.
vdgevar miTis wverze ganmartoebiT,
gul Siv vikaveb momskdar sinReras.
varskvl aviani kamara jaWavs
smenas, sinReras da Tval Ta cqeras.

da SiSi, rom xna adanianis
daarRvevs ciur idumal ebas,
maqvebs Tavis farul i grZnebiT,
mxol od ne Zl ivs vgrZnob am warnt ac grZnebas.
Cens qveviT Rvarad scuravs naTel i,
Cens zeviT cecxl i zecas edeba,
varskvl aviani kamara brwyinavs,
varskvl aviani kamara dneba.

ԵՄՈՆ ՅՈՐՏԵԸ

tyis pirad Tval is mosatyvil ebl ad
ni vvevi da Zil s niveci Tavi,
Vadrebis Crdil i mexvia sabnad
da nanis mTqmel ad _ mxol od niavi.
nZinares Tavze dant rial ebda
tyisa foTl ebi da yvavil ebi
da Zil Si odnav Camonesmoda
ucxod monReral frinvel Ta xnebi.

mesizma am dros, rom movipove
sindidre, ver cxi i, qeba-dideba
da yel aferi, rac qveyanaze
ful iT imoba da iyideba;
sanagier od mTel qveyanaze
mosiyarul e ver vpove gul i.
gamoneRviZa. saRamos nisl iT
iCadreboda tye daburul i.

Tval i movavl e da davinaxe
Cemi sindidre: gza, mindor-vel i.
vTqvi _ visTvis minda qeba-dideba
an sxva sindidre daul evel i?
dRes tyea Cemi TavSesaferi,
xval _ udabnoel darajis kera,
zeg _ gaSl il cisqveS gavaTev Rames
da mudam miZmobs Cemi simRera.

ԵՍ ԹՅՅՅՅՅՅՅՅՅՅ ԵՅԵ ԵՅԵՅ...

...ra mSvenieri iyo nani yvavil is gul ze...
mze sxivs afrqevda, aTasferad Rvivoda nani,
Sig ixatvoda, rogorc amy zRvaTa
ubskrul ze,
zecis SveneBa, zecis sxivi, zecis kankani.

...ra mSvenieri iyo nani yvavil is gul ze.
ca varskvl avebiT mOWedil i ze dasqeroda,
TiTqo cis Svil is yofnas vardze da
siyvarul ze
gancvifreboda... Tval s l ul avda... ara
sjeroda.

dRes aRar aris! wahyva mzis Suqs
aferadebul s,
dal ia sul i siymawvil is naz gazafxul ze,
magramngosani kvl av igonebs mis net ar
warsul s;
... ra mSvenieri iyo nani yvavil is gul ze!

შპაპოღუბო

yvavil ebisas gvirgvinebs vwnavdi,
sat r f o s safl avze dadeba ოსურდა...
uceb niavna wamoni q r o l a...
risTvis wamarTva, risTvis SeSurda?

mindvrad yvavil Ta kona Sevkar i,
CemTvis gvirgvinis Sekona ოსურდა,
ocneba iyo... da sinandvil em
esec wamarTva, esec SeSurda.

kubos ficrebi yvavil iT movrTe,
gul Si kaeSanT gundi acurda...
sikvdil s veZebdi... is arsiT scanda...
yvavil ic CemTvis mas Surda... Surda.

bunebav, trfobis winda yvavil i
rom danabare _ versad ver vpove,
bedniera CemTvis ar aris,
bedkrul i Svil i gamomi gl ove.

სიმღერა

odesRac, sadRac mart oobaSi
gul iT amonskda sinRera wynari.
Ceni sinRera qviTini iyo,
sul iT obl obas kvnesoda qnari.

xani gavida, gadanaviwyda
sinRera sadRac, odesne Tqmul i,
sanam ar vpove negobris gul Si
Rrmaḁ Caqsovil i da Senaxul i.

erTxel , rodesac gzaḁ nivdiodi,
ne movisnine Ceni v naRvel i _
bavSur ocnebiT gat acebul i,
ynawvil ur vnebis gamonsaxvel i.

da ver viviwyeb qal wul is saxes
sadRac, odesne fiqrSi znanebul s,
Semdeg axdenil s sinamdvil eSi,
magr am sakmaod dagvianebul s.

მწიგნობრობა

Savad gaSl il is Ramis iWiT Semoxveul i
ganZvinvarebul qariSxl isas vismendi kvnesas,
gul Si ar vgrZnobdi me dafarul s da tkbil ocnebebs,
arca Rimil iT gavgqerodi sevdian zecas,
arc mogonebebs qariSxl ian siymawvil isas,
arc usafuZvl o da umizno sicocxl is nayofs,
arc momaval is vai-vagl axs ar vigonebdi _
mainc ar hqonda mosveneba Cems sul s avadmyofs.

Sxami _ odesne negobrebis xel iT mowvdil i,
wyl ul i, cxovrebis sisast ikiT erTxel Cneul i,
SeunCnevel ad miwaml avda ukeTes wanebs,
radgan sixarul s ar iyavi, sul o, Cveul i.
tyiisfer Rrubl ebs, cas da miwas Sua dakidul T,
nZime creml ebi Cabnel ebul Tval Tgan cvivoda.
aRara hqonda mosveneba Cems sul s avadmyofs
da Cems gul Siac Svebis cecxl i aRar Rvivoda.

gavil is Jani da, vin icis, iqneb zecaze
mwuxris demonna ver dast ovos is Zvel i kval i,
magram eh, sul o, erTferovan brwyinval ebaSi,
Tundac edenSi ra iqneba SenTvis axal i?
rac ocnebebSi gangicdia mTel i arsebiT,
sinandvil eSi mas eqneba raine fasi?
knara! ver hpoeb mosvenebas, CemO bedkrul o,
dascal e barem. sul dascal e wanebis Tasi.

სონანულო

eh, nuRar el i Cengan isev l ocva-vedrebas,
ne aRara maqvs sainisod Zal a da Rone.
mxol od imitom gagixsene da mogigone,
rom SenSi vmarxav nifil aryofil bednierebas.

nurc crem ebs el i... ne mrcxvenia exl a crem ebis,
romel Tac Tval ni aq odesne Rvrida da Rvrida.
grwandes _ saknod ganicivda sabral o gul i,
aRtacebis da siwrfel is dro gahqra, wavida.

mrcxvenia, roca movigoneb Cens gat acebas
da am dros vnatrob, mogoneba gul Si ar TrTodes.
magram ra vuyot... ras Caidens aq kaci iseTs,
rom Semdeg mainc gul sakl avad ar dascinodes.

ՆԱԵՆՑ ՅՊՊՆ ՕՅՆՑ...

mē SeniT vqmidi ganTiadis, Zl evis simReras,
SeniT vxat avdi el varebas usazRvr o cisas,
urwyul gul isTvis SenSi vWret di daobl ebul i
srul harmonias Wkuisas da sil amazisas.

sanam Sors iyav... da rodesac axl o Segxede,
sul ar aRmōCnda SenSi igi minzidvel oba.
agre ganiqra mē ocneba ukanasknel i,
agre davmarxe sinandvil iT mokl ul i grZnoba.

mē eg vicodi... mē winadve vicodi ega
da mainc nsurda im ocnebis saxesTan dgoma,
amod Seqmil ciur sul Tan _ mxurval e l ocva
da aq, am qveynad Seqmil kerpTan _ mware Secdoma.

᠋ᠰᠢᠨᠠ

mē vwer di... am dr os sevdiani
SvaRanis Crdil i
varskvl avTa gundSi xan iq, xan aq
dasrial obda.
qari xan stvenda, xan stiroda
gul amoskvnili,
xan gamouTqmēl sivagl axiT
hkvnesda... wval obda.
gul i usmenda mas, am qviTins
gamourkvevel s
da ocnebobda auxdenel
fiqr-mogonebiT,
qari ki isev edeboda
qviTiniT tye-vel s
da mWknar yvavil ebs itacebda
mosxl etil frTebiT;
TiTqo icoda _ cariel i
iyo qveyana,
misTvis ar iyo am sivr ceze
TavSesafari,
mxol od mē viyav inis msgavsi
da inisTana
da mowyenil xnebs mit om kvnesda
sarknēl Tan qari.
dasxri, grigal o! yvel aferi

rodi davkargeT,
ra vuyoT, gul Si Tu siamis
CurCul i miswyda?
rad dagaviwyda wynari l ocva
qal wul is bageT
da mogoneba dReTa warsul T
rad dagaviwyda?

*
* *
*

rogorc aCrdil ni _ daRal ul ni davdivarT qveynad
da aremare, TviT cis sivrce mosil a bnel iT.
cisa dasaval s gavoqerivarT... ukanasknel ad
dRe iq gagviqra da axal dRes ki aRar vel iT..
vis SeuZl ia bednierad rom igrZnos Tavi,
an haerovan pepl ebis gunds vin SeaCerebs?
wuTi, romel sac sixar ul is nayofi hqvia,
TavianT frTebqveS bednierad vis daaberebs?
axal gazdaa metismetad kacTa imedi
da moxucia sainisod eg Cveni gul i.
oh, iyves agre... bedi swerda al baT amstriqons,
bedi unizno Cveni yofniT gandidebul i.
da Tu waneba gaCenil a kacT jojoxeTad,
ne msurs es xvedri sevdiani Tan waviyol o;
vici _ bol o aqvs qveyanaze yovel gvar saxes,
magram wanebas, Cens wanebas ki ar aqvs bol o;
ne veZeb masSi Tavisebur bednierebas,
igi savsea Zl ierebiT, viT cecxl is qura..
rom kvl av SeeZl os ganniaxl os Zl evis simRera,
rac sinandvil em wanarTva da gaminadgura.

უპანასკნელ ღღუს

sad ar vZebnidi ukanasknel dRes,
dRes sicocxl esTan daTxovebisas..
nagram bind-bundi zecas faravda
da Savi nisl i buravda niwas..

arsiT ar sCanda Ceni sikvdil i,
mwuxare iyo TviT Ceni sul i
da mas swyuroda Tavdaviwyeba
da arsad iyo is dasasrul i.

dRes ki, ros Savi saxe sikvdil is
Savbnel ufskrul Si micdis da micdis,
minda vinRer o gamarjvebisa,
nagram monwyinda _ ar vici risTvis.

rac moxda, igi nisl s efareba,
xsovna idumal sazRvrebs Sordeba,
ar ganaxl deba Savi dRis Zebna
da sicocxl ec ar ganæordeba.

მღონათის პირზე

zvirTebi rbian: mkafiod ismis
naTi duduni nSvidi da wynari,
ase iswrafvis Cveni cxovrebis
unCnevi wani sxvadasxvagvari;
zvirTebi sivrces uerTdebian,
zRvis napral ebSi gaaqvT TareSi,
ase inTqneba Cveni cxovreba
saukuneTa simwuxareSi.
vai mas, visac ar asvenebda
qveyniur vnebaT da fiqrTa grova,
visac aq surda bedniereba,
nagram nugeSi versad ipova.
saukuneTa Sori grexil i
zraxvaTa imaT gadaaviwyeb,
gadaaviwyeb, rom nirvanaSi
sanagi er o ar ara misces!

ოზი პეპელა

pirvel i

acivda, nisl iT Semoibura
cad atyorcnil i mīTebis kal Tebi,
creml iT aivso sicocxl is sura...
zafxul i hqreba; aha, mēc kvvdebi!
aRar darCeba Ceni nasaxi,
iseve waval , rogorc movfrindi...
oh, ra kargia isev sicocxl e,
tye, mindor-vel i, saRamos bindi.
da nuTu marTl a ukval od vqrebi?
maxsovs, Savi zRvis pirad vinne yrna
nivida, wyal Si qva gadisrol a
da me monesma misi sust i xna:
`oh, ase hqreba yovel i arsi
viTarca es qva, viT es pepel a,
swraf-umiznoa maTi sikvdil i!~ _
sTqva da ukanve gabrunda nel a.

more

maxsovs, mēc maxsovs... roca yrnām wyal Si
mwuxare sityviT qva gaisrol a _
ukval od rodi gahqra igi qva...
zRva SekrTa, wyal ma daiwyo TrTol a,
rgol i rgol s mihyavs wynari l ivl iviT,
dahyva zRvis sivrces dausrul ebel s,
napirs niaskda da gamobrunda,
isev daadga gzas usazRvros, vr cel s,
exl a ara scans...

pirvel i

nuTu sul gahqra?

more

ara! feriam mianbo, roma
wava zafxul i, arenidamos
Seacvl evinebs fers Semodgoma,
Semdeg zamTaris mTrTol vare xel iT
Seifereba sul i da grZnoba,
wel iwadebi wel iwads Sescvl is,
STamonavl obas _ STamonavl oba, _
nxol od is Rel va, aw uCinari
mudam icocxl ebs da ar mokvdeba,
radgan ar aris xel is SenSl el i
misTvis sazRvari da dabrkol eba!

pirvel i

naS, Cemi yofnac vard-yvavil ebze
sul ar yofil a ise amaO...
vkvdebi, nSvidobiT!

more

nSvidobiT, dao!
mohkvda! yvavil ze daeca nkvdari,
obol i nami miwas davar da,
aha, maxl obl ad gaCnda futkari
da yvavil s frTxil ad gaunavar da,
imis gul idan ahkrifa mtveri,
nami ki al bobs da al bobs miwas,

vin icis, iqneb zRapar s uanbobs
kval gadauSl el saukunisas.
wel iwadebi wel iwads Sescvl is
STamomavl obas _ STamomavl oba...
eh, magram sxvaa mainc sicocxl e,
vnebebs xom mar xavs misi gaqroba.

მომავკვლავი

naTesavebi da negobrebi
Cens sarecel Tan modis, grovdeba,
yvel a grZnobs, Tu ra mware Rimil iT
sikvdil is Crdil i miavl ovdeba.
momiavl ovdi Senc, Ceno kargo,
xel i Semaxe ciuri grZnobiT,
msurs nxol od erTi ramsitya giTxra,
ukanasknel ad giTxra: mSvidobiT!
me Sen siyarul s didi xania
mfarvel geniad davat arebdi,
arvis vumxel di Cens saidum os,
uvneb niavsac ar vakarebdi.
me ar vicodi, Sensa gareSe
ra iyo RnerTi, ra iyo zeca,
me vl ocul obdi da Senze l ocvam
Jini, survil i gamiorkeca.
da ase minaqvs civs samareSi
es Ceni grZnoba gamouTqnel i...
momiavl ovdi, Ceno nugeSo,
ukanasknel ad moneci xel i.
ukanasknel ad mesmodes Seni
zeqveyniuri, ukvdavi xnebi,

rom Tavze madge gansvenebis Jans
viT angel ozi sul is minRebi.
ar njera sul i rom gaifantos
Senze locvasi armonaceni,
is TviT sikvdil is Semdegac mainc
samaradisod Senia, Seni!

ጸጠጠጠጠጠጠ

tyis farTo gzaze, maxsovs, etl i migvaqr ol ebda,
Sens sunTqvas vgrZnobdi bednieri Sensa maxl obl ad.
ne gianbobdi Cens nraval gvar Tavgadasaval s,
siymawwil eze gianbobdi STenil i obl ad.
saRamo iyo... nze dasavl iT esveneboda,
tyes edeboda ganWirval e da l urji bindi,
am dros vigrZen, rom Sen srul iad yurs ar nigdebdi,
etl is siRrneSi gadavenxve da avqiTindi.
wamoviwie da mTraxi gadavkar cxenebs,
el vis siswrafiT gzas gaekra buq-buqad nt veri.
rogor ugonod ni vafrendi gzaze Cens sevdas,
rogor ugonod trial ebda gars yvel aferi.
tye gzas gvicl ida da bind-bundSi Tval s ver vaswrebdiT,
xeebis gundi iq, etl s ukan rogor rCeboda,
ise mwyuroda am dros l tol va ganusazRvrel i,
ise momat rda, rom gzas bol o ar hqoneboda.
da erTaderTi cis Rrubel i vrcel udabnoSi
moxet ial e, uTvistomo, mi usafari
Tan migvyeboda ganuyrel ad, ganuSorebl ad,
nsubuqi, rogorc ganvl il dReTa Sori sizmari.
neCveneboda _ TiTqo tyeSi viRac kvnesoda
da ne eg kvnesa usasoo gul Si mwvdeboda,
creml i mdioda, radgan Cemi ukanasknel i,
Cemi mwuxare siyvarul i magondeboda.

ደጋጠጦፍ

gaSl il wal kot Si norC yvavil is
mowyvet a msur da,
magramserafims bedkrul isTvis
esec SeSur da!
yvavil s sinaziT kal Ta Tvisi
man daafara
da uSfoTvel i, gul wrfel obis
crenl i dahRvara.
mware Rini iT, gesl iani,
ne mas ganvSordi
da Savs qvesknel Si ganwirul ad
davqrodi, vZrwodi!

oh, vis, vis esmis Cemi kvnesa
da t anjva sul is,
saukuneTa msvl el obaSi
gacivebul is?
adamiano! yofna Seni
kubod icvl eba,
ne ki, ubedurs, TviT sikvdil ic
ar neRirseba!
usiyvarul od, umiSvnel od
mihqrian dReni,
oh, vis, vis Zal uZs ganicados
t anjva esdeni?

წამო უმეოქმეღებოსა

moxdeba xol მე, ca nizidavs
ganusazRvr el i,
varskvl avTa Soris, sxivTa tbaSi
ara nyavs tol i.
vbrZaneb _ tyis SqerSi gaCundeba
niavi nel i,
vityvi da TrTol vad gadiqceva
verxvis foTol i.
mze Cemlvis brwyinavs da nefe var
yovl ismoqmedi,
are-nidamo netarabis
crenl iT ivl eba,
Cems xel Si aris maSin Cemi
nZvinvare bedi,
qveynad yovel i arsis sul i
memorCil eba.
es maSin aris, roca azri
nihqris Sors, Sors, Sors!
da l tol va gul Si dagubul i
eZl eva Svebas,
irgvl iv ver vxedav Cems Tanabars
da visnes Cems swors,
rom angvaradve eZl eodes
tkbil -netarabas...

vxedav, ni frinavs iq, sadRaca,
nisl i usaxo,
vgrZnob, rom nis tal Ras, erTxel Cems nZl evs,
gaapobs nker di
da mZada var, rom vel uri xniT
yvel as SevsZaxo: _
`dani morCil diT... yvel afers vqmi...
RnerTi var, RnerTi!~

ԳՅՈՐ

Jamġa cecxl iT ganwnendil i, frTasubuqi, frTasaTuTi
moel vare cis kidurSi ganitacebs xol me wuTi.
nawiwydeba am dros RnerTi, wuTs vumoneb gul is Zgeras,
radgan RnerTi CenSivea da neve vqmi bedisweras.
wuTi naZl evs aRnafrenas, magram wuTi Tu gamwiravs _
danimonebs, gul s gagniravs, Zirs CamiTrevs da danZiravs.
niwidanac tyveyofil i Tval s vadevneb varskvl avT rbenas
da maSinac wuTSi veZeb saocnebo aRnafrenas.
da rodesac me beds vel i grigal iviT mogugunes _
l odinSiac wuTs ni vyvebi da ni vyvebi saukunes!

ვეყველი სიყვარულს!

oh, Cens vnebisgan dacl il sicocxl es
rom movl enodi aTi wl is winad,
is mxol od Sen erTs, Sen dagsaxavda
ocnebis nefed, mziur gvirginad!
naSin al ersi ise mwyuroda,
ise vel odi tkbil TanagrZnobas,
ise vaTevdi uZil o Ranes...
exl a ki vwyevl i, vwyevl i ne trfobas.
nan amoASro gul is siRrmi dan
auxdenel i ocneba nazi
da miTel sicocxl es sul iT obl obis
wiTel zol iviT daavl o xazi.
exl a raRa var? ingvari trfoba
ar SeuZl ia arc sul s da arc gul s...
dagagvianda... exl a ne vwyevl i
da vwyevl i, vwyevl i, vwyevl i siyvarul s!

სად?

saiT niyvevar Cens mowyenil gzas,
sad vpoeb Svebas ni usafari?
ras moncens iseTs ne saqarTvel o
da an ras miscens nas Ceni qnari?
ar vici! magram unizno dReebS
viTvl i da viTvl i ymawwil ur JiniT,
yovel dRes gul is tkivil iT vxvdebi
da veTxovebi mware qviTiniT.

martodmarto var... visac ocneba
edenis ciur xatebaT sTvl ida,
visac siyrniTve ne Tayvans vscendi,
yvel a moncil da, yvel a wavida.
auxdenel fiqrs vin ar igonebs,
Zvel ocnebebze romel i ar swuxs?
vwuxvar, veZaxi Cens siymawwil es,
magram ar avin iZl eva pasuxs!

saiT niyvevar Cens mowyenil gzas,
sad vpoeb Svebas ni usafari?
ras moncens iseTs Ceni sanSobl o
da an ras miscens nas Ceni qnari?
ar vici... magram uniznobaSi
fiqrs ver vakaveb crenl ad monaquxs...
vwuxvar... veZaxi sicocxl is nizans,
magram ar avin iZl eva pasuxs...

*
* * *

mal e fergadaSl il i
amwandeaba tye-vel i,
gaiSl eba yvavil i,
surnel ebis mfrqvevel i;
gacocxl deba dafnari,
mTis mwverval i, tyis piri
da daivl is narnari
gazafxul is zefiri.

wynari sevda mewveva,
wamiRebs simTa JRera;
nisl iT gamoer kveva
Ceni gul is simRera.
qvebs, bal axebs daat kbobs
hangi Taviseburi,
nkacri, nagram l amazi,
nazi, nagram vel uri.

rodi miyvars gul isTqma,
Tu naRvel s ar ereva,
aTas xmaSi Ceni xma
am xnam ganacal keva.
rodi miyvars gul isTqma,
Tu gul nave ar hpova,
aTas xmaSi Ceni xma
am xnam ganamar t ova...

შობეულს

xal xi ireva, xal xi f usf usebs...
daRonebul i nivdivar brboSi...
Rrubel Ta Soris ise wevs mᄂvare,
rogorc cxedari vercxl is kuboSi
da kacTa quxil s exmaureba
mibnel ebul i Ramis sicil i,
Ramis sicil i dascuravs qveynad
aTeTrebul i da movercxl il i.
ngonia, TiTqo brbodan gamova
l amazi qal i, cisferTval eba,
me daniZaxebbs da monabrunebs,
romvuTxra sul is qenjna-wval eba;
mware sityebiT vunRereb me mas
saukuneTgan Seqmil sinRerebs,
xivnarT gvirgvinebs Tavze davadgam
vinc gul s monikl avs an aniZgerebs...
vet yvi _ rom yvel a monbezr da qveynad,
rom daviRal e me am kuboSi,
rom mas vel odi da mudam ase
daRonebul i widodi brboSi...

AURORA

gafer nkrTal da savse mīvare da gayviTl da SuqTa cxril i,
cis gunbaTi mōvercxl il i mē zRvis siRrnes Sevadare.
varskvl avT gundi mōel vare TrTis, nel deba, viT Rimil i,
fermixdil i, mōwyenil i, nazi, frTxil i, ngl oviare...
nisl Si myofi arenare _ nangrevebis aris Crdil i,
aris sivrce da dumil i, martooba aris mware,
yovel i xe da samare, xevxuwebSi mofenil i,
aris uRvTod mōwyenil i.

amovdivar!.. Ranis nakvTebS mal e gahkveTs Cemi frTebi,
bunobao, Sen nu krTebi, kaeSani nu aganTebS,
mīTis mverval o, mag Sen kal Tebs nu el tvian inedebi,
mīTav, dabl a nu ixedebi, nisl i uRel s nu dagadebs.
amovdivar! gul isnadebs nu wagarTnevs Ranis xnebi,
ros monavl is mzis sxivebi kandel iviT dagqaTqaTebS...
mal e, mal e vel ebs da mīTebS titaniviT movevl ebi,
vnebis rkal ad movedebi mudniv Tovl iT Semosil mīTebS...

მარტონი მარტი!

oh, ra tkbil ad eZineba Rames mdunars da fermixdil s!
martoni varT, Cemo kargo, yuri ugde Cems sunTqvas
frTxil s...
vel Ta Soris gamoisma xnauroba nSvidi, wynari
da yvavil ebs zed daakvda monavarde cel qi qari...
Cumad getyvi _ martoni varT _ nivl is fiqri amazzeni,
mfel i gul iT me Seni var... samudamod Seni, Seni...
SeniZl ia dagiviwo? _ mipasuxe, amixseni,
mfel i sul iT me Seni var... samudamod Seni, Seni!

ქვეპოს

wwinis weTebi dascuraven
fanjris minebze,
qari vedrebiT kar ebTan dgas: _
`gamiReT kari!~
ra adre gahqra gazafxul is
mziani Crdil i,
ra adre gahqra Ceni yr moba,
Ceni sizmari!
droo wyeul o, sad wariRe
Ceni fiqrebi,
droo boroto, sad danarxe
ocneba wynari?
marqvi, oh, gvel o, rad dagWir da
rommogewand a
yvavil ovani siy mawwil e
da Ceni qnari?
daRonebul i gawc qerivar
cisa dasaval s,
sada c iSl eba mRuSul i
Rrubel Ta jari...
qviTinebs zeca, qviTineben
cacxvis xeebi
da gul mokl ul i qviTinebs da
qviTinebs qari...

dama Trobel i _ rogorc Ceni
mogonebebi,
win midgas Rvino, l al isferi
da Zvel i Rvino...
vsvam ganuwvet l aT, vsvam rom davTvre
mogonebebiT,
rom nec sazar l ad viqiTino
da viqiTino.
oh, rad moneqca ase uRvTod
ne Ceni bedi,
rad daminsxvria siynawwil is
wrfel i siane...
sadaa Ceni yvavil ebi,
sadaa rwnena?
zecav, sastiko, mipasuxe,
miTxari rane!

ჭებებია...

Wkneba, yviTl deba sabral o baRi,
qari uberavs, foTl ebi cviva...
gamourkvevel mwuxarebaSi
sul i mikvnesis da gul i nt kiva!
oh, nt kiva gul i! yviTel foTl ebiT
kval -bil ikebi nimoifara,
foTl ebi scviva Cens gatacebas
da Semodgonis nefobs iara...
ra vqna, ra vuyo am mwuxarebas,
arc dRe, arc Rame is ar nSordeba
da CanCurCul ebs: `amod el i,
is arasdros ar ganneordeba.
siymawvil isa netari fiqri
gul Si amod isev giRviva...
amod el i, amod el i!~
oh, gul i kvnesis... oh, gul i nt kiva!

ՃՆԵՆՈՅՆ?

gaxsovs, TibaTvis TeTr RameebSi,
odes naTel i mIvaris rZisferi
gadavl eboda t bebs da xSir tyeeps
da ganWirval e iyo eTeri?
rionis zvirTi rogor arxevda
cis el varebas, gul Si Canaqsovs,
rogor vekvrodiT erTmaneTs vnebiT...
warsul o droo... miTxar, xom gaxsovs?

ne aRtacebiT vnRerodi naSin
da siymawil e TrToda Cens gul Si,
ne viviwyebdi mIFel dedamiwas,
Sens naz al ersSi, Sens t kbil CurCul Si...
wawida, gahqra Jani netari...
exl a siyvarul s gul i aRar gTxovs...
ar gTxov arafers... mxol od miTxari,
yvel aferi es xomisev gaxsovs?

sada xar exl a? kvl av martodmarto
rionis pirze vdgevar mokl ul i.
naRvel i scuravs Censa saxeze
da nekunSeba tanjvebiT gul i.
mware Rinil iT, uxmo Rinil iT
vuaxl ovdebi, nagram nSordeba
dro _ ronel sac sul s ver davaviwyeb,
dro _ ronel ic ar ganmeordeba!

შემოღობის ღღე

Semodgonis dRe, Semodgonis dRe,
dRe naRvl iani, Ronemixdil i,
rogor ekvreba cas bnel i Crdil i,
rogor irxeva gaZarcul i tye...
Semodgonis dRe, Semodgonis dRe.

cviva da cviva xeebs foTol i,
gayviTl ebul i, udrood mWknari,
daberavs risxviT, daberavs qari,
gayviTl da mdel o, gayviTl da mol i...
scviva da scviva xeebs foTol i.

savse var raRac idumal grZnebiT,
gamouTqmeli mitacebs Sveba!
ra aris igi? bednierebiT
gamowweul i ubedureba,
Tu ubedoba sinware-vnebiT.

danSviddi, gul o: Segiyvardeba
vinme am qveynad... danSviddi, gul o,
wava dReebi usixarul o,
isev aRdgeba gamqral i Sveba,
Cemო ocnebav da siyvarul o!

wavida, gahqra... ver Sevek iTxe,
risTvis ganSorda, risTvis wavida...
ganiqra sul is ocneba wnida,
il ul eba mze, iZarcveba tye...
Semodgonis dRe, Semodgonis dRe!

*
* *
*

im net ar Rames, nSvids, idunal s, gamouc nobel s,
odes ca miwas mouTxrobda ganvl il sianes,
ra net arebiT gavgqerodi nZinare sofel s,
ra net arebiT kvl av vigoneb im net ar Rames.
pirvel i kocna... mITvaris Suqi... xeebis Crdil i,
mdinaris oxvra, cel qi sio, CurCul i wynari...
oh, sad gafrindi... rad monikal yrmul i Rimil i,
iyav kurTxeul , vinc wanarTvi wrfel i siznari.
im net ar Rames, nSvids, idunal s, gamouc nobel s
varskvl avi varskvl avs mouTxrobda ganvl il sianes.
ra net arebiT gavyurebdi nZinare sofel s
da rogor oxvriT aw vigoneb im net ar Rames.

სოზმანო

SuaRanisas Cems sarecel Tan
viRaca al er ss mTxovs, nevedreba,
Tval Tagan cremi i scviva da scviva,
ganTiadisas ki midis, hqreba.
da mwuxare Jans mart oobisas
sul i ar mSvidobs, gul i ar scxreba,
Tval win iSl eba mTel i warsul i
da dakargul i bednier eba.
`vina xar, vina, Cemo sizmaro,
usiyvarul od vdnebi da kvdebi~, _
sevdiT gavsZaxi ganqral ocnebas
da mward, mward avqviTindebi...
gavaReb sarknel s, dahberavs qari,
nazi pepel a Semofrindeba,
JiniT ecema Cems sarecel ze
da isic kvdeba... uniznod kvdeba.

ბონდის სტუმარი

oh, gevedrebi, nu SemiSfoTeb
l ocvas mxurval es, l ocvas poet urs...
SuaRanea... movsTqvam da vgo deb...
_ SenTan yofna msurs... SenTan yofna msurs...
_ bindi Rani sa gadaiSal a,
ganTiadia... me vit anjebi...
sad mi gaqvs sunTqva... sad mi gaqvs Zal a?
_ SenTan davr Cebi... SenTan davr Cebi!
_ nazi, warnt aci da minzidvel i
axal i mxare, axal i bina,
jadoTa mxare SiSvel -tit vel i
me mart oobam SemanCnevina.
wyeul iyav Sen... Sens sunTqvas Zl iers
gr Znobam wuTebi gadaat ana,
ras STanisaxav axal s, zeciers?
_ iyav demoni, iyav sat ana!
_ magram Sen vin xar? didebis saxe
Tu ukvdavebis nazi samosi?
sevda xar Rani s Tu sivagl axe,
Tu sicive xar sasaf l aosi?
oh, net avi me c ganagebina,
ras minzadeben Jami da droni...
oh, mi pasuxe, vina xar, vina?..
_ iyav sat ana, iyav demoni!

სონეტი

soneti

Jansa sevdias, mart oobis Jansa mwuxares,
odes ar saiT Tanagr Znobis xna ar monesnis,
me kvl av vocnebob l auraze, im l auraze,
romel mac sxiviT gaaSuqa sicocxl e ngosnis.
siymawvil idan vzrdidi gul Si me inis saxes,
Tavs vevl ebodi tkbil ocnebas, rogorc farvana
da ros pet rarkas naz sonet ebs vizepirebdi,
Cenlvis l aura iyo Sori, ucxo qveyana:

me ar minaxavs misi saxe Cems sanSobl oSi
da verca vnaxav verasodes l auras saxes,
ase uniznod, ual ersod sul s davl ev brboSi,
ase movkvebi Cems sayvarel saqarTvel oSi,
ise danigebs me sikvdil i aucl el maxes,
rom ver vixil av verasodes l auras saxes.

პეღს იძოთ!

davxuWē Tval i, gul is siRrmeSi
rom danenaxa rane naTel i
da movigone net arni dReni
da gazafxul i ukanasknel i.
ra adre mohkvda, ra adre mohkvda!
exl a Ranea... qviTinebs qari,
rom gamaxsenos tkbil i warsul i
da mogonebis saxe netari,
magram vis vel i, an rad vRondebi,
gana ara maqvs win monaval i?
rad Cavigono gzis uniznoba,
rad avarido sicocxl es Tval i?
vis SevuSinde? ras SevuSinde?
daviwyebul i sad aris Crdil i?
dabr kol ebebi? _ uamisod xom
arc gnirobas aqvs qveynad adgil i!
waval , gavyvebi am sevdian gzas,
zRvaTa quxil iT, wyal Ta l ikl ikiT...
da davankvidreb daRl il sicocxl es
Sors, sxva edenSi! Sors, Cems beds iqiT!

*
* *
*

oh, nu ifiqreb, rom mokvda gul i,
rom sul davmarxe ocneba wrfel i,
ganadgurebis sevdian gzaze
bevri rane maqvs xel uxl ebel i.

vel i, vibrZol eb... me am yvavil ebs
vatareb _ sanam meqneba Zal i,
rom ar Seexos mas sinandvil is
Zal a Savbnel i, xel i muxTal i.

da mudam gul Si gavzrdi im ineds,
rom sadRac aris iseTi mxare,
sadc edeni yavis da sadac
veRarc Cawdeba bnel i sanare.

win mel is bedi... rac iyo, iyo...
is warsul ia ganukurnel i...
xel uxl ebel i kidev bevri maqvs
da kidev damrCa ocneba wrfel i.

ՅԵՏՈՅՆ ԳՅՈՅՆ

gzajvaredinze Savi demoni
win gadamidga ne qal is saxiT...
`oh, nebral ebi, _ nan miTxra, _ radgan
gzas ver gaapob vai-vagl axiT!
bedniereba ar ar is qveynad,
bednierebas poet ebi qmiT,
gamogiqrol ebT tkbil i ocneba,
dagwvavT, dagaTrobT... isic cota xniT.
iyavi CemTan, iyav ugono!
al ersiT dagwvav, wamonye, wamo,
Tu erTi wuTiT mognadl eb Svebas,
miTel sicocxl eSi unda ewamo!-
CanfurCul ebda eg netari xna,
xna eg cbieri, xna monxibl avi,
ciurma Svebam gamoniqrol a,
ocnebis tal Rebs niveci navi!
daufiqrebl ad amerTna wuTna
tkbil i Rini da naz fiqrTa bina,
miTel i inedi da momaval i
samaradisod damakargvina!

*
* *
*

gul i swuxs da swuxs... gared swims da swims,
cas tyiisferi Rrubel i mosavs,
tye gaiZar cva da mis kal Tebze
frTxil i gvel iviT nisl i micocavs.
swuxs aremare, kvnesis midano,
xmaCawvyvetil aT zuzunebs qari...
da mis qviTinSi ne Cenis yrmobis
auxdenel i mesnis zRapar i.
gahqra zafxul i... wavida is dRe,
ros neore dRes SvebiT vxdebodi,
ne yvavil ebi mesiznreboda
da ne yvavil ebs vesiznrebodi.
exl a ki bnel i Semodgonis dRe
ver ganaaxl ebs mzis el va-cincins,
dasWkna yvavil Ta narnari grova...
gul i swuxs da swuxs... gared wims da wims.

დასუჴული თჴალები

t ba, l er wani T Semosil i,
ganWirval e _ rogorc mina,
TeTri Tovl iT daifara,
unugeSod gaiyina.
eg Tval ebi c, Cem kargo,
wanwani gundSi Caimal a,
samudamod daixuW,
roca sevdi T daiRal a.

gazafxul i mal e mova,
aenTeba sxivi mvel i,
tbaze gedi acurdeba
amayi da uzrunvel i.
magram Tval ebs, Cems nkvl el Tval ebs
vin Caabnevs sicocxl is Zafs?
gl ovi T Tavi dauxria
Sens safl avze obol kanafs...

cam t bas crenl i daaf r qvia,
zani r is susxma sxivi mo hkl a,
ne Tval ebi dagixuW,
cam safl avi dagior Tql a.

*
* *

ne vukvir debi am uZiRo zRvas,
am danSvidebul s, idumal mxares:
ras niMZadebs is, danmwel kaeSans
Tu netarebis sxivebs el var es?
ar vici, ara! mxol od rodesac
bedis grigal i niaxl ovdeba,
CenSi usazRvRo aRtacebas vgr Znob
da mTel sxeul Si Zal a grovdeba...
grovdeba, rogorc erT kal apotSi
mTebSi dafant ul nakadul T grova
da midis is win, midis uSiSrad,
ar dakargavs mas, rac moipova...
da rodesac zRvas uaxl ovdeba,
am danSvidebul s, idumal mxares,
kidev ar icis, zRva ras unZadebs,
bednier ebas Tu simwuxares.

სხალი ველო

ФАУСТ: Мне скучно, бес!

МЕФИСТОФЕЛЬ: Что делать, Фауст?

scena `faust idan~

...da kvl av iwyeba axal i wel i
da ise rogorc Zvel i, Tavdeba;
dRe monaval i, dRe xval indel i
guSindel dRisgan ar gansxvavdeba.
irgyl iv kacT saxe daRonebul i
xval indel dResac ar gaSor deba,
mowyenil oba da wuTebis Tvl a _
xval ac igive ganneordeba.
Zl ivs Sesanfnevi sxvadasxaoba
ver Secvl is erT mifel araraobas...
ai, cxovreba! ne maSi vracxdi
erT ganusazRvrel sanaxaobas;
vr cel asparezad minacnda igi,
moqmedebisTvis farTe da srul i,
nandvil ad... igi bil iki aris
viwro, ekl ebiT SemosazRvrul i.
ne mjeroda, rom bednier eba
sufevs kacTaTvis gaCenil dReSi
da nandvil ad ki bednier dReeb
sul aTs Tu davTvl i Cems sicocxl eSi.
ne mjeroda, rom Sveba sufevda
uCinrad sadne: qveynad Tu caSi,

nandvil ad igi ar sad ar sufevs,
arc cis sivrceSi, arc qveyanaSi.
davasamareT fuW ocneba,
mowyenil oba darCa ucvl el i...
Zl ivs Zvel i wel i safl avs miveciT,
nagram kvl av modis msgavsive wel i!

*
* *
*

martoobis Jans, Jans mwuxare gandegil obis
newveva Ceni idumal i neore saxe...
gamouc nobi wrfel i JiniT vdgevarT pirispir,
igi Zl ieri _ me ki susti da mocaxcaxe.
Tval win meSl eba ganvl il Ta dReT mwuxare rigi
da unayof o Censa brZol as magonebs igi,
Cens siymawvil es da dakargvas rwnenis, sint kicis,
araraobas sicocxl isas Tval win gadmiSl is...
risTvis? vin icis!!

da nsurs me andros, nsurs usazRvro Tavisufl eba,
rom Cens maxl obl ad ar sufevdes wanebis RnerTi,
nsurs ar danlevdes idumal i saxe mxil ebis
da viyo erTi _ yvel gan, mudam nsurs viyo erTi.

*
* *
*

nyudro napirze, sadac zRvis winwkl ebs
aTamaSebda sunTqva siosi,
aRfrTovanebul fiqrebSi idga
yrna meocnebe _ yrna heniosi.
da mas zRvis tal Ra eubneboda:
`oh, risTvisa xar egre Tavxedi,
romfiqrob, TiTqo gascil di sazRvars,
rasac kacTaTvis anyarebs bedi?~
yrna ki amayad upasuxebda:
`saidan icnobs eg gul civoba,
Tu ra Zal aa SemoqmedisTvis
sakuTar Zl ier sinReris grZnoba!~
tal Ra kvirobda: `ra Sobs am grZnobas,
ucnaur Zal s romesabaneba?~
magram yrna isev upasuxebda:
`angvar grZnobas hqmis mxol od waneba!~

*
* * *

ne davibade ganTiadisas,
roca mĪis wverze dil a m̄isis
Tval ebs axel da... da nazi iyo
el va-el feri nt redisfer sivrcis...

Semodgomaze, maxsovs, vibrZodi,
cxared vibrZodi ymawvil ur JiniT,
magram dacinviT monikl es rwnena
da Zirs davenxve kvnesa-qviTiniT.

vcxovrobdi zamTris yinva-qarbuqSi,
xsovna ar iyo CenSi zafxul is
da nel a-nel a miWknobda dReebs
sicive sul is, sicive gul is.

dRes ki, rodesac Savi burusi
mispobs da mikl avs ocnebis kuTxes,
Cens gaCenis dRes vwyevl i idumal s
da vl ocav yofnis aRsarul is dRes.

bnel i Ramea... mal e inaTebis...
Cqara, sikvdil o, oh, gevedrebi...
gadmonivl ine tkbil i ocneba,
gadamfare Savbnel i frTebi!

თხალეპი

Sens cisfer Tval ebs roca Sevxedav,
usazRvr o sevdas ne vanCnev maTSi...
da fiqri fiqrze TiTqo scuraven
usityvo t baSi, uxmo kamaTSi.
da xSirad minda gkiTxo, Tu risTvis
ase sastikad geqceva bedi,
risTvis wagarTva spet aki rwnena,
risTvis mogikl a norCi imedi.
nagram rodesac warmomidgeba,
rom kaeSnisTvis sityva ar aris _
ne mxol od gicqer, gicqer da vwuxvar,
Cumad mimonebs dardi samaris.
ase or gul Si erTi naRvel i
gaunel ebl ad iwvis da iwvis,
ase itanjvis ori arseba
da ver ra uTqvanT erTmaneTisTvis.

ბუნებრივი

ra uSavs imas, visac arra aqvs
da arc daeZebS am qveynad rames,
vinc gzas ukafavs ukvdavi sul is
Tavisufl ebas da siTamames,
sxvisadmi Suri vinc gul s Caikl a,
vinc saval i gza gaafarTova,
ar icis, raa gaubedavaT
dasamarebul fiqrebis grova;
vinac ar icis danaSaul i,
moTneniT itans dacinvas, gmobas
da iaraRad xmarobs mware dros
mol od simSvides da gul civobas.
ra uSavs imas, vinc mterTa Soris
Tavmdabal ia da uwyinari,
vinc mousvenar da mfluxar brboSi
Tavs Seifarebs mSvidi da wynari.
visac ar xibl avs arc es qveyana,
arc is sofel i, arc mZl avri vneba,
visTvisac sagans arra Seadgens
da arc aravis emorCil eba,
vinc iWebisgan Tavisufl deba,
brZol as ar iwevS wuTier dReSi
da ase wynarad ganisvenebs is
maradisobis ufskrul -siRr meSi.

შანტაჟი

rom monca fr Tebi, avfr indebodi,
gadavcdebodi me bedis sazRvars,
Tavisufl ebas ni vaniWebdi
fiqrTa Rel vas da grZnobaT niaRvars...
zRvis qariSxal Tan nZvinvare tal Rebs
Sevebnebodi Tval daxuWul i,
rom monesni na, Tu rogor isnis
umizno xmaSi vnebis CurCul i.
mwane nantiiT Semosudrul niTebis,
sadac Zil s afrTxobs niavis frenas,
nivaSurebdi me brZol is Semdeg,
daRal ul sul s rom iq moesvena.
SuadRis sicxiT, tirifTa Crdil qveS
gani tacebda ocnebaT zol i
da movismendi, Tu Cumad rogor
esaubreba foTol s foTol i.

*
* *
*

arasdros ise ar menat reba
Tavisufl eba, viT gazafxul ze,
roca buneba axmaurdeba
dedaniwisa gayinul gul ze.
roca ni damo vard-yvavil ebiT
l urj xaverdiviT moiqargeba,
roca bul bul is xnebi rakrakiT
buCqnars edeba da ikargeba...
viRac meZaxis sicocxl isaken,
sikvdil is gzaze TrTol viT ni maval s,
vagl ax! veravis irgvl iv ver vxedav
da isev crem i maxuWinebs Tval s...

*
* *

sTvl ems tyis napiri TavCaqindrul i,
uxmo al ersiT ekvris toti tots...
dasZinebia al ersian baRs,
dasZinebia sevdian wal kots...
varskvl aviani SvaRame brwyinavs,
SvaRame iwvis... dneba nel -nel a.
mogonebaTa el varebs sarke,
magram Cems gul Si bnel a da bnel a..
veZaxi sul s da xmas arvin naZl evs,
uxmo al ersSi ekvris toti tots...
dasZinebia al ersian baRs,
dasZinebia sevdian wal kots...

ጥሪ ጌራ

RaniT mivedi sasaf l aoze
da vinaxul e Zvel i taZari,
frTxil ad avedi Zvel samrekl oze,
frTxil ad davreke mTvl emare zari...
msurda, rom yvel as gaRviZeboda,
visac sZinavda civ samareSi,
vinac miyvarda an pativs vcmendi
Cens ganusazRvr el simwuxareSi;
romel Tac swandaT qveynad sicocxl e
da dRes saf l avis faravdaT l odi,
maT movuxmabdi sasowarkveTiT,
zaris mware xmiT maT veZaxodi...

da qvesknel idan TiTqo amav dros
micval ebul Ta rekavda zari
da eZaxoda maT, vinc aq darCaT,
maT, romel T swandaT yofnis zRapar i.
kubos ficrebze Zvl ebis raxuniT,
nkvdarTa guguniT TrToda qvesknel i,
Seerevoda cocxal T Zaxil i
da nkvdarTa moTqma ukanasknel i.
da SuaSi ki sical iered
Cabnel ebul i ufskrul i Savi
bnel i Tval iviT icqireboda,
samaradJamod daunaxavi...

da ori zari sabediswero,
er TnaneTisTvis miuwdomel i,
dacinva iyo, viT ori sul i,
viT is qveyana da es sofel i...
da didxans, didxans vismendi guguns,
da didxans, didxans zari hgodebda...
nagram anaod movuwodebdi
naT, vinc anaod miniwodebda...

ՅՅՅՅ

l urj mTebis zol i l urj cis sivrceSi
Sors, usazRvrod Sors niikl akneba,
l urj okeanes l urji tal Rebi
l urj tyian napirs aqcevs, akvdeba.
Sors ial qani mosCans mcuravi,
l aRad gaSl il i, viT gedis frTebi,
da daucxronl ad atokebs am frTebis
xan qariSxal i, xan zRvis zvirTebi.
gens ki zRvis sunTqva gaxSirebul i
xan dauSvebs Zirs, xan aswevs mRl a,
magram ra aris genisTvis SiSi,
ra aris brZol a, ra aris daRl a?
igi verc warsul s gamoabrunebs
da verc monaval s ver mieweva...
misTvis erTia zRvaze srial i
da zRvis tal Rebze nafot ad qceva.
l urj mTebis zol i l urj cis sivrceSi
Sors, usazRvrod Sors niikl akneba,
l urj okeanes l urji tal Rebi
gens exl eba da vaebiT skdeba...

პოეზი

vnaxe ngosani zRvis pirad mdgari...
t al Ra t al Raze TrToda, dgeboda,
stiqiis brZol a daudegari
ngosnis Tval ebSi ixat eboda.
grgvinva-quxil iT zRvis zedapiri
exeTqeboda napirTa kl deebS
da zRvisa qafi ise warnt acad
emwkriveboda Wvl s da kideebS.
vnaxe da Tval win damidga Sor i
WobSi myofi brbo dauncxral i,
zegardmo naTl iT mosil poet ad
vis ar xedavda imisi Tval i.
man jer ar icis, rom zRvis kideze
dros ucdis ngosnis gul i nandvil i,
rom Tavis sityviT ukanasknel iT
Rrma sevdaSi myofT daufrTxos Zil i...
mova... nquxare, magram naz sityviT
Zal as aRuZravs Tavdaxril monebS...
da daviwyebul s, magram nandvil xnebS
kvl av gaaxsenebS, kvl av magonebS...

*
* *
*

daRl il wanwanT qveS gamoxedvas udabnoseburs,
rac dasrial ebs umiznobiT xandaxan qal Si,
Seubowhia moZraoba mTel is qveynisa,
mTel i qveyana gaxveul a qal is dal al Si.

Ceni cxovreba, viT sneul i daumarxvel i
warsul isagan swyevl is, swyevl is amfernkrTal saxes,
is ver ganSorda gannyinvebel , mkvl el Tval Ta cqeras,
ver ganerida Tmas mTrTol avsa da mocaxcaxes.

sizmarTa rgol Si jado nkacri tanjva-wanebis
mCvenebs xol ne saxes mwares da saxes vel urs.
sizmarTa rgol Si ne vigoneb Cems damonebel s,
daRl il wanwanT qveS gamoxedvas udabnoseburs.

*
* *
*

xandaxan mSfOTar qal aqis xnaSi,
grgvinva-quxil Si, kvnesa-wuxil Si
frTxil ad moismis bul bul is stvena,
nazad, narnarad, ise viT Zil Si.

xandaxan mtvrian qal aqis quCebS,
roca qviTinebs da kvnesis yvel a,
rogorc Cvneba gasakvirvel i,
frTxil ad ayeba TeTri pepel a.

ase, nugeSo, Cems mSfOTar yofnas
Sen mouvl ine sxivi pirvel i,
rogorc simRera mouvl odnel i,
rogorc pepel a gasakvirvel i.

ՅՅԵԹ

gat ydeba navi nSfoTare zRvaze,
at ydeba kvnesa-oxvra sazari
da am dros, rogorc l andi, Cveneba,
Sors gamoCndeba damksnel i jvari...
win, meZRvauro! Tu igi jvari
marTl a damksnel i ar aris SenTvis,
maze wanebas da mware jvarcmas
mainc ipovi mudam yovel Tvis.

ase xandaxan cxovrebis zRvaze
raRac spetaki, ucxo Svneba
qariSxli an da boboqar Ranes
TeTri l andiviT moqeCveneba...
wahye, ngosano... Tu igi trfoba
marTl a damksnel i araa SenTvis,
nSvenier tanjvas da vnebis wanebs
mainc ipovi mudam yovel Tvis.

ՔՊՁՅԵՆՕ

poemidan

cel qi nakadi
norC yvavil s nker ds bans,
krebs cis l aJvardi
fiqrTa Sadrevans.
ori varT vel ad...
t okavs buCqnar i
da minzidvel ad
gvcens vnebis qari.

odes sio mTis
arxevs Sens dal al s _
sTqvi, sevda ristTvis
dagcincinebs Tval s?
scocxl ob da sxvebSi
ver vpoveb Sens cal s,
mohkvdebi _ nker dSi
Cavigeb xanjal s.

nt anjavda sevda
damwvel -mdagvel i,
naRvel i ml evda,
mware naRvel i.
aw amogviRon
grZnoba TandaTan...
rac surT, is gviyon...
rac surT, isa sTqvan!

უსიყვარულოდ

usiyvarul od
mze ar sufevs cis kamaraze,
sio ar dahqris, tye ar krTeba
sasixarul od...
usiyvarul od ar arsebobs
arc sil amaze,
arc ukvdaveba ar arsebobs
usiyvarul od.

magram sul sxvaa siyvarul i
ukanasknel i,
rogorc yavil i Semodgonis
xSirad pirvel s sjobs,
igi ar uxmobs qariSxlian,
umizno vnebebs,
arc ymawwil ur Jins, arc
vel ur xnebs
igi ar uxmobs...

da Semodgonis siciveSi
vel ad gazrdil i,
is gazafxul is naz yavil ebs
sul ac ara hgavs...
sios magivrad qariSxli i
eal erseba
da vnebis nacvl ad uxm al er ss
garemducavs.

da Wneba, Wneba siyvarul i
ukanasknel i,
Wneba mwuxared, nazad, nagram
usixarul od.
da ar arsebobs qveyanaze
TviT ukvdaveba,
TviT ukvdavebac ar arsebobs
usiyvarul od!

ჰომოგრაფიულ ნაწარმებზე

horizontidan
zenitande mxol od var debiT,
wiTel var debiT
Seni kval i daifareba...
gzas, sevdian gzas
moxibl avT da Sevuyvar debiT,
Cemi sicocxl e, Cemi qnari
Tu geyvar eba!

horizontidan
zenitande Sens warnt ac saxel s
yovel i sul i da sicocxl e
gaineorebs,
nyinvari daxris Subl s amys da
fiqrT gamonsaxvel s,
Senis saxel iT amosWedavs
mTebsa da gorebs.

horizontidan
zenitande Rrubel Ta gundi
Zirs daeSveba, l bil sawol ad
rom gageSal os...
me ial qanad gadviqcevi,
oRond dabrun di...
cecxl s nu miscem sul s,
rom iwal os da ival al os!

horiozontidan
zenitande al vis mverval ebs
wauCurCul ebs Sensa saxel s
zRvis niavqari
da is saxel i daswavs zecis
mibnedil Tval ebs...
oRond dabrun di... oh, dabrun di
da sTqvi zRapar i!

horizontidan
zenitande maTobTa kval i
Sens l amaz fexTa sabil ikod
gadijaWweba...
oRond masmine kvl av Seni xma
wyl ul Ta damcxrobi,
oRond maRirse Seni naxviT
is t kbil i Sveba.

Დ, ᲑᲓᲑᲓ ᲑᲑᲑᲑ!

oh, rogor Ბsurda, romsiyvarul i,
sabediswerod Cvens gul Si zrdil i,
ise ᲑᲑᲑᲑᲑ, rom ar agcl oda
bednierebis wni da Rimil i.
rom ia-var diT dagebul gzaze
aRnenTo Seni ocneba tkbil i,
nagram ar sad scnda bedniereba,
ar mogekara saxes Rimil i.
ra moganiW Sen Cemma trfoban?
nxol od waneba, vaeba, gl ova...
Senma ocnebam is, vinac gsurda,
CenSi ver naxa, CenSi ver hpova!
amaod Rvridi SuaRanisas
crenl ebs, romel Tac ara aqvs fasi,
amaod gsurda, rom dagecal a
bednierebis, siwnidis Tasi.
amaod fiqrebs mouwodebdi,
fiqri xom mainc gadinadgurda...
amaod TrTodi... amaod kvnesdi...
ne is ara var, vinac Sen gsurda!
nagram nu swuxar! Seni ngosani
exl a im bnel gziT ara, ar midis,
Tavis Secdomebs da mware codvebs
mware crenl iTve gamoisyidis!

*
* *

mĭvare mĭtis xrioks amoefara,
sicxe minel da, nt vers mieZina.
neurne nReris da mogonebaT
ačrdil s surs misces trfobaTa bina.
Sors baRi mošCans, mošCans jejil i
da isev baRi, isev mĭtis qari,
ne vdgevar, rogorc tyve ucxoetSi,
rogorc sizmarSi ucxo sizmari.
rogorc sizmari daviwyebul i,
TrTis da kankal ebs caze varskvl avi,
ne ki kaeSnis mxareSi niwvevs
sevdiT mocul i ocneba Savi.

*
* * *

is CamonSorda, rogorc siznari
auxdenel i da monxibl avi,
ar vici, saiT wahyva zRvis t al Rebs,
sad SeaCera daRl il i navi.

maSin cas ufro sxva feri hqonda,
svagvaris Rel viT Rel avda vel i,
maisi iyo, miTas mohxeoda
naz gazafxul is miTol vare xel i.

magram is mova _ Semodgonisas
mova daRl il i da fernixdil i,
oh, ra mvuxare Rame iqneba,
veRar aRsdgeba warsul is Crdil i.

maSin ne vet yvi, rom mohkvda gul i,
rom siznariviT gahqra yovel i,
rom Cens warsul Si ar veZeb axal s
da siyvarul Sic xsnas ar movel i!

მშობი

guSin, roca aremares Suqs afrqevda mĭvare cidan,
ne momwyinda... ne sarknel i gamovaRe da sarknl idan
wkrial a xma SemoiWra, viT Rrubl idan mĭvaris Suqi
da hangebad daiRvara, viT surnel i, viT qarbuqi.
Ranis TrTol va idumal i garindebiT am dros sTvl enda
da nazi xma mis sivrceSi l ivl ivebda, l ivl ivebda!
TiTqo orTql ad efrqeoda aremares es cis xnebi
da scuravden am l urj orTql Si varskvl avebi, yvavil ebi!
nagram hangi gaizar da da TandaTan Seicval a,
axmaur da nasSi grgvnva da stiqiis raRac Zal a,
am dros Tval win iSl eboda jurRmul ebi da xevebi,
imedTa da rwnenis zRvaze mocurave nansxvrevebi.
hangT nakadSi inTqneboda kacTa gul i, kacTa Tval i,
iyo raRac saSinel i, iyo raRac idumal i,
tbaTa bskerze TiTqo el vis daikl akna bil ikebi,
nagram aha, sul uecrad Seicval a isev xnebi:
l aJvardovan t bis sarkeze gasrial da vercxl is navi,
odnav daswvda wyal s niCabi, viT niavi, viT niavi...
mĭfidan nisl i Camocur da, nisl i bnel i, nisl i Savi
da gaSal a t bis sivrceze Tma-giSeri, Tma-nawnavi.
da ismenda am sinReras da tokavda, rogorc navi,
sanam kvl av ar Seicval a hangTa tal Ra momxibl avi:
exl a TiTqo Rrubel T zeviT daocnebovs fiqri wynari,

cis varskvl avebs agrovebs da zRvas sTavazobs niavqari.
ndunare zRvis l aR sivrceze nisl ad idga is sinRera
da tokavda zRvis qal wul Ta moxibl ul i gul isZgera.
mwel i iyo is sinRera, viT SuadRis brwyinval eba,
sadic grZnoba gzas poul obs, sadac cecxl i inal eba.
da ismoda es sinRera da Rvivoda TviT am xmaSi
da narnarad ikafavda gzas usazRvro qveyanaSi,
ikval avda gzas da TrToda usazRvro bis siRrme-wyl ul Si,
ikval avda gzas da rekda garindebul cis jurRmul Si,
erTxel kidev hangT kamara niZinebul qveynis gul Si
miatara-moatara da gaibna Sors, ufskrul Si!

ԲՅՅԵՅՅ

bnel i bind-bundiT mocal maridan
qal wul is aCr dil s gamovuzaxe,
mas mSvenieri STavbere sul i
da mSvenieri miveci saxe.
masSi tazari zeSTagonebis
ise Sevqmeni, ise aRvage,
rom ukvdavebis usazRvro eniT
avanetyvel e qal wul is bage.
da ne vt kbebodi Cemis sizmrebiT
da roca mis xmas vnebiT visnendi,
vucdidi raRac ucxo saswaul s,
vucdidi, magram mainc viTnendi.
ganTiadisas nisl i daiZra,
miTebis kal Tebze ise Camowva,
rom ver gavige, Tu sad gahfant a
qal wul is sityva da Cemi l ocva.

*
* *

sizmarSi vnaxe: yvavil ebs vkrefdi,
wiTel s, l urjsa da TeTr-TeTr yvavil ebs,
vuf rTxil debodi, rogorc nat vris Tval s,
mT sust Reroebs, mT obol Ril ebs.
davawyve igi sasaf l aoze,
sadc sikvdil is nefobs navardi
da roca dil iT gamoneRviZa,
iq ver vipove ver c erTi var di.

net ar wuTebiT mfvral siymawvil is
bednier dReebs, avsebul s JiniT,
vuf rTxil debodi Cems gazafxul ze,
vmosavdi nat vris farCa-gvirginiT.
davimaxsovre me es wuTebi,
es gazafxul i nazi, saTuTi...
gamover kvie Semodgomaze
da aRar damvda arc erTi wuTi!

ԵՐԵՎԱՆԻ ԵՐԵՎԱՆԻ

ne nivdiodi, ne movdiodi
yvavil Ta Soris _ viT niavqari.
ne siyvarul i nesiznreboda
da ne viyavi _ rogorc siznari:
ne nivdiodi, ne movdiodi,
zvirTiviT swrafi, zvirTiviT Cqari,
Ceni ocneba swavda yvavil ebs
da ne viyavi dil is ciskari.

magram ocnebam damasneul a,
simwriT aivso yvavil T neqtari
da Zirs daeSva frTamonsxvreul i
fiqri nazi da daudegari,
yvavil Ta Soris siamis nacvl ad
mware qviTiniT qviTinebs qari...
da mware kvnesad monesnis mxol od
saRamos zari... saRamos zari.

Semodgoma... baRis bil ikebs
nimofenia foTol i nWknari...
da ne nivdivar da ne movdivar
da ne var ise _ rogorc siznari.

*
* *
*

ne cis varskvl avs ar Sevnat ri, ganTiadis SuqiT Zl eul s,
mowyenia sawyal s caze, uinedos, fermil eul s.
ar Sevnat ri yomral Rrubel s, cas romfaravs frTat ivt iva,
at kivdeba xol ne gul i da crem l ebi scviva, scviva.
ne zRvis tal Ras ar Sevnat ri, kl dis napral s romet masneba,
mas xom gul i aRara aqvs, aRara aqvs cecxl is vneba.
niyv ars marto qariSxal i Tval uwwdenel zRvidan zRvande,
zRvidan zRvande, cidan cande Tavisufl ad monavarde!
niyv ars misi nangrevezbe axal grZnobis Sveba-l xena,
masSi scocxl obs fiqrTa CemTa idumal i aRmafrena!

ገጽ ፩

mፑis mverval ebs, mፑis mverval ebs
mፑis arwivi ugznebs Tval ebs,
Sestiris da Seval al ebs.

mፑis mverval ebs xom mze anTebs
da maT kal Tebs, da maT kal Tebs
ael varebs, aqaTqaTebs.

hangi ismis saarako,
nakadi sCqefs: `ax, Wäl ako,
du-du! du-du! rak.. rak.. rako!~

kvesa ismis: „SevinaxeT
da ver vpoveT, veRar vnaxeT,
rac davanxeT, rac davnarxeT~...

cas ar esmis, is nker ds anTebs
da mdumare mTebs kal Tebs
dael varebs, daqaTqaTebs.

*
* *

horizont i odnav Rel avs Semodgonis nkrTal i sxiviT
da scivian xes fOTl ebi monakvdavi pepl ebiviT..

yviTel fOTl iT moifara xeivani, bil ikebi.
TeTri nisl iT Seimosa cad awdil i yinvis mFebi.

obl ada sdgas monasteri, sadac Tavi Seafare,
sadac ciur fiqrTa nisl Si miatove codvaT mxare.

nagram ne ver dagiviwe, kvl av miyvarxar Zvel i vnebiT,
imav sul iT, imav fiqriT, imave TavdaviwebiT.

horizont i odnav Rel avs Semodgonis nkrTal i sxiviT
da scivian xes fOTl ebi monakvdavi pepl ebiviT!

ՆՅՅՈԵ ՆՅՈԵ...

maxsovs, me gzajvar edinze vid eg sasowarkvetil i,
roca vnaxe Seni Crdil i TanangrZnobi da keTil i.

me mas Semdeg gnirad gavxdi, gadavl axe mġa da bari...
mġa da bari me nismenda da me viyav mġis zRapar i...

magram mal e, ise mal e! obl ad vigrZen isev Tavi...
da monwyurda Seni naxva da ver gpo ve monxibl avi.

gazafxul is TeTr Ramebs ael varebs gzneba mġvaris,
magram Cemġvis is Rimil i arsad aris, arsad aris!

Semodgonis saRamebs irgyl iv uvl is Crdil Ta kreba,
magram Cemġvis Seni Crdil i aRar Cnede ba, aRar Cnede ba...

zaniġris dReebS yvavil ebis aRmafrena sul sar atkbobs...
da minkrTal i mzis Rimil i ver gamTbobs, ver gamTbobs...

gazafxul is RameebSi vis vunRereb serenadebs
da zafxul ze vis gavumel sul is SfoTvas, gul is nadebs?

Semodgonis bnel dReebSi monyenil i visTan vivl i,
rom davarxo usul gul o eg dReebi dawyevl il i?

zaniġris dReSi, roca Tovl i mġasa da bars aTanabrebs,
vin mġRerebs sevd is hangebs, vin mġambobs yrmobis zRaprebs?

arvin aris _ vual erso da mivikra daRl il gul ze,
arvin aris, rom vuanbo droT zaniġar i gazafxul ze.

ՇԿՅՑ ԳՆՑՈՅՑՆԵՆ!

waniyyana tyis jurRmul ma, tyis sinwvanem waniyyana,
gadmiSal a xis rtoTa da bal axebis mvvane yana..
daubera nel ma siom vards mohpara cis nanana
da rtoebi, xis rtoebi miaqana, moaqana: _
`nana-nana~...

al eandras bal axebSi Zewnam toti daafara,
veRar dawda da mwuxarem isev sios daabara:
`nu caxcaxeb, ar ganaxveb mzis TeTr sxivebs... ara, ara...~
al eandra isev SekrTa da crenl ebaT daiRvara:
`knara, knara!~

Sendeg cel qna tyis feriam RnerTo! ra ar ganizraxa,
jer gaSiSvl da da rodesac tbaSi Tavis tani naxa,
sul gaktivda... nere moswyda da rodesac daminaxa,
Sehkiwl a da niinal a da jagidan damiZaxa:
`xa, xa, xa, xa!~

muxis Crdil qveS mineZina da foTl ebi pepl ebiviT
mecemoden miTel saxeze, aRgznebul ze sizmr is sxiviT..
da mesmoda foTol T hangi: `Cven ar vkvnesiT, Cven ar
vCiviT..
niaviviT, niaviviT tyeSi vxoovr obT, tyeSi vRviviT
niaviviT!~

viyav Cumi, viyav Cumi da vxedavdi cis l urj tatnobs
da vfirqrobdi naTel fiqr iT fiqrebs Znel ad gamosacnobs;

da fiqrobda naTel fiqrs tye da idumal nafiqr-nagrZnobs
Cens fiqrebSi mogoneba exl a afrqvevs, exl a adnobs
nafiqr-nagrZnobs...

viyav Cumi da mesmoda idumal i simTa JRera,
sevdiani iyo hangi da nec gul i aniZgera.
davinRere: mesnis, mesnis... da ver davTmob vera, vera!
da siCunem niaviviT gamonZaxa: njera, njera
eg sinRera.

განმარტობა

tbas daeca l urji nisl i msubuqi da ganWirval e,
dafiqrebul caTa ufskrul s dil is sunTqva dasZravs mal e!

ca naTl deba da zambaxTa naz TasebSi tkbil nasvani
al masiviT al -burusSi TrTis, cimebbs dil is nani!

gaTenebis tal Ra-zvirTSi iSmuSneba tyis l erwani,
gahqra Rame, gahqra, rogorc erTi wuTi, erTi wani.

oh, ar minda, rom dagSorde! ne mogxvie wel ze xel i,
Sen Cens nkerdze dayrdnobil i vnebiT sunTqav,
da ne cxel i

Seni sunTqva daviwyebis burusSi mxvevs, nigubebbs sul s
da ne visnen, rogorc sizmars idumal xmas, netar
CurCul s:

`sicocxl eo, roca ase Rel avs, tokavs ganTiadi,
ne gSordebi... davgiandi... exl a droa... wadi, wadi!

ukanasknel kocnis Semdeg ne niydivar... maS, nSvidobiT,
danerwmune, vervis hpoveb Segiyvar os Cenebr grZnobiT...

mal e mova Semodgona, mova wvina, niaRvari
da sarknel Tan bnel i RaniT qviTins iwyebbs mware qari:

Senc sarknel Tan crenl s daafroqev, gagitacebs Sori
vneba
da mwuxare SemodgomiT monigono SeiZl eba!

monigoneb gazafxul ze gaRviZebul buCqnar-wal kots
da sarknel Si rom visrodi xan zambaxebbs, xan vardis
tots.

სადასმე

danamul bal axebs nZinare t bis pirad
msubuqi niavi aTrTol ebs xSir-xSirad.

xaverdi cis sivrce, l aJvardi da muqi,
qaTqaTebS, el varebs, ros swydeba mzis Suqi.

da Crdil i mwuxare, werweta xis Crdil i
ecema bil ikze SenkrTal i, daRl il i.

da ismis ciuri gal oba narnari:
`saRamo sicocxl is, saRamo dant kbari...

vin igrZno sicocxl e amaO, unizno,
an Sveba vin igrZno, an trfoba vin icno?

creml ebiT vixil eT pirvel ad nSobel i,
creml ebiT davt ovebT sikvdil is ngmObel i~.

*
* *

yvel a dasrul da! viT grigal is Semdeg tye-vel i,
sical ieriT savse aris eg Cemi gul i...
caze miscuravs badri mĪvare SuqTa mfrqvevel i
da cis udabno udabnoa sevdIT mōcul i...
fexTqveS nigdia dansxvreul i swrafvaTa navi,
māgram ocneba mainc scocxl obs kvl av, mōxibl avi,
kvl av tal Rebs el is... viT grigal is Semdeg tye-vel i,
imave grigal s el odeba dauZl evel i.

...ღა ბავშოთღა

da gafiTrda qal is saxe, da gafiTrda qal is saxe,
roca kocna pirvel trfobis mis mxurval e tuCs Sevaxe.

da gafiTrda is maSinac, roca igrZno raRac Zal a,
da gafiTrda, ros am Zal am win sxva mxare gaduSal a.

da ne maxsovs mxol od erTxel saxe gauval isferda,
al bad trfobam gaitaca da Tan gul ic szgerda, szgerda.

da gafiTrda... vnaxe bol os, kuboSi rom iwva wynarad,
Tval daxuWul s saknevel i gars uvl ida naz-narnarad.

da yvavil Ta Soris iwva sanTl isferi misi saxe,
ros mxurval e Cemi sul i gacivebul tuCs Sevaxe.

da mas Semdeg ver vicil eb ucveul o fiqrTa krebul s
da vigoneb, da vigoneb qal s, sikvdil iT gafiTrebul s.

ქალის ლანდო

roca Suqi var disferi, var disferi, moꝛcxvi, nazi,
daiRvara ganTiadze,
roca sxivma oqrosferad mīTa aanTo bumberazi
da baRs, axl ad ayvavebul s, gadaaWdo oqros xazi,
da yvavil ebs, moꝛcxv yvavil ebs moaxvia oqros nt veri,
da werweta xis mṽverval ebs frTa Seaxo oqrosferi,
da tokavda dil is xnebze weTankara oqros Cqeri,

maSin, turfav, gadaburul xis rtoebSi ise sCandi,
rom saocraT Semiyvarda Seni l andi, Seni l andi.

ver varCevdi, sicocxl eo, mē ingvarad gardagqmeni,
rom megona, Tu xorcsxmuli iyo l andi igi Seni.

magram risTvis ganWirval ed gaxda l andi, Crdil i, anda
risTvis Sorad, zeciurad, niuwdomi ad monel anda?

xel uxl ebel s, haerovans sxeul s xel i ver Sevaxe
da vigrZeni, rom TandaTan iSl eboda l andis saxe

da vigrZeni, rom rodesac monexvia mēsurda xel i,
mxol od eTers usxeul os Crdil i rTavda Seucvl el i.

dneba, dneba oqros l andi!

dneba l andi,
hqreba l andi,
vdgevar grZnobamreul i,
mogoneba sevdas maqsovs,
magr am maxsovs, mudam maxsovs
l andi winda, mowyenil i,
l andi araqveyniuri, l andi ucxo, Soreul i!

მე და ზამბახი

ბნელ რამის დროს წინაშე ჩემი რომელიღაცეა
მათი ნარნარი მწიფი ნიავი უაღრესად, აცაცაცებს.

დასურვებს: `სიზმარად ვნახე თქვენი სახე მონივრულ
და მოწინა განვირახე, გენაცვალ ოსტ ჩემი თავი!

მზეს ნუ ელი... დღე დღე, სიზმარს უნდა იურისგება,
ხანმოკლე იგივე სიზმარი, გასიცვალ და გაფრინდება,

გაფრინდება... მერე ცეცხლი მზე ანთდება, დღე მწვანდება
და გგონია, თითქო იგივე დროს არ გაფრინდება!~

მეც, მეც ასე მისურვებს იდუმალს ჩემს გარდა,
დავივიყო, ვინაც ჩემსი გრძობა ცეცხლი ანთდება,

მაგრამ ჩემი სული, ვითარცა ხანძარი-ველია,
მზის ანთვლას უარს ებნევა და სიყვარულს ელი, ელი.

ᠪᠣᠭᠣᠰᠠ

qariT dat irebul i, unugeSoT STenil i
ne minaxavs foTol i vel ad Camocvenil i.

da stiroda midamo, izrcvneboda tyeebi,
da scuravden, scuravden Semodgonis dReebi.

Sendeg Tovl i dascvivda da viT sul s mot ivtives
Sevačvie sicive Ceni gul is sicives.

Sendeg... Sendeg ar vici! unugeSoT STenil i
iyineba foTol i vel ad Camocvenil i...

*
* *
*

Ceni varskvl avi, sat rfoo, cis TaRze Suqad rom adis,
Seni Rimil is cecxl ia, ganaTbobel i maradis;

CeniFvis sinRera, Svenebav, Seni xma aris narnari,
dideba siyyar ul isa, RnerTT sansxverpl oze dandnari.

da ne, Sens ngosans, iq Zal niZs maradJans vibednier o,
iq Zal niZs mxol od vicocxl o, sadac Sena xar, ciero.

da rac ki qveynad am Cens Tval T uecrad moeCvenebis,
martoden anarekl ia mag RvTaebrivi Svenebis.

ՅԱՌԵՌԻ ԶՅՅՆԸ

masis Rames, gabrwyinvebul masis Rames
l amaz l eil as fanjarasTan me nivipare.
me fexakrefiT gaviare baRis bil iki
da meSinoda, rom Rani s l ands mparavda mTvare...
me Sevixede fanjaraSi... l eil a am dros
fiqrs miscemoda udardel aT wamowol il i,
sCanda, rom raRac ocnebebiT Sors gatacebul s
gul nkerds urxevda da Jins gvrida siane frTxil i.
ai, wamodga... tyis gediviT yel mOReril na
varskvl avT gaxeda dafiqrebiT da gaiRima,
igi Svenoda _ nazi, rogorc pirvel i vardi
da mkvircxl i _ rogorc udardel i masis wina.
wigni miagdo, brol is TiTiT Tna gaiSal a,
Semdeg gaiZro tansacmel i _ asZra sabani
da me spetaki, viT masis TeTri yavil i,
win wamonidga axal gazrda qal wul is tani!
masis Rames, gabrwyinvebul masis Rames,
roca vardebi iSl eboda, yavoda vel i,
bevrjer l eil as fanjarasTan midarajnia,
bevrjer mdenia trfobis crenl i Seuwyvet el i.

ՉԵՅՕԽՕ

cisfer Tval ebs ar sweriaT xil va bedis ukeTesis,
brol is TiTebS TamSi aqVT da gitarac kvnesis, kvnesis:
`ase risTvis Seicval a gazafxul is wnida dil a,
Tu Rimil i mxiarul i CemTvis jerac ar yofil a!
ase risTvis miefara nze daRvremil mlTis napral ebs,
Tu nandvil i mzis naTel i ar unaxavT jer CemS Tval ebs?~
me ra vici, sicocxl eo, ra gaRonebs, ra gawuxebS,
arc is vici, Sens kiTxvaze romel i ca gipasuxebS,
Serigebis mol odinSi bedi jerac arsaiT sCans
da ver vnaxe kaci, vinac ar icnobdes mag kaeSans.

სამო ძახილი

t okavs qari, naz-narnari, da dafnari t okavs, t okavs...
da zRvis tal Ra, tal Ra Cqari nZafri RreniT sal kl des
l okavs...
horizonti al isferi, horizonti cis feradis
zRvidan candis, cidan zRvandis nZis al mul Si Cadis...
Cadis!
vdgevar mTaze, vdgevar mar to, vdgevar erTi, vdgevar
obl ad...
Soreul i arvina sCans, arvinaa arc maxl obl ad.
mxol od erTi ial qani, viT Ramis frTa garxeul i,
daqanaobs qarisan dafleTil i, daxeul i.
Cu, Zaxil ic isnis zRvidan: `viRupebi, hau-uu... navi!~
al bad, vinne iRupeba... zRvaa kubo da safl avi.
da zRva xarobs... zRvis ufskrul i Tavganwirul
mebrZol sel is,
magram aq Tavs vin gaswiravs? an menaves vin uSvel is?
vin gaigebis momakvdavis ganusazRvrel boRna-naRvel s?
vin ras eZebis gedis hangebs, sxva ocnebis gamomsaxvel s?
sad arian megobrebi, nuTu yvel a zRvam dahfara?
zRvaze kaci iRupeba, Svel a unda, navi, Cqara!
magram kmara, aRar isnis arc qviTini, arc godeba,
daiRupa! sivr cem STanTqa unayof o mowodeba...
t okavs qari, naz-narnari, da nazvna ri t okavs, t okavs
da zRvis tal Ra, tal Ra Cqari sal kl des ebrZvis,
RrRnis da l okavs!

საიღუმლო

frTxil ad!

xel i ar Seaxo Cens dafarul gul isZgeras,
Toremvficav, ar davindob Sens unanko bedisweras!
frTxil ad, frTxil ad! daukvirdi Cens qcevas da

Tval Ta cqeras,

da nu cdil ob Tval ebidan saiduml os gadaweras.
saiduml o maviwydeba... xsovnis bskerze damarxul i,
saiduml o, roml is tkivil s ganicdida marad gul i,
saiduml o, roml is sevdam gadmonRvara sinanul i,
saiduml o, roml is mware sircxvil iviT mdevda, mdevda,
saiduml o, roml is siRrnes ver daitevs Seni sevda!
oh, am mware saiduml om Tavganwirva Seqma mware
da amoswa Ceni sul i erTxel wni da, moel vare...
da amoswa sul i, nagram Seuer Tda TviT al s naqsovs,
TviT daiwva da garwmuneb, ar aferi dRes ar maxsovs.
me arc vnanob! netsac vityvi, Tu danW rda, TviT

sikvdil ad

moaCveneb visnes Cens beds... Sen ki frTxil ad,
frTxil ad,
frTxil ad!

*
* *
*

sicocxl is aCr dil s
sul i ar er Tvis,
sxva gamoZaxil s
vismen yovel Tvis.
mibl avs eTer i
da vnRer i... vnRer i...
sxva yvel afer i
erTia CemTvis.

sasiyvar ul od
gul i aRar Tr Tis,
aRar niwodebs
net areba mTis,
Sav demons nive
frTa moti vtive
da yovel ive
erTia CemTvis.

adre wanerTva
al ersi RnerTis,
sxva RnerTs arc veZeb,
arc sul i el tvis...
dRes ki vis vel i?
dRea naTel i
Tu Rane bnel i _
erTia CemTvis!

ገጽ ፳፭

mware brZol is cecxl -al mul Si el varebda Ceni xnal i,
ne ar mrwanda am brZol aSi gakiTxva da codva-bral i

da sadac ki xel CarTul i mwavdeboda kacTa omi,
rogorc l omi ne vibrZodi, cecxl isa da sisxl is mdomi.

yavil ovan siymawvil is rom daniWkna ia-var di,
ne mwyuroda sisxl is RvraSi CanenTxia gul is dardi.

nagram erTxel , roca vel ad ne gars nertya nterTa jari,
mware kvnesa Semomesna gul is siRrniT amonskdar i:

daWril i da Zal mixdil i brZol is vel ze egdo nteri,
sisxl i scqef da da erToda nterSi sisxl i, sisxl Si nter i.

da ra unda monxdariyo, rom monekl a eg ntarval i?
ne avTrTol di, avkankal di da viSiSvl e swrafad xnal i _

nagram am dr os, qrist ev, qrist ev, win damidga Seni Crdil i,
nzis sxiviviT anTebul i da Crdil iviT mowyenil i.

da eg saxe, Seni saxe, saxe nsvidi, saxe ntkbar i
saTnoeba-mwuxar ebiT nicqeroda ganamwar i.

sayveduriT micqeroden ne Tval ebi mwel i Seni
da nkiTxavden, Tu raTa vki av, an nkvl el ad rad Seviqeni?

SeiboWa Ceni l tol va, ganadgurda fiqri l aRi,
Zirs davuSvi swrafad xel i da dayare iaraRi _

ni vat ove brZol is vel i, gadviare tye da mifebi
da mas Semdeg moRal at es meZaxian megobrebi.

ღებვა ნახო შემოღობა

dgeba nazi Semodgoma da nec sevdit vegebebi...
Seicval a irglv iv raRac... magram ra? rom veRar vxvdebi?

oqros foTl ebs xeivnebsi ferxul i aqvT, rogorc Zvel ad...
rogorc Zvel ad mITvarian cas Rimi ukrTis minzidvel ad...

rogorc Zvel ad niavqari dasrial obs Cems maxl obl ad,
Wknobis susxi axl ovdeba... mxol od me var exl a obl ad...

iyo CemTan... CemTan iyo is Tval ebi... is Rini l i,
rogorc Sori moCveneba, viT zmanebs nazi, tkbil i...

aRar aris... gazafxul is yvavil ebTan erTad mohkvda
da eg gul ic ucveul o dard-kaeSniT anitokda.

fernil eul Semodgomas martodmarto vegebebi...
vel odebi naxul saxes da l odinSi kvdebi... kvdebi!

varskvl avT Suqi daicara da ganel da minpral caSi,
mxol od mITiebs iseve aqvT iq sinaTl e da kaSkaSi...

*
* *
*

ra wanebaa, roca inedTa
nacvl ad gul s Wuunva garemoicavs...
roca negobarT gundi gecl eba,
ros TanangrZnobi aravina gyavs...
roca ara xar moxucebul i
da mainc grZnob, rom aravis el i,
roca ucxo xar mTel i sofl isTvis
da ucxo aris SenTvis sofel i.
sizmr ad ginaxavs xorcsxmul i saxe
mSvenier eba, TviT sizmar-cxadi,
el odi Sen mas da gitacebda
ocnebaT gundi ferad-feradi.
magram Savi frTa sinamdvil isa
gaginadgurebs am ocnebas t kbil s,
roca uniznoT, uniadagoT
gul xel dakrefiT moel i sikvdil s.
xandaxan RviniT savse fial iT
mokl e xniT gaTrobs ocnebaT zol i,
magram ras aqnev wuTier Svebas...
Sen sul iTa xar qveynad obol i.

*
* * *

TeTr Tovl is qveS sizmr ebs wahyva mTis grexil i uxmo, Sori,
da, mRel vare gazafxul ze Zil s nieca vel -mindori.

Tovl is fifqiT Seimosa naZvi totebdaxl arTul i,
da, mRel vare gazafxul ze gaiyina nakadul i.

gaiyina cis l aJvardi, gaiyina qveynis gul i,
da, mRel vare gazafxul ze tye garindda daburul i.

sad, sad gahqra ase uceb yvavil Ta da foTol T kreba
da ocneba gazafxul is mudam ristvis mesizmr eba?

*
* *
*

iboboqre, cxovrebis zRvav, Cens irgvl iv,
iboboqre, me ra unda damakl des!
pital os kl des ras daakl ebs zRvis tal Ra,
ras daakl ebs zvirTi gamobrZmedil kl des?
bevrgvar grigal s gaduvt ia Cens gul Si,
bevrs qariSxal s urbania qviTiniT..
bevri tal Ra aRtyenil a garSemo,
davujsivarT SuriT, ekl is gvirgviniT.
bevrjer Cemi ial qani daSl il a,
ar njeroda, Tu sadme gamiyvanda,
bevrjer, bevrjer mwared avtirebul var,
roca Svel a arsaidan ar scanda.
yvel aferi am brZol aSi davRupe:
imedebi, umarTl obis mxil eba..
rac davkarge, xom davkarge samudmod,
damrCa mxol od mware gamocdil eba.
da rac damrCa _ nas veravin wamarTnevs,
uinedos, bedisagan ganamets
da vibrZol eb stiqiuri gul istqmiT,
rac davkarge, ras davkargav inis mets?
iboboqre, cxovrebis zRvav, Cens irgvl iv,
ras gaxdebi, an ra unda damakl des?..
pital o kl des ras daakl ebs zRvis tal Ra,
ras daakl ebs zvirTi gamobrZmedil kl des?..

წამების ღამე

Savbnel i Rame, wamebis Rame,
Rame mwuxare, Rame sircxvil is!
oh, netavi ar gaTendebodes,
ar gaCndebodes siwiTl e dil is!
rad moveqeci ase saSinl ad,
gana saniso mwyuroda rame?
Savbnel i Rame, sircxvil is Rame,
rogor vawame, rogor vewame!
nu, sinanul o! exl a ar minda
miTel is arsebiT Cavxedo Cems gul s,
iq ver vipovi verc gamarTl ebas
da verc sibral ul s da verc siyvarul s.
rogor Sevxedo exl a im Tval ebs?
rogor Sevxedo exl a im tuCebis!
Savbnel i Rame, sircxvil is Rame
xsovnas veRar Sl is, wyl ul s ver niyuCebis.
nu, sinanul o! exl a ar minda,
rom gamiaxl des igi wameba,
sacaa xoni i mohkvdeba caze,
sacaa nisl i gaifant eba...
mal e ifeTqebis aRmosavl eTi
da sinanul ic mohkvdeba dil is,

Rame Savbnel i, wamebis Rame,
Rame mwuxare, Rame sircxvil is.
mohqris, moRel avs sio narnari,
vardi irxeva, ifrqeva cvari.
Tendeba! RmerTo oh, rad, rad, risTvis!
Rame... is Rame... dauviwyari.

საგომეო

nyinvaris Tovl iT mosil yinul ze
obl obis sityva ngzavr ma daswera,
Sig Caaqsova dagubebul i
kaeSan-fiqri da gul is Zgera!
nyinvaris gul ze daweril sityvebs
mzis feradebi amoSl is mal e,
ase waiSl is l amaz qal is orTql s
sarke spetaki da ganWirval e.

magram Cens sityvas aq amokveTil s
ver waSl is qveynis zraxva da vneba,
waSal e Tundac am furcl ebidan,
mag gul idan ar amoSl eba.
gul idanac rom amical o,
hangebs gahyveba sinRera Tana,
qveynisTvis igi ar aris ucxo _
ucxo araa misTvis qveyana!

პოეზია

nu erw^unebi, nu erw^unebi
qal is naz Rimil s da Tval Ta c^qeras.
igi wagarTnevs sul is siwrfel es,
igi moSxamavs ciur sinReras.
rodesac igrZno, rom is gSordeba,
ut ol negobrod mal e gagriyavs,
nu daiviwyeb im mwuxare dros,
rom marto ar xar, rom sxva RnerTic gyavs.

nu daendobi Sens wrfel negobars,
Tavisufl eba vin daimona?
an im^TSi feTqs monuri gul i
da an Sena xar im^Ti mona.
rodesac igrZno, rom ma^Ti grZnoba
Sendani wni da yavil ebs hkargavs,
nu daiviwyeb im mwuxare dros,
rom marto ar xar, rom sxva RnerTi gyavs.

ra aris kacTa qeba-dideba?
igi fuWia da warⁿaval i,
ne bavSvobaSi nrwanda dideba,
rom monexibla mi^T nxol od qal i.
warvida is dro... dRevandel i dRe
warsul imedeb ar hgavs da ar hgavs.
warvida is dro... ne mainc njera,
rom marto ar xar, rom sxva RnerTic gyavs.

roca dahkargo TavSesafari,
arsiT ara scndes bina iseTi,
rom iq ipovo Sen myudroeba,
rom iq ipovo Sen Seni RnerTi,
nu daRondebi... arsebobs mxare,
sad TanagrZnobac arsebobs SenTvis,
iq daudegar meocnebe sul s
bina eqneba mudam yovel Tvis!

iq l ocul obda pet rarkas sul i,
iq musikobda TviT dantes qarari
da baironis amayna Rel vam
mxol od iq hpova navTsayudari,
iq rusTavel is datrial ebda
Semoqnebis wrfel i nadini,
da iq tokavda ucnaur grZnebiT
baraTaSvil is mwuxare sini.

vai mas, visac imeddakargul s
verara Svel is, verara ixsnis...
Sen ki, nZl evel o, nu daRondebi,
TviT eg waneba Senve RnerTad gqmis!

ჩემს იტყუებლად

aha, Cens irgvl iv yvel aferma icval a feri,
vard-yvavil ebiT moiqarga wyaros napiri,
mzisa sxivebiT aferadda cisa eTeri,
Wl aze mwyensis aRuRunda mwuxare stviri...
wynar na ocnebam ar enare gar emocva,
Seanko igi yvavil ebiT da mrcxvi vnebiT,
viT moCveneba _ gazafxul i daeSva qveynad _
gaasveneben Sendeg cxedars am gvirgvinebiT,
gavyvebi kubos Tavdaxril i da moyenil i,
gul i ar izans, kvl av sicocxl iT rom aviTrTol o.
yvel a gaTavda, yvel aferma icval a feri,
marto Cens kvnesas ganusazRvrel s ar ucans bol o.

ქალწულო

rogorc wynari Rinil i
naTel -kaeSniani,
Rane dauviwyari,
Rane subuqfrTiani
efineba maRal mTebis,
efineba vel s mwvanes
da vercxl isfraT anaTebis
mkvdarTa samyof savanes.
jvrebs da l odebs, akl danebs
l andi Ronemixdil i
daswol ia aCr dil aT
Savi, rogorc sikvdil i.
Ranis sio zvirTiviT
bal xs eduduneba...
da ml ad garindebul i
mas yurs ugdebs buneba.

Cu, sad isnis qviTini
gul iT amonaxeTqi,
oh, ar gesnis es oxvra?
siov, daCumdi-meTqi!
oh, randeni tkivil i,
randeni mwuxar eba

da r andeni vaeba
am xnebSi ifareba.
sdgas qal wul i saf1 avTan
da mTebS ki Ramis Crdil i
daswol ia l andebaT
Savi _ rogorc sikvdil i.

სამშობლოში

aha, is kuTxe, is aremare,
sadc ocneba gvirgvinebs hqmida,
sad siyawvil e swrafi, viT tal Ra,
viT tal Ra swrafi gahqra, wavida.
aha, is mTebi, cad azidul ni,
mudnivi Tovl iT mosil i mTebi,
wavida, gahqra sul yvel aferi,
rogorc zvirTebi, rogorc zvirTebi!
ai tye, sadac vxetial obdi
mTis niaviviT Tavisufal i...
sadc ymawvil ur aRtacebaSi
xarobda gul i, xarobda Tval i!

ras aqnevs sul i Tavisufal i
saqarTvel osas drtvinvas umiznos,
dRes nSvenieri Tavisufleba
iq arvis Zal uZs, igrZnos da icnos.
bedo, waiRe, rac mogicia,
waiRe kacTa pativcema,
waiRe Cemi ngosnis gvirgvini,
ymawvil Ta oxvra da qal Ta kdema,
waiRe yvel a, _ me ar vinaneb,
ragind saSinel cecxl Si vdnebode,

nē am mōnebSi cxovreba ar nsurs, _
ar nsurs, rom nāTSi nēc viTvl ebode.
gTxov, damibrune Ceni sanSobl o,
sadc māl xenda ocneba yrmobis,
sadc ar vgrZnobdi, Tu ras niSnavda
fiqri sircxvil is, fiqri monobis,
sadc frTasubūq Ranis siosTan
SemeZl o fiqris wrfel ad gandoba,
oh, damibrune Ceni sanSobl o,
Ceni spetaki axal gazdoba!

ვერსად, ვერასდროს

vmogzaurobdi... me minaxavs mudnivi Tovl iT
Semosudrul i kavkasiis amayi mTebi,
imT al ersSi msurda Seni gadaviwyeba,
magram acrdil o, wuTiTac ki ar naviwydebi!

Tergis nsfoTare xmaurobas me yurs vugdebdi
da Sevajere darial is bil ik-kordebi,
ganSorebiTa msurda Seni gadaviwyeba,
magram Sens acrdil s, sicocxl eo, veRar vSordebi!

...da vmogzaurob... kidiT-kide, zRva da xmel eTze
mihqris, mitacebs mwuxarebis amo frTebi,
magram verasdroos ver giviwyeb da isic vici,
versad, verasdroos, vercerTi gziT veRar Segxvdebi!

შტეტო მტამტეშტ

TiTqo sios frTis SexebiT CamoScivda yvivil s nani
da CasZira l aJvardna t bam dazneqil i t bis l erwani;

TiTqo bnel i SemoDgonis wwinis zurmuxt-margal it ma
Ranis nisl Si aakvnesa dadunebul qarTa riTma.

TiTqo mTel i ukvdaveba srial ebda l aJvard caze
da l aJvardis amoXvriT krToda Tval Ta sil amaze.

oh, Tval ebi! ar minaxavs me Tval ebi ukeTesi,
maTSi kvnesda kaeSani, mistiuri cexl is mTesi;

maTSi feTqda ukvdavebis uxil avTa tal RaT kreba,
rac aradros ar mohkvdeba, rac arasdros ar gahqreba.

da rodesac me tyved vyavdi im Tval ebis jado-grZnebas,
mware kvnesiT vigonebdi raRac ucxo mogonebas.

სამაღვ ცდილობ

amod cdil ob, rom Cemis saxis
gul is siRrmeSi waSal o kval i,
is iq icocxl ebs, rogorc tbis gul Si
haerovani saxe fernkrTal i.
ver ganiSoreb Jinian warsul s,
mogonebebSi ver waSl i mis kval s,
mudam aanTebis is Sens Tval ebSi
bednier dReTa cxovel naperwkal s.
wadi sadac gsurs... Sors, marto nyofi,
rogorc demoni mousvenari,
ar mogasvenebs misi daRl il i
da gat acebiT mkvnesare qnari.
da saxe nkrTal i, daRonebul i
maradis Tval win dagexat eba,
bevrjer itireb da iqviTineb,
bevrjer warsul ze gul i dagwydeba.
mohkvdi, ras niSnavs? samareSidac
Tan Camogyveba mwvel i sinRera,
rom dagibrunos gansvenebaSi
sicocxl is sul i da vnebis Zgera.
da roca creni i ganSorebisa
trfial is survil s gaucxovel ebs,
giJuri vnebiT zed daakvdeba

or gvel s da or l erws: Sens daRl il xel ebs.
sinReras mohfens tyesa da vel ebs
da am hangebSi TviT ukvdaveba
Sens survil ebsac aamet yvel ebs.
da ferfl i Seni niwiyebul i
samaris Crdil iT gamoixmoba,
aseTi aris trfobis sinRera
da aseTia TviT igi trfoba!

ქართული

wvina da qari erTxel RaniT, Semodgomisas
nZvinvar qariSxl ad gadaiqca da iwyo qrol a.
daiguguna SuaRanis Savma grigal ma,
niawyda xeebs, aakvnesa da aaTrTol a.
kari, fanjrebi, sarkeebi mi'l ad aZagZagden,
sanTel Ta Suqma qariSxal Tan daiwyo Sebma,
niirx-moirxa moel vare didi kandel i
da reka iwyo nisma mwane minis nZivebma.
ne vkankal obdi. ucnaur Zal s tyved hyavda maSin
qaris akkordat gardaqmil i Ceni arseba.
rogor mwyuroda qariSxal Tan erTad gafrena,
brZol a, sicocxl e, siyarul i, siame, Sveba!

სიკვდილი

mas sikvdil is dros eCveneboda,
romsul i, xorciT ganSorebul i,
cisa l aJvardSi dasrial obda,
sadaC Suqs hfenda varskvl avT krebul i.
da gadacur da usazRvrobaSi
Tavisufal i, frTamoeI vare
da daviwyebis wmiinda ufskrul Si
gadadna zr unva da figri mware..
da Rimil s hgvrda mas qveyniuri
yovel i trfoba, yovel i vneba,
ra uqmad sCanden yofnis dReebi,
ra fuWi iyo kacTa dideba.
aq ar sufevda kacT sixarul i,
arc kacTa vrcel i tanjva-waneba
da sikvdil is dros gahqra yovel gvar
gamocanaTa idumal eba.

ეფემის პარაბოლა

sul i mwuxare, sul i codviT gamowveul i
edemis karebs daRvrenil i miuaxl ovda,
yofnis Rel visgan davrdonil i, iWiT sneul i,
dRis el varebiT mart o Crdil ad gadaqceul i,
Tval ebiT sTxovda beds zenaars, Tval ebiT sTxovda!

gansasvenibl ad sul s swyuroda xeebis Crdil i,
ise saamod irxeoda tye daburul i,
ise aRnZvrel ad sisinebda niavi gril i,
ise warntacad moismoda frinvel T Jivil i,
rom didxans, didxans krZal viT idga codvil i sul i.

misTvis ar iyo eg edemi gaSenebul i,
arc eg sigril e gaCenil i ar iyo misTvis,
edemis saxe mas amod mostacebda Tval s,
amod fiqri uxatavda tkbil sa monaval s
mas, bedisweriT dasjil s mware ukvdavebisTvis.

cis udabnoSi Sendeg iyo mxol od mowyena,
netaris Zil iT isvenebda angel osT grova,
marto codvil na qveynis sul na ver moisvena,
sizmrad Tu cxadSi Tan dasdevda is Sori l xena,
rac rosne naxa, nagram TviT ki ver moipova.

aivazovskis suraTis win

mze dasavl iT iRvel feba, Ramis bindi xl arTavs Cadrebs,
 l urj cis fskerze sxivi hkvdeba, sal ans aZl evs ConCxebs da
mkvdr ebs,
 fiqrSi Tavi dauxiaT sasafI aos daraj Wndrebs
 da naRvel i SeparviaT surnel ovan al eandrebs...
 martodmarto vexet ebi, safl avT Soris vaJRereb qnars,
 uxil avi mwuxris Crdil Si neubneba ukvdav zRapars:
 `ne sul i var Semomqedi SeuzRudvel sul Ta Tana,
 samudamo _ rogorc RnerTi, dauZl evi _ viT sat ana,
 yofnam yofnas ukvdaveba uxil avAT daat ana,
 Tqven, mocavno, ukvdaveba gikvirT gana, SegSurT gana?
 erTi xel iT xoml s davxat av, mTvares moxvev oqros sxivebs,
 sibnel isgan mzis Suqs gayyob anaTrTol ebs, ananZivebs,
 erTis sunTqviT dedamiwas gadavafrqev naz yvavil ebs,
 mTas grigal i dauberavs, aakvnesebs, aakivl ebs...
 uxil avi yvel gan sufevs, uxil avi yvel gan geZebS,
 uxil avi gagaxarebs, uxil avi agakvnesebs,
 dedamiwav! sul i nefobs SeuzRudvel sul Ta Tana,
 samudamo _ rogorc RnerTi, gabedul i _ viT sat ana~.
 dedamiwas garindebul s moxvevia fiqrT samosi,
 raRac sevdIT gansWwal ul a nSvidi sunTqva ni damosi,
 mze dasavl iT iRvel feba, Ramis bindi xl arTavs Cadrebs
 da fiqrebs swovs surnel ebad cel qi sio al eandrebs.
 isev ise vexet ebi, safl avT Soris vaJRereb qnars,
 isev ise neubneba uxil avi ukvdav zRapars.

ოზოთ მამოზ...

ne mimozā davinaxē, udabno da SiSvel mTaze
marto iyo... naTesavi ar gaaCnda qveyanaze.

Zirs ki, sadac qveyniuri vnebis xnebi sul s swanl avda,
martooba ar sufevda... megobrebi yvel as hyavda.

eh, gul isTqnav! ra vuyoT, Tu martooba Senc gxvda gzaze,
TviT mimozac xom martoa udabno da SiSvel mTaze.

da ra vuyoT, bedo Cemo, Tu yovel Tvis, Tu yovel Tvis
sanSobl osTvis Sen ucxo xar da ucxoā igi SenTvis?

is yovel Tvis marto aris, visic sul i, visic grZnoba
faqizia da qveyniur gatacebebs ver endoba.

ქალი და ხელოვნება

xaverdovan mindvris bal axs mōbicine arxevs qari,
TiTqo al erSS evedreba da ĆurĆul i isnis wynari.

nagram mal e daRl il yvavil s gaSordeba cel qi qari,
gaitacebs obol yvavil s swraf-umizno niaRvari.

gatacebul ngosnis hangebs gagiJebiT ismens qal i,
TiTqo surs, rom am hangebSi gar daiqmes Zil gankr Tal i.

nagram mal e cel qi qal i, viT yvavil ebs TeTri nt veri,
gaSordeba daRl il ngosans, mōbezrdeba yvel aferi.

nē minaxavs, yvavil ebze mōnavarde TrTis pepel a,
aSrobs da scl is yvavil is gul s ise nazad, ise nel a...

nagram mal e yvavil is nt vers knayofil i mōscil deba,
yvavil i sul s ganutevebs, pepel a ki pepl ad rCeba!

ase ngosnis wrfel sinReras qal is nazi sevda buravs,
sul qal i svans am sinReras, sanam mīl ad ar amoswuravs.

amōaSrobs grZnobier gul s, saukunod mōscil deba,
sinebs daswyvets sabral o qnars da qal i ki qal ad rCeba.

daviRal e nē am ambiT... Tqven, mxatvrēbo, Tqvenc, ngosnebo,
dagrCaT kidev qal Si rane sanetar o, saocnebo?

*
* * *

rogorc sinaTl e moxet ial e,
gadivl is Tval win tkbil dReTa gundi
da Semdeg... Semdeg tkbil siznar-cxadSi
Caixvevs fiqrebs Ramis bind-bundi.
am bind-bundSiac naz frTaSexebiT
sicxadis Svil i, tkbil dReTa kreba,
rogorc sinaTl e moxet ial e,
ise gadivl is, ise gahqreba.

იგეალო

siymawvil is tkbil Ta dReTa moCveneba me Sevqneni,
masSi krToda sil amaze Saravanded-Suqis mfeni.
masSi wminda, ucveul o, zeciuri cecxl is mCeni
cisfer Tval ebs anazebda sinarnare aRmafreni.
da dRedaRam im ocnebas atarebda figri Ceni,
idumal ad arra mqonda mwuxare Jans nugeSmCeni,
nisl iT iyo daburul i Ceni zeca da edeni
da sal kl disken minarTul i insxvreoda rwnenis geni.
mxol od erTxel Sevancnie moCvenebis msgavsi saxe,
haerovan da minzidvel qal wul T Soris davinaxe.
Semdeg bevri vivagl axe, mTa da bari gadavl axe,
magr am mainc versad vnaxe im Tval T Suqi moCaxcaxe.
dard-kaeSniT Sesudrul i ar viTvl idi yofnis dReebs,
demoniur sul is l tol viT gadavevl e mFebs da tyebs,
ekl iani gzis siZnel e davZl ie da gadavl axe,
magr am Seni nazi saxe versad vnaxe, versad vnaxe!
cis fskeridan xmel eTande moviare kidiT-kide,
avaSfoTe zRvis tal Rebi, davarRvie t bis simSvide,
ymawvil uri gatacebiT zvirTi zvirTebS davajaxe,
magr am Seni nazi saxe versad vnaxe, versad vnaxe.
daviTval e yvavil T gundi, t bis l erwnebic vaTval Tval e,
aryofnis wigns davukvir di, yofnis wignic gadavSal e,

wavikiTxe cis l aJvardze varskvl avT TrTol va
mOCaxCaxe,
nagram Seni nazi saxe versad vnaxe, versad vnaxe!
sad ar viyav, sad ar gZebne, vis ar vkiTxe, vis ar vTxove,
gavcil di xal xs mofusfuses, Seviyare simartove,
rom ocnebis samefoSi erTxel mainc damenaxe,
nagram Seni Sori saxe versad vnaxe, versad vnaxe.
da dRedaRam im ocnebas kvl av atarebs figri Ceni,
idunal ad arara maqvs mwuxare Jans nugeSmceni,
nisl iT aris daburul i Ceni zeca da edeni
da sal kl disken nimarTul i iRupeba rwnenis geni!

სოფოილე

Ranē dRes Sexvda aRdgenil s mkvdreTiT
da gadahkocna aRmosavl eTiT.

maSin gawiTl da mōrcxvi saxe dRis,
mas Semdeg igi Ranis Crdil s ufrTxis.

ase, mē maxsovs kocniT nakval i
Sens l oyis ZirSi wiTel i xal i.

pat ara xal i, kocnis Semdeg rom
daaCnda saxes da waSal a drom

magram maSin ki gadidda xal i,
saxes moedo viT naperwkal i.

moedo! ase kavkasiis niTebis
avrora mōrcxvi cecxl iT aanTebis

da Semdeg varskvl avT uambobs krebas
gancdil siame-bednier ebas.

მე მესიზნება

მე მესიზნება კოცნა არაწვეულ ებრვი,
რაჩა სპეტაკი და უმკვილელო, როგორც ცის ვნება,
ჰაეროვანი _ როგორც სიოს ნელი ალერსი,
მსუბუქი, როგორც გაზაფხული სდრეტა სვენება.
მე მესიზნება ღვეთისაგან განსობულ ი,
მკურვალელი ოცივტი დაკანცული კალწული თაკრება
და თვალთა ცერა სათნობივტი, ლმობივტი არწვსილი
მე მესიზნება.

მე მესიზნება რაჩა წმინდა, სორი ღვეთა,
სადრაც, ოდესრაც ზმანებულ ი, ერტხელ ნახული...
მე მესიზნება ანგელ ოვთა ციური ნანა,
რამის დუმილი სიყვარული და სახული.
თქმული ოცნება განიტაცებს, ვივტი სიზმარ-ცხადი,
მკრთალი სინათლივტი სევის ნისლი მიდის და ჰკრება...
და რაჩა წმინდა, სობული, უცხო ღვეთა
მე მესიზნება!

მე მესიზნება თქმული ზილი, სამარადჟამო,
ირგვლივ ბინდბუდი და დუმილი დაურველი,
მესმის, არც მესმის ღვეთიურთა ვნებავტი ზაქილი,
თუ ეს სიოვტი ტრევის, სრიალებს მწვანე თყე-ველი?
თუ ეს ზრვის ზვირვითი სინრეაა, რომ განმისმის?
თუ ეს ზრვის ზვირვითი სინრეაა, უცებ რომ სკრება?
და თქმული ზილი, სამუდამო, დაურველი
მე მესიზნება!

სიყვარული და ხელოვნება

m᎑is asul i serze Sesdga idumal i xmiT garTul i,
Subl s gvirgvini un᎑venebda dafnis foTl iT daxl arTul i...

da oqrosfrad, da oqrosfrad el varebda Tma sxivnarTi,
da sioze irxeoda gamWirval e TeTri kvarTi.

da TiTebi riTnebiviT Camoqnil i, Camo᎑dnari
qnars Seexo da aRel da ucveul o Rel viT qnari.

TviTon sioc ki aRel da da gaibna warnt ac xnebSi,
TviT pepl ebmac ucnauri cekva iwyes yvavil ebSi.

yvavil ebic ki aRel den da aRel da irgl iv yvel a,
aremare STagonebis wmida creml ma daasvel a.

am dros ga᎑nda qal wul Tan yrma, siyvarul is wrfel i saxiT,
daiCoqa da xorcsxmul sul s uTxra TrTol viT da caxcaxiT:

`oh, gipove! me miyvarda Soreul i Seni saxe,
didxans gZebne, magram mainc versad gnaxe, versad gnaxe~.

cecxl ad iqca orTa gul Si SeerTebis m᎑vel i vneba,
erTi iyo siyvarul i da meore xel ovneba...

bunebao, roca Sen maT mkveTri Tval i gauswore,
oriv mohkvda, aRar iyo arc erTi da arc meore!

მე და ღამე

exl a, roca am striqons vwer, SuaRame iwwis, dneba,
sio, sarknl iT monaqrol i, vel Ta zRapars neubneba.

mTvariT nafens arenare ver icil ebs vercxl is sabans,
sio arxevs da atokebs Cens sarknl is win iasamans.

ca nt redisfer, l urj svetebiT ise aris daseril i,
ise aris savse grZnebiT, viT riTnebiT es weril i.

saiduml o SuqiT are ise aris Sesudrul i,
ise savse uxv grZnobebiT, viT am Rames Ceni gul i.

didi xnidan saiduml os nec Rrmad gul Si davat areb,
ar vumRavneb qveynad arvis, niavsac ki ar vakareb.

ra ician megobrebna, Tu ra naRvel sitevs gul i,
an ra aris mis siRrneSi saukunod Senaxul i.

ver momparavs bnel gul is fiqrs wuTi wuTze uanesi,
saiduml os ver montacebs qal is xevna da al ersi;

verc Zil is dros nel i oxvra da verc Tasi RviniT savse,
ver wamarTnevs mas, rac gul is bnel siRrneSi movaTavse.

mxol od Ranem uZil obis dros sarknel Si mokankanem
icis Ceni saiduml o, yvel a icis TeTrma Ranem

icis _ rogor davrci obl ad, rogor vevne da vewane,
Cven ori varT qveyanaze: ne da Rame, ne da Rame!

ქალწულის ოცნება

roca mṽvaris nazi SuqiT ivercxl eba al vis tani
da l andebiT imoseba daCr dil ul i xeivani,

yvavil ebi irxevian da irxeva cacxvis Crdil i
da irxeva tbis ufskrul i varskvl avebiT moWedil i _

amdros sarknel s dayrdnobil i axal gazr da qal wul i sdgas,
sdgas, ocnebobs da sifrTxil iT udarajebis Ramis sunTqvas.

Ramis sunTqva ase anbobs, Ramis sunTqva ase mReris:
`es qal wul i ras gviyurebs, es qal wul i ras gvicqeris?

mṽvare xval ac caze ivl is, mṽvare zegac ivl is, ivl is...
da qal wul s ki ar SerCeba es ocneba siymawil is...

is ocneba wuTieri Tan wahyveba droTa el vas,
ar daindobs ymawil ur fiqrs da ymawil ur gul is Rel vas...~

mwuxare dgas kvl av qal wul i... iTvl is, iTvl is
varskvl avTa kval s,
varskvl avTa kval s nisl i uvl is da cremṽ ebi qal wul is
Tval s...

ՅԵՄԵՆՈՅԻՆԵՐԻ ԳԵՅԻՑ

սիՇւեա...

նոլ օձ ւնարձ Կու րիքեւձ ճֳնիս տօտի,
նոլ օձ նձւի Կու րիքեւձ, Կօրեմ Իսե սձսնս ւձլ կօտի...
սիՇւեա.

Շւնձ, նձւիձձ մի րօնիեբս միՇեբիս սիօ ֆրՇեբիս րիքեւձ
ձձ կեձրօնիս նձկձձլ Ի մձս Բձնս ձձլ եւս ձնձՅերեւիՇ.

Շւ, ֆեքիս ձնձ!

մօձիս քրիստե ձձ մի ւնարձձ ԲձՂ-ԲւՇքնարի
ձձ Լ օՇւլ օբս մձՇօւարի ձձ օֆլ Ի սձիս, րօգօրՇ Բւարի.
մձլ ե, մձլ ե մձս յւարս ձՇւձնս սցւնւրՇձ ւրՇքւի կրեբձ,
մձլ ե սֆլ Բւս միեՇեմձ, մձգրձմ քրիստե կւլ Բւ ձՂսձցեբձ.
կիձիՇ կիձես մօձեբձ միսի ւրֆել Ի ձձձցեբձ
ձձ եց Լ օՇւձ ւձՅեձցօՇՇ Բւր Շձւլ Իս, Բւր ցձղրեբձ!
սիՇւեա.

Բւրեմ Բւրձցօմիս հֆլ օբս սիձլ Իսե,
նոլ օձ սիօ Կու րիքեւձ, Կօրեմ Իսե, Կօրեմ Իսե
սիՇւեա,
սիՇւեա...

ՀԱՅՈՍԵ ԺՈՂՈՎ

win, meet l ev!
eg cxenebi gaaqane, gaaqane!
nsurs, rom erTxel kidev vnaxo gazafxul is nTebi mwane.
nsurs, rom dafniT gadavxl arTo nZine fiqrTa
okeane...
wani yane!
nTebi! rogor Svenis maTze gazafxul is buCq-foTol i,
rogor Svenis vel ze nami gamWirval e, rogorc broli.
ca isea mowmendil i, ca isea SeunkrTal i,
rom angel ozs dainaxavs modaraje kacis Tval i.
kiparisi ise Rel avs, ise Rel avs, ise Rel avs,
ise tokavs, ise tokavs, roca qari gadaTel avs...
wyaro, kl deSi moCuxCuxe, weTankara, viT cis vneba,
dafnis buCqTa mwane CarCos eoneba, exeTqeba.
da CanCqeri mIT nasxl eti, daferil i dil is sxiviT
Zirs eSveba da ifrqueva da gadadis rZis qafiviT.
vdgevar mTaze... da siCunis idumal i mesnis ena
da mitacebs swrafi frTebiT poeturi aRmafrena.
vxedav sofl ebs sicocxl is da ganaxl ebis Tval iT mziral s,
vxedav surebs, vxedav dafnars, vxedav mdumar nasakiral s.
Cumad! viRac nReris mTaze... ra Zal aa am tkbil xmaSi,
arsad ise ar nRerian, rogorc aq, am qveyanaSi,
arsad, arsad ar arsebobs brZol is Jini, brZol is qari,
arsad ise ar gadmoxeTqs ukmarobis niaRvari

da arsad mTel qveyanaze ar hkocnian ise vnebiT,
ise cecxl iT, ise JiniT da ingvari gat acebiT.
versad ise vervin gagxvevs gamouc nob cecxl is tbaSi,
rogorc l erwamqal wul ebi aq, am warnt ac qveyanaSi.
da, meet l ev,
Tu maT al er ss ver veRirse, geTayvane,
saal ersod ise v miwvevs gazafxul is mTebi mwvane...
maS, gareke eg cxenebi,
sadne Sors, Sors waiyvane,
ganaqane,
ganaqane!

ბეჭედა

Ramis l egenda dahqris, dascuravs,
Cangis sinebis moismis JRera,
Tavdaviwyebis savse mɔrevSi
dRes l xins eZl eva qsante, get era.
t kbil net arebis ndumar ebaSi
aha, sinRerac gaisnis wynari,
xan nazi, rogorc Tol ias kvnesa,
xan mvel i _ rogorc satanis qnari.
vel uri cekva, TasTa wkrial i,
mɔwyenil kacTa xarxari mware,
mel odiuri, gaZaful i xma
da sinanul is hangi ngznebare, _
yvel a am xnebSi dagubebul a,
SeerTebul a da adis camde,
hangi, Seqmil i RvTis dasagmobl ad
da daSvebul i sinanul amde.
gadaSvaRanda. Tasebi RviniT
daical a da isev ivseba,
mɔwyenil ia raRac get era,
sxva yvel a daTvra, is ki ar Tvreba.
sacaa xoml i Cahqreba caze,
mTvaris naTel i dneba da hkvdeba,
fanjris fardidan dil is riJraJi
aRmɔsavl eTiT odnav iRvreba

da ganTiadis TeTri Rrubel i
 acurda ise, viT ial qani,
 da TrTis mxiarul dRis mol odinSi
 gaSiSvl ebul i geteras tani.
 uecrad viRac st umarTaganma
 fanjaras farda gadaacal a
 da ganTiadis el vare sxivi
 mswrafl gadmoiWra, viT cecxl is Zala,
 gaacxovel a da gaanaTa
 gaSiSvl ebul i geteras tani,
 garindda am dros mTel i darbazi,
 ar zis arcerTi st umarTagani.
 maT win getera idga, rom sul i
 sxedul isaTvis nieca grZnobiT,
 mwuxare _ Tavis unizno bediT,
 amayi _ Tavis minzidvel obiT.
 oqrosfer TnebiT Semoburul Subl s
 RvTaebrivobis aCnda niSani,
 mzis sxivze TiTqos oqrosi iyo
 gaSiSvl ebul i geteras tani.
 ingvarad TeTri, viT mar nar il o,
 TrToda, tokavda Zlieri nkerdi,
 roca iqave mdgomma mxat varma
 urcxv qal s SesZaxa: `qsant e, SeCer di!
 qsant e, magvarad ganabe sul i,
 oh, ar daiZra, gTxov, gevedrebi,
 gavavukvdaveb me mag Sens sxelus,
 saukuneTa wagiRebs frTebi,

qariSxl iani Seni warsul i
aRsdgeba, rom kvl av gaiRos xnebi,
icxovreb qveynad maSinac, roca
sxeul iT qveynad aRar iqnebi!~
sTqva moqandakem.. maSinve miwa
gadauria, daswna, dagrixa
da wuTis unal ukvdav qandakad
gadaaqcia ubral o Tixa
da afroditas saxed taZarSi
dasdga, rom miSTvis ecaT Tayvani
da didxans, didxans icocxl ebs kidev
gaSiSvl ebul i geteras tani.
gamogviqrol ebs Zvel i fiqrebi,
odnav Searxevs ocnebis akvans,
arvin ikiTxavs _ Tu ras CavdivarT,
arvin ikiTxavs _ Tu vis vceñT Tayvans,
an romel s vxedavT am erT saxeSi
an raa Cveni l ocvis sagani,
wnida taZarSi TviT afrodita
Tu saTayvano geteris tani?

მესაფლავი

მესაფლავი, შენ ანობ, რომ ვეყანაზე ვინც კი კვდება,
იმ უმთავრესი მისი ცრდილი იყავი ან ცვლანს ავიწყდება?
ეჰ, არ მჯერა მე ვინ ვარ... მონაბეზრე კიდევ თავი
და სესვით, თუ რატი გრვანს, ვინც დაცინა გულს საკლავი.
ვარდის ტეა, მისია, ნორც ბალახებს სიო არხებს,
ხეებს ყვავილეთი ტეტი გუნდი, როგორც თოვლი, ისე აწევენ,
მზე ნარნარი სხივებს აწევენ და სიტბოსი მტა-ბარს აწევენ,
ყვავილი ებით მოკარგული აწევენ მონაბეზრე ავი.
ვერა ხედავ, იმ საფლავზე როგორ სტრისობა ადვილი?
რარეგ სენის ახალგაზრდა კალს ვინც ვედა რეაბრევი!
განა გუსინ არ იყო, რომ ამ მოკლული ნადავლით კალს
წინა ირვარა, როცა სატრეო ცივ სამარს მისალსა?
დრესაც იგი იმ სამარს გულს მოკლული იდავითინებს,
დრეტი არ იცის მოსვენება და რამეტი არ იზინებს.
ნოვა ხოლმე და დაედა ცივ სამარს გასილ ვეაზე,
დავით არის გაქრეტილი მისი ურეტო სილამაზე;
ტრას გასილ ის, დაეკობა და წინა ები სევი, სევი...
სულს მისეფთებს ვინც ვითინი, გული მთკივა, გული მთკივა.
ნაგრამ რა ვეა? მესაფლავი, ცუნად იყავ, ვედა ყური...
გესმის? გესმის, როგორც კნესის დარლი იდაუბედური?
_გავრე ისე, როგორც ნისლი, როგორც რამის მოსვენება,
არ მერისოს კვალს არეულს სინსვიდე და მოსვენება,
სენი სახე გულს კავრავდეს, როგორც ვიყო, სადაც ვიყო,
თუ როდისმე არ მოსოვდე... თუ როდისმე დავივიყო!~
მესაფლავი! კიდევ იყვი, რომ ამ ვეყნად ვინც კი კვდება,
იმ უმთავრესი მისი ცრდილი იყავი ან ცვლანს ავიწყდება?

ai Tundac, gal avnias mesaf l ave aRebs karebs,
axal gazr da vinne vaJi kidev sat r f os asanarebs.
gul mokl ul i Zvirfas kubos ar cil deba, ar Sordeba,
gana rosne sxva angvari siyvar ul i meordeba?
usazRvroa misi sevda, usazRvroa mwuxareba
da gadmosCqefs gul mokl ul vaJs Tval Tgan crenl Ta
nduRareba.

ficiT anbobs: ` _oh, SeSfoTdes samareSi Cemi Zvl ebi,
ar aTbobdes Cems samares gazafxul is mzis sxivebi,
gavqre ise, rogorc nisl i, rogorc Ramis moCveneba,
ar meRirsos kval areul s sinSvide da mosveneba,
Seni saxe gul s hkawravdes, sadac viyo, rogorc viyo,
Tu rodisme ar maxsovde, Tu rodisme dagiviwo!-
mesaf l ave, kidev ityvi, rom am qveynad vinc ki kvdeba
im wuTSive misi Crdil i yvel a Cvengans aviwydeba?

is qal i ki, weRan rom vTqvi, isev modis TnagaSl il i
da samares dauviwyars Tavs adgeba, viT aCrdil i.
xel Si vardis mTel i buCqi, jer iseve daunWknari,
moaqvs, rom miT daanSvenos sanarisa TeTri jvari.
oh, es qal i, al bad dardiT yvavil iviT Wkneba, Wkneba...
sevdas saxe daufaravs da siyviTl e epareba.
sacodavi! Tval ebsac ki dasCnevia uZil oba,
ase xdeba, roca RamiT mogonebebs iwvevs grZnoba;
exl a? exl a kidev ityvi, rom am qveynad vinc ki kvdeba
im wuTSive misi Crdil i yvel a Cvengans aviwydeba?

da is vaJic, guSinwin rom miabara sat r fo saf l avs,
ar cil deba sasaf l aos sevdians da gul mosakl avs;

saxe Tafli sanTel s ugavs, sanTel iviT dneba, dneba,
Tavs dascqeris dauviwyars, gl ovis sityvas eubneba.
nis Tval ebsac dasCnevia Ramis Teva, uZil oba _
ase xdeba, roca RamiT mogonebebs iwvevs grZnoba.
mesafl ave, exl ac ityvi, rom am qveynad vinc ki kvdeba,
im wuTSive misi Crdil i yvel a Cvengans aviwydeba?

dRes im qal ma gul mokl ul vaJs uneburad mohkra Tval i.
gaifiqra: `isic Cenebr stiris crem ebSeunSral i.
uZiroa kacis sevda, uZiroa kacis gul i,
ras ar iTmens siyvarul is cxovel naTel s mokl ebul i~.
ase anbobs sevdiani qal is cisfer Tval Ta cqera,
al bad, vaJsac am usityvo cqeram gul i auZgera...
ase icis TanagrZnobam.. Sen ki ise iRimebi,
TiTqo narTl a ibnebodes inaT Soris is sinebi,
roml is Zal iT ori gul i samudamoT SeerTdeba,
eh, ar njera me eg raRac... qveynad egre rodi xdeba...
roca ficiT acil eben micval ebul s samarende,
fics ar stexen... fics ar stexen ukanasknel yofnis dRende.
gamigone, mesafl avev, Sen ar ici kacis dardi,
Torem raa, Cems Tqmaze rom sul el iviT axarxardi?
ra vuyoT, rom im vaJna qal s moutana norCi vardi
da mwuxared wasCurCul a: `Semiyyardi, Semiyyardi.
Cven erTi gvaqvs mwuxareba; SevaerToT sul Tan sul i...
ganomyevi, qal o, col ad... Zl ieri maqvs siyvarul i...
narTalia, is satrfoni arc Sen, arc me aRara gvyavs,
nagram maTi mogoneba ver gaarRvevs uxno safl avs.
daviviwoT is warsul i, satiral i, saval al o
da axal i SevqmaT yofna... ganomyevi col ad, qal o!~
daucade, mesafl avev, Tu ra pasuxs miscens qal i,
Sen ggonia, raki vaJna daiviwya Tavis val i,
qal ic ase moiqceva? me ngoniam ara, ara...

gana guSin ar iyo, rom sat rfo niwas niabara?
mkvdriS aCr dil Tan vin icinis, mkvdriS aCr dil Tan vin
ixum ebs?

ai, naxav abezar vaJs ra pasuxiT gaist umrebs!

magram qal i, RnerTo Cemo, morcxvad Tavs xris da

CurCul ebs: _

`Tanaxna var! erTaderTi monaval i nasul dgmul ebs...
Cven erTi gvaqvs mwuxareba, nu vigonebT dros ubedurs,
ne Seni var samudamod... wamiyvane, sadaca gsurs~...

mesaf l avev, exl a ki gaqvs neba, rac gsurs, kvl av igi sTqva...
samudamod asamrebs kacTa xsovnas samaris qva.

al bad, qal -vaJs dRes erTi aqvs bina... xedav, gadis xani,
ar naxul obs sasaf l aos dRes arcerTi imTgani...

saf l avTagan nt vers da bal axs dRes aravin ar acil ebs
da movl asTan erTad feri warTneviaT vard-yvavil ebs...

ganisveneT, ganisveneT, daviwyebul ar sTa Zvl ebo...

Tqvens yofnaSi ar ereva cocxal T figri saarsebo...

ganisveneT, Zl ieri da ukvdavia Tqveni Zil i...

raRad undaT, rad sWiriaT Tqvens saf l avebs vard-yvavil i?

an ras gargebT mokvdav kacTa samudamo creml Ta frqveva?

Zil iT veRar gamogarkvevT ver ra Zal a, ver c SeniTxveva...

ase xdeba qveyanaze, yvel a cocxl obs, yvel a kvdeba

da vai mas, vis sikvdil i sicocxl eSiv aviwydeba...

zarsa scenen... im ors, romel T daviwyes bedi mwvave,
im ors erTad gadaver c xl il kuboSi sWeds mesaf l ave...

sWeds da raRac mware figr ze Tan vel urad iRineba,
icis, icis mesaf l avem rogorc unda... rogorc xdeba...

ganisveneT, ganisveneT daviwyebul ar sTa Zvl ebo,

Tqvens yofnaSi ne bevri maqvs mwuxare Jans saocnebo!

შ ო გ ა ა ო ბ ო

xel ovneba	1
minRere rane	2
Savi yorani	3
rom Tayvani sces	4
poeti	5
Semodgoma	6
gzaze	7
tyeSi	8
kor dze	9
dumili	10
sar kesTan	11
axal ciskarTan	12
wuxeli, RamiT...	13
yiveli foToli	14
sarknel Tan	15
* * * (xSirad vocnebob)	16
Wunvar eba	17
ganwirul eba	18
niaRvari	19
udabno	20
dakargul i edeni	22
nifawmindaze	24
sofel Si	26
xomi	27
AVE MARIA	28
Cemi qnari	30
ganaxl da gul i	31
ukanasknel i dRe	32
sasafli aoze	34

didi xania	35
ngzavris sinRera	36
darial isa viwro kl deebSi.	37
Zebna.	38
qariSxl is Semdeg	39
Sori gazafxul i	40
Sori al ersi	41
Sori siaxl ove	42
muxa	43
ASTRE	44
vardis foTol i	45
* * * (ar minda sit yva)	46
varskvl aviani kamara brwyinavs!	47
tyis pirad	49
ra nSvenieri iyo nami...	50
yvavil ebi	51
sinRera	52
mwuxareba	53
sinanul i	54
sanam Sors iyav...	55
qari	56
* * * (rogorc aCrdil ni)	58
ukanasknel dRes	59
mdinaris pirze	60
ori pepel a	61
momkvdavi	64
mogoneba	66
demoni	67
wani Semoqmedebisa	68
wuTi	70
vwyevl i siyvarul s!	71
sad?	72
* * * (mal e fergadaSl il i)	73
Soreul s	74

AURORA	75
martoni varT!	76
el egia.	77
Wneba...	79
gaxsovs?.	80
Semodgonis dRe	81
* * * (im net ar Ranes)	83
sizmar i	84
bindis st umari	85
l aura (sonet i)	86
beds iqiT!	87
* * * (oh, nu ifiqreb)	88
erTna wuTna	89
* * * (gul i swuxs da swuxs)	90
daxuWul i Tval ebi	91
* * * (ne vukvirdebi am uZiro zRvas)	92
axal i wel i	93
* * * (martoobis Jans)	95
* * * (nyudro napirze)	96
* * * (ne davibade ganTiadisas)	97
Tval ebi	98
bedniereba	99
fantazia	100
* * * (arasdro sise ar nenatreba)	101
* * * (sTvl ems tyis napiri)	102
ori zari	103
genze	105
poeti	106
* * * (daRl il wanwamΓ qveS)	107
* * * (xandaxan nSfoTar qal aqis xmaSi)	108
jvari	109
romansi (poemi dan)	110
usiyvarul od	111
horizontidan zenit ande.	113

oh, rogor n̄sur da!	115
* * * (n̄l̄vare n̄l̄is xrioks am̄efara)	116
* * * (is CanonSorda rogorc siznari)	117
musika.	118
Cvneba.	120
* * * (siznariSi vnaxe)	121
rogorc siznari.	122
* * * (me cis varskvl avs ar Sevnatri)	123
kvnesa	124
* * * (horizonti odnav Rel avs)	125
arvin aris...	126
t yem wamiyvana!	127
ganTiadze	129
saRamo	130
* * * (yvel a dasrul da!)	131
...da gaf iTr da	132
qal is l andi	133
ne da zambaxi.	135
sicive	136
* * * (Ceni varskvl avi)	137
maisis Ranes	138
eskizi	139
amao Zaxil i	140
saidum̄ o.	141
* * * (sicocxl is aCr dil s).	142
qr iste.	143
dgeba nazi Semodgoma.	145
* * * (ra wanebaa)	146
* * * (TeTr Tovl is qveS)	147
* * * (iboboqre, cxovrebis zRvav)	148
wanebis Rane.	149
al bonSi.	151
poet s.	152

Cens irgvl iv	154
qal wul i.	155
sanSobl oSi.	157
versad, verasdroS...	159
ucxo mogoneba.	160
amaod cdil ob.	161
erTxel	163
sikvdil i.	164
edenis kar ebTan.	165
uxil avi	166
TviT mimozax...	167
qal i da xel ovneba.	168
* * * (rogorc sinaTl e moxetial e)	169
ideal i.	170
siwiTl e.	172
ne mesiznr eba	173
siyvarul i da xel ovneba.	174
ne da Rame.	175
qal wul is ocneba.	176
geTsimaniis Rame.	177
guriis mTebi.	178
get era.	180
mesaf l ave.	183

— უნნი 60 კპკ. —

ზსსიპსსსსსსსსსსსსსსსს

და
სსსსსსსსსსსსსსსსს

ტექსტი გამოსაცემად მოამზადა,
ვარიანტები და შენიშვნები დაურთო
ნათია სიხარულიძემ

პოეტური კრებულის გამოცემა გალაკტიონ ტაბიძემ მეოცე საუკუნის 10-იანი წლების დასაწყისში რამდენჯერმე სცადა, მაგრამ ეს მხოლოდ 1914 წელს მოხერხდა.

წიგნი იმ დროის ქართული პოეზიის მნიშვნელოვან მოვლენად იქცა.

1914 წლის კრებულში დაბეჭდილი ლექსების უმრავლესობა გალაკტიონს სისტემატურად შეჰქონდა ტომეულებსა და „რჩეულებში“, თუმცა ათეულობით ნაწარმოებმა, კონიუნქტურული მიზეზების გამო, მნიშვნელოვანი ცვლილებები განიცადა, თხუთმეტი ლექსი კი ავტორს შემდეგში საერთოდ აღარ გამოუქვეყნებია.

წინამდებარე გამოცემა, რომელიც პირველი კრებულის გამოსვლის ასი წლისთავს ეძღვნება, გთავაზობთ ნაწარმოებთა მეცნიერულად დადგენილ ტექსტებს სათანადო ვარიანტებითა და შენიშვნებით.

ვარიანტები შედგენილია ავტორის სიცოცხლეში გამოქვეყნებული ყველა ნაბეჭდი ტექსტისა და ავტოგრაფების მიხედვით, რომლებიც დაცულია გ. ლეონიძის სახელობის საქართველოს ლიტერატურის მუზეუმის გ. ტაბიძის ფონდში. ავტოგრაფების უმეტესობა მოგვიანო ხანისაა.

გამოცემაში თავიდან აცილებულია რამდენიმე ტექნიკური ხარვეზი, გასწორდა მრავალი კორექტურული შეცდომა.

ტექსტში მაქსიმალურადაა დაცული ავტორისეული ორთოგრაფია და პუნქტუაცია, ჩვენ მიერ ზოგიერთი დიალექტური ფორმის ჩანაცვლება კი ასახულია ვარიანტებში.

პირობითი ნიშნები და შემოკლებანი

ვარიანტების ჩვენებისას გამოყენებულია შემდეგი პირობითი ნიშნები:

+ ტექსტს ემატება (მაგ. **მზის + მღვრიე DEF**. ნიშნავს: DEF ვარიანტებში სიტყვას „მზის“ ემატება „მღვრიე“).

– ტექსტს აკლია (მაგ. **გაფერმკრთალებულ] – BCDE**. ნიშნავს: BCDE ვარიანტებში არ არის სიტყვა „გაფერმკრთალებულ“).

] ნაცვლად (მაგ. **შუქმონავარდე] სხივმონავარდე B**. ნიშნავს: B ვარიანტში „შუქმონავარდეს“ ნაცვლად იკითხება „სხივმონავარდე“).

~ სიტყვები გადაადგილებულია (მაგ. **დილის რიჟრაჟი**) ~ **BCD**.
ნიშნავს: **BCD** ვარიანტებში არის „რიჟრაჟი დილის“).

* პირვანდელი ტექსტი გადასახულია (მაგ. **გამეგონა**) **დამენახა***
B. ნიშნავს: **B** ვარიანტში იყო სიტყვა „დამენახა“, რომელიც ავტორს შეუცვლია სიტყვით „გამეგონა“).

თოტ – გ. ტაბიძე, თხზულებანი თორმეტ ტომად, გამომცემლობა „საბჭოთა საქართველო“, თბ., 1966-1975.

სგ – გ. ტაბიძე, საარქივო გამოცემა ოცდახუთ წიგნად, გამომცემლობა „ლიტერატურის მატრიანე“, თბ., 2005-2008.

ამ გამოცემათა დამოწმებისას რიცხვი მძიმის წინ ტომს აღნიშნავს, მძიმის შემდეგ – გვერდს.

ხელოვნება (გვ. 1)

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 1 (A); ლექსები, 1927, გვ. 118 (B); თხზულებანი, I, 1937, გვ. 170 (C); რჩეული, 1944, გვ. 285 (D); რჩეული, 1954, გვ. 228 (E).

თარიღი: 1909 BC; 1910 E.

4 დღეს... ახსოვს] გადიარეს გრიგალებმა BCDE. **7** ვწერდი... ვერ] და ჰა, იგი დავათავე BCDE. **8** შავ] შავს DE. **10** მომწყინდა... ყოფნის] მეწვია შემდეგ იჭვი და მომწყინდა იგი BCDE. **11** ვსთქვი] ვთქვი CDE. რა] არ BCDE. **12** ხმა დამწველი] მეორე ხმა BCDE. **14** ფარავს] ჰფარავს E. **15** მას... ვერ] რას იშვიათ თუ BCDE; მისწვდება] მიწვდება E. **17** ცის... ამბორი] ის ალერსი, ის ამბორი BCDE. **20** შვაზე] წყდება] შუა წყდება BCDE. **21** ვერას] ვერ-რას E; სწვდება] წყდება BCDE.

„ხელოვნება“ წარმოადგენს ლექს-მანიფესტს, რომელშიც ასახულია პოეტის მსოფლმხედველობრივ-ესთეტიკური პოზიცია შემოქმედების ადრეულ ეტაპზე და, გალაკტიონის ცნობით, სპეციალურად პირველი წიგნისთვის დაიწერა (სგ, XIII, 306).

ტექსტის მეორე პუბლიკაციისას (რჩეული, 1927 წ.) ნაწარმოებმა რედაქციული ცვლილებანი განიცადა და ყველა შემდგომ გამოცემაში ამ სახით იბეჭდებოდა.

მე-11 სტრიქონში სიტყვები: „რომ **რა** იყოს ხელოვნება“ შემდგომ პუბლიკაციებში ასე იკითხება: „რომ **არ** იყოს ხელოვნება“. 1914

წლის კრებულში ბევრი კორექტურული შეცდომაა, თუმცა „რა“ კორექტურად ვერ ჩაითვლება, რადგან პოეტი თავის ერთ-ერთ ჩანაწერში, ამ ლექსის პირველი და მეორე ვერსიების შედარებისას, თავდაპირველ ვარიანტს ზუსტად ამ სახით იმოწმებს (სგ, XXII, 387).

მიმღერე რამე! (გვ. 2)

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 2 (A); ლექსები, 1927, გვ. 359 (B); თხზულებანი, I, 1937, გვ. 423 (C); რჩეული, 1944, გვ. 466 (D); ლექსები, 1953, გვ. 145 (E); რჩეული, 1954, გვ. 148 (F); რჩეული, 1959, გვ. 13 (G).

თარიღი: 1912 CG; 1910 F.

3 წაუშლელი] წარუშლელი **F. 4** უძღურება] დაღონება BCDEFG; დადაღულ] დადაღულ BCEG. **5** ჩემო... სიწმინდის] –BCDEFG. **7** სიხალისე] ყვავილები BCDEFG. **8** ისე... ბურუსი] ბურუსებს იქით გადიკარგა BCDEFG. **9** ესეღავ მაშინებს] ესეღა თავს მადგას BCDE] ახლა თავს მადგას FG; ჭმუნვარება] მჭმუნვარება **F. 10** ჩემო... სიცოცხლის] –BCDEFG. **12** მქონდა] დიდი BCDEFG; ცა... მცნების] ახალ დღეების BCDEFG. **13** მაგრამ... და] არ დავცემულვარ, მაგრამ გესლით მე BCDEFG. **15** ჩემო... გატაცების] მე იმ ბრძოლების BCDEFG. **17** ახალგაზრდათა] ახალგაზრდათა BCDEFG; დაცემის და] ბრძოლის შემდეგ BCDEFG. **18** ახალგაზრდათა] და წარუშლელი BCDEFG; მე ვარ] გავხდი BCDEFG. **19** მეც... კვავები] მოწამე გავხდი ცეცხლისა და განადგურების BCDEFG. **20** მიმღერე... გვევდრები] –BCDEFG.

ლექსი წიგნი-მთლიანობის თემებისა და მოტივების ერთგვარი რეესტრია და პროლოგის ფუნქციას ასრულებს.

საბჭოთა ლიტმცოდნეობამ „მიმღერე რამე“, ისე როგორც პირველი კრებულის არაერთი სხვა ლექსი („შავი ყორანი“, „განახლდა გული“, „ელეგია“, „მეზავრის სიმღერა“, „ღარიალისა ვიწრო კლდეებში“, „გურიის მთები“...), პირდაპირ დაუკავშირა პოსტრევოლუციურ რეაქციას და საზოგადოებრივ სევდას, რაც სინამდვილეს არ შეესაბამება. გალაკტიონის პესიმიზმს, უპირატესად, პირად-ინდივიდუალური ხასიათი ჰქონდა.

შაში შორანი (გვ. 3)

ხელნაწერი: ავტოგრაფი 8818 (B).

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 3 (A); ლექსები, 1927, გვ. 358 (C); თხზულებანი, I, 1937, გვ. 422 (D); რჩეული, 1944, გვ. 279 (E); რჩეული, 1954, გვ. 141 (F).

სათაური: –B.

თარიღი: 1912 D; 1911 F.

2 გზა გავიარე გზაზე მივდივარ B. 8 ისევე გზაზე B. 10 სჩანს ჩანს F. 11 სიბნელეშიც სიბნელეში F. 12 შემოჰკრა შემოკრა B.

ლექსს უკავშირებენ ნ. ბარათაშვილის „მერანს“ და ედგარ პოს „ეორანს“, რომლის თარგმნა გალაკტიონს 10-იან წლებში უცდია (სგ. XXIV, 28).

რომ თაყვანი სცემს (გვ. 4)

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 4 (A); ლექსები, 1927, გვ. 288 (B); თხზულებანი, I, 1937, გვ. 365 (C); რჩეული, 1944, გვ. 413 (D); 1954, გვ. 205 (E).

სათაური: მწვანე ზოლი მთის BCDE.

თარიღი: 1914 CE.

2 თეთრი მწვანე BCDE. 3 შვენებაში მშვენებაში E; კანკალებს და] – BCDE. 5 ხავერდოვანი – BCDE. 8 ოდნაე] – BCDE; მშიდი] – BCDE. 10 ეთამაშება] სდევს BCDE. 11 და... დგას] შექ-შუქად ადგას BCDE. 12 გარეთ... ღონემიხდილი] – BCDE. 13 ცის სივრცოდან] სიმადლიდან BCDE. 16 რომ... სცეს] ადამიანს სურს, + რომ თაყვანი სცეს BCDE.

პოეტი (გვ. 5)

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 5 (A); ლექსები, 1927, გვ. 379 (B); თხზულებანი, I, 1937, გვ. 447 (C); რჩეული, 1944, გვ. 463 (D); რჩეული, 1954, გვ. 222 (E).

სათაური: სიმღერავ, უხმე BC; –D.

თარიღი: 1915 C; 1910 E.

2 ვსოქვი] ვოქვი E. 4 იჭვი] ეჭვი E. 2-6 რამდენჯერა... მემღერა] – BC. 7 ამ დროს] როგორ BC. 8 ჩუმი... სიმთა] გულში ვნებათა ქნარების BC; ჩუმი] ის სხვა E. 9 ქმნიდა] ჰქმნიდა D. 10 წმინდათწმიდა] წმინდათწმინდა BC] წმიდათწმიდა DE. 13 მომეკლა სულის] ამენთო გულის E. 14 მაგრამ] ხოლო E. 19 ისმენდენ] ისმენდნენ CE. 20 იცოდენ] იცოდნენ CE; ყოფნის] ბევრის BC] ყოფის D. 21 კიდევ] დღი BCE.

პოეტის თემის დამუშავებაში შეიმჩნევა რომანტიკული ტრადიციის, განსაკუთრებით, მ. ლერმონტოვის ლირიკის კვალი.

შემოღობა (გვ. 6)

ნაბეჭდი: გ. „სახალხო გაზეთი“, 1910, №156, 12 ნოემბერი (B); ლექსები, 1914, გვ. 6 (A); ლექსები, 1927, გვ. 254 (C); თხზულებანი, I, 1937, გვ. 322 (D); რჩეული, 1944, გვ. 392 (E).

თარიღი: 1916 D.

6 თავს ხრის] ჰხრის თავს B; მორცხვად] მორცხვათ CD; სძაფავს] სძაბავს E. 8 მთას] კლდეს B. 9 ჰკვდება] კვდება BCDE. 12 მოწყენილია] დაღვრემილია B. 13 მინდორს] მწვერვალს B.

გზაზე (გვ. 7)

ნაბეჭდი: გ. „თემი“, 1913, №123, 13 მაისი (B); ლექსები, 1914, გვ. 7 (A); კრ. „ჩანგი“, II, 1916, გვ. 223 (C); ლექსები, 1927, გვ. 332 (D); თხზულებანი, I, 1937, გვ. 398 (E); რჩეული, 1944, გვ. 439 (F).

სათაური: თვალწვედენელი, დაუსაბამო DEF.

თარიღი: 1915 E.

4 წვეთის] –DEF; მსგავსათ] მსგავსად BDE] მზგავსად C; მზის + მღვრიე DEF. 5 იშლებოდა] ინთქმებოდა BDE. 6 ინთქმებოდა] ინთებოდა C] იხვეოდა DEF. 7 და] კვლავ DEF. 8 მომესმა] მოისმა BC. 9 ეს ხომ] გზაზე DEF. 10 ჩემს] ჩემთ DF] ჩემთა E; თვალთაწინ]

თვალწინ DE. **11** სამარადუამოდ] სამარადისოდ F; გაურკვევი] გაურ-
ლვევი F. **12** და] მე DEF. **13** და] მე DEF; სხვა] იმ DEF.

გამოთქმულია აზრი, რომ ლექსი ბარათაშვილის „მერანის“
ღირიკულ გმირზე მიანიშნებს (ს. ჭილაია); მეორე ვერსიით, „სხვა
ქვეყანაზე“ მეოცნებე მხედრის სახეში ე. პოს „ეღღორადოს“ პერ-
სონაჟი ამოიცნობა (გ. კვარაცხელია).

ტყუში (გვ. 8)

ნაბეჭდი: გ. „სახალხო გაზეთი“, 1910, №142, 27 ოქტომბერი (B);
ლექსები, 1914, გვ. 8 (A); ლექსები, 1927, გვ. 285 (C); თხზულებანი, I,
1937, გვ. 361 (D); რჩეული, 1944, გვ. 409 (E).

12 ეკსტაზი] ექსტაზი D.

ლექსი ავტორს ფორმის მხრივ სიახლედ მიანდა (სგ, XVIII, 90).
ტ. ტაბიძემ „ტყეში“ კეთილხმოვანებით ვერლენის „La lune“-ს
(„მთვარე“) შეადარა.

ზეფირი, ეოლი – ქართა სახელები ბერძნულ მითოლოგიაში.

კორღზე (გვ. 9)

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 9 (A); ლექსები, 1927, გვ. 159 (B) და
გვ. 374 (C); თხზულებანი, I, 1937, გვ. 207 (D); რჩეული, 1944, გვ. 347
(E).

თარიღი: 1915 D.

6-9 და... ჩემი] – C. **10, 18** ჰეი] ჰე D. **13** თუ... ვკვნესი] ჩემი
ოცნება BCDE. **15** ჩემი ობლობის] უუშორესი BCDE. **16** ისიც დიდ-
ია] რა სიმდიდრეა C. **19** დაობლებული] დაღონებული BCDE. **20**
ვაებით] – BDE] შორიდან C. **24** ცივ... ამოგეფარე] სახე ნიღაბს
ამოგეფარა C. **25** დასუსტებული] – BDE] გამწვარებული C.

ღუმილი (გვ. 10)

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 10 (A); ლექსები, 1927, გვ. 160 (B);

თხზულებანი, I, 1937, გვ. 208 (C); რჩეული, 1944, გვ. 346 (D); რჩეული, 1954, გვ. 208 (E).

თარიღი: 1915 C; 1911 E.

4 შესწვდა] შეწვდა CE. **5** მზე ჩასევნა] –BCDE. **9** მთელი ბუნება] –BCDE. **11** ასავარცხლებულ] ასავერცხლებელ C. **12** ცა ნაღვლიანი] გაფერმკრთალებით BCDE. **13** გაფერმკრთალებულ] – BCDE. **16** სდ-გას] დგას CE. **21** არც... და] –BCDE. **25** გამთბარ გულ-მკერდში] –BCDE. **29** მთა... შიშველ-ტიტველი] შუქი შიშველი BCDE. **30** თითქო] თითქოს E. **32** მე... მიწა] ეს დუმილი, ვფიქრობ BCDE. **33** დუმილ-იდან არ] არ დაირღვევა BCDE; გამოერკვევა] –E.

ლექსში **დუმილი** გააზრებულია, როგორც ბუნებაში განფენილი მსოფლიო სულის უზენაესი მდგომარეობა.

სარკმსთან (გვ. 11)

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 11 (A); ლექსები, 1927, გვ. 161 (B) და გვ. 166 (C); თხზულებანი, I, 1937, გვ. 215 (D); რჩეული, 1944, გვ. 357 (E).

სათაური: გუშინ, მთელი დღე CDE.

თარიღი: 1917 D.

2 ვხეტიალობდი] მე ქალაქ გარედ BCDE. **3** მომწყინდა რაღაც] ვხეტიალობდი BCDE. აღმეძრა] ღრმა იყო CDE. **4** ოთახში] ბინაზე CDE. **5** უმიზნოდ დაღონებული] იმ ფიქრით აღელვებული CDE. **8** ის... იცქირებოდა] ნათელი უხვად შემოდიოდა CDE. **10** სარკესთან... და] სარკის სიღრმეში მე BCDE. **11** სიღრმეში... ჩემი] მოგონებისა სახე BCDE. **12** როგორც ცხედარი] ვით მოჩვენება BCDE. **16** მაგრაამ... ტანჯვით] ო, მშვენიერო CDE. **17** გულის... მევე] და იმა ტანჯვით იქვე CDE.

ახალ ცისპართან (გვ. 12)

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 12 (A); ლექსები, 1927, გვ. 162 (B); თხზულებანი, I, 1937, გვ. 210 (C); რჩეული, 1944, გვ. 345 (D).

თარიღი: 1916 C.

13 ვიქანცებოდუ განთიადამდე –BCD.

ამ ლექსით წიგნში პირველად შემოდის ზექვენიური სიყვარულის თემა და სატრფო-ღვთაების სახე.

წუხელი, ღამით... (გვ. 13)

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 13 (A); ლექსები, 1927, გვ. 275 (B); თხზულებანი, I, 1937, გვ. 349 (C); რჩეული, 1944, გვ. 403 (D); რჩეული, 1954, გვ. 192 (E); რჩეული, 1959, გვ. 22 (F).

სათაური: წუხელი ღამით ქარი დაჰქროდა BCDEF.

თარიღი: 1915 CF; 1910 E.

10 როდესაც... მიუსაფარი] მისებრ პოეტი ვიყავ უცნობი BCDEF.

19 დაცვენილიყო] ფენილი იყო BCDEF.

ეს ლექსი საგანგებოდ გამოყო ალ. აბაშელმა, როგორც სიცოცხლის წარმავლობაზე „შესანიშნავი ხელოვნებით“ დაწერილი ნაწარმოები. „წუხელი,ღამით...“ ათიანი წლების ლირიკის ფონზე ნოვატორულ, სრულიად მოულოდნელ აღმოჩენად მიიჩნია რ. თვარაძემ.

ყვითელი ფოთოლი (გვ. 14)

ნაბეჭდი: ქ. „განათლება“, 1912, №9, ნოემბერი, გვ. 697 (B); ლექსები, 1914, გვ. 14 (A); ლექსები, 1927, გვ. 255 (C); თხზულებანი, I, 1937, გვ. 323 (D); რჩეული, 1944, გვ. 394 (E); რჩეული, 1954, გვ. 188 (F).

სათაური: შემოდგომის ფოთოლი B.

თარიღი: 1914 DF.

3 ჭკნება] ჰკვდება B. **5** ფიქრებში] ფიქრები AC] ფიქრებით DEF. **15** ჩემს] იმ CDEF.

„ყვითელი ფოთოლი“ პირველად დაიბეჭდა ლირიკულ ციკლში „გრძნობათა ფერფლი“ (ქ. „განათლება“, 1912, №9), რომელშიც გაერთიანებული იყო ათი ლექსი: „ყვითელი ფოთოლი“, „Ave Maria“,

„სარკმელთან“, „სასაფლაოზე“, „გრძნობათა ფერფლი“, „ხომლი“, „სერენადა“, „...სწორად ვოცნებობ“, „გამოსაღმება“ და „წამი შემოქმედების“. ამათგან სამი – „გრძნობათა ფერფლი“, „სერენადა“ და „გამოსაღმება“ პირველ წიგნში არ შესულა.

პოეტური სახე „ყვითელი ფოთოლი“ აღ. აბაშელმა გალაკტიონის ლირიკის ემბლემად გამოაცხადა.

სარკმელთან (გვ. 15)

ნაბეჭდი: ქ. „განათლება“, 1912, №9, ნოემბერი, გვ. 697 (B); ლექსები, 1914, გვ. 15 (A); ლექსები, 1927, გვ. 182 (C); თხზულებანი, I, 1937, გვ. 235 (D); რჩეული, 1944, გვ. 354 (E).

სათაური: მალე, სულ მალე! B.

თარიღი: 1914 D.

2 ვზივარ] ვდგეკარ CDE. 7 ტანჯვებით] მღეღვარე CDE. 9 დრო დაკარგული] და დაკარგული B. 10 და... ჩემს] ამ საშინელი CDE. 12 კენესის... ვიკენესებ] გაყვები დაფნით და ყვაილებით CDE. 13 უნდა ვიკენესო] მაგრამ როდემდის CDE. 14 ვზივარ] ვდგეკარ CDE.

იხ. კომენტარი ლექსისა „ყვითელი ფოთოლი“ (გვ. 202).

... ხშირად ვოცნებობ (გვ. 16)

ნაბეჭდი: ქ. „განათლება“, 1912, №9, ნოემბერი, გვ. 699 (B); ლექსები, 1914, გვ. 16 (A); ლექსები, 1927, გვ. 163 (C); თხზულებანი, I, 1937, გვ. 211 (D); რჩეული, 1944, გვ. 344 (E).

თარიღი: 1917 D.

6 ეშხით] ვნებით B.

იხ. კომენტარი ლექსისა „ყვითელი ფოთოლი“ (გვ. 202).

ჰმუნვარება (გვ. 17)

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 17.

„ჰმუნვარება“ და კიდევ 14 ლექსი („უკანასკნელი ღღე“, „ღიღი

ხანია“, „მორი ალერსი“, „ვარდის ფოთოლი“, „...არ მინდა სიტყვა“, „...იმ ნეტარ ღამეს“, „ბედნიერება“, „ოჰ, როგორ მსურდა“, „არვინ არის...“, „განთიადზე“, „...და გაფითრდა“, „მაისის ღამე“, „ქრისტე“, „თვით მიმოზა“) პირველ წიგნში დაბეჭდვის შემდეგ ავტორის სიცოცხლეში აღარ გამოქვეყნებულა.

ბანჯირულება (გვ. 18)

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 18 (A); ლექსები, 1927, გვ. 186 (B); თხზულებანი, I, 1937, გვ. 241 (C); რჩეული, 1944, გვ. 355 (D).

სათაური: – C.

თარიღი: 1916 C.

2 ერთ... იქით] მაღალ სართულში BCD. 4 მივყევარ] მივჰყევარ BCD. 5 აკკორდი] აკორდი D. 6-9 სიხუმე... დაღლილი] –BCD. 11 დაჰქრის] დაქრის C.

ნიაღვარი (გვ. 19)

ნაბეჭდი: ჟ. „თეატრი და ცხოვრება“, 1910, №26, 4 ივლისი, გვ. 2 (B); ლექსები, 1914, გვ. 19 (A); ლექსები, 1927, გვ. 208 (C); თხზულებანი, I, 1937, გვ. 269 (D); რჩეული, 1944, გვ. 372 (E).

თარიღი: 1916 D.

2 მწერგალს] მწვერგალს BE. 9 შეჰქმნის] შექმნის CDE. 11 გაცოვებულ] გაცივებულს B; გაცივებულ, ნაღვლიან] სიცივისგან გაყინულ CDE. 17 ჩემი... ჩემი] ჩემივ... ჩემივ B.

დ. ნახუცრიშვილმა („ნარი“) 1910 წელს დაწერილი ეს ლექსი მოიწონა „ბუნების წუნდაუდებელი აღწერით“ და ჭაბუკი ავტორი ფ. ტიუტჩევს შეადარა.

უღაბნო (გვ. 20)

ხელნაწერი: ავტოგრაფი 8754 (B).

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 20 (A); ლექსები, 1927, გვ. 177 (C); თხზულებანი, I, 1937, გვ. 229 (D); რჩეული, 1944, გვ. 351 (E); რჩეული,

1954, გვ. 191 (F); რჩეული, 1959, გვ. 16 (G).

სათაური: მშვიდობით!* B.

თარიღი: 1914 DG; 1913 F.

4 მიჰქროდა] მიქროდა D. **5** ჩემში მაინც] ~B. **7** ქვეყანა] სოფელი CD. **8-9** რად... სოფელი] –CD. **12** რად... მიუწდომელს] მთელი ქვეყანა და ეგ სივრცე* B]; ვრცელს... უსაზღვროს] ერთია ჩემთვის* B. **12** მივსწვდე] მივწვდე D; მიუწდომელს] მიუწვდომელს CD. **13** ჩემს... ვერასდროს] ვრცელი უდაბნო გარს მერტყმება მუდამ, ყოველთვის B. **16** ჩემთვის რაა] ~ B. **17** წუთით... კი] ის მე მეკუთვნის, ის ჩემია, წყლულს B; სამუდმო... კი] სამუდამო წყლულს D. **19** წაყვე] მიყვე F; **19** სტრიქონის შემდეგ B-ში იკითხება:

რას მომცემს ვინმე იმის ნაცვლად განმარტოებულს,
დაუნანებლად რომ ყველასთვის ცხადყოფ მე ჩემს გულს?*

ან თუ იღუმლად ქვეყნად ვისმეს შევუყვარდები,
მე ვითარ ძალმძის, შევიყვარო ჩემივე ძმები?

21 სად შემეძლება] შემეძლება კი CDEFG. **23** აღვაპყრა] აღვაპყრო BDG. **24** ოჰ] ო CDEFG. **25** სიცალიერის... გამაცალო] რომ დაღალუნი შეივრდომო და შეიბრალო* B; სიცალიერის] სიცარიელის FG. **25** სტრიქონის შემდეგ B ვარიანტში გადახაზულია:

მრავალ არიან ჭირთა ჩემთა

მთლად გადაახმო უსიამო სიცოცხლის მდელო

სულ წარმიტაცო შორს ჩემით ფრთები

თუნდაც ქარი ახალი მოავლინო ამ ცოდვის გზაზე.

ოღონდ უდაბნო ნუ იქნება, ნუ, გევედრები!

შევებროლები თუნდ უშიშარ ზესთამბროლო ძალებს,

ოღონდ ვიცოდე, რომ სასიცოცხლოდ არ შემიბრალებს.

ლექსმა იმდროინდელი კრიტიკის მაღალი შეფასება დაიმსახურა. ტ. ტაბიძე წერდა: „ეს ლექსი საუკეთესოთაგანია, აქ პოეტი თვრება მარტოობით... ნ. ბარათაშვილის შემდეგ ბალიშს ეს ლექსი დაგვასველებინებს“.

დაპარბული ელემი (გვ. 22)

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 22 (A); რჩეული, 1944, გვ. 462 (B).

სათაური: ევა B.

19 მიუწდომელი მიუწდომელი B. 28 უპასუხოს უპასუხებს B. 33 გარდამქნელ გარდამქმნელ B. 34-49 სამარადჟამოდ... წამება – B. ლექსში წარმოდგენილია ბიბლიური სიუჟეტის თავისუფალი პოეტური ინტერპრეტაცია.

მთაწმინდაზე (გვ. 24)

ხელნაწერი: ავტოგრაფი 8688 (B).

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 24 (A); რჩეული, 1944, გვ. 457 (C).

სათაური: შემოღამება მთაწმინდაზე B; მახსოვს C.

ეპიგრაფი: რომ ჩემებრ იგი იყო მწუხარ და სევდიანი. ნ. ბარათაშვილი B.

2 ჩემს... სიყმაწვილეში ჩემ შემშლელ მწუხარების უამს C. 8 სცურავდა... ნათლით და მოვერცხლილი იყო მიდამო* B; ნათლით სხივით B. 9 ივერცხლებოდა მოვერცხლილიყო* B. 10 შორი შორის B. 17 ძლივს გასაგონი გულის სიდრმიდან ძლივს B. 18 მე კი და მე B; ვცდილობდი ვსცდილობდი B; გამეგონა დამენახა* B. 19 ხმობა გრძნობა B. 20 ღამის... საკურთხეველთან მე ვერ მწვდებოდა* B დახშული იყო კაცთა ვაება B. 21 იკარგებოდა კაცთა მე არ მესმოდა სხვისი B. 22 ვწვდებოდი ვსწვდებოდი B. 25 ძახილი მესმოდა ~B. 27 რომლის არ არის რომელს არა აქვს* B. 32 უღამაზოს უღაზათოს C. 44, 45 ვწვდებოდი ვსწვდებოდი B.

ნაწარმოებში საგნობია რემინისცენციები ნ. ბარათაშვილის („შემოღამება მთაწმინდაზე“), ი. ჭავჭავაძის („ელეგია“) და ა. წერეთლის („განთიადი“) ლექსებიდან.

ავტოგრაფმა (8688) შემოგვინახა გალაკტიონისეული თარგმანი ბაირონის „მანფრედის“ ფრაგმენტისა, რომლის ერთი ფრაზა: „Мне образ ночи ближе, чем образ человека“, თითქმის უცვლელად მეორდება ქართველი პოეტის ტექსტში: „მე ღამის სახეს უფრო ვწვდებოდი, ვინემ კაცისას“.

„მთაწმინდაზე“ თემატურად და კონცეფციითაც ძალიან ახლოსაა გალაკტიონის ადრეული შემოქმედების საეტაპო ლექსთან „მე და ღამე“.

სოფელში (გვ. 26)

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 26 (A); ლექსები, 1927, გვ. 181 (B);

თხზულებანი, I, 1937, გვ. 233 (C); რჩეული, 1944, გვ. 353 (D).

სათაური: ჩუმი შრიალით ხის ფოთლები მეგებებიან BCD.

თარიღი: 1914 C.

2-9 ყრუ... კვითინი] – BCD. **10** ბუტბუტით] შრიალით D. **17** მყუდროება] მყუდროებაა C. სიმშვიდეა] სიმშვიდე BCD; დაურღვეველი] შეუღვეველი BCD. **18** სეგდიან] ამნაირ BCD. **21** მიაძინე] მოასვენე BCD. **32** ჰგერიდე] გგრიდე BCD.

ლექსში გაუქმებულია ოპოზიცია ქალაქი-სოფელი. სოფელი „ყრუ სასაფლაოა“, რომელიც პოეტს ისევე უქადის დაღუპვას, როგორც აბორგენული ქალაქი.

ხომლი (გვ. 27)

ნაბეჭდი: ქ. „განათლება“, 1912, №9, ნომბერი, გვ. 697 (B); ლექსები, 1914, გვ. 27 (A); ლექსები, 1927, გვ. 163 (C); თხზულებანი, I, 1937, გვ. 212 (D); რჩეული, 1944, გვ. 349 (E); რჩეული, 1959, გვ. 476 (F).

თარიღი: 1916 D.

4 ძიღამფრთხალი] ძიღამფრთხალი B. **9** ნაზად] წყნარად B. **15** სიმშვიდესა] ცის სიმშვიდეს B. **16** შექთა] სხივთა B. **18** ეხლაც] ახლაც F.

იხ. კომენტარი ლექსისა „ვეითელი ფოთლი“ (გვ. 202).

ლიტერატურული კრიტიკის მიერ შენიშნულია ამ ლექსის კავშირი ბარათაშვილის „მერანის“ სტრიქონთან: „მხოლოდ ვარსკვლავთა, თანამავალთა, ვამცნო გულისა მე საიდუმლო!“ შესაძლოა, ნაწარმოები უკავშირდებოდეს ბაირონის „სიზმარსაც“, სადაც ვარსკვლავებთან საუბრის მოტივი გვხვდება „Со звездами и со всемирным духом беседы вел...“

ხომლი - ვარსკვლავთა ერთ-ერთი კრებულის სახელწოდება.

AVE MARIA (გვ. 28)

ნაბეჭდი: ქ. „განათლება“, 1912, №9, ნომბერი, გვ. 697 (B); ლექსები, 1914, გვ. 28 (A); ლექსები, 1927, გვ. 207 (C); თხზულებანი, I,

1937, გვ. 267 (D); რჩეული, 1944, გვ. 372 (E) და გვ. 459 (F).

სათაური: რა რიგ მწყურია CDE; ნათელი F.

თარიღი: 1916 D.

2 წმინდა] წმიდა B. 2-5 ეღვარებს... საკმეველი] –CDE. 3 შუქთა] სხივთა B. 4 ძლიერო სულთ] ნუგეშ მწყურვალეთ F. 9 შენი] შენის CE. 13 შეილთ] შეიღს B. 18-25 ოჰ... ცბიერებით?] –CDE. 20 ბორკილი] სურვილი B. 21 ხორციელის] რით მოგხიბლავს B. 26 ჰქმნის] ქმნის CDE. 27 სახით] სახის F. 28 თუნდაც ველური] თვით ველურიც-კი CDE. 30-37 მასში... საკმეველი]

შეგნება, სული! შენს ცქერაშია,
ჩვენს თვალებშია, მუდამ რომ ჰგვიებს
და ყოველშივე, რაშიც ტყვე ქმნილი
ადამიანი ქვეყნად ეძიებს CDE.

32 სული] სულის B. 33 ჩვენს... მუდამ] შეხორცებული მარადის B.
35 შუქთა] სხივთა B.

იხ. კომენტარი ლექსისა „კვითელი ფოთოლი“ (გვ. 202).

Ave Maria – სიტყვასიტყვით: იცოცხლე, მარია! ღოცვა/გალობა ღვთისმშობლისადმი, რომელიც პირველ წიგნში ერთ-ერთი სახეობრივი ჰიპოსტასია მსოფლიო სულისა, მარადქალურისა.

ჩემი ძნარი (გვ. 30)

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 30 (A); რჩეული, 1944, გვ. 464 (B).

სათაური: როდესაც ხალხთა ჟრიაბულში გადვიკარგები B.

17 აღტყენილი] აღტყენილი B. 19 წმიდა] წმინდა B.

ლექსი სიახლოვეს ამჟღავნებს გალაკტიონის წერილთან მე-ვობარი მწერლის – მიხეილ ბოჭორიშვილისადმი: „...რაც უფრო მარტო ვარ, ადამიანებისაგან შორს, მით უფრო მეტს სულიერ სიმშვიდეს და გრძნობის დამშვიდებას ვგრძნობ... არსად არ ვგრძნობ ისე ობლად და მარტო თავს, როგორც სხვასთან, თუნდ საზოგადოებაში; მაშინ ჩემი სასოწარკვეთილება უმაღლეს წერტილამდე აღწევს და არ ვიცი, რა ვქნა“ (თოტ, XII, 542).

განახლდა გული (გვ. 31)

ხელნაწერი: ავტოგრაფი 8755 (B).

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 31 (A); ლექსები, 1927, გვ. 356 (C); თხზულებანი, I, 1937, გვ. 417 (D); ლექსები, 1937, გვ. 82 (E); რჩეული, 1944, გვ. 467 (F); ლექსები, 1953, გვ. 124 (G); რჩეული, 1954, გვ. 159 (H); რჩეული, 1959, გვ. 12 (I).

სათაური: აღდგომა* აღტაცება B.

თარიღი: 1917 DE; 1911 HI.

5, 9, 13, 21 ღამევე] ღამე CDEFGH. **10** რაც დასაბამით] დასაბამიდან* B.

იხ. კომენტარი ლექსისა „მიმდერე რამე“ (გვ. 197)

„განახლდა გული“ უმნიშვნელოვანესი ლექსია ლირიკული სიუჟეტის განვითარებაში. განახლებისა და ბრძოლის მოტივი აქ თავისუფალია სოციალური შინაარსისაგან (იხ. წიგნის შესავალი, გვ. XV-XVI).

უპანასკნელი ღღე (გვ. 32)

ხელნაწერი: ავტოგრაფი 8763 (B).

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 32 და გვ. 33 (A); ლექსები, 1927, გვ. 256 (C); რჩეული, 1944, გვ. 359 (D).

14 მართმევს] არყოფნა* B] მომთხოვს B. **15** სამარის] ისე ვით* B. **20** დღე დაღლილი] სულ-დაღლილი B.

1914 წლის წიგნში ლექსი ორჯერაა დაბეჭდილი (გვ. 32, 33). პირველი კრებულის პავინაციის შენარჩუნების მიზნით ჩვენს გამოცემაში 33-ე გვერდი შევსებულია ამ გვერდის ფოტოპირით.

სასაფლაოზე (გვ. 34)

ნაბეჭდი: უ. „განათლება“, 1912, №9, ნოემბერი, გვ. 698 (B); ლექსები, 1914, გვ. 34 (A); ლექსები, 1927, გვ. 321 (C); თხზულებანი, I, 1937, გვ. 376 (D).

სათაური: არ განახლდება, არ დაბრუნდება CD.

თარიღი: 1915 D.

2 ნიავე დაჰქრის] საღამო არის B. 3 წყნარად] მთები CD. 6 ქვითინი... კუბოს] ცრემლები იგი მიწას CD. 8 პირველ სიყვარულს] ~ CD. 9 და სიცოცხლესაც] სიცოცხლეს თვისას CD. 10 ვინ... ნუგეშს] ნუგეში არ სურს CD; ობლადა შთენილს] საბრალო ქაღ-წულს B. 11 კვდება] ჰკვდება B. 12 წარსული ჟამი] კიდევ იგი დრო CD. 13 ბედნიერება არ დაბრუნდება] ~ B.

იხ. კომენტარი ლექსისა „ყვითელი ფოთლი“ (გვ. 202).

დიდი ხანია (გვ. 35)

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 35 (A); ლექსები, 1927, გვ. 321 (B).

სათაური: და ბევრი რამ მინდა გიამბო B.

2-5 მე... მეძახიან] – B. 8 მას... მიმატოვე] რაც რომ ერთმანეთს ჩვენ დაჰშორდით B. 9 მას... ყრმობის] რაც რომ მე შენი არ მინახავს კარგი B. 11 გაციეებულ] გაციებულ B. 12 მე... ცრემლი] ნეტავი მხოლოდ ცრემლი მქონდეს! დიდი ხანია B.

მგზავრის სიმღერა (გვ. 36)

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 36 (A); ლექსები, 1927, გვ. 357 (B); თხზულებანი, I, 1937, გვ. 426 (C); ლექსები, 1937, გვ. 83 (D); რჩეული, 1944, გვ. 469 (E); რჩეული, 1953 გვ. 119 (F); რჩეული, 1954, გვ. 146 (G); რჩეული, 1959, გვ. 27 (H).

თარიღი: 1916 CDH; 1909 G.

12 ვერც რამ ისეთი] და ვერც რაიმე G. 18-25 ბედნიერებას... ჩემთვის] –CDFH. 20 ვტყვიღებოდი] ვტყუვდებოდი G. 24 ეგ სუყველა] ყველაფერი BEG.

ლექსი სიახლოვეს ამჟღავნებს ნ. ბარათაშვილის „მერანთან“, თუმცა შენიშნულია განსხვავებაც ამ ორ ნაწარმოებს შორის: „ბარათაშვილისათვის ფორმულა „დაე, თუნდ მოკვდე“ მეტაფიზიკური თავისუფლებისაკენ ლტოლვის აპოთეოზია, მაღალი ეთიკური

მიზნით განათებული; გალაკტიონის მხედარს არავითარი მიზანი არა აქვს: „ყველაფერი ერთია ჩემთვის“ (თ. დოიაშვილი).

ღარიალისა ვიწრო კლდეებში (გვ. 37)

ნაბეჭდი: გ. „მნათობი“, 1911, №54, 20 ოქტომბერი (B); ლექსები, 1914, გვ. 37 (A); ლექსები, 1927, გვ. 363 (C); თხზულებანი, I, 1937, გვ. 433 (D); რჩეული, 1944, გვ. 470 (E).

თარიღი: 1915 D.

4 მეც] მე B. 6 შუქმონავარდე] სხივმონავარდე B. 13-14 სტრიქონებს შორის B-ში იკითხება:

სევედიანი და სხივმონავარდე
ცის უდაბნოში სცურავდა მთვარე...
ბევრი ვიტირე... ბევრი ვიდარდე...
ბევრი მწუხარე ცრემლი დავღვარე.
ღარიალისა ვიწრო კლდეებში
თერგი მრისხანე, მახსოვს, ცრემლს ღვრიდა;
მეც ვჭკითინებდი, მაგრამ ჩემს ხმებში
ვერვინ სიბრალულს ვერ იპოვიდა.

15 ჰერეზდა] კრებდა B. 16 ასე] წყნარათ B. 18-21 სტრიქონი –B.

ამ ნაწარმოების შესახებ თ. დოიაშვილი წერს: „ლექსში „ღარიალისა ვიწრო კლდეებში“ XIX საუკუნის თერგი, გრ. ორბელიანისა და ილიას მრისხანე და დაუდგარი თერგი, ერთი შეხედვით, თითქოს ტრადიციულ სახეს ინარჩუნებს: „ღარიალისა ვიწრო კლდეებში / **თერგი მრისხანე**, მახსოვს, ცრემლს ღვრიდა“... „აცრემლებული თერგი“ პოეტის სულიერ რეალობასთან დაკავშირებული სახეა და მას აღარაფერი აქვს საერთო ბუნების ამადლებულ განცდასთან, ისევე როგორც ილიას ეროვნულ-სოციალური შინაარსის სიმბოლოსთან“.

ქუზნა (გვ. 38)

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 38 (A); რჩეული, 1944, გვ. 465 (B).

სათაური: ოჰ, სად... სადაა... B.

3 მიჩვენეთ] მაჩვენეთ B. 4 და... თურმე] ის კი ოცნება B. 5 გაცივებულ... ამოეფარა] სამარადისოდ თვალს მიეფარა B. 10 ნუთუ სამუდამოდ] ის სამუდამოდ B. 11 ნუთუ... აღებს] იგი დაშორდა მშობლიურ ბაღებს B. 13 და ნუთუ] მაგრამ ის B. 16 ნუთუ... ქვეყნად] ვერ დავივიწყო იგი B. 17 მიწად] მიწათ B; დაკარგული?] დაკარგული! B. 18 ნუთუ] დაე B. 20 მანამდე... ვიტეო] რაა უმისოდ სიცოცხლე ჩემი? B.

სატრფოს დაკარგული საფლავის ძიების მოტივი ლექსს ა.წერეთლის „სულიკოსთან“ აახლოებს.

ქარიშხლის შემდეგ (გვ. 39)

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 39 (A); ლექსები, 1927, გვ. 355 (B); რჩეული, 1944, გვ. 466 (C).

20 და] თუ BC.

ლექსი წინ უსწრებს მოგვიანო ხანის შედეგს „ატმის ყვავილე-ბი“.

ნაწარმოები ყურადღებას იქცევს ფორმის სიახლით, კერძოდ, გართიმის ერთიანი სისტემით. აქ ერთმანეთთან გართიმულია თითოეული სტროფის მეორე და მესამე სტრიქონები, ხოლო ყოველი წინა სტროფის ბოლო, მეოთხე სტრიქონი ერთიმემა მომდევნო სტროფის პირველ სტრიქონს და ა. შ. (xaab bccd deef fggh...).

შორი ბაზაშხული (გვ. 40)

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 40 (A); ლექსები, 1927, გვ. 142 (B); თხზულებანი, I, 1937, გვ. 85 (C); რჩეული, 1944, გვ. 331 (D); რჩეული, 1954, გვ. 150 (E).

სათაური: სინამდვილეში ოცნებისას BCDE.
თარიღი: 1910 BC; 1908 E.

2 მატყვილებდეს] მატყუებდეს E. 5 ჩემთვისაც] ძლიერად BCDE.
6 სინამდვილეში] სინამდვილეშიც BCDE.

ლექსებს „შორი გაზაფხული“, „შორი აღერსი“, „შორი სიახლოვე“ აქვთ საერთო კონცეპტი „შორი“, რომელიც იდეალზე ოცნებას, არამიწიერი სიყვარულის თემას უკავშირდება.

შორი აღერსი (გვ. 41)

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 41.

იხ. კომენტარი ლექსისა „შორი გაზაფხული“.

შორი სიახლოვე (გვ. 42)

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 42 (A); ლექსები, 1927, გვ. 143 (B); თხზულებანი, I, 1937, გვ. 86 (C); რჩეული, 1944, გვ. 337 (D); რჩეული, 1954, გვ. 167 (E).

სათაური: სადღაც მინახავს BCDE.

თარიღი: 1910 BC; 1914 E.

2 წრფელ-მოკამკამე] კარგი და წრფელი BCDE. 3 და... ღამე] არ მშორდება ის დღეა ბადრი თუ ღამე ბნელი BCDE. 6 ოჰ] ო BCD.

იხ. კომენტარი ლექსისა „შორი გაზაფხული“.

მუხა (გვ. 43)

ხელნაწერი: ავტოგრაფი 7381 (B).

ნაბეჭდი: გაზ. „თემი“, 1912, №97, 12 ნოემბერი (C); ლექსები, 1914, გვ. 43 (A); კრ. „ჩანგი“, II, 1916, გვ. 223 (D); ლექსები, 1927, გვ. 286 (E); თხზულებანი, I, 1937, გვ. 362 (F); რჩეული, 1944, გვ. 409 (G); რჩეული, 1954, გვ. 217 (H).

სათაური: ბებერი მუხა BCD.

თარიღი: 1917 F; 1914 H.

2 მუხა – B. 7 და მძღავრ] მოხუც BCD. 8 შეუშფოთებლად და

მძლავრად დაუნანებლად მამაცად BCD; ჰკედება] კვდება B. 13-14 სტრიქონებს შორის BCD-ში ემატება:

მძლავრი შხულით გასცდა ნაპირებს,
ტყეში შეიჭრა, კლდემ მისცა ბანი,
მთა მოღუშული ტირილს აპირებს:
გულს უკლავს სევდა და კაეშანი.

16 მუხის ძველ] ~ BCD. 14-17 –F.

ASTRE (გვ. 44)

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 44 (A); ლექსები, 1927, გვ. 164 (B); რჩეული, 1944, გვ. 353 (C); რჩეული, 1954, გვ. 211 (D).

სათაური: ცად აზიდულა ვით მარმარილო BC; ცად აზიდულა D.
თარიღი: 1912 D.

4 სცურავს] ცურავს D. 5 ოკეანეს] ოკეანის D. 11 უნახავს] მინახავს BCD. 14 ზეცის] უცხო BCD. 15 სწყდება] წყდება D.

„ესაუბრება ვარსკვლავს ვარსკვლავი“ – ციტატა მ. ლერმონტოვიდან: „И звезда с звездой говорит“ (ლექსი „Выхожу один я на дорогу“). მოხეტიალე ბედუინის სახე ე. პოს „ელდორადოს“ რემინისცენციას იწვევს.

Astre (ფრანგ.) – ვარსკვლავი

პარღის ფოთოლი (გვ. 45)

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 45.

ლექსში გამოხატულია დაპირისპირება პოეტის, როგორც ხალხის მსახურის კონცეფციასთან.

...არ მინდა სიტყვა (გვ. 46)

ხელნაწერი: ავტოგრაფი 8753 (B).

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 46 (A).

10 შენზე ოცნებით] იგი დაშორდა* **B. 11** და... სცოცხლობს] აღდგა ტანჯვისგან **B. 12** სცოცხლობს... ტრფობის] ცად აღიმართა როგორც **B. 15** სადაა] სად არის **B.**

ლექსში გატარებულია მისტიკურის, ზერეალურის გამოხატვის წინაშე სიტყვის უძღურების რომანტიკულ-სიმბოლისტური თვალსაზრისი.

ფრაგმენტი გალაკტიონის წერილიდან ოლია ოკუჯავასადმი: „...მე ვიცი ადამიანები, რომლებიც იტანჯებიან ჩუმად – უსიტყვოდ. არავის არ ესმის მათი მწუხარება... სიტყვით ნათქვამი – ყველასთვის გასაგონი მწუხარება – ყალბიცაა და დამახინჯებულცი!“ (სგ. XXIV, 20).

ვარსკვლავიანი კამარა ბრწყინავს! (გვ. 47)

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 47 (A); ლექსები, 1927, გვ. 158 (B); თხზულებანი, I, 1937, გვ. 206 (C); რჩეული, 1944, გვ. 345 (D); რჩეული, 1954, გვ. 207 (E).

თარიღი: 1914 E.

4 შვადამის] შუადამის DE. **6** გარს შემოხვეულს] გარშემოხვეულს E. **7** ბავშური] ბავშვური DE. 13 მდევები] დევები E. 21 ჰკვდება] კვდება E. **22** ვდგევარ] ვდგავარ E. **26-33** და... დნება] –BCDE.

ლექსში იოლი ამოსაცნობია რემინისცენციები გრ. ორბელიანის და ი. ჭავჭავაძის პოეზიიდან, აგრეთვე, მ. ლერმონტოვის პოპულარული ლექსიდან „იალქანი“.

ტყის პირად (გვ. 49)

ხელნაწერი: ავტოგრაფები 8704 (B); 28897-50, გვ. 61 (C).

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 49 (A); რჩეული, 1944, გვ. 447 (D); რჩეული, 1954, გვ. 198 (E).

სათაური: –B.

თარიღი: 1912 E.

2 თვალის მოსატყვილებლად] შორსა გზას მიმავალი CDE. 3 მივწვიე] მივწვიე E. 7 ტყისა] ჩრდილი B; ტყისა ფოთლები] ~ E. 9 უცხოდ მომღერალ] მდინარის ქარი B. 11 სიმდიდრე] სასახლე B; ვერცხლი] დიდი CDE. 14 სამაგიეროდ] სამაგიეროდ B. 17 ინადრებო-და] იმოსებოდა B. 20 ვოქვი... მინდა] კავკასი – ჩემი B; ქება-დიდება] მე ამის გარდა CDE. 21 ან] აწ CDE; ან... სიმდიდრე] მზე – აღტაცება B. 24 გაშლილ] ისევ CDE; გავათევ ღამეს] მუდამ და ყველგან B. 25 და მუდამ] ყოველთვის B.

რ ა შ შ ვ ე ნ ი ე რ ი ი შ ო ნ ა მ ი... (გვ. 50)

ნაბეჭდი: უ. „თეატრი და ცხოვრება“, 1910, №19, 16 მაისი, გვ. 10 (B); ლექსები, 1914, გვ. 50 (A); ლექსები, 1927, გვ. 392 (C); თხზულებანი, I, 1937, გვ. 448 (D); რჩეული, 1944, გვ. 479 (E); რჩეული, 1954, გვ. 142 (F).
თარიღი: 1915 D; 1913 F.

3 ღვივოდა] ღვიოდა F. 4 უბსკრულზე] უფსკრულზე CDEF. 5 შვენება] მშვენება F. 10 არის] არი B; წაჰყვა] წაყვა E; აფერადე-ბულს] აციმციმებულს B.

B-ში ჯერ ძირითადი ტექსტის მეორე სტროფია, შემდეგ – პირველი.

ერთ ჩანაწერში გალაკტიონი საგანგებოდ აღნიშნავს ამ ლექს-ში რეფრენის არსებობას (სგ, XVIII, 90).

ნაწარმოებში გამოყენებულია ორი პოეტური სახე (ნამი, მზე) ნბარათაშვილის ლექსიდან „არ უკიჟინო, სატრფო“, მაგრამ მათი აზრობრივი შინაარსი ტრანსფორმირებულია ახალი, ნეორომანტიკული ცნობიერების შესაბამისად (თ. დოიაშვილი).

არსებობს ცნობა, რომ ლექსის თავდაპირველი ვარიანტი სა-თაურით „ნამი“ ეძღვნებოდა პოეტის პირველ სიყვარულს – 17 წლის მომხიბლავ გოგონას – მაროს (ნ. ტაბიძე).

ყ ვ ა ვ ი ლ ე ბ ი (გვ. 51)

ნაბეჭდი: უ. „თეატრი და ცხოვრება“, 1910, №3, 13 ივნისი, გვ. 23 (B); ლექსები, 1914, გვ. 51 (A); ლექსები, 1927, გვ. 393 (C); თხზულებანი, I, 1937, გვ. 445 (D); რჩეული, 1944, გვ. 480 (E); რჩეული, 1954, გვ. 144 (F).
თარიღი: 1915 D; 1911 F.

2 გვირგვინებს ვწნავდი] ვსწნავდი გვირგვინებს B. 3 დადება] მიტანა CDEF. 4 წამომიქროლა] წამოუქროლა B. 5 რისთვის შეშურდა?] რატომ შეშურდა? F. 7 შეკონა] შეკონვა BF. 11 გულში] გულზე B. 12 არსით] არსად F; სხანდა] ჩანდა F. 14 ბუნებავე, ტრფობის] დედილო, შრომის B. 17 გამომიგლოვე] გამოიგლოვე B.

სიმღერა (გვ. 52)

ხელნაწერი: ავტოგრაფი 28897-50, გვ. 47, გვ. 47 (B).

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 52 (A); ლექსები, 1927, გვ. 143 (C); თხზულებანი, I, 1937, გვ. 104 (D); რჩეული, 1944, გვ. 333 (E) და გვ. 451 (F); რჩეული, 1954, გვ. 168 (G); რჩეული, 1959, გვ. 344 (H).

სათაური: ოდესღაც, სადღაც BFH; გავიდა ხანი CDEG.

თარიღი: 1911 CDH; 1910 G.

2-5 სტრიქონი – CDEG. 11 ჩემივე] იგი CDEG. 12 ბავშურ] ყრმობის BFH] პირველ CDEG. 13 ვნების] ვნებათ CDEG. 17 საკმაოდ] რა ძლიერ CDEG.

„სიმღერა“ დაკავშირებულია ამერიკელი პოეტის ჰენრი ლონგველოს ლექსთან „ისარი და სიმღერა“.

ნ. ტაბიძის ცნობით, ლექსი ეძღვნება რაისა ჩიხლაძეს. იგი პოეტის არაერთი ლექსის ადრესატია.

„გალაკტიონი ყრმობიდანვე იცნობდა რაისას და შეყვარებული იყო მასზე... რაისა არ თანაუგრძნობდა გალაკტიონის გრძნობებს, იგი პატივს სცემდა მას, როგორც ნიჭიერ ახალგაზრდასა და პოეტს“ (თოტ, 1, 393).

მწუხარება (გვ. 53)

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 53 (A); რჩეული, 1944, გვ. 448 (B).

სათაური: რაა ახალი? B.

5 გავცქეროდი] გავსცქეროდი B. 6 სიყმაწვილისას] გარდასული-სას B. 8 არ ვიგონებდი] წარმოვიდგენდი B. 10 მეგობრების] მეგობრული B. 22 მთელი] მთელის B.

სინანული (გვ. 54)

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 54 (A); ლექსები, 1927, გვ. 233 (B); რჩეული, 1944, გვ. 383 (C).

სათაური: შენ თუ მოელი? BC.

2 ეპ... ელი] შენ თუ მოელი C. **6-8** ნურც... გული]
შენ ნუ მოელი ჩემგან ცრემლებს, არ არის ცრემლი!
რაილა დარჩა საოცარი სანახავიდან?
შეცდომებს გული გულსაკლავად ეხლა დასცინის. C
10-13 მრცხვენია დასცინოდეს] – BC.

ლექსში პირველად შემოდის იდეალიზებული მიწიერი ქალის-
აგან განხიბლის მოტივი. დაკავშირებულია ა. წერეთლის ლექსთან
„გამოფხიზლება“.

სანამ შორს იყავ (გვ. 55)

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 55 (A); ლექსები, 1927, გვ. 233 (B);
რჩეული, 1944, გვ. 382 (C).

4 ურწყულ გულისთვის] მწყურვალე გული BC. ვჭვრეტდი დაობლე-
ბული] გრძნობდა აღელვებული BC. **8** აგრე... მე] აღარ არსებობს ეს
BC. **9** აგრე დავმარხე] არსებობს მხოლოდ BC. **10** მე ეგ] თუმცა BC.
11 ოცნების] იღუმაღ BC. **13** აქ... ქვეყნად] ქვეყნიურად BC.

ლექსი წინ უსწრებს „უცნაური ტრფობის“ თემაზე დაწერილ
ცნობილ ლექსებს „რაც უფრო შორს ხარ“ და „სიშორით შენით“.

ძარი (გვ. 56)

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 56 (A); ლექსები, 1927, გვ. 273 (B);
თხზულებანი, I, 1937, გვ. 345 (C); რჩეული, 1944, გვ. 406 (D).

თარიღი: 1916 C.

3 შეაღამის] შეაღამის BCD. **5** დასრიალობდა] დასრიალებდა
C. **18-21** თითქო... თავშესაფარი] –C.

ლექსში მოცემულია ღია პარალელი ქარის სტიქიასა და ლირ-იკული სუბიექტის სულიერ მდგომარეობას შორის, რომლის საფუძველზეც შეიმდგომში შეიქმნა „ქარის“ სიმბოლო.

... როგორც აჩრდილნი (გვ. 58)

ხელნაწერი: ავტოგრაფი 28897-50, გვ. 47 (B).

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 58 (A); რჩეული, 1944, გვ. 450 (C).

სათაური: როგორც აჩრდილნი BC.

4 გავცკერივართ] გავსცკერივართ BC. 7 წუთი] წუთნი BC. რომელ-საც] რომელთაც BC. 9 ახალგაზდაა] ახალგაზრდაა BC. 11 ალბათ] ალბად B.

ლექსში გატარებულია წამებით ტკბობის, „მშვენიერი ტანჯვის“ რომანტიკული მოტივი, რომელიც თავს იჩენს გალაკტიონის სხვა ლექსებშიც.

იხ. კომენტარი ლექსისა „ჯვარი“ (გვ. 235).

შპანასკნელ დღეს (გვ. 59)

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 59 (A); ლექსები, 1927, გვ. 187 (B) და გვ. 322 (C); თხზულებანი, I, 1937, გვ. 242 (D); რჩეული, 1944, გვ. 356 (E).

თარიღი: 1916 D.

4 მაგრამ] მაინც C; ზეცას ფარავდა] ~ C. 5 და შავი] მაინც ის C. 6 არ... სიკვდილი] არ სჩანდა იგი კეთილი სული C; სჩანდა] ჩანდა D. 7 მწუხარე... სული] არც მომავალი, აღარც წარსული C. 8 მას სწყუროდა] მე მწყუროდა C. 11 შავბნელ... და] აუცილებელ ბურუსში C. 13 მაგრამ მომწყინდა] და მწუხარების C. 14-17 რაც... განმეორდება] –C.

მდინარის პირზე (გვ. 60)

ხელნაწერი: ავტოგრაფი 28897-50, გვ. 42 (B).

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 60 (A); რჩეული, 1944, გვ. 449 (C).

სათაური: ზვირთები რბიან BC.

ლექსში გამოხატულია არა მარტო წარმავლობის გამო წუხილი, არამედ სკეპსისი „სხვა მხარეში“ უმოქმედო არსებობის მიმართ.

ნირვანა (სანსკრ. გაქრობა) – ნეტარება, რომელიც მიიღწევა ადამიანური საზრუნავისაგან და სურვილებისაგან სრული გათავისუფლებით.

ორი პეპელა (გვ. 61)

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 61 (A); ლექსები, 1927, გვ. 325 (B); თხზულებანი, I, 1937, გვ. 393 (C); რჩეული, 1944, გვ. 428 (D).

სათაური: ორი BCD.

თარიღი: 1908 BD.

14 სუსტი მძლავრი BCD. **38, 58** შთამომავლობას – შთამომავლობა] შთამომავლობას – შთამომავლობა **A. 49** მოჰკვდა] მოკვდა BCD.

მომავლობა (გვ. 64)

ხელნაწერი: ავტოგრაფი 28897-50, გვ. 51 (B).

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 64 (A); ლექსები, 1927, გვ. 322 (C); რჩეული, 1944, გვ. 458 (D); რჩეული, 1954, გვ. 176 (E).

სათაური: სარეცელთან BDE; შემდეგაც, მაინც C.

თარიღი: 1910 E.

3 მოდის] ეხლა BD] ახლა E. **16** ვლოცულობდი] ვლოცვილობდი B. **18** ასე] ისე A; ცივს] ცივ E. **25** ანგელოზი] ანგელოსი BD. **26** რომ] რო A.

C-ში წარმოდგენილია ლექსის ბოლო ორი სტროფი.

ლექსის მესამე სტროფი ეხმიანება „მე და ღამის“ საიდუმლოს მოტივს (ა. ხინთიბიძე).

მოზონება (გვ. 66)

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 66 (A); ლექსები, 1927, გვ. 227 (B); თხზულებანი, I, 1937, გვ. 297 (C); რჩეული, 1944, გვ. 380 (D).

თარიღი: 1916 C.

ალ. აბაშელი წერილში „ყვითელი ფოთოლი“ გალაკტიონის იმ ლექსებს შორის, როლებიც „ჩვენი ახალი პოეზიის მარგალიტებად უნდა ჩაითვალოს“, ასახელებს „მოგონებასაც“ და წერს: „ეს ლექსი კი არ არის, ეს მთელი პოემაა, ექვს ტაეპში მოთავსებული. იშვიათია ასე მოკლედ, ასე შემკულად ზღვა გრძნობის გადმოშლა“.

დემონი (გვ. 67)

ნაბეჭდი: ქ. „თეატრი და ცხოვრება“, 1910, №13, 28 მარტი, გვ. 2 (B); ლექსები, 1914, გვ. 67 (A); ლექსები, 1927, გვ. 304 (C); თხზულებანი, I, 1937, გვ. 382 (D); რჩეული, 1944, გვ. 417 (E).

სათაური: დემონის სიმღერიდან C; –DE.

თარიღი: 1914 D.

2 გაშლილ] ტურფა B. **9** დაჰღვარა] დაღვარა BD. **13** დაეჭროდი] დაეჭროდი CDE. **24** განიცადოს] გამოსცადოს B.

სტრიქონი „მაგრამ სერაფიმს ბედკრულისთვის ესეც შეშურდა“ გადააბახილია ე. პოს „ანაბელ ლის“ ფრაზასთან: „ზეციურ ფრთიან ანგელოზებს შეშურდათ ჩვენი“ (ი. კენჭოშვილი).

წაში შამოქმედებისა (გვ. 68)

ნაბეჭდი: ქ. „განათლება“, 1912, №9, ნოემბერი, გვ. 699 (B); ლექსები, 1914, გვ. 68 (A); ლექსები, 1927, გვ. 123 (C); თხზულებანი, I, 1937, გვ. 178 (D); რჩეული, 1944, გვ. 322 (E); რჩეული, 1954, გვ. 237 (F).

სათაური: შემოქმედება BCDEF.

თარიღი: 1909 CD; 1910 F.

2 მიზიდაეს] მათროლოებს B. **6** გაჩუმდება] გარინდდება B. **8** თროლოვად] ღმერთად B. **14** ჩემი] კაცთა B. **20** ლტოლვა] ჰანგი B; დაგუბული] დაგუბებული CD. **22** ჩემს] ჩემ F. **23** ვისმეს] ვისმე F; ჩემს] ჩემ EF. **28** მის] თვით B; ჩემს] ჩემ F; ერთხელ ჩემს მძლევეს] დაუძლეველს B. **30-33** და... ღმერთი] ო, უძლეველო დიდო წამო შემოქმედების, ესლა ყველაფერს... ყველაფერს ვქმნი ახალი ღმერთი CDEF.

იხ. კომენტარი ლექსისა „ყვითელი ფოთოლი“ (გვ. 202).

ლექსში რეალიზებულია შემოქმედისა და შემოქმედების რომანტიკული კონცეფცია, რომელიც ახლოს დგას „ახალი პოეზიის“ თვალსაზრისთან.

წუთი (გვ. 70)

ნაბეჭდი: გ. „განთიადი“ 1913, №1, 1 აგვისტო (B); ლექსები, 1914, გვ. 70 (A); ლექსები, 1927, გვ. 377 (C); თხზულებანი, I, 1937, გვ. 440 (D).

თარიღი: 1910 D.

2 ფრთასუბუქი ფრთა მსუბუქი B.

„წუთი“ პირველად დაიბეჭდა ლირიკულ ციკლში „წუთი გრძნობათა“ (გაზ. „განთიადი“, 1913, №1), რომელშიც გაერთიანებული იყო შვიდი ლექსი: „წუთი“, „ვწყველი სიყვარულს“, „სად?“, „მაღე ფერგადაშლილი“, „მორეულს“, „Aurora“ და „მარტონი ვართ“.

გვყველი სიყვარულს! (გვ. 71)

ნაბეჭდი: გ. „განთიადი“, 1913, №1, 1 აგვისტო (B); ლექსები, 1914, გვ. 71 (A); ლექსები, 1927, გვ. 235 (C); თხზულებანი, I, 1937, გვ. 310 (D); რჩეული, 1944, გვ. 385 (E).

სათაური: 10 წლის წინად CDE.

თარიღი: 1919 D.

2 ოჰ... სიცოცხლეს] რომ ყოფილიყავ ათი წლის წინად CDE. 3 მოვლენოდი] მომვლენოდი CDE. 4 ის] მე CDE; დაგსახავდა] დაგსახავდი CDE. 7 ტკბილ] შენს CDE. 8 ისე... ღამეს] ეს იყო მაშინ... ეხლა კი ვწყველი CDE. 9 ეხლა კი] და ვწყველი CDE. 10-15 მან... გულს]

სადღაა ეხლა სანთელი იგი,
ღამით რომ ენთო ოცნებას ნაზი?
ის ჩამქრალია და ღამის სივრცეს
შავი ზოლების შთენია ხაზი.
რა დამავიწყებს იმ მწარე დღეებს,
უგონო განცდებს და ფიქრებს ფარულს. CDE

16 დაგაგვიანდა] აწ გვიან არის CD.

იხ. კომენტარი ლექსისა „წუთი“ (გვ. 222).

საღ? (გვ. 72)

ნაბეჭდი: გ. „განთიადი“, 1913, №1, 1 აგვისტო (B); ლექსები, 1914, გვ. 72 (A); ლექსები, 1927, გვ. 192 (C); თხზულებანი, I, 1937, გვ. 249 (D); რჩეული, 1944, გვ. 361 (E); რჩეული, 1954, გვ. 187 (F); რჩეული, 1959, გვ. 17 (G).

სათაური: სად ვპოვებ შევებას? F.

თარიღი: 1914 DFG;

2, 18 მივყვარ] მივყავარ DEFG. **3, 19** ვპოვებ] ვპოვებ DEFG. **11** ხატებათ] ხატებად DEFG. **12** ვსცემდი] ვცემდი F. **15** სწუხს] წუხს F.

იხ. კომენტარი ლექსისა „წუთი“ (გვ. 222).

გალაკტიონი კითხულობს: „რას მომცემს ისეთს მე საქართველო, /ანდა რას მისცემს მას ჩემი ქნარი?“ ამ სტრიქონებში ილიას „მგზავრის წერილების“ ცნობილი მონოლოგის ხმა გამოისმის, მაგრამ იგი ურყევი ნებისა და რწმენის „თერგდალეულს“ კი არ ეკუთვნის, არამედ ახალი ცნობიერების მქონე პიროვნებას, რომელიც სულ სხვა ფასეულობებზეა ორიენტირებული“ (თ. დოიაშვილი)

... მალე ფერგადაშლილი (გვ. 73)

ნაბეჭდი: გ. „განთიადი“ 1913, №1, 1 აგვისტო (B); ლექსები, 1914, გვ. 73 (A); ლექსები, 1927, გვ. 106 (C); თხზულებანი, I, 1937, გვ. 152 (D); რჩეული, 1944, გვ. 316 (E); რჩეული, 1954, გვ. 238 (F); რჩეული, 1959, გვ. 341 (G).

სათაური: ჩემი ხმა F.

თარიღი: 1910 CDFG.

6 მწვერვალი] მწვერვალი B.

იხ. კომენტარი ლექსისა „წუთი“ (გვ. 222).

ზორაულს (გვ. 74)

ხელნაწერი: ავტოგრაფი 28897-50, გვ. 51 (B).

ნაბეჭდი: გ. „განთიადი“, 1913, №1, 1 აგვისტო (C); ლექსები, 1914, გვ. 74 (A); ლექსები, 1927, გვ. 142 (D); თხზულებანი, I, 1937, გვ. 82 (E); რჩეული, 1944, გვ. 449 (F).

სათაური: – DE; ხალხი ირევა, ხალხი ფუსფუსებს BF.
თარიღი: 1909 DE.

4 ისე წევს] მიიწევს DE. 5 როგორც] თეთრი DE. 13 ვუთხრა] უთხრა BF.

იხ. კომენტარი ლექსისა „წუთი“ (გვ. 222).
ლექსში გადმოცემულია „ქალწულის“/მარადქალურის მიწიერი მოვლინების მოლოდინი.

AURORA (გვ. 75)

ნაბეჭდი: გ. „განთიადი“, 1913, №1, 1 აგვისტო (B); ლექსები, 1914, გვ. 75 (A); ლექსები, 1927, გვ. 378 (C); თხზულებანი, I, 1937, გვ. 439 (D); რჩეული, 1944, გვ. 477 (E); რჩეული, 1954, გვ. 158 (F).

სათაური: ავრორა CD; – E; ამოვდივარ F.

თარიღი: 1915 D; 1910 F.

5 მგლოვიარე] მოელვარე F. 9 უღვთოდ] უღვთოთ B. 12 მწვერვა-
ლო] მწერვალო B.

იხ. კომენტარი ლექსისა „წუთი“ (გვ. 222).
ლექსი საყურადღებოა ვერსიფიკაციის მხრივ – შიდარიტმების სისტემატური გამოყენებით.

Aurora (ლათ.) – განთიადის ქალღმერთი რომაულ მითოლო-
გიაში.

მარტონი ვართ (გვ. 76)

ხელნაწერი: ავტოგრაფი 8749 (B).

ნაბეჭდი: გ. „კოლხიდა“, 1911, №107, 9 აგვისტო (C); გ. „განთიადი“, 1913, №1, 1 აგვისტო (D); ლექსები, 1914, გვ. 76 (A); ლექსები, 1927, გვ. 206 (E); თხზულებანი, I, 1937, გვ. 266 (F); რჩეული, 1944, გვ. 373 (G).

სათაური: მონაზონ ქალს B; – CEF G.

მიძღვნა: (...ს) D.

2 ოჰ] ო EFG; ტკბილად] ტკბილათ C; ღამეს] ყვაივლს BC;

ფერმიხდილს| ფერმიხთილს C. 3 ჩემს| ჩემ C. 4 გამოისმა| გასისინ-
და BC; დააკვდა| აკვდება EFG. 5-6 –EFG. 5 ჩემს| ჩემ EG. 6 ჩუმად|
ჩუმათ C; მივლის| გვივლის C. 7 მთელი| მთელის B; გულით|
სულით BC; სამუდამოდ| სამუდამოთ C. 8 შემიძლია... შენი| რისთვის
მოგკვდე... რისთვის, რისთვის? მიპასუხე, ამიხსენი... C. 9 მთელი
სულით| მთელის გულით B| სულით, გულით EFG; სამუდამოდ|
სამუდამოთ CD.

EFG-ში ლექსის დასაწყისი განსხვავებული თანამიმდევრობით
არის წარმოდგენილი: ჯერ მესამე და მეოთხე სტრიქონებია, შემდეგ
– პირველი და მეორე.

ავტოგრაფში (B) ტექსტს ბოლოში ემატება:

უთხარ მზის სხივს, ნუღარ ბრწყინავს, გულშივე ჩაჰკლას ნორჩი
შუქი...

უთხარ ნიავს, ნუ დაფრინავს მთა და ველად ფრთამსუბუქი...

უთხარ ყვავილს, რომ პეპელას ნუ იკარებს, გულს ნუ უხსნის
და პეპელაც იმ გულიდან ნექტარს ნუღარ ამოსწუწნის.

უთხარ ნიავს, რა არის, რომ თამაშობა აქ არ იყოს?

მაშინ მითხარ მეც, შენს მტრფობელს, გულშივე ჩაგკლას,

დაგივიწყო...

შემიძლია დაგივიწყო? მიპასუხე, ამიხსენი,

მთელის სულით მე შენი ვარ... სამუდამოთ შენი, შენი!

იხ. კომენტარი ლექსისა „წუთი“ (გვ. 222).

ელეგია (გვ. 77)

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 77 (A); ლექსები, 1927, გვ. 274 (B);
თხზულებანი, I, 1937, გვ. 347 (C); რჩეული, 1944, გვ. 401 (D); რჩეული,
1959, გვ. 18 (E).

თარიღი: 1914 CE.

„ელეგიის“ მიმართებაზე ნ. ბარათაშვილის ლექსთან „სულო
ბოროტო“ პირველად მიუთითა ვ. ყიფიანმა.

ჰენება (გვ. 79)

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 79 (A); ლექსები, 1927, გვ. 259 (B);

თხზულებანი, I, 1937, გვ. 328 (C); რჩეული, 1944, გვ. 393 (D); რჩეული, 1959, გვ. 404 (E).

სათაური: ფოთლები BCDE.

თარიღი: 1915 CE.

5 სული მიკენესის] მზეს სული უწუხს BCDE; მტკივა] სტკივა BCDE. 6 ოჰ... გული] ნოემბრის ქარმა BCDE. 7 მიმოიფარა] გაღა-
იარა BCDE. 8 სცვივა ჩემს] წყდება იმ BCDE. 10-17 რა... მტკივა]
-BCDE.

ბახსოვს? (გვ. 80)

ხელნაწერი: ავტოგრაფი 28897-50, გვ. 49 (B).

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 80 (A); რჩეული, 1944, გვ. 452 (C).

8 ვეკვროდით... ვნებით] გეიყვარდა ჩვენ ერთმანეთი BC. 14 წავ-
იდა] წარვიდა BC. 19 პირზე] პირად BC. 20 ნაღველი... სახეზე] იგივე
ღამეა, იგივე ნათელი BC.

ლექსში მოცემულია წარსულის (სიჭაბუკის ხანის) იდეალიზე-
ბული სურათი მიუღებელ აწმყოსთან მიმართებით.

უმოდგომის დღე (გვ. 81)

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 81 (A); ლექსები, 1927, გვ. 257 (B);
თხზულებანი, I, 1937, გვ. 325 (C); რჩეული, 1944, გვ. 395 (D); რჩეული,
1954, გვ. 194 (E).

თარიღი: 1914 C; 1912 E.

8 უდროოდ] უდროვით C. 20 შვება] ვნება CDE. 22 წავიდა,
გაჰქრა] მაგრამ ის გაქრა E.

ნაწარმოებს, რომელიც ვერსიფიკაციულ სიახლეს წარმოადგენს
(ა. ხინთიბიძე), რევაზ თვარაძემ „საიმდროო შედეგრი“ უწოდა.

„შემოდგომის დღე“ შინაარსითაც და ფორმითაც ეხმიანება ჰენ-
რი ლონგფელოს ლექსს „წვიმიანი დღე“.

... იმ ნეტარ ღამეს (გვ. 83)

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 83.

სიზმარი (გვ. 84)

ხელნაწერი: ავტოგრაფი 28897-50, გვ. 49 (B).

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 84 (A); რჩეული, 1944, გვ. 448 (C).

სათაური: შუადამისას BC.

3 ვიღაცა... მევედრება] რაღაც უცნობი მესმის ვედრება BC. 4 თვალთავან... და] თვალთვან ჩვენებას ცრემლები BC. 9 და დაკარგული] უბედურება BC. 10-13 ვინა... აკვივითინდები] –BC. 14 დაპბერავს] დაბერავს BC. 16 ჟინით] შუქი BC; ჩემს სარეცელზე] კედლებს, სარკეებს BC. 17 და... კვდება] გათენდა. სულში კი არ თენდება BC.

ლექსში გაცხადებულია „ქალწულის“/მარადქალურის ოცნებისეული, სიზმარეული წარმომავლობა.

ბინდის სტუმარი (გვ. 85)

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 85 (A); ლექსები, 1927, გვ. 307 (B); თხზულებანი, I, 1937, გვ. 388 (C); რჩეული, 1944, გვ. 423 (D).

თარიღი: 1915 C.

4 მოვსთქვამ] მოსთქვამ BCD; ვგოდებ] გოდებ BCD.

ი.კენჭოშვილის დაკვირვებით, ლექსში ჩანს ე. პოს საწყისი. ორეული აქ პერსონიფიცირებულია იდუმალი სტუმრის სახით, რაც „ყორანთან“ სიახლოვეზე მეტყველებს.

ღაშრა (გვ. 86)

ხელნაწერი: 28897-50, გვ. 49 (B).

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 86 (A); რჩეული, 1944, გვ. 447 (C).

სათაური: ჟამსა სევედისას BC.

ქვესათაური: –BC.

6 სხივით] ასე **BC. 7** სიემაწვილიდან] ვითარ სათუთად **BC**; ვზრდიდი გულში] ~**BC. 8** ტკბილ] აღს **BC. 9** და როს] იმ დროს **BC**; ნაზ] როს **BC. 11** მისი... სამშობლოში] შთაგონება მსგავსი ჩვენს დროში **BC. 13** ასე უმიზნოდ] ადამიანი **BC**; დაველე] დაღევს **BC. 14** ასე... საქართველოში] ისე მოჰკვდება უსაყვარლეს თვის სამშობლოში **BC. 15** დამიგებს მე] დაუგებს მას **BC. 16** ვიხილავე] იხილავეს **BC.**

ერთ ჩანაწერში გალაკტიონი საგანგებოდ აღნიშნავს სონეტის ფორმის არსებობას პირველ წიგნში (სგ, XVIII, 90).

ლექსი შთაგონებულია პეტრარკას სონეტებით ლაურასადმი, რომელიც ქალის იდეალს განასახიერებს.

ფრანჩესკო პეტრარკა – რენესანსის ხანის დიდი იტალიელი ლირიკოსი, ავტორი „სიმღერების წიგნისა“.

პელს იძიო! (გვ. 87)

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 87 (A); ლექსები, 1927, გვ. 193 (B); თხზულებანი, I, 1937, გვ. 250 (C); რჩეული, 1944, გვ. 364 (D); რჩეული, 1954, გვ. 195 (E); რჩეული, 1959, გვ. 401 (F).

თარიღი: 1915 CF; 1914 E.

6 მოჰკვდა... მოჰკვდა] მოკვდა... მოკვდა **EF. 7** ესლა] ახლა **EF. 18** ამ სევდიან] წრფელ უახლეს **E. 19** წყალთა ლიკლიკით] მთათა ბილიკით **E. 20** დაღლილ] ახალ **E.**

კრიტიკოსები ლექსს უკავშირებენ ბარათაშვილის „მერანს“.

... ოჰ, ნუ იფიქრებ (გვ. 88)

ხელნაწერი: ავტოგრაფი 1247 (B).

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 88 (A); ლექსები, 1927, გვ. 372 (C); თხზულებანი, I, 1937, გვ. 434 (D); რჩეული, 1944, გვ. 473 (E); რჩეული, 1954, გვ. 149 (F).

სათაური: ვიბრძოლებ B; მე ამ ყვავილებს **CDE**; მე ამ ყვავილებს ვატარებ **F.**

თარიღი: 1916 D; 1912 F.

14 ოჰ... ხელუხლებელი – B. 1 ოჰ] ო CDEF. 3 სევედიან] ეკლიან CDEF. 4 ბევრი... მაქვს] გულს ბევრი რამ აქვს CDEF. 7 სინამდვილის] სისასტიკის BCDEF. 8 ძალა] ხელი BCDEF. 11 ყვავის] ჰყვავის BCDEF; და სადაც] მზინი BCDEF. 12 ვეღარც... სამარე] სადაც არ არის სული მწუხარე BCDEF. 13 წინ მელის ბედი] წინ, მელის ბედი CDE. 15 კიდევ... მაქვს] გულს ბევრი რამ აქვს BCDEF. 16 და... დამრჩა] სულს კიდევ დარჩა BCDEF.

ლექსში კვლავ ისმის იდეალისათვის ბრძოლის სურვილი, მაგრამ იგი წამების ფერფლიდან აღორძინებულ გმირს კი არ ეკუთვნის („განახლდა გულ“), არამედ დაღლილ, „განადგურების სევედიან გზაზე“ მიმავალ ღირიკულ სუბიექტს.

ერთმა წუთმა (გვ. 89)

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 89 (A); ლექსები, 1927, გვ. 308 (B); რჩეული, 1944, გვ. 420 (C).

7 ბედნიერებას] ისეთი რასაც BC. 8 გამოგვიქროლებთ ტკბილი] ეს არის მხოლოდ თქვენი BC. 9 დაგწვათ, დაგათრობთ] და ჩაფიქრება BC. 21 სამარადისოდ] უცებ სრულიად BC.

... გული სწუხს და სწუხს (გვ. 90)

ხელნაწერი: ავტოგრაფი 28897-50, გვ. 46 (B).

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 90 (A); რჩეული, 1944, გვ. 453 (C).

სათაური: გადაუღებლად BC.

1 გული... სწუხს] გადაუღებლად BC. 4 გველივით] გველებრივ BC. 6 ხმაწვევტილათ] ხმაწვევტილად BC. 7 ჩემის ყრმობის] ისევ იგი BC. 12 და... ვესიზმრებოდი] შენც ყვავილებში მესიზმრებოდი BC. 14 მზის] იმ BC.

ა. ხინთიბიძე აღნიშნავს ლექსის ბგერწერულ სიახლეს, რომელსაც წინასწარგანზრახულობა ხელს არ უშლის, იყოს მაღალმხატვრული და შთამბეჭდავი.

დახუჭული თვალები (გვ. 91)

ხელნაწერი: ავტოგრაფი 8771 (B);

ნაბეჭდი: კრ. „გრდემლი“, 1912, II, გვ. 87 (C); ლექსები, 1914, გვ. 91 (A); ლექსები, 1927, გვ. 319 (D); თხზულებანი, I, 1937, გვ. 387 (E); რჩეული, 1944, გვ. 426 (F); რჩეული, 1959, გვ. 411 (G).

თარიღი: 1915 EG.

... მე ვუკვირდები ამ უძირო ზღვას (გვ. 92)

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 92 (A); ლექსები, 1927, გვ. 360 (B); თხზულებანი, I, 1937, გვ. 424 (C); რჩეული, 1944, გვ. 465 (D); ოქრო აჭარის ლაქვარდში, 1944, გვ. 108 (E).

სათაური: მე ვუკვირდები ამ უძირო ზღვას BCDE.

ეპიგრაფი: ზოგჯერ ზღვისკენ მივიხედნი, წარვსდგომოდი ამა გორსა, / ზღვასა შიგან ცოტა რამე დავინახე, თუცა შორსა. შოთა რუსთაველი E.

თარიღი: 1915 C.

3 დამწველ კაეშანს] კაეშანს დამწველს BCDE. **4** ნეტარების] სიხარულის BCDE. **5** მხოლოდ როდესაც] ვიცი მხოლოდ რომ BCDE. **6** ბედის] მძაფრი BCDE. **8** და... სხეულში] ჩემში ძლიერი BCDE. **10** ნაკადულთ] მდინარეთ BCDE. **11** და... წინ] მიექანება BCDE. **15** კიდევ... იცის] ერთს გაიფიქრებს BCDE.

ახალი წელი (გვ. 93)

ხელნაწერი: ავტოგრაფი 28897-50, გვ. 46 (B).

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 93 (A); რჩეული, 1944, გვ. 460 (C); რჩეული, 1954, გვ. 195 (D).

ეპიგრაფი: –BCD.

თარიღი: 1912 D.

10 გაშორდება] განშორდება BCD. **16** ერთ] დიდს BCD. **18** ფართე] ფართო BCD.

ლექსი დაკავშირებულია ა. წერეთლის ამავე სახელწოდების ნაწარმოებთან.

... მარტოობის ჟამს (გვ. 95)

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 95 (A); ლექსები, 1927, გვ. 178 (B);
თხზულებანი, I, 1937, გვ. 230 (C); რჩეული, 1944, გვ. 358 (D).

სათაური: იდუმალი მეორე სახე BCD.

თარიღი: 1914 C.

1 მარტოობის... განდევნილობის] შუალამისას, მარტოობის საშინელ
ჟამად BCD. 3 წრფელი ჟინით] მღელვარებით BCD; პირისპირ] პირდა-
პირ BCD. 4 იგი... მოცახცახე] მშვიდი სიცოცხლე – რა ამოდ მე
განვიზრახე BCD. 5 განვლილთა დღეთ] დღეთ წარსულთა BCD. 7-
9 ჩემს... იცის] – BCD.

... მყუდრო ნაპირზე (გვ. 96)

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 96 (A); ლექსები, 1927, გვ. 122 (B);
თხზულებანი, I, 1937, გვ. 177 (C); რჩეული, 1954, გვ. 229 (D).

სათაური: რაა ეს გრძნობა? BCD.

თარიღი: 1909 BCD.

4 ყრმა ჰენიოსი] და ჰენიოსი BC] და გენიოსი D. 6 რისთვისა]
რატომა D. 15 მაგრამ... ისევე] და ყრმა ამაყად D. 16 გრძნობას]
გრძნობებს BCD; ჰქმნის] ქმნის D.

... მე დავიბადე განთიადისას (გვ. 97)

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 97 (A); ლექსები, 1927, გვ. 394 (B);
თხზულებანი, I, 1937, გვ. 446 (C); რჩეული, 1944, გვ. 479 (D); რჩეული,
1954, გვ. 142 (E); რჩეული, 1959, გვ. 24 (F).

სათაური: მე დავიბადე განთიადისას BCDEF.

თარიღი: 1915 CEF.

8 დავემხვე] დავემხე F. 10 ჩემში] ჩვენში F. 15 ჩემს] ჩემ E.

ერთი ცნობის თანახმად, გალაკტიონმა ეს ლექსი ახალგაზრდა
პოეტის – ქუჩუ ქავთარაძის (დემონის) დაკრძალვაზე წაიკითხა.

თვალები (გვ. 98)

ხელნაწერი: ავტოგრაფი 28897-50, გვ. 46 (B).

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 98 (A); რჩეული, 1944, გვ. 453 (C); რჩეული, 1954, გვ. 169 (D).

სათაური: შენს ცისფერ თვალებს BCD.

თარიღი: 1914 D

5 კამათში] კამკამში*B. 16 იტანჯვის] იტანჯის BC.

ეს ტექსტი დაკავშირებულია ლექსთან „...არ მინდა სიტყვა“ (იხ. კომენტარი, გვ. 214)

გელნიერება (გვ. 99)

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 99.

ზანტაზია (გვ. 100)

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 100 (A); ლექსები, 1927, გვ. 368 (B); თხზულებანი, I, 1937, გვ. 414 (C); რჩეული, 1944, გვ. 471 (D); რჩეული, 1954, გვ. 193 (E); რჩეული, 1959, გვ. 23 (F).

სათაური: ოცნება ბორკილებში BCF; – D; რომ მომცა ფრთები... E.

თარიღი: 1915 CF; 1910 E.

3 გადავცდებოდი] გადავსცდებოდი E. 6 მძვინვარე] მძინვარე A. 7 შევებებოდი] შევებმევოდი BC. 9 უმიზნო] საშინელ BCDEF; ვნების] მშვიდი BCDEF. 11 სადაც ძილს] სად დუმილს BCDEF; ნიავის] ზეფირის BCDEF. 14 ტირიფთა] მუსების BCDEF.

...არასდროს ისე არ მენატრება (გვ. 101)

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 101 (A); ლექსები, 1927, გვ. 366 (B); თხზულებანი, I, 1937, გვ. 415 (C); რჩეული, 1944, გვ. 467 (D); რჩეული, 1954, გვ. 161 (E).

სათაური: არასდროს ისე არ მენატრება თავისუფლება BCD; არასდროს ისე არ მენატრება E.

თარიღი: 1914 C; 1910 E.

...სოფლემს ტყის ნაპირი (გვ. 102)

ხელნაწერი: ავტოგრაფი 28897-50 , გვ. 45 (B).

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 102 (A); ლექსები, 1927, გვ. 166 (C); თხზულებანი, I, 1937, გვ. 216 (D); რჩეული, 1944, გვ. 348 (E) და გვ. 454 (F); რჩეული, 1954, გვ. 192 (G); რჩეული, 1959, გვ. 521 (H).

სათაური: სოფლემს ტყის ნაპირი BF; დასძინებია აღერსიან ბაღს CDEGH.

თარიღი: 1917 DH; 1913 G.

1 სოფლემს] თვლემს DGH. თავჩაქინდრული] გადავერცხლილი BF. 5, 6 შეაღამე] შუა-ცა BF] შუაღამე CGH. 8 გულში] გულშიც CDE; ბნელა და] საკვდავად BF] ისევე CDEGH.

ორი ზარი (გვ. 103)

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 103 (A); ლექსები, 1927, გვ. 318 (B); რჩეული, 1944, გვ. 424 (C); რჩეული, 1954, გვ. 187 (D).

თარიღი: 1911 D.

20 შეერეოდღა] შეერეოდა D. 22 სიცალიერედ] სიცარიელედ D. 27 მიუწდომელი] მიწვდომელი D.

აღ. აბაშელმა „ორი ზარი“ გამოყო, როგორც ერთ-ერთი საუკეთესო ლექსი, დაწერილი „შესანიშნავის ძლიერებით“.

ბემზე (გვ. 105)

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 105 (A); ლექსები, 1927, გვ. 410 (B); თხზულებანი, I, 1937, გვ. 456 (C); რჩეული, 1944, გვ. 487 (D); „ოქრო აჭარის ლაქვარდში“, 1944, გვ. 114 (E); რჩეული, 1954, გვ. 192 (F).

ეპიგრაფი: ზღვა-ზღვა ცურვით წამოუგვე. შოთა რუსთაველი E.

თარიღი: 1917 C; 1913 F.

2 ცის] მთის E. 3 უსაზღვროდ] უსაზღვროთ E. 4, 20 ლურჯ ოკეანეს] ლურჯი შავი ზღვის E. ოკეანეს] ოკეანის F. 6 მოსწანს] მოწანს F. 7 ვით] შორს E. 10 გემს კი] იმ გემს E. 11 დაუშვებს ძირს] ~ F. 12 რა არის] არ არის E. 13 რა... დაღლა?] არ არის ძრწოლა, არ არის დაღლა E. 14-17 იგი... ქცევა] – CE. 21 გემს ესლება] ~ F.

რ. თვარაძეს შენიშნული აქვს ამ ნაწარმოების გადაძახილი მ. ლერმონტოვის ლექსთან „იალქანი“.

პოეტი (გვ. 106)

ხელნაწერი: ავტოგრაფი 28897-50, გვ. 45 (B).

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 106 (A); რჩეული, 1944, გვ. 454 (C); რჩეული, 1954, გვ. 235 (D).

სათაური: ზღვის პირად მდგარი BCD.

თარიღი: 1914 D.

8 ზღვისა ქაფი] ~ BCD. 17 ღრმა... ძილი] დასძრას, გაფანტოს ყოველი ჩრდილი BCD. 18 მაგრამ ნაზ] მგზნებარე D.

ლექსში დამუშავებული პოეტისა და ბრბოს თემა ახლოს დგას მ. ლერმონტოვის ტრადიციასთან, მის „წინასწარმეტყველთან“.

...დაღლილ წამწამთ ქვეშ (გვ. 107)

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 107 (A); ლექსები, 1927, გვ. 336 (B); თხზულებანი, I, 1937, გვ. 371 (C); რჩეული, 1944, გვ. 432 (D); რჩეული, 1959, გვ. 408 (E).

სათაური: დაღლილ წამწამთ ქვეშ BCDE.

თარიღი: 1915 CE.

„გალაკტიონის ადრეულ ლირიკაში მიწიერი სიყვარულის უარყოფელი, ტრანსცენდენტურ სიყვარულზე მეოცნებე რომანტიკული პიროვნების ოდისეა „ქალ-დემონთან“ შეხვედრით და ჯოჯოხეთის საშინელებით გასრულდა. ეს გზა უცნობი იყო ქართული კლასიკური რომანტიზმისათვის, იგი „ახალი პოეზიის“ კუთვნილებაა (თ. დოიაშვილი).

...ხანდახან მშფოთარ ქალაქის ხმაში (გვ. 108)

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 108 (A); ლექსები, 1927, გვ. 381 (B); თხზულებანი, I, 1937, გვ. 429 (C); რჩეული, 1944, გვ. 478 (D); რჩეული, 1954, გვ. 148 (E).

სათაური: ხანდახან მშფოთარ ქალაქის ხმაში BCDE; ნუგეშს E.
თარიღი: 1915 C; 1912 E.

1, 9 მშფოთარ] მშფოთვარ E. 6 როცა] სადაც BCDE. 8 აყვება] აჰყვება BCDE.

ლექსი გალაკტიონს თემატურ სიახლედ მიაჩნდა იმ დროის ქართულ პოეზიაში (სვ, XVIII, 89).

ჯვარი (გვ. 109)

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 109 (A); ლექსები, 1927, გვ. 409 (B); რჩეული, 1944, გვ. 485 (C); რჩეული, 1954, გვ. 193 (D).

სათაური: –C; მეზღვაურს D.
თარიღი: 1913 D.

2 მშფოთარე] მშფოთვარე D. 8 მახე] მასხე D. 11 შვენება] მშვენება D.

„ტანჯვით ტკობის“ თემა ორიგინალურად არის დამუშავებული ლექსში „ჯვარი“, სადაც მოცემულია ცენტრალური სახის ორმაგი გააზრება. ჯვარი, როგორც სიმბოლო ჯვარცმისა (ტანჯვა) და, ამავე დროს, როგორც სიმბოლო რწმენისა, აღდგომისა, ზუსტად შეესაბამება პოეტის ამბივალენტურ გრძნობას. საპირისპირო განცდათა შეთავსება ოქსიმორონის სახეს იღებს – იბადება „მშვენიერი ტანჯვა“ (თ. დოიაშვილი).

რომანო (გვ. 110)

ხელნაწერი: ავტოგრაფი 28897-50, გვ. 45 (B).

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 110 (A); რჩეული, 1944, გვ. 460 (C).
ქვესათაური: –BC.

4 ყვაილს მკერდს] ყვაილსა BC; ბანს] ჰბანს BC. 5 კრებს] ჰკრებს B] ჰკრეფს C. 7 ორი] ორნი BC.

ესაა ფრაგმენტი გალაკტიონის ადრეული პოემიდან „მწყემსი“.

უსიყვარულოდ (გვ. 111)

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 111 (A); ლექსები, 1927, გვ. 205 (B); თხზულებანი, I, 1937, გვ. 263 (C); რჩეული, 1944, გვ. 370 (D); რჩეული, 1954, გვ. 186 (E); რჩეული, 1959, გვ. 361 (F).

თარიღი: 1914 CEF.

4 დაჰქრის] დაქრის C.

სიყვარულის თემაზე შექმნილ ამ საპროგრამო ლექსში ერთ-მანეთთან შედარებულია „პირველი“ – მიწიერ-გრძნობადი და „უკანასკნელი“ – ზექვეყნიური ტრფობა.

ამ ლექსის გრიგოლ ორბელიანთან ინტერტექსტუალურ მიმართებას ეძღვნება ლ. ბრეგაძის წერილი: „სიყვარული და უკვდავება“.

ჰორიზონტიდან ზენიტამდე (გვ. 113)

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 113 (A); ლექსები, 1927, გვ. 203 (B); თხზულებანი, I, 1937, გვ. 261 (C); რჩეული, 1944, გვ. 369 (D).

თარიღი: 1918 C.

27 მწერვალებს] მწვერვალებს CD.

ლექსში „ქალწულისადმი“ – მსოფლიო სულისადმი ტრფობის მოტივი გამოხატულია კოსმიური მასშტაბით.

ოჰ, როგორ მსურდა! (გვ. 115)

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 115.

... მთვარე მთის ხრიოკს ამოეფარა (გვ. 116)

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 116 (A); ლექსები, 1927, გვ. 167 (B); თხზულებანი, I, 1937, გვ. 217 (C); რჩეული, 1944, გვ. 351 (D).

სათაური: მთვარე მთას ამოეფარა BCD.

თარიღი: 1915 C.

4 ტრფობათა] მსუბუქი BCD. **5** მოსჩანს] მოჩანს C.

სახე „როგორც სიზმარში უცხო სიზმარი“, შესაძლოა, უკავშირდებოდეს ე. პოს ლექსს „A Dream Within a Dream“ („სიზმარი სიზმარში“).

... ის ჩამომშორდა, როგორც სიზმარი (გვ. 117)

ხელნაწერი: ავტოგრაფი 28897-50, გვ. 50 (B).

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 117 (A); ლექსები, 1927, გვ. 260 (C); რჩეული, 1944, გვ. 396 (D) და გვ. 455 (E).

სათაური: ის ჩამომშორდა, როგორც სიზმარი BE; მაშინ ცას უფრო სხვა ფერი ჰქონდა CD.

4 დაღლილი] გამტყდარი BE. **6** სხვაგვარის] სხვაგვარი BE. ველი] გული* B. **7** მოჰხვეოდა] მოხვეოდა CD. **8** ნაზ გაზაფხულის] გაზაფხულისა CD. **11** ოჰ] ო CD. **12** ველარ... წარსულის] ო, რა საშინლად იკივლებს CD. **13-16** მაშინ... მოველი] – CD.

მუსიკა (გვ. 118)

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 118 (A); ლექსები, 1927, გვ. 110 (B); თხზულებანი, I, 1937, გვ. 159 (C); რჩეული, 1944, გვ. 318 (D); „ოქრო აჭარის ლაჟვარდში“, 1944, გვ. 105 (E); რჩეული, 1954, გვ. 210 (F).

სათაური: მუსიკა – უეცარი BCF; ზღვის სიმფონია E.

ეპიგრაფი: ზღვასა შევე, მომეგება... ვითა ღელვა. შოთა რუსთაველი E.

თარიღი: 1909 BCDF.

2-3 გუშინ... სარკმლიდან] –BCDEF. **4** წკრიალა] ახალი BCDEF. **9** სცურავდენ] სცურავდნენ C] ცურავდნენ F; და სცურავდენ] დასცურავდენ E. **13** მოცურავე] მოცურავენ BCD] მოცურავდნენ F] მოსცურავდნენ F.

რავდნენ E. 16 ტბათა] ზღვათა E; ბსკერზე] ფსკერზე CEF; 18, 21 ტბის] ზღვის E; ვერცხლის] ოქროს E. 24 ესლა] ახლა F. 25 სთავაზობს] თავაზობს E.

ლექსს გალაკტიონი თემატურ სიახლედ მიიჩნევდა (სგ, XVIII, 89). ნაწარმოებში, სავარაუდოდ, გადმოცემულია რიხარდ ვაგნერის მუსიკით აღძრული შთაბეჭდილება.

ჩვენება (გვ. 120)

ხელნაწერი: ავტოგრაფი 28897-50, გვ. 50 (B).

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 120 (A); რჩეული, 1944, გვ. 455 (C).

სათაური: სიტყვა და ლოცვა BC.

13 მაგრამ მაინც] ვცდიდი, ვდუმდი BD; 16 თუ... გაჰფანტა] სად ჩაიხვია BC.

ეს ლექსი ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესია „ქალწულის“/მარადქალურის თემაზე დაწერილ ნაწარმოებთა შორის.

„როგორც ელენე შემოჰყავს ფაუსტს დედათა სამყაროდან, ისე გამოიხმობს გალაკტიონიც ქალწულის სახეს „ბნელი ბინდბუნდით მოცულ მხარიდან“ (თ. დოიაშვილი).

ა. ხინთიბიძე „ჩვენებას“ უკავშირებს ნ. ბარათაშვილის ლექსს „ვპოვე ტაძარი“.

...სიზმარში ვნახე (გვ. 121)

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 121 (A); ლექსები, 1927, გვ. 396 (B); თხზულებანი, I, 1937, გვ. 444 (C); რჩეული, 1944, გვ. 480 (D).

სათაური: ყვავილები – წუთები BCD.

თარიღი: 1915 C.

2 წითელს] თეთრ-თეთრ BCD; თეთრ-თეთრ] წითელ BCD. 5 სასაფლაოზე] იმ ადგილებზე BCD. 8 ვერ... ვერც] აღარ იყო არც BCD. 13 დავიმახსოვრე] დავიმახსოვნე AB.

როგორც სიზმარი (გვ. 122)

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 122 (A); რჩეული, 1944, გვ. 456 (B); რჩეული, 1959, გვ. 405 (C).

სათაური: შემოდგომა B; -C.

2 მოვლიოდი] მივლიოდი BC. **15** მწარე... ქვითინებს] განადგურების ქანაობს BC. **16** კენესად] კენესით A.

საკუთარი არსებობის სიზმარეული განცდა, რ. თვარაძის მიხედვით, ქართულ პოეზიაში გალაკტიონამდე ფიქსირებული არ ყოფილა.

...მე ცის ვარსკვლავს არ შეენატრი (გვ. 123)

ხელნაწერი: ავტოგრაფი 28897-50, გვ. 58 (B).

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 123 (A); ლექსები, 1927, გვ. 375 (C); თხზულებანი, I, 1937, გვ. 438 (D); ლექსები, 1937, გვ. 11 (E); „ოქრო აჭარის ლაჟვარდში“, 1944, გვ. 116 (F); რჩეული, 1944, გვ. 446 (G); ლექსები, 1953, გვ. 134 (H); რჩეული, 1954, გვ. 157 (I).

სათაური: მიყვარს მარტო ქარიშხალი BCDEGHI; მიყვარს ქარიშხალი F.

ეპიგრაფი: ...გამოვე ზღვისა პირსა. შოთა რუსთაველი F.

თარიღი: 1912 DE; 1910 I.

1 მე] აწ B; ცის] იმ F. **2** მოწყენია] მოსწყენია BCDEFGHI. **4** ატკივდება] ასტკივდება EHI. **5** ზღვის] ნელ BGI; ნაპრალს] ნაპირს F. **6** მას... აღარა] თუ მშვიდია, არ აქვს გული და აღარ CDEFH. **8** ზღვიდან ზღვამდე] მთიდან მთამდე CDEFGHI. **9** მისი] იმის HI; გრძნობის] გრძნობათ BGI] გრძნობით CDEFH. **10** სცოცხლობს] ცოცხლობს EHI.

ნაწარმოები ეხმიანება ნ. ბარათაშვილის ლექსს „არ უკიჟინო სატრფოო“, ოღონდ „განთიადის მორბედი“ ვარსკვლავი შეცვლილია დამარცხებული, ძლეული ვარსკვლავის ხაზით, ე. ი. იქ, სადაც ბარათაშვილი სიცოცხლეს და სიხარულს ხედავს, გალაკტიონი სიკვდილის აჩრდილს აღმოაჩენს. აქაც, ტრადიციულ სახეში ახალ ცნობიერებას ახალი შინაარსი შეაქვს (თ. დოიაშვილი).

კვნესა (გვ. 124)

ხელნაწერი: ავტოგრაფი 28897-50, გვ. 52 (B).

ნაბეჭდი: ჟ. „თეატრი და ცხოვრება“, 1910, №38, 26 სექტემბერი, გვ. 2 (C); ლექსები, 1914, გვ. 124 (A); რჩეული, 1944, გვ. 456 (D); რჩეული, 1954, გვ. 208 (E).

სათაური: კოლხიდაში C; ცას არ ესმის E; – BD.

თარიღი: 1914 E.

2 მწერვალებს] კოცონებს C; მწერვალებს] მწვერვალებს CDE; უგზნებს] უღზნებს C. 4 სტრიქონი – BDE. 4 შესტირის და] შეცასტირის C. 5 მთის... ანთებს] ცის მნათობი ცის მკერდს ანთებს C; მწვერვალებს] მწვერვალებს DE; ხომ მზე] სხივი BDE. 6 და... კალთებს] მთების წიაღთ, მთების კალთებს C. 8-10 სტრიქონი – BDE. 14 მკერდს] ცეცხლს BDE. 16 დაეღვარებს, დაქათათებს] გრძნეულ სხივად დაქათათებს C.

*****ჰორიზონტი ოდნავ ღელავს (გვ. 125)**

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 125 (A); ლექსები, 1927, გვ. 259 (B); თხზულებანი, I, 1937, გვ. 329 (C); რჩეული, 1944, გვ. 393 (D).

სათაური: ჰორიზონტი ოდნავ ღელავს BCD.

თარიღი: 1916 C.

2, 10 სცვივიან] ეცლება BCD. 4 ყინვის] შორი BCD. 5 სღას] ღვას BCD. 6 ფიქრთა ნისლში] ნისლთა ფიქრში BCD. 7 დაგივიწყე, კვლავ] დაგივიწყებ, შენ BCD; ძველი] იმავე BCD. 8 იმავე] ძველი BCD; იმავე] ძველივე BCD; იმავე თავდავიწყებით] და ძველივე თავდადებით BCD.

არჰონ არის (გვ. 126)

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 126.

ტყემა წამიყვანა (გვ. 127)

ნაბეჭდი: გ. „მერცხალი“, 1913, №87, 13 ნოემბერი (B); ლექსები,

1914, გვ. 127 (A); ლექსები, 1927, გვ. 287 (C); თხზულებანი, I, 1937, გვ. 363 (D); რჩეული, 1944, გვ. 407 (E); რჩეული, 1954, გვ. 212 (F).

თარიღი: 1916 D; 1912 F.

4 დაუბერა] დამიბერა B. 8 დაწვდა] დასწვდა BF. 9 განახვებ] განვენებ B. 10 ცრემლებათ] ცრემლებად BF. 18 მეცემოდენ] მეცემოდნენ F; მთელ] მკრთალ B. 19 ჰანგი] ჩანგი B. 27 იღუმალი] სინუმის მძლე B.

ბანთიაღზე (გვ. 129)

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 129.

საღამო (გვ. 130)

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 130 (A); ლექსები, 1927, გვ. 332 (B); თხზულებანი, I, 1937, გვ. 397 (C); რჩეული, 1944, გვ. 433 (D); რჩეული, 1954, გვ. 210 (E).

სათაური: საღამო ტბის პირად E.

თარიღი: 1915 C; 1911 E.

2 ტბის] ტყის BC. 3 ნიავი] ზეფირი BCDE. 5 სწყდება] წყდება BC.
6 მწუხარე] ბინდისა E; წერწეტა] წერწეტი BC. 11 +
დანამულ ბალახებს მძინარე ტყის პირად
მსუბუქი ნიავი ათროლებს ხშირ-ხშირად BCDE.
12-13 ცრემლებით... მგმობელი] – BCDE.

... ყველა დასრულდა (გვ. 131)

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 131 (A); ლექსები, 1927, გვ. 360 (B); თხზულებანი, I, 1937, გვ. 425 (C); რჩეული, 1944, გვ. 464 (D); „ოქრო აჭარის ლაჟვარდში“, 1944, გვ. 109 (E); რჩეული, 1954, გვ. 157 (F).

სათაური: ვით გრიგალის შემდეგ ტყე-ველი BCD; გრიგალის შემდეგ ტყე-ველი E; კვლავ ტალღებს ელის F.

ეპიგრაფი: ზღვა გავიარეთ... გავედით. შოთა რუსთაველი E.

თარიღი: 1912 C; 1914 F.

2 სიცალიერით] განადგურებით BCDEF; არის ეგ] იყო ეს **E. 3** მისცურავს] ცურავდა **E. 5** ფესოქვეშ] ფესქვეშ BCDEF; ფესოქვეშ მიგდია] მე ფესქვეშ მეგდო **E. 6** ოცნება] იმედი BCDEF; მაინც] ეხლა **E**; სცოცხლობს] ცოცხლობს **F. 7** კვლავ... ელის] ტალღებს ელოდა **E. 8** იმავე] ამავე **E**.

...და ბაზითრღა (გვ. 132)

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 132.

ქალის ლანდი (გვ. 133)

ხელნაწერი: ავტოგრაფები 3351 (B); 7278 (C).

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 133 (A); ლექსები, 1927, გვ. 230 (D); თხზულებანი, I, 1937, გვ. 302 (E); რჩეული, 1944, გვ. 381 (F); რჩეული, 1954, გვ. 177 (G).

სათაური: –BC; ლანდი – არაქვეყნიური DEFG.

თარიღი: 1909 C; 1916 E; 1911 G.

7 მწვერვალებს] მწვერვალებს BCD. **9** მაშინ... სჩანდი] იმ დროს ვიდგე და ვფიქრობდი ფიქრებს B] იმ დროს ვიდგე და ვფიქრობდი, ცეცხლს გულში ვერ ჩავიქრობდი **C**; სჩანდი] ჩანდი **G. 10** რომ] ო DEFG. საოცრათ] საოცრად EFG. **13** გამჭვირვალედ] გამჭირვალედ **E. 14** მიუწდომლად] მიწვდომლად FG. **17** რომ] მე **E. 21** ჰქრება] ქრება **G. 22** ვდგევარ] ვდგავარ **G**.

BC ავტოგრაფებში „ქალის ლანდის“ მხოლოდ 2-8 სტრიქონებია წარმოდგენილი, შემდეგ კი ტექსტი ასე გრძელდება:

იმ დროს ვიდგე და ვფიქრობდი ფიქრებს,
თუ უძირო ოკეანე თვალუწვდენი სივრცე ზღვათა
მოელვარე განთიადმა აათეთრა, გაანათა,
თუ წვეთებში იშლებოდა მოფარფატე ნაპერწკალი,
თუ მზის დიმილს დაემსგავსა მიმოზების დიმი მკრთალი,
თუ ხმა ისმის ზეციური, ჰანგის გულის ანაჩქევის,
ეგ მიტომ რომ სიტყვა იყო დაუვიწყარ სიტყვის მეფის
თუ ნახევრად მძინარ მიწას დღეს ადვილებს ძლევის ზარი,

და თუ უფრო ძლიერია განახლების ნიაღვარი, თუ სიცოცხლის ზღვა-ტალღები ამეტყველებს თვით ქვა-ლოდებს, ეგ მიტომ რომ სიტყვის მეფე ჩვენ ბრძოლისკენ მოგვიწოდებს. თუ ბუნება, თვით ბუნება აღტაცების უერთდება და ხანდახან გაგვიტაცებს შორეული ძღვევის ვნება, თუ ხანდახან ოცნებებით ვეძებთ კოშკებს სხივით ნაგებს, ეგ მიტომ რომ სიტყვის მეფე ჩვენ სიყვარულს გვიქადაგებს. და როდესაც მე ვიგონებ სიტყვის მეფეთ, მცირე ლაშქარს, მე ვიგონებ მათთან ერთად მათთვის შექმნილ წამების ჯვარს, მაგრამ, გმირნო, თქვენი სიტყვა, ხმა ზარივით მოგუგუნე, უკვდავია, მათ ვერც დრო შლის, ვერც მტრგვინავი საუკუნე. გაანათეთ, გაანათეთ სამუდამო სხივთ კანდელი, რომ გაფანტოთ ბნელი ღამე და ბურუსი დღევანდელი. **B**

C ვარიანტი **B**-სთან მიმართებით გვიხვენებს შემდეგ განსხვავებებს:

1 ფიქრებს] –**C**; ვფიქრობდი; ვფიქრობდი+ცეცხლს გულში ვერ ჩავიქრობდი **C**; **6** ზეციური] მაგიური **C**. **7** მიტომ] მისთვის **C**. **8** ზარი] ქარი **C**. **15** სიყვარულს] კვლავ ბრძოლას **C**. **20** სამუდამო... კანდელი] გზაა სივრცე და საზღვარი **C**. **21** რომ გაფანტოთ] გაიფანტოს **C**; დღევანდელი] ყოველგვარი **C**.

ლექსში მოცემულია პოეტურ წარმოდგენათა მთელი რიგი, რომელიც გვიმხელს ქალის ღანდის – „ქალწულის“ ფორმირების ფსიქოლოგიურ მექანიზმს.

30-იანი წლების ბოლოს გალაკტიონს ლექსის ძირეული გადაკეთება უცდია ბრძოლის მოტივის შემოტანით (**BC**), **C** ვარიანტისთვის ადრინდელი თარიღიც – 1909 დაუსვამს, მაგრამ ჩანაფიქრი ბოლომდე აღარ მიუყვანია.

მე და ზამბახი (გვ. 135)

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 135 (A); ლექსები, 1927, გვ. 395 (B); თხზულებანი, I, 1937, გვ. 443 (C); რჩეული, 1944, გვ. 481 (D); რჩეული, 1954, გვ. 157 (E).

თარიღი: 1915 C; 1909 E.

სიციხე (გვ. 136)

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 136 (A); ლექსები, 1927, გვ. 276 (B); თხზულებანი, I, 1937, გვ. 350 (C); რჩეული, 1944, გვ. 400 (D); რჩეული, 1959, გვ. 508 (E).

სათაური: ქართი დატირებული BCDE.

თარიღი: 1916 CE.

2,8 უნუგეშოთ] უნუგეშოდ BCDE. **3** მე მინახავს] მიფრინავდა BCDE; ველად ჩამოცვენილი] ხიდან გადმოცვენილი BCDE. **4** სტიროდა] ტიროდა E. **5** სცურავდენ] სცურავდნენ C] ცურავდნენ E; შემოდგომის დღეები] დრუბელთ სიშორეები BCDE. **6** დასცვივდა] მოვიდა BCDE. **8** შემდეგ... ვიცო] ეხლა თოვლში ჩაფლული BCDE.

... ჩემი ვარსკვლავი (გვ. 137)

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 137 (A); ლექსები, 1927, გვ. 207 (B); თხზულებანი, I, 1937, გვ. 268 (C); რჩეული, 1944, გვ. 371 (D); ლექსები, 1953, გვ. 140 (E); რჩეული, 1954, გვ. 169 (F).

სათაური: ჩემი ვარსკვლავი BCDEF.

თარიღი: 1913 F.

2 ცეცხლია] შუქია BCDEF. **3** შვენებავ] მშვენებავ F. **4** ღმერთთ] ცის BCDEF. **7** თვალთ] თვალს BCDEF. **8** შვენების] მშვენების F.

შენიშნულია ლექსის კავშირი ნ. ბარათაშვილის სატრფიალო ლირიკასთან („ჩემს ვარსკვლავს“, „არ უკიჟინო, სატრფოლო“, „მაღლი შენს გამჩენს, ღამაზო“).

მაისის ღამეს (გვ. 138)

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 138.

8 ოცნებებით] ოცნებებს A.

ლექსი მიხნეულია გალაკტიონთან აღმოსავლური მგრძნობელობით შეფერილი ეროტიზმის ერთადერთ გამონაკრთომად (თ. დოიაშვილი).

მსპიზი (გვ. 139)

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 139 (A); ლექსები, 1927, გვ. 260 (B);
თხზულებანი, I, 1937, გვ. 330 (C); რჩეული, 1944, გვ. 396 (D).

სათაური: ასე, რისთვის? BCD.

თარიღი: 1916 C.

2-3 ცისფერ... კენესის] –BCD. **4** წმიდა] წმინდა BCD. **5** ჩემთვის] შენთვის BCD. **7** ჩემს] შენს BCD. **8** რა] არ BCD. **9** არც ის] მე არ BCD. **11** ვერ ვნახე] არ ვიცი BCD.

ამაო ძახილი (გვ. 140)

ხელნაწერი: ავტოგრაფი 6429 (B).

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 140 (A); ლექსები, 1927, გვ. 408 (C);
თხზულებანი, I, 1937, გვ. 468 (D); რჩეული, 1944, გვ. 486 (E); რჩეული,
1954, გვ. 143 (F).

თარიღი: 1912 DF.

5 აღმულში] აღმურში BCDE. **6** ვღგეკვარ] ვღგავარ F. **7** სჩანს] ჩანს F. **11** აღბად] აღბათ F. **15** ვინ... გამომსახველს] –B. **19** უნაყოფო] ის ამაო F.

შეინიშნება გადაძახილი მ. ლერმონტოვის ლექსთან „იალქანი“.

საიდუმლო (გვ. 141)

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 141 (A); ლექსები, 1927, გვ. 310 (B);
თხზულებანი, I, 1937, გვ. 290 (C).

სათაური: ფრთხილად BC.

თარიღი: 1914 C.

4 თორემ... დავინდობ] გული იგი არ დავინდობს BC. **7** საიდუმლო... დამარხული] –BC. **10** მწარე] გესლი BC. **12** ოჰ] ო BC; შექმნა] შეჰქმნა B. **13** წმიდა] წმინდა BC. **15** გარწმუნებ] არ ვიცი BC; არაფერი დღეს] ეხლა მასსოვს თუ BC. **16** მეტსაც... დამჭირდა] იგი მიდირს თვით სიკვდილად BC; სიკვდილად] სიკვდილათ C. **17-19** მოვაჩვენებ... ფრთხილად] ჩემს დაფარულ გულისძეგერას, ნუ შეარხევ... იყავ ფრთხილად! BC.

ლექსი დაწერილია რომანტიკულ-სიმბოლისტური პოეზიისთვის ნიშანდობლივ საიდუმლოს თემაზე.

ტექსტის მეშვიდე სტრიქონი („საიდუმლო მავიწყდება... ხსოვნის ბსკერზე დამარხული“) სხვა პუბლიკაციებში ამოღებულია. პირველი პუბლიკაციისას, როგორც ჩანს, ტექნიკური ხარვეზი გაიპარა – ამ ტაეპის თანაცვლი სტრიქონი ამოვარდა. გალაკტიონს შემდეგში აღარ უცვია მისი აღდგენა და ხარვეზი მეშვიდე სტრიქონის ამოღებით გამოასწორა.

... სიცოცხლის აჩრდილს (გვ. 142)

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 142 (A); ლექსები, 1927, გვ. 306 (B); თხზულებანი, I, 1937, გვ. 324 (C); რჩეული, 1944, გვ. 420 (D).

სათაური: სხვა... ყველაფერი... BCD.

თარიღი: 1915 C.

17-24 ადრე... ჩემთვის] – C.

„გალაკტიონის ეს ლექსი ილიას „ჩიტის“ ასოციაციას იწვევს, რასაც განაპირობებს როგორც რიტმულ-ინტონაციური სიახლოვე, ისე სახეობრივი პარალელი: ჩიტი – „მომღერალი პოეტი“. ილიას ჩიტი „გალობს და გალობს“ და კმაყოფილია, რომ მისი ჰანგით ქვეყანა ტკბება. გალაკტიონის პოეტიც „მღერის და მღერის“, მაგრამ ის მხოლოდ „სხვა გამოძახილს“ ელოდება, „სხვა ყველაფერი ერთია“ მისთვის (თ. დოიაშვილი).

ძრისტი (გვ. 143)

ნაბეჭდი: გ. „აზრი“, 1914, №11, 13 მარტი (B); ლექსები, 1914, გვ. 143 (A); კრ. „ჩანგი“, II, 1916, გვ. 292 (C).

თარიღი: 1914 წ. მარტი B.

2 ცეცხლ-აღმულში] ცეცხლ-აღმურში C.

ღებვა ნაზი შემოღობა (გვ. 145)

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 145 (A); ლექსები, 1927, გვ. 258 (B);

თხზულებანი, I, 1937, გვ. 327 (C); რჩეული, 1944, გვ. 408 (D).

თარიღი: 1914 C.

3 რა?] რაა? BCD; ველარ] ვერ BCD. 6 დასრიალობს] დასრი-
ალებს C.

...რა წამებაა (გვ. 146)

ხელნაწერი: ავტოგრაფი 28897-50, გვ. 58 (B).

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 146 (A); რჩეული, 1944, გვ. 443 (C).

სათაური: იმედთა ნაცვლად BC.

2 გარემოიცავს] გარემოიცავს*B] მოიცავს ძნელი BC. 3-6 როცა...
ელი] -BC. 13-16 მაგრამ... სიკვდილს] -BC. 17 ეხლა ხანდახან]
ხანდახან ღვინით BC.

შენიშნულია, რომ ნაწარმოები ენათესავენა ნ. ბარათაშვი-
ლის ლექსს „სული ობოლი“.

...თეთრ თოვლის ქვეშ (გვ. 147)

ხელნაწერი: I ტომის მაკეტი, №5760, გვ. 148 (B).

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 147 (A); ლექსები, 1927, გვ. 134 (C);
თხზულებანი, I, 1937, გვ. 194 (D); რჩეული, 1944, გვ. 330 (E); რჩეული,
1954, გვ. 161 (F).

სათაური: სად გაქრა? F.

თარიღი: 1915 B; 1908 CD; 1912 F.

2 ძილს] ფიქრს BCDEF. 7 გაჰქრა] გაქრა F; ასე უცებ]
მშვენიერთა BCDEF. 8 და... მესიზმრება?] იქ, სად მეფობს გაზაფხუ-
ლის ოცნება და მოსიზმრება CDEF.

B ვარიანტი არის 1944 წლის რჩეულიდან ამოჭრილი ტექსტი.
ბოლო სტრიქონში ავტორის მიერ შეტანილია შესწორება: ოცნება
და მოსიზმრება] მომავალი მონათება!

...იბოპქრე, ცხოვრების ზღვაგ (გვ. 148)

ხელნაწერი: ავტოგრაფი 1245 (B).

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 148 (A); ლექსები, 1927, გვ. 407 (C); თხზულებანი, I, 1937, გვ. 466 (D); „ოქრო აჭარის ლაჟვარდში“, 1944, გვ. 110 (E); რჩეული, 1944, გვ. 484 (F); ლექსები, 1953, გვ. 103 (G); რჩეული, 1954, გვ. 155 (H).

სათაური: იბობოქრე BCDFGH; იბობოქრე ცხოვრების ზღვავე E.

ეპიგრაფი: საომარად ატეხილი ვიყავ მათად გამტეხელად. შოთა რუსთაველი E.

თარიღი: 1917 D; 1912 E; 1911 H.

1 ჩემს] ჩემ H. 2 პიტალო] პიტალოს AC. 11 ავტირებულვარ] დაველნებულვარ E. 12 სჩანდა] ჩანდა H. 15 სამუდმოდ] სამუდმოთ E. 17 ვერავინ] ველარვინ E. 18 უიმედოს] ასე მწარედ E. 21 ჩემს] ჩემ H.

წამების ღამე (გვ. 149)

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 149 (A); ლექსები, 1927, გვ. 337 (B); რჩეული, 1944, გვ. 431 (C).

სათაური: სინანული BC.

6 მოვექეცი] მოვიქეცი BC. 23 მოჰკედება] მოკედება BC.

ალბომში (გვ. 151)

ხელნაწერი: 28897-50, გვ. 58 (B).

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 151 (A); ლექსები, 1927, გვ. 310 (C); რჩეული, 1944, გვ. 445 (D).

სათაური: სიტყვა პოეტის BD; სიმღერებიდან C.

3 ობლობის სიტყვა] თავის სახელი C. 4 შიგ... დაგუბებულ] და გაზაფხულზე მასში დაგუბდა C. 5 კაეშან-ფიქრი] უეცარ წყალთა C. გულის] შუქთა C. 6 სიტყვებს] სიტყვას C. 8 ორთქლს] ღანდს BD] ჩრდილს C. 14 გულიდანაც... ამოიცალო] წაშალე იგი შენი გულიდან C.

პომეს (გვ. 152)

ხელნაწერი: ავტოგრაფი 28897-50, გვ. 62 (B).

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 152 (A); რჩეული, 1944, გვ. 445 (C).
სათაური: მარტო არა ხარ BC.

10 წრფელ] ყალბ BC. 14 გრძნობა] ხედვა BC. 15 წმიდა] წმინდა BC. 17 ღმერთი] ღმერთიც BC. 20 მე... მრწამდა] ბევრს ყოველისშემძლე სწამდა BC. 21 მომეხიბლა] მოეხიბლა BC. 22 დღევანდელი დღე] მე მაინც მჯერა* B. 26 როცა] ოდეს BC. 34 ლოცულობდა] მაღლდებოდა BC. 36 და... დეღვამ] დეღვამ შელლისა და ბაირონის BC. 38 დატრიალებდა] დატრიალდება A. 39 წრფელი] დიდი BC. 40 ტოკავდა] რეკავდა BC. 42 იმედდაკარგულს] მარტოობის ჟამს BC. 44 ნუ დაღონდები] მარტო არა ხარ BC. 45 თვით... წამება] და თვით წამებაც BC.

პეტრარკა – იხ. კომენტარი ლექსისა „ღაურა“ (გვ. 227).

დანტე – დანტე ალიგიერი, დიდი იტალიელი პოეტი, რენესანსის დამწყები. გალაკტიონის ადრეულ შემოქმედებაში იგრძნობა მისი „ღვთაებრივი კომედიის“ კვალი.

ბაირონი ჯორჯ გორდონ – ევროპული რომანტიზმის ერთ-ერთი ფუძემდებელი, რომელმაც დიდი ზეგავლენა მოახდინა გალაკტიონის ადრეულ შემოქმედებაზე.

ჩემს ირბვლივ (გვ. 154)

ხელნაწერი: 28897-50, გვ. 65 (B).

ნაბეჭდი: გ. „თემი“, 1913, №132, 15 ივლისი (C); ლექსები, 1914, გვ. 154 (A); ლექსები, 1927, გვ. 303 (D); თხზულებანი, I, 1937, გვ. 381 (E); რჩეული, 1944, გვ. 417 (F) და გვ. 443 (G).

სათაური: ყველაფერმა იცვალა ფერი BDEFG.

თარიღი: 1915 E

4 აფერადლა] გაიშალა DEF. 10 კუბოს] ვარდებს BG] დღეებს DEF; თავდახრილი და მოწყენილი] შემოდგომის ლოდინში ისევ DEF. 11 არ იხამს] გულია BG. 13 ჩემს... განუსაზღვრელს] დარდთა ჩემთ უცვლელობას BG] ამ მწარე მარტოობას DEF.

ქალწული (გვ. 155)

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 155 (A); ლექსები, 1927, გვ. 320 (B);
თხზულებანი, I, 1937, გვ. 377 (C); რჩეული, 1944, გვ. 426 (D).

თარიღი: 1915 C.

5 სუბუქფრთიანი] მსუბუქფრთიანი D.

სამშობლოში (გვ. 157)

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 157 (A); ლექსები, 1927, გვ. 367 (B);
რჩეული, 1954, გვ. 75 (C).

სათაური: დამიბრუნე ჩემი სამშობლო C.

თარიღი: 1912 C.

5, 8 გაჰქრა] გაქრა C. 8 სულყველაფერი] სუყველაფერი C. 15
საქართველოსას] ჩვენი დღეების C. 16 დღეს] აქ C. 17 იქ] დღეს C. 21
ყმაწვილთა] ბანოვანთ C; ქალთა] ნაზი C. 26 დამიბრუნე] დამი-
ბრუნო C. 30 ფრთასუბუქ] ფრთამსუბუქ C. 33 ახალგაზღობა] ახალ-
გაზღობა BC.

ტ. ტაბიძის ცნობით, „სამშობლოში“ შესავალია რომანტიკული
პიესების მთელი ციკლისა, რომელიც გალაკტიონს პირველ წიგნ-
ში არ შეუტანია.

ვერსად, ვერასდროს (გვ. 159)

ნაბეჭდი: ჟ. „თეატრი და ცხოვრება“, 1914, №12, 25 მაისი, გვ. 8 (B);
ლექსები, 1914, გვ. 159 (A); ლექსები, 1927, გვ. 229 (C); თხზულებანი,
I, 1937, გვ. 301 (D); რჩეული, 1944, გვ. 381 (E); რჩეული, 1954, გვ. 185 (F).

თარიღი: 1916 D; 1912 F.

3 შემოსუდრული] გადაფარული B. 6 მშფოთარე] გრგვინვას და B]
მშფოთვარე F.

შესო მოზონება (გვ. 160)

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 160 (A); ლექსები, 1927, გვ. 210 (B); თხზულებანი, I, 1937, გვ. 272 (C); რჩეული, 1944, გვ. 371 (D); რჩეული, 1954, გვ. 168 (E).

სათაური: თვალევი BCDE.

თარიღი: 1912 E.

2 თითქო] თითქოს BCD; ჩამოსცვივდა] ჩამოცვივდა E. 3 და ჩასძირა] დაიძირა BCDE. 6 სრიალებდა] ტრიალებდა BCDE. 7 ამოოხვრით] ამოკენესით BCDE. 8 თქ] თ BCDE. 9 მისტიური] სისხარულის BCDE. 11 მოჰკვდება] მოკვდება BCD; არ მოჰკვდება] არა ქრება E; არ გაჰქრება] არა კვდება BCDE. 12 ჯადო-გრძნებას] ჯადო გრძნობას BCD.

ამაოღ ცდილოზ (გვ. 161)

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 161 (A); ლექსები, 1927, გვ. 309 (B); თხზულებანი, I, 1937, გვ. 390 (C); რჩეული, 1944, გვ. 423 (D).

სათაური: ამაო ცდა BCD.

თარიღი: 1915 C.

22-33 და... ტრფობა] –D. 31 გამოიხმობა] გამოიგმობა A.

ერთხელ... (გვ. 163)

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 163 (A); ლექსები, 1927, გვ. 272 (B); თხზულებანი, I, 1937, გვ. 344 (C); რჩეული, 1944, გვ. 398 (D); რჩეული, 1954, გვ. 199 (E).

თარიღი: 1917 C; 1914 E.

6 აძაგბაგდენ] აძაგბაგდენენ E. 9 რეკა] რეკვა E. 10 ვკანკალობდი] ვკანკალებდი CE. 11 აკორდათ] აკორდათ D] აკორდად E.

სიკვდილი (გვ. 164)

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 164 (A); ლექსები, 1927, გვ. 311 (B).

სათაური: მას სიკვდილის დროს ეჩვენებოდა B.

4 დასრიალობდა] დასრიალებდა B. 6 გადაცურდა] გადასცურდა B. 15 ტანჯვა-წამება] ტანჯვა-წვალება B.

ეღვიის კარმბთან (გვ. 165)

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 165 (A); ლექსები, 1927, გვ. 305 (B); თხზულებანი, I, 1937, გვ. 336 (C); რჩეული, 1944, გვ. 418 (D).

სათაური: სული მწუხარე BCD.

თარიღი: 1914 C.

რ. თვარაძე ლექსში მ. ლერმონტოვის „დემონის“ რემინისცენციებს ამჩნევს.

უხილაჰი (გვ. 166)

ნაბეჭდი: ჟ. „ოქროს ვერძი“, 1913, №2, 26 მაისი, გვ. 20 (B); ლექსები, 1914, გვ. 166 (A); ლექსები, 1927, გვ. 157 (C); თხზულებანი, I, 1937, გვ. 205 (D); რჩეული, 1944, გვ. 343 (E); რჩეული, 1954, გვ. 206 (F).

ქვესათაური: – CDEF.

თარიღი: 1915 D; 1912 F.

4 ფსკერზე] ბსკერზე B; ჰკვდება] კვდება BF. ჩონჩხებს] ჩანჩხებს AC. 5 დაუხრიათ] დაუხრია B; ჭანდრებს] ჭადრებს F. 6 შეპარვიათ] შეპარვია B; ნაღველი შეპარვიათ] ხმა ესმით უხილავის CDEF. 7-8 მარტოდმარტო... ზღაპარს] –CDEF. 9 შემომქმედი] შემოქმედი BF. 10, 20 როგორც ღმერთი] ვით ატომი F; დაუძღვევი] გაბედული B. 11 უხილავათ] უხილავად BDF. 12 მცოცავნო] მიწაზე CDEF. 13 ერთი] ერთის B. 14 გავეობ] გავეოფ BDF; ანათროლეებს] ოქროსფერად CDEF. 15 ერთის] ერთი BF. 17 სუფევს] გხედავს B. 19 მეფობს] არის CDEF. 20 როგორც ღმერთი] ვით ატომი F. 21 მოხვევია] რომ ეხვია F. 22 რაღაც] ბინდის B; გამსჭვალულა] შემოსილა B; რაღაც... გამსჭვალულა] აწ სიცოცხლის ხმით შეირხა F. 23 მზე... ჩადრებს] ტკბილი ძილი ეპარება სასაფლაოს დარაჯ ჭანდრებს B. 23-26 მზე... ზღაპარს] –CDE.

პირველ პუბლიკაციას ერთვის ჟურნალ „ოქროს ვერძის“ რედაქციის შენიშვნა, რომ „უხილაჲმა“ გაზეთ „თემის“ მიერ გამართულ კონკურსზე აღ. აბაშელის ლექსის შემდეგ ყველაზე მეტი ხმა მიიღო.

ნაწარმოები დაწერილია სომხური ლიტერატურის კლასიკოსის – ოვანეს თუმანიანის (1869-1923) ლექსის „აივაზოვსკის სურათის წინ“ შთაბეჭდილებით (ნ. ტაბიძე).

აივაზოვსკი ივან (1817–1900) – რუსი მხატვარი-მარინისტი, წარმომავლობით სომეხი.

თმით მიმოზა (გვ. 167)

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 167.

„თვით მიმოზა“ მიხეილ ბოჭორიშვილის მოთხრობის – „მიმოზას“ წაკითხვის შემდეგ აღძრული ემოციებისა და განსჯის შედეგია (თ. დოიაშვილი).

ძალი და ხელოვნება (გვ. 168)

ხელნაწერი: I ტომის მაკეტი №5760, გვ. 96 (B).

ნაბეჭდი: ჟ. „ოქროს ვერძი“, 1913, №1, 19 მაისი, გვ. 5 (C); ლექსები, 1914, გვ. 168 (A); ლექსები, 1927, გვ. 120 (D); თხზულებანი, I, 1937, გვ. 173 (E); რჩეული, 1944, გვ. 321 (F); რჩეული, 1959, გვ. 349 (G).

თარიღი: 1912 DEG; 1916 F.

2 ბალახს] ბალახს*B] ყვავიღს B. 4 დაღღიღ... გაშორდება] ქარტეხილათ გადიქცევა C. 8 თეთრი] –B. 11-12 აშრობს... მოსცილდება] –B. 11 ნაზად] ნაზათ C. 13 პეპლად] პეპლათ C. 16 საუკუნოდ] სამუდამოდ B] საუკუნოთ C. 16-19 ამოაშრობს... საოცნებო] – F.

...როგორც სინათლე მოხეტიალე (გვ. 169)

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 169 (A); ლექსები, 1927, გვ. 181 (B); თხზულებანი, I, 1937, გვ. 234 (C); რჩეული, 1944, გვ. 352 (D).

სათაური: როგორც სინათლე მოხეტიალე BCD.

2 ტკბილ დღეთა] ოცნება BD] ოცნებად C. 3 და... ტკბილ] მონვენებებში და BCD. 4 ჩაიხვევს] ჩაახვევს BCD. 8 გაჰქრება] გაქრება C.

იდეალი (გვ. 170)

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 170 (A); რჩეული, 1944, გვ. 451 (B).

სათაური: დღეთა გარდასულთა B.

2 სიყმაწვილის] გარდასულთა B. 27 გავცილდი] გავსცილდი B.
30 ფიქრი] სული B.

ლექსი წარმოადგენს პოეტის სულიერ ძიებათა მიკროისტორიას.

სიწითლე (გვ. 172)

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 172 (A); ლექსები, 1927, გვ. 206 (B); ოხზულებანი, I, 1937, გვ. 265 (C); რჩეული, 1944, გვ. 370 (D); რჩეული, 1954, გვ. 169 (E).

სათაური: ღამე დღეს შესვლა BCDE.

თარიღი: 1912 E.

4 მაშინ] დღით BCDE. 6 ნაკვალი] ნაალი BCDE. 7 ლოყის ძირში] დაწვთა ეშხში E. 8 კოცნის შემდეგ] სულ უეცრად BCDE. 10 მაგრამ... კი] კოცნების გროვით BCDE. 11 სახეს... ვით] ბაგეს ძლიერი სცემს BCDE. 12 კაკასის] თვით უმაღლეს BCDE. 13 მორცხვი] ძლიერ BCDE. 14 ვარსკვლავთ... კრებას] ოხვრით უგონებს გზნებას BCDE. 15 სიამე-ბედნიერებას] უდიდეს ბედნიერებას BCDE.

ლექსის ბოლოს BCDE-ში მეორდება 1-2 სტრიქონები.

მე მისიზმრება (გვ. 173)

ხელნაწერი: ავტოგრაფი 28897-50, გვ. 59 (B).

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 173 (A); რჩეული, 1944, გვ. 437 (C).

2 კოცნა] რაღაც BC. 7 დაქანცული] დაქანცულთა BC. 12 ან-

გელოზთა] ანგელოზთა BC; ციური] ციურთა BC. 18 ტკბილი] უხმო BC. 22 თუ... გამოსმის] –BC. 23 ზვირთის] ზვირთთა BC.

სიჭვარული და ხელოვნება (გვ. 174)

ხელნაწერი: ავტოგრაფი 28897-50, გვ. 64 (B).

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 174 (A); რჩეული, 1944, გვ. 444 (C); რჩეული, 1954, გვ. 166 (D).

სათაური: ო, გი პოვე BCD.

თარიღი: 1910 D.

8 თვითონ... კი] სიომ იგრძნო და BCD. 9 ცეკვა] ფრენა BCD. 10 აღელდენ] აღელდნენ BCD. 11 წმიდა] წმინდა BCD. 12 სიყვარულის] სიყვარულით CD. 15 მაგრამ... ვერსად] და გი პოვე... დიდხანს გკებნე და ჰა, გნახე BCD. 16 შეერთების] სიახლოვის BCD. 18-19 ბუნებაო... მეორე] –BCD.

ლექსში დაფიქსირებულია მსოფლმხედველობრივად და ესთეტიკურად მნიშვნელოვანი მომენტი: პოეტის ორი ძირითადი საყრდენის – სიყვარულისა და ხელოვნების დამხობა ბუნების, სინამდვილის მიერ.

მე და ღამე (გვ. 175)

ხელნაწერი: ავტოგრაფები 1085 (B); 7382 (C); 7784 (D).

ნაბეჭდი: ჟ. „ოქროს ვერძი“, 1913, №4, 16 ივნისი, გვ. 50 (E); ლექსები, 1914, გვ. 175 (A); „ახალი პოეზიის ანტოლოგია“, ქუთაისი, 1919, გვ. 19 (F); ლექსები, 1927, გვ. 155 (G); თხზულებანი, I, 1937, გვ. 202 (H); ლექსები, 1937, გვ. 80 (I); ლირიკა, 1940, გვ. 32 (J); რჩეული, 1944, გვ. 342 (K); ლექსები, 1953, გვ. 136 (L); რჩეული, 1954, გვ. 190 (M); რჩეული, 1959, გვ. 350 (N).

სათაური: – B;

თარიღი: 1916 HIJ; 1912 MN.

2 ეხლა] ახლა IJMN; ვწერ] ვსწერ C. 5 ჩემს] ჩემ HIJ. 7-8 ისე... შესუდრული] – D. 17 წამართმევს] მომპარავს*D. 20 ობლად] სოფლად C. 21 ორი] ორნი BCFHIJLN.

ერთ ჩანაწერში გალაკტიონს მოცემული აქვს ლექსის ავტორინტერპრეტაცია (სგ. XVIII, 90).

„მე და ღამე“ გალაკტიონის ადრეული შემოქმედების ერთ-ერთი საეტაპო ლექსია, რომლის თაობაზე რ. თვარაძე წერს: „...ეს იყო მარტოობის, სუფთი ობლობის თემაზე შექმნილი პირველი ნაწარმოები, რომლითაც გალაკტიონ ტაბიძე გაემიჯნა როგორც ასაკისმიერ ბუნდოვან განცდას, ისე წინაპართა გავლენას და მარტოსულობა საკუთარ მსოფლმხედველობრივ ფაქტად აქცია. აქ დასრულდა მეცხრამეტე საუკუნის ხელწერა და შეიქმნა ახალი ეპოქის „სუფთი ობოლი“...“

ახინთიბიძის აზრით, „მე და ღამე“ უღელტეხილივით დგას ძველიდან ახალი პოეტიკისაკენ მიმავალ გზაზე. ერთი მხრივ, მას მკაფიოდ ატყვია ტრადიციის კვალი, მეორე მხრივ კი, იგი სრულიად ბუნებრივად იმსახურებს ფრანგული მოდერნის ეპითეტს“.

ქალწულის ოცნება (გვ. 176)

ხელნაწერი: ავტოგრაფი 28897-50, გვ. 63 (B).

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 176 (A); რჩეული, 1944, გვ. 444 (C).

სათაური: –B.

2 როცა] ოდეს BC. 6 ახალგაზრდა] მშვენიერი BC. 8 სუნთქვა... ასე] სუნთქვით გაუღენთილი ზამბახების გუნდი BC. 9 გვიყურებს] გვდარაჯობს BC. 13 არ... გულის] ვერ გადურჩეს ვერაფერი წუთისოფლის მარად BC. 14 დგას] სდგას BC; ითვლის, ითვლის] კვლავ დარაჯობს BC.

გეთსიმანიის ღამე (გვ. 177)

ნაბეჭდი: გ. „აზრი“, 1914, №22, 6 აპრილი (B); ლექსები, 1914, გვ. 177 (A); ლექსები, 1927, გვ. 165 (C); თხზულებანი, I, 1937, გვ. 214 (D).

სათაური: გეთსიმანიის ბაღში B; სიჩუმეა CD.

თარიღი: 1916 D.

6 მშვიდად] მშვიდათ C. 9 ქრისტე] იგი CD. 10 მაცხოვარი] აღელგებოთ CD. 11-13 მაღე... ქადაგება] ჯვარცმის შემდეგ ის აღსდგება, როგორც წრფელი ქადაგება CD. 14 და ეგ ლოცვაც] ეს წამება CD;

უშედეგოთ] უშედეგოდ D. 16 აღდგომის ჰფლობს] მოსავს შავი CD.

ლექსში პოეტურადაა ხორცშესხმული სახარების მღვდლვარე ეპიზოდი – ქრისტეს ღოცვა გეთსიმანიის ბაღში (მათე 26: 36-46).

გურიის მთები (გვ. 178)

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 178 (A); გ. „აზრი“, 1914, №43, 3 მაისი (B); ლექსები, 1927, გვ. 380 (C); თსზულებანი, I, 1937, გვ. 431 (D); ლექსები, 1937, გვ. 15 (E); რჩეული, 1944, გვ. 476 (F); რჩეული, 1954, გვ. 140 (G); რჩეული, 1959, გვ. 348 (H).

თარიღი: 1914 DE; 1912 FGH.

8 შეენის] შეენით CDEF] ჰშეენის G. 9 შეენის] ჰშეენის G. 18 ვღგვეარ] ვღგავარ GH. 20-21 სტრიქონები ~ CDEFGH. 20 სიცოცხლის და] სიცოცხლისას DEGH] სიცოცხლისა G.

შ. რადიანი, – სავარაუდოდ, გალაკტიონის მიერ მიწოდებული ინფორმაციის საფუძველზე, – აღნიშნავს, რომ „გურიის მთების“ გამო ჟანდარმერიამ განხორიკა გაზეთ „განთიადის“ რედაქცია და გაზეთის ის ნომერი, სადაც ლექსი იყო მოთავსებული, აკრძალა.

სინამდვილეში, „გურიის მთები“ დაიბეჭდა გაზ. „აზრში“ (1914, №43), რომლის რედაქტორი, მართლაც, დააპატიმრეს, მაგრამ არა გალაკტიონის ლექსის გამო, არამედ ამავე ნომერში გამოქვეყნებული წერილისათვის „ეკლესია და დემოკრატია“.

ლექსში არის ლერმონტოვის სტრიქონების ანარეკლი:

В то утро был небесный свод
Так чист, что ангела полет
Прилежный взор следить бы мог...

ცა ისეა მოწმენდილი, ცა ისეა შეუმკრთალი,
რომ ანგელოზს დაინახავს მოდარაჯე კაცის თვალი.

დაფნარი - სოფელი იმერეთში.

ნასაკირალი, სურები – სოფლები გურიაში.

გეტერა (გვ. 180)

ნაბეჭდი: ლექსები, 1914, გვ. 180 (A); ლექსები, 1927, გვ. 346 (B); თხზულებანი, I, 1937, გვ. 405 (C); რჩეული, 1944, გვ. 441 (D).

თარიღი: 1915 C.

7 სიმღერაც] სიმღერის BCD; წყნარი] ქარი BCD. 16 დასაგმობლად] დასაგმობად BCD. 22 ცაზე] ცაში BCD. 23 ჰკვდება] კვდება BCD. 24 დილის რიურაჟი] ~ BCD. 33 გადმოიჭრა] გამოიჭრა BCD. 43 ღვთაებრივობის] ღვთაებრიობის C. 46 მარმარილო] მარმალილო A. 50 მაგვარად] მაგგვარად BCD. 68-73 არვინ... ტანი] – C. 73 გეტერის] გეტერას D.

გალაკტიონი „გეტერას“ თემატურად სიახლედ მიიხევედა (სგ, XVIII, 89). აქვეა მოცემული ამ ლექსის ავტონტერპრეტაცია.

ჰეტერა, სახელით ქსანტე, ანტიკურ წყაროებს არ შემოუნახავს. არსებობს ცნობა, რომ დიდი ბერძენი მოქანდაკის პრაქსიტელის (IV ს. ძვ.წ-მდე) მოღელი „კნოდოსელი აფროდიტეს“ შექმნისას იყო ჰეტერა ფრინა.

ჰეტერა – ძველ საბერძნეთში განათლებული გაუთხოვარი ქალი, რომელიც თავისუფალ ცხოვრებას ეწეოდა.

მესაფლავე (გვ. 183)

ნაბეჭდი: ჟ. „განათლება“, 1913, №1, იანვარი, გვ. 60 (B); ლექსები, 1914, გვ. 183 (A); ლექსები, 1927, გვ. 349 (C); თხზულებანი, I, 1937, გვ. 408 (D); ლირიკა, 1940, გვ. 34 (E); რჩეული, 1944, გვ. 280 (F); რჩეული, 1954, გვ. 171 (G); რჩეული, 1959, გვ. 370 (H).

სათაური: REQUIESCAT IN PACE. B.

თარიღი: 1914 DHF; 1912 G.

2 მესაფლავე] მესაფლავევ B. 5 შესწვეიტე] შეწვეიტე EGH; გრ-წამს] გწამს BDFGH. 9 ყვავილებით... არემარე] საფლავეებზე გადა-შლილა ყვავილთ გროვა მომხიბლავი B. 10 სტირის] ტირის H. 11 ახალგაზდა] ახალგაზრდა CDEFGH. 13 ღვარა] ჰღვარა B. 14 დაქვეითინებს] დაჰქვეითინებს GH. 17 დარდით] გლოვით B. 20 მესაფლავევ] მესაფლავე GH. 24 სახე ჩრდილი B; კაწრავდეს] ჰკაწრავდეს

B. 26 მესაფლავექ მესაფლავე GH; კვდებაჲ ჰკვდება B. 28 გაღაენი-
 სას მესაფლავექ ~ B. 29 ახალგაზდაჲ ახალგაზრდა CDEFGH. 30
 ციღდებაჲ სციღდება BEGH. 33 გუღმოკლულჲ საბრადო B. 34 ოჰ
 ო DF. 38 ჰკაწრადესჲ კაწრადეს DEFGH. 40 მესაფლავექ მესაფლა-
 ვე GH. 41 ყველაჲ ყოველ B. 42 თმაგაშლილიჲ ვით აწრდილი B. 43
 ვით აწრდილიჲ თმაგაშლილი B. 44 ხელშიჲ ხედავ B. 46 აღბადჲ
 აღბათ DEFGH. 50 ეხლა? ეხლაჲ ახლა, ახლა GH; კვდებაჲ ჰკვდება
 B. 51 ყველაჲ ყოველ B. 53 ციღდებაჲ სციღდება BCDEFGH. 58
 მესაფლავექ მესაფლავევ B; ეხლაცჲ კიდევ Bჲ ახლაც GH; კვდებაჲ
 ჰკვდება B. 62 უძიროა... გულიჲ უფრო ღრმაა კაცის გული B. 63
 ცხოველ ნათელსჲ წმიდა აღერსს B. 64 სევდიანიჲ გულ-დამწველი
 B. 65 აღბადჲ აღბათ EFGH. 67 თითქოჲ თითქოს GH. 68 რომლისჲ
 რომელთ B; სამუდამოთჲ სამუდამოდ BEGH. 72 მესაფლავექ მე-
 საფლავე CDEGH. 74 მოუტანაჲ მიუტანა B. 82 დაუცადეჲ დაიცადე B;
 მესაფლავექ მესაფლავე CDEFGH. 85 მიწასჲ საფლაავს B. 92 მე-
 საფლავექ მესაფლავე G; ეხლაჲ ახლა G; სთქვაჲ თქვა EGH. 94
 აღბადჲ აღბათ FGH. 102 სამუდამოჲ ტირილი და B. 104 სცოცხ-
 ლობსჲ ცოცხლობს B; კვდებაჲ ჰკვდება B. 107 გადავერცხლილჲ
 შემოვერცხლილ Bჲ გადავერცხლილს G. 108 ველურადჲ გველურად
 B.

ა. ბაქრაძე „მესაფლავეს“ და ვაჟას „მოგონებას“ განიხილავს, როგორც თემატურად მსგავს, მაგრამ კონცეპტუალურად განსხვავებულ ლექსებს.

ე. კვიციანიშვილი პარალელს ავლებს „მესაფლავესა“ და შექსპირის „ჰამლეტის“ სასაფლაოს სცენას შორის და დაასკვნის, რომ გალაკტიონის ლექსის ფინალური სტრიქონები შექსპირულ სიმაღლეს აღწევს.

Requiescat in pace (ლათ.) – განისვენე მშვიდად.

**მეოცე საუკუნის 10-იანი წლების ქართული
კრიტიკა
ბალაკტიონ ტაბიძის ლექსების პირველი წიგნის
შესახებ**

(ფრაგმენტები)

ივანე გომართელი. სევდის მგოსანი

ბარათაშვილის შემდეგ ჩვენი პოეზია საკმაოდ განვითარდა, მაგრამ ბარათაშვილის გზას კი ასცდა. პოეზიის უმთავრეს საგნათ ეროვნული მდგომარეობა და საზოგადოებრივი კითხვები გადაიქცა. ჩვენი პოეზია სევდით სავსეა, მაგრამ ეს სევდა უმთავრესად ეროვნულია, საზოგადოებრივი, — ჩვენი ეროვნული მდგომარეობითა და საზოგადოებრივი ცხოვრების ნაკლულოვანებით გამონვეული. ბარათაშვილის მსოფლიო სევდის კილო გაისმის ტაბიძის პოეზიაში. ხელოვნების ასპარეზზე ტაბიძე აგერ ახლა გამოვიდა, ამიტომ მისი დაფასება ჯერ შეუძლებელია; ჩვენ შეგვიძლია მივუთითოთ მკითხველს ტაბიძის პოეზიის ნიშანდობლივ თვისებებზე...

სიყმანვილის ოცნებანი განქრენ და დღეს კიდევ რომ უნდოდეს, მაინც აღარ შეუძლია ზეცისაკენ ხელები აღაპყროს, აი აქ პოეტის სული განიცდის სრულ მარტოობას, ობლობას და უნუგეშობას. ეს მარტოობა, სულის ობლობა ტაბიძეს საუცხოვოდ აქვს გამოქანდაკებული განსაკუთრებით „უდაბნო“-ში. ძლიერი, ღრმა გრძნობა თვისებაა პოეტისა. ვისაც

ეს არ ახლავს, ის არ არის პოეტი, რაგინდ დახელოვნებულიც იყოს ლექსთა შეწყობაში.

მაგრამ მარტო ძლიერი გრძნობა საკმარისი არ არის პოეტისათვის; მან უნდა შესძლოს ამ გრძნობის ჩვენება, გამოხატვა; უამისოთ ის ვერავითარ შთაბეჭდილებას ვერ მოახდენს და, როგორც პოეტი, მკვდარია. გ. ტაბიძე ორივე ამ ღირსებით საკმაოდ არის დაჯილდოებული. ის ძლიერათ გრძნობს, ღრმად განიცდის ადამიანის არსებობის ტრალედიას და ამ სევდიან მწუხარებით სავსე გრძნობის გამოხატვა საკმაოდ ეხერხება.

მაგრამ პოეტის საკაცობრიო სევდას, იმის მსოფლიო სულისკვეთებას მაინც უკეთესი ფორმა შეეფერებოდა; გ. ტაბიძეს ჯერ ბევრი შრომა სჭირდება ლექსის გარეგნობის გაუმჯობესებისათვის.

სევდის, წამების შეყვარება. სევდაში, წამებაში თავისებური ბედნიერების ხილვა — აი ტრალედია პოეტის სულის კვეთებისა!

ბარათაშვილის საკაცობრიო სულისკვეთება და კვნესა გულისა ობლად დარჩა, ის ეროვნულმა გოდებამ შთანთქა.

ტაბიძემ ღრმათ იგრძნო ყოველი შეგნებული ადამიანის სევდა და სულის სწრაფვა, ბარათაშვილს გამოეხმაურა და თავის მკვნესარე ხმები მსოფლიო სევდას შეუერთა.

ნიგნში: გ. ტაბიძე, ლექსები, ქუთაისი, 1914.

აკაკი პაპავა. გ. ტაბიძის ლექსები

გ. ტაბიძის ნიგნი ერთგვარ ნაზ და სევდიან განწყობილებას ქმნის ჩვენში და ეს განწყობილება საკმაოდ დაცულია ბოლომდე.

ის არევ-დარევა და გამოურკვევლობა, რომელიც ამჩნევია ჩვენს ახალგაზრდა მგოსანთა უმეტესობას, ის განწყობილება, რომელსაც მთლიანობის სახე არა აქვს და უკიდურე-

სის სიხალისიდან საშინელ სასონარკვეთილებამდე აღწევს, სრულიად უცხოა ახალგაზრდა მგოსან **გ. ტაბიძისათვის**.

ამიტომ მის შესახებ შეუძლია ჩვენს კრიტიკოსებს რაიმე გარკვეული შეხედულებაც გამოსთქვან.

ჩვენ შეგვიძლია დანამდვილებით ვსთქვათ, რომ ის სულიერი განწყობილება, რომელიც ფლობს მგოსნის სევდიან სულს, მშვენიერ, მელოდირ ფორმაში აქვს გამოხატული.

აქ არ არის აღშფოთებული ტირილი, ბედის წყევლა, ცხოვრების მრისხანე გმობა, მაგრამ, სამაგიეროდ, დაგუბებულია ღრმა მწუხარება, რომელიც არ შეიძლება შემსუბუქდეს, რადგან სიტყვით არ გამოითქმის მისი ძალა.

გ. ტაბიძეც სიტყვით იმდენად ვერ ხატავს ამ სევდის ძალას, მაგრამ მისი ფორმა, ტონები და მკრთალი სახეები ქმნის ისეთ განწყობილებას, რომელიც უთქმელ სევდას ნერტილებითაც გადმოგვცემს.

გარდა ამისა, **გ. ტაბიძის** სევდა ყველასათვის საყვარელი და ძვირფასია, რადგან იგია ჩვენი სულის ინტიმოზა, ჩვენის ცხოვრების ტრალიკული წუთები და ამ ხელოვნურად შექმნილ განწყობილებაში თქვენ სრულიად თავისუფლად შეგიძლიათ აჰყვეთ, გაშალოთ საკუთარი ვარამი და სევდა. იგი არ გზღუდავთ თქვენ ნაძალადევი განმარტებით...

განსაკუთრებით ჩვენს ეპოქაში იგრძნობთ სულიერ ნათესაობას ამ შემოქმედებასთან; იგია ღვიძლი შვილი ჩვენი ეპოქის — ქართველი ინტელიგენციის სახე, მისი სულის სარკე. ასეთსავე მოღლილობას, იდუმალ ძიებას ლამაზის ფორმისა მწუხარების გამოსახატავად შეამჩნევთ თქვენ დღეის ინტელიგენციაში.

...საზოგადოებრივი სიმკვირცხლე და აქტივობა ვერ მოჰკლავს პოეტის ლტოლვას სინყნარისადმი. მის პოეზიაში ისეთი ჩანასახი სჩანს, რომელიც ეძებს მარადიულს და ცხოვრების ღრმა საიდუმლოებაზე ფიქრობს. ასეთი ადგილი განცვიფრებისა და ძიებისა ამ უკვდავების და დაუსრულებელის

ნინაშე არასოდეს არ შესწყდება მომავალ თაობის წიაღშიც. და ბ. ტაბიძის ლექსები, როგორც შემქმნელი ნაზ, წყნარ განწყობილების და იდეალ სიჩუმისა, მუდამ უპასუხებს ჩვენს დაღლილ და ლოცვის წყურვილით აღტყინებულ გრძნობებს.

ეს ნაზი აკორდია ქართულ მუსიკალურ პოეზიაში და ვისაც უყვარს ლამაზად სახული ტანჯვა მწუხარებისა, იგი შეიყვარებს ამ წიგნსაც, ვისაც უნდა მოისვენოს და წუთით დააამოს მშფოთი გრძნობანი, ის აქ იპოვის ქრისტესებურ მშვიდ, სადა და თბილ სიტყვებს, წარმტაც სახეებს სინყნარისას.

გაზ. „შრომა“, 1914, № 20, 14 ივლისი.

3. ყიფიანი. გ. ტაბიძის ლექსები. ქუთაისი, 1914.

გ. ტაბიძე პესიმისტ პოეტთა ჯგუფს ეკუთვნის. მას, როგორც სხვა პესიმისტებს, გულს უღრღნის ის მარადის გამოუცნობელი საკითხი, რომელიც კაცობრიობას სფინქსივით წინ უდგას. სახელდობ ის, თუ რა არის ჩვენი ცხოვრება, რათ ვიბადებით და ვკვდებით, რა არის ჩვენი გაჩენის მიზეზი და მიზანი.

ტაბიძეს თუმცა ლექსები სხვა ტემებზეც აქვს ნაწერი და ხშირათ საიმედო მომავალსაც გვისურათებს, მაგრამ ის პესიმისტური ხასიათის ლექსებით ხასიათდება. აქ იგი ხატავს თავის გულის სიღრმეში დაფარულ გრძნობებს და ლტოლვილებებს...

ტაბიძეს ნ. ბარათაშვილის გავლენა ეტყობა („ელეგია“), თუმცა იგი ნ. ბარათაშვილზე შორს მიდის. სამშობლოსა და სატრფოს განშორებით არ კმაყოფილდება და როგორც ვსთქვით, ხორციელათ და სულიერათ დატანჯული პოეტი სიკვდილს ნატრობს, რათა სამუდამოთ გაეცალოს ამ არარაობას, ორპირ ქვეყანას და იქ დაისვენოს, სადაც სამარადისო სიჩუმე მეფობს.

ჟურნ. „ცხოვრება და მეცნიერება“, 1914, №1.

მიხეილ ნულუკიძე. გ. ტაბიძის ლექსები

ამ რამოდენიმე ხნის წინათ ქართველ ახალგაზრდა მწერალთა გამოცემით ერთი ლექსთა კრებულიც მიემატა — გ. ტაბიძის ლექსები. 1908 წელს ე. ი. მაშინ, როდესაც საზოგადოებრივი ცხოვრება საშინელ რეაქციას განიცდიდა — გამოვიდა ახალგაზრდა მგოსანი სამწერლო ასპარეზზე და ამან წაუშლელი დაღი დაასვა მის პოეზიის შინაარსს და, ასე გასინჯეთ, დღესაც გ. ტაბიძის შემოქმედება სავსებით ამ საშინელ დროის ძლიერ გავლენის ქვეშ იმყოფება. უიმედობა, პესიმისტური გოდება ახასიათებს ჩვენს ახალგაზრდა მწერალს — „შემოდგომის დღე, დღე ნაღვლიანი, ღონე მიხდილი“ ეკვრება ცას; „ყველა მობეზრდა მას ამ ქვეყნად“, — უძღურია მგოსანი, მისი მე ცხოვრების ქარიშხლის, უღმობელობის წინაშე. ცალკე ადამიანი, როგორც მთელი საზოგადოება — ამას განიცდის მგოსანი — სრულ უიმედობაში ცხოვრობენ, — გამოსავალს ვერსად ხედავს მწერალი-გამომთქმელი მათ გულისნადების, მათ მისწრაფება-მიდრეკილებების და ამიტომ გ. ტაბიძე სრულ უფიცობაში იმყოფება იმის შესახებ, თუ რა ქნას, ვის ან რის შესამკობლად, სასიმღეროდ მომართოს თავისი მოწყენილი ქნარი, ან საჭიროა კი ის ვინმესთვის...

„ხალხისაგან გაუგებარი“ მგოსანი სავსებით თავის ტანჯულ პიროვნების ცხოვრებას უბრუნდება და აქ ეძებს თავისუფალ აღმაფრენის საშუალებას: თუ ხალხი, საზოგადოება ვერას მისცემს მგოსანს, თვით მგოსანი დაანახვებს მას, თუ რამდენად მდიდარი და მძლავრია მისი პირადი ცხოვრება, რამოდენად მშვენიერი და ფაქიზია მისი მეს განცდა. მგოსანი ეძებს, „მიზეზთა მიზეზის“ გამორკვევას ლამობს, მაგრამ თუ მგოსანმა ვერ მონახა „მიზეზთა მიზეზი“ იქ, სადაც ის ადვილი მოსანახავი იყო, აბა როგორი ხასიათისა იქნება მისი ძიება იმ „წიგნში“, რომელიც „არვის ახსოვს“...

ალარაფერს ალარა აქვს „ფასი ქვეყნად“, ყველაფერი ამაოა, — ასეთია დასკვნა გ. ტაბიძის ლექსთა კრებულის, — დაუსრულებელია ყოველგან და ყოველთვის შინაარსი ტანჯვისა, რომელსაც მოუცავს სამყარო.

ასეთი დასკვნა, ასეთი მიმართულება ქნარისა არ შეჰფერის ახალგაზრდა მგოსანს — გ. ტაბიძეს, რომელსაც თავისი თავი ხალხის შვილად მიაჩნია; აბა, ჩაიხედოს მწერალმა ამ ხალხის გულში, თუ დაინახოს აქ უიმედობა, ჭმუნვა, გოდება; ძლიერია განცდა მისი — ამ ხალხისა — იმედების მომგვრელი, სიხარულის შემქმნელი. და მგოსანი ხომ ხალხის შვილია არსებითად. ხალხი ის ძლიერი ნიადაგია, რომელზედაც აღმოცენდება ყოველი კარგი და მშვენიერი, ძლიერი და სრული.

გაზ. „შადრევანი“, 1915, № 3, 5 იანვარი.

იოსებ არიმათიელი.

ქართველი მწერლები — გალაქტიონ ტაბიძე

საქართველო მგოსანთ ქვეყანააო, სთქვა ვილაცამ. თუ რითმებით ამბების მწერალთ აიღებთ, ეს აზრი იქნება მართალიც იყოს, მაგრამ ჭეშმარიტი მგოსანი კი, ისეთი, რომელმაც შეიცნოს ბუნება და ადამიანის სულისკვეთება, მსოფლიოს გარე-მიდამო იგრძნოს და ნაგრძნობი სხვასაც აგრძნობინოს, ისეთი მგოსანი მაინც და მაინც ბევრი არ მოიძებნება ჩვენს ახალგაზრდა მოლექსეთა შორის.

ადამიანის სულისკვეთების, შინაგან განცდის გადმოცემა ერთია და რომელიმე წინადავე აღებულ აზრის გარითმულ პნკარებში ჩამოყალიბება მეორე. ჩვენი მნიგნობრობა ჯერ კიდევ ელის კრიტიკოსს და ვიდრე მაღალნიჭიერი კრიტიკოსი მოგვევლინებოდეს, ჩვენი მწერლობა განუვითარებელი იქმნება და ყოველ მოლექსეს მგოსნის სახელით დაავგირგვინებენ.

გალაქტიონ ტაბიძე კი, რომელმაც პირველი ორიოდ ლექსი 1908 წ. გამოაქვეყნა, ხოლო უფრო მეტად 1910 წ. ჟურ. „თეატრი და ცხოვრებაში“ და სხვაგან გაშალა ფრთა და თვის ლექსთა თაიგული გასულ წელს გამოსცა ცალკე წიგნად, არ ეკუთვნის იმ მოლექსეთა ჯგუფს, რომელთა სახელიც ლეგიონია...

გ. ტაბიძე, — ეს ბუნებისა და ადამიანის სულის ბგერათა მესაიდუმლე, — სრულიად განკერძოებითა დგას და თვისი შემოქმედებით იგი მსოფლიო სევდის მგოდებელთ (ჩვენში ნ. ბარათაშვილს) უახლოვდება...

ჩვენი პოეზიის ქურუმნი მეცხრამეტე საუკუნეში და ახლაც უმეტესად მამულიშვილურ-მოქალაქეობრივ ჰანგთა მღერამ გაიტაცა, უკანასკნელ ხანში ხომ „პროგრამულ“ ლექსებს სწერენ. ეს იქნება სწორედ ასეც იყოს საჭირო, მაგრამ ჭეშმარიტ მგოსანს კიდეც სხვა მიზანი აქვს: ადამიანის სულის განცდათა გამომჟღავნება, ჩვეულებრივ ადამიანისათვის მიუწოდებელი შეცნობა...

გ. ტაბიძემ თავის ლექსთა მშვენიერ თაიგულში საუცხოოდ გადაგვიშალა მუდამ მეძიებელის, სულით ღელვილი ადამიანის სწრაფვა, აღბეჭდა უკანასკნელ ათეულ წლების ინტელიგენციის რწმენის მერყეობა, ახალი გზების ძებნა, იმედის გაცრუება, უუნუგეშობა...

...ახალგაზრდა მგოსანი დიდის ყურადღების ღირსია, და ვისაც ჰსურს განიცადოს სულიერი კმაყოფილება, უაღრესი სიტკბოება, მან თვით ნაწერები — მგოსნის შემოქმედება უნდა გაიცნოს.

ჟურნ. „თეატრი და ცხოვრება“, 1915, № 2, 11 იანვარი.

ალექსანდრე აბაშელი. ყვითელი ფოთოლი

ჩვენში არ არსებობს სპეციალური სალიტერატურო-სამხატვრო ორგანოები, რომელთა გარშემო შეეძლო თავი მოეყარა ჩვენი სიტყვაკაზმული მწერლობის მესვეურთ და გზა გაეკვლია სამშობლო ხელოვნებისათვის. და სანამ მდგომარეობა არ შეიცვლება, ჩვენში სიტყვა „პოეტი“ დარჩება სიტყვად, როგორც ეს დღეს არის.

ნამდვილ პოეტთა რიცხვი კი, მიუხედავად მოლექსეთა საშინელ გამრავლებისა, ძლიერ ცოტაა, თითქმის თითებზე ჩამოსათვლელი.

„მრავალ არიან წვეულ, ხოლო მცირედნი რჩეულ“...

და ამ რჩეულთა შორის პირველი ადგილი უნდა დაიჭიროს ჩვენმა ახალგაზრდა მგოსანმა გ. ტაბიძემ...

გ. ტაბიძის შემოქმედება უხვად არის დაჯილდოებული ღვთიურის ცეცხლით. მისი სულის სევდა, მისი ნაღველი იმდენად წარმტაცი, იმდენად მრავალფეროვანია, რომ გავიწყდება ამ სევდაში ჩაქსოვილი არარაობა სოფლისა და მშვენიერების გრძნობით აღტაცებული მზადა ხარ მუხლმოდრეკით თაყვანი სცე პოეზიის აღმაფრენ ძალას და თავდავიწყებით შესძახო: „რა კარგია, რა მშვენიერია სიცოცხლე!“ მისი სევდა არ არის გამოწვეული რაიმე შემთხვევითი მიზეზით, ის უნივერსალურია, მსოფლიო სევდაა. ამიტომ არის, რომ ეს სევდა არ აჩლუნგებს სიცოცხლის გრძნობას, პირიქით, უფრო აღრმავებს და აკეთილშობილებს მას.

პოეტის გრძნობა გამსჭვალულია შემოდგომის ნაზი სიმფონიით. „ყვითელი ფოთოლი“, — აი ემბლემა მისი ლირიკისა. შესანიშნავის ხელოვნებით აქვს მგოსანს გადმოცემული გრძნობა სიცოცხლის წარმავლობისა. იგი ისე მძაფრად გრძნობს „ყვითელი ფოთლის“ ნაღველს, რომ იკარგება განსხვავება ბუნებასა და ადამიანს შორის და მომხიბლველი კაეშანი ოქროდ მოსილის შემოდგომისა საკუთარ სევდის ჰანგად ქვითინებს მგოსნის გულში.

....აბა, წაიკითხეთ ლექსი „კორდზე“, თუ გსურთ, რომ „მის-
მა სიმღერამ დაგწყვიტოთ გული“, წაიკითხეთ „უდაბნო“ და
თქვენ იგრძნობთ, თუ რა არის „მარტოობა სულისა“, წაი-
კითხეთ შესანიშნავის ძლიერებით დაწერილი ლექსი „ორი
ზარი“, სადაც სიცოცხლე და სიკვდილი ერთი მეორეს ეძახის
და მოუწოდებს და თქვენ მოისმენთ არაჩვეულებრივ ზარის
ხმას ქვესკნელიდან — „კუბოს ფიცარზე ძვლების რახუნს“,
რომელიც ეძახის მათ, ვინც აქ დარჩა, რომელთაც სწამთ
„ყოფნის ზღაპარი“. და რამდენი ჩამოვთვალო! ლექსები: „მე-
საფლავე“, „გურიის მთები“, „მე და ღამე“, „მუსიკა“, „მთვარე
მთის ხრიოკს ამოეფარა“, „რა მშვენიერი იყო ნამი“, „სარკ-
მელთან“, „სარკესთან“, „დუმილი“, „გზაზე“, — ისეთის ხე-
ლოვნებით არის დაწერილი, რომ ჩვენი ახალი პოეზიის მარ-
გალიტებად უნდა ჩაითვალოს.

...საზოგადოდ გ. ტაბიძის ლექსთა წყობა სადაა და უბრალო-
ოც, რაც უფრო მეტის სინათლით ჰმოსავს გულწრფელ
გრძნობათა სათუთ სიმებს.

...მშვენიერია გ. ტაბიძის პოეზია, ვით ფრთამოქარგული
პეპელა და ნაზი, როგორც ძილში მონასმენი სტვენა ბულბუ-
ლისა; იგი ისე მოევიდნა ჩვენს მწერლობას, „როგორც სიმღ-
ერა მოულოდნელი“.

ვუსურვებ მგოსანს არ ჩამქრალიყოს მასში ის ღვთიური
ცეცხლი, რომლითაც ასე წარმტაცად არის დაფერილი მისი
აცრემლებული სტრიქონები.

გაზ. „შადრევანი“, 1915, № 5, 19 იანვარი.

მიხეილ აბრამიშვილი. ღამის მგოსანი

ტაბიძის ტრაგედიას ჩვენი ცხოვრების წუთიერობა კი არ შეადგენს, არამედ მისი გამოუცნობლობა, მისი ბურუსით მოცულობა...

ცხოვრებით განანამებ მგოსანს, რომლისთვისაც უცხოა მთელი სამყარო, სანუგეშებლად მხოლოდ ორი რამ დარჩენია: ესაა მგოსნის „სისხლის წვეთებით დანერილი სიმღერა“ და მყუდრო ბურუსით მოცული ღამე. ღამე მგოსნის სტიქიას შეადგენს, მისი მწუხარე და ეული სული, ძლიერ ნათესაობასა გრძნობს ღამესთან; ღამეში პიროვნება ყოველთვის უშუაშემავლოდ უერთდება მთელ სამყაროს, ყოველდღიური ცხოვრება სიმშვიდეს მისცემია... პიროვნება თავის მე-ს დამოუკიდებლად გრძნობს, იგი განშორებია თითქოს ამ მსოფლიოს და ვარსკვლავებით მოჭედილ ცის საიდუმლობაში აწნავს თავის ოცნებას; ღამე მით უფრო იტაცებს მგოსანს, რომ იგი მასავით მშვიდი და წყნარია, გულწრფელი და გულლია, თუმც ღრმა და საიდუმლო. მგოსანი გამოდის გარედ; მის პიროვნებას აღარ ხუთავს ეს წარმავალი ემპირიულობა და იგიც თავისუფლად შლის თავის სევდიან ფანტაზიას და „მტრედისფერ, ლურჯ“ ცაზე კითხულობს „საიდუმლო შუქით შესუდრულ ზღაპარს“ მსოფლიოსას. და იგიც მხოლოდ ღამეს უმყდავენებს „გულის ბნელ სიღრმეში“ მოთავსებულ ფიქრებს...

ტაბიძე და ნ. ბარათაშვილი — სრული წინააღმდეგობაა თავისი ტემპერამენტით. პირველი თითქოს დატყვევებული უმოძრაო სულია, ბარათაშვილი კი ძლიერი ტიტანია, სულით მაღალი და გულით ვაჟკაცი. იგი თავის ბედს ფატალურად არ მინდობია, არ სცხოვრობს მხოლოდ შავი ფიქრებით, არამედ კიდევ ძლიერად მოძრაობს, იბრძვის, მუხთალ ბედს უმკლავდება... ტაბიძე კი მხოლოდ გარინდებული შესცქერის ციურ მნათობთა მყუდროებას, მის ელვარებას შავ ღამეში და საიდუმლოებით მოსილ მშვენიერებას. იგი სდგას ვით უდაბნოს მწირი მწუხრის დროს და აღავლენს მელოდიურ

ლოცვას. მგოსანს ამ დროს მწუხარე ოხვრა ვერ აღმოხდება გულიდან, ცხარე ცრემლი ვერ გადმოსცვივა თვალთაგან, თვის ჩანგის სიმებს ხელს ვერ ჩამოკრავს, რადგან ეშინის, არ დაარღვიოს საიდუმლო მყუდროება მსოფლიოსი...

ქალის მშვენიერი სახე, მისი აზრით, მხოლოდ მგოსანთ და მხატვართ ფანტაზიის შემოქმედებაა. და ქალი მის პოეზიაში დღიურ სიცხადის და ტლანქ სინამდვილის ელფერს კი არ ატარებს, არამედ მგოსნის მიერ „გარდაქმნილ“ ოცნებას. მან უარყო ქალის ემპირიული სახე და მხოლოდ მის ლანდს თვით მგოსანმა მისცა სხეული, სახე მისი შემოსა თვისი ხატებით და მკერდი მისი ააჩქროლა თვისი სევდით დატვირთულ სიმების ხმაზე და ქალიც მის წინაშე წარსდგა, როგორც მგოსნის მიერ შექმნილი ნამდვილი რეალობა.

ტაბიძის საკაცობრიო სევდას უკეთესი ფორმა შეეფერებაო, სთქვა ივ. გომართელმა და იგი ნათქვამი მართალია; მხოლოდ საკითხია, რად არ მოგვცა მგოსანმა წარმტაცი ფორმა თვისი ლექსებისა. რად ვერ ჩააცვა შესაფერი სამოსი თვის ნაზ სულს და მძაფრ სევდას? მიზეზი ამისა უფრო შინაგანია, ვიდრე გარეგანი, იგი უფრო ღრმაა, ინტიმიური, ვინემ ზერელი და აშკარა. მგოსანი თუმც მძაფრად განიცდის, მაგრამ ბუნდოვანად გრძნობს. ცხოვრების უღრან ტყეში იგი ცალ-ცალკე ხეებს ვერ ამჩნევს; მგოსანი შედის ამ სიბნელეში, მაგრამ ხელთ ძლიერი პატრუქი არა აქვს, რომ სინათლე შეიტანოს, იგი ჯერ კიდევ ქაოსს ებრძვის და მასში ნათელი და მკვეთრი სილუეტები ვერ შეაქვს... ტაბიძე აღწევს ძლიერებას ფორმის მხრივ არა მაშინ, როცა ის თვის სუბიექტურ ნაგრძნობს გადმოგვცემს, არამედ მაშინ, როცა ის გაგებულს ხატავს. ეს ორი თვისება შემოქმედებისა კი სულ სხვა და სხვაა; პირველ შემთხვევაში მგოსანი უფრო გადმოგვცემს თავის შინაგან ნაგრძნობს, მეორეში კი უფრო ასწერს, გვიხატავს დანაკვირვებს და აზრის ჩარხზე დარკვეულს ასურათებს ეპიურად.

ჟურნ. „თეატრი და ცხოვრება“ 1915, № 28, 29, 30,
32, 34, 35, ივლისი-აგვისტო.

ია აკალაქი. სამი ჟურნალი.

გ. ტაბიძე მგოსანია სევდა-კაეშნისა, ის ტლუ არის ახალგაზრდა მგოსანთა შორის, როგორც დედისერთა ობოლი — ხალხთა შორის. მისი ჩანგი სევდიანია, ნაზი, ფაქიზი. არავის არ შერცხვება იტიროს გ. ტაბიძის ცრემლით და იკვნესოს იმის კვნესით. იგი მგოსანია ამაღლებულის სულისა და დაჩაგრულის სიამაყისა. გ. ტაბიძე მსუბუქია ფარვანასავით და მგრძნობიარე ახლად შვილმკვდარი დედასავით. მის ლექსს, მის ჰანგს სათანადოდ გაიგებს და მიხვდება მხოლოდ „სულით ობოლი“, მხოლოდ უანგარო მეოცნებე! ცრემლი განსპეტაკებულის ადამიანისა და ოხვრა მისი არის ოხვრა ხალხის სასამსახუროდ განმზადებულის ზვარაკისა. გ. ტაბიძის ლექსებს განიცდის მხოლოდ თვით პოეტი, თვით შეგნებულად ნატანჯვი და ნაბრძმედი მკითხველი! ამ მხრივ გ. ტაბიძე ნაკლებად გასაგებია საშუალო მკითხველისათვის.

გაზ. „სამშობლო“, 1916, № 341, 27 აპრილი.

ბრიგოლ რობაქიძე. ფრაგმენტები

სულ ახლად გაიფურჩქნა ნიჭი **გალაქტიონ ტაბიძისა**. მის ლექსთა პირველ ტომში ოთხი-ხუთი ლექსია მხოლოდ ნამდვილ-პოეტური. მაგრამ ნიჭის დასაფასებლად ესეც კმარა. თვისება მისი ნიჭისა — **უშუალობაა** (გერონტი ქიქოძის ტერმინი რომ ვიხმაროთ). მისი პოეტური ტემპერამენტი ნერვიულია მეტად და ამასთანავე „გულლია“ ძალზე. ამით მოქმედებს იგი. თანვე სილამაზის ფაქიზი გრძნობა აქვს. იცის თავდაჭერა...

გაზ. „სახალხო ფურცელი“, 1916, №469, 1 იანვარი.

სატურნი*. პოეტიკა

გალაქტიონ ტაბიძემ თავის ლექსების პირველი წიგნის გამოსვლის შემდეგ ერთ ქართულ ჟურნალში მოათავსა ლექსი: „L'art Poetique“. ეს იყო თანამედროვე მგოსნებისადმი პირველი მანიფესტი, მოწოდება მუსიკისა და სილამაზისადმი, მსგავსი პარიზის ბოგემის მეფის პოლ ვერლენის მოწოდებისა. პირველი წიგნის გამოსვლის შემდეგ გალაქტიონ ტაბიძეს ჰქონდა უფლება ამნაირი მოწოდებისა!

ახლა ყველას შეუძლია ისარგებლოს იმ ახალი შემოღებით, რომელსაც გვაძლევს გ. ტაბიძის ლექსები.

ჯერ კიდევ პირველ წიგნში მრავლად არის **ასსონანსები**, რითმების ახალი სახე (იხ. ლექსები: „ორი ზარი“, „გურიის მთები“, „ტყემ წამიყვანა“, „უსიყვარულოდ“ და სხვ.). აქ თქვენ გხვდებათ რითმების საუცხოვო თამაში:

წამიყვანა ტყის ჯურღმულმა,
ტყის სიმწვანემ **წამიყვანა**,
გადმიშალა ხის რტოთა და ბალახების **მწვანე ყანა...**

ჟურნ. „ახალი ცისკარი“, 1916, №1

ტიციან ტაბიძე. მარტოობის ორდენის კავალიერი

პირველი კავალერნი მარტოობის ორდენის არიან ნ. ბარათაშვილი და მამია გურიელი. დღეს კი ახალზე მინდა საუბარი. მორცხვად შემოდგა ფეხი ჩვენ მწერლობაში გალ. ტაბიძემ, რომ დაერეკა გლოვის ზარებზე და უკვდავ მეზარეთა ჩრდილები არ განყრებიან მის დანახვაზე. ეს მწერალი საინტერესო სახეა ქართველი მწერლის არა მარტო სამგოსნო ტალანტით, უფრო წერის მანერით და ლიტერატურულ გავლენით.

* სატურნი ალექსანდრე აბაშელის ფსევდონიმი იყო.

გაძარცული ბალი, ყვითელი ფოთლებით... ქარვის ჩარდახი, გაუკითხავი ტყვიისფერი ღრუბლები, ქარიშხლის ვნებიანი მოთქმა, „რომელსაც არ ჰქონდა ბინა“, დაწყება შემოდგომის საღამოსი, რომლის მელოდია შეჰქმნა ჰუგო ჰოფმანსტალმა, რომელსაც დაარქვეს საღამოს აქტიორი. თავის გულის, შემოდგომის საღამოს დაწყების პოეტია გ. ტაბიძე. მისი სიმღერა ნაზია, როგორც დედოფლის სიზმარი და თავისვე ნამღერ შემოდგომის მელოდიით აცრემლებული დასცურავს ამ საღამოს ჯერ კიდევ გამჭვირვალე მწუხრში... ჩვენი პოეტის სიმღერა არ გავს ადრინდელ რომანტიკოსთა მწუხრიან მელანქოლიას, მაგრამ მასში არც გლადიატორის კვნესაა ბოდღერის და ფრანგების „დანყევლილთა“. იცი, რომ ის საშინელ სიტყვებს არ ამბობს, მაგრამ... გრძნობ, რომ ეს პრელიუდიებია მომავალი დიდებული ორატორიების... მართალია, ინოკენტი ანენსკის თქმის არ იყოს, ჩვენ გვანამეს დოსტოევსკით, ბოდღერით, ჰიუსმანსით, ჩვენ ვიცით სასტიკი სიტყვები და თეთრი ექსტაზი, მაგრამ ეს ხომ ჩვენში არ გაგვიგონია და ამ პოეტში გვიხილავს, რომ მანაც უნდა სთქვას რაღაც ამგვარი

„რომ დავიღალე მე ამ კუბოში“

ეს პირველი *Lama sabachthanz** არი ჩვენ პოეზიაში.

მამია გურიელი თითქო სცდილობდა ეთქვა ეს დამწვარი სიტყვები, იმაში იყო რაღაც, რაიც განაწყობდა ამ სიტყვების სათქმელად, მაგრამ მაინც უმღერი დარჩა ბალახვანი... მამიამ თავის კახაბერიც ვერ გამოიტირა საშინელი ტირილით, თუმცა ყველაზე არაგულწრფელმა, უფრო ძალათ არაგულწრფელმა უაილდმაც ნახა ცრემლით სოველი სიტყვები მოშორებულ შვილების დასატირებლად.

ჩვენ გვჯერა, გ. ტაბიძე ნახავს სიტყვებს, ყოველ შემთხვევაში, აუსპიციები სანდომიანი მოსჩანან: აბა, წაიკითხეთ ლექსები: „შორეულს“, „მე და ლამე“ და თქვენ მიხვდებით რომ ის „დაიღალა ამ კუბოში“!..

* რაისათვის დამიტევებ მე? — ჯვარცმული ქრისტეს მიმართვა მამალმერთისადმი.

როგორც კი გადაფურცლავთ მის პირველ წიგნს, ძალიან გაძრცვნილს, თუმცა არის რაღაც ცდა ბუტაფორიით შელამაზების, თქვენ დაგქროლებთ შემოდგომის სუნი. წიგნზე მოთავსებული სურათი ძალიან პრიმიტიული, რომ ითქმის რამე იმაზე, მაგრამ არის რაღაც მგძნობიერი განჭვრეტა... ქალს, რომელიც ალბად მუზაა, ხელში უჭირავს ქნარი, არ იცი, სძინავს, თუ მოთენთილია, ალბად სძინავს. ირგვლივ გაბნეულია ყვავილები, ყოველ შემთხვევაში, ეს მიახლოებითი სიმბოლოა გ. ტაბიძის მგოსნური სახის...

დღესაც მარტო ვარ... სიყვარულის არ მესმის ნანა,
ჩემთვის მარტოდენ უდაბნოა მთელი ქვეყანა.

მოვკვდე და გული ვის დავენყვიტო, ვინ დავაობლო?
ჩემთვის მარტოდენ უდაბნოა ჩემი სამშობლო...

ეს ლექსი ერთი საუკეთესოთაგანია წიგნში. აქ პოეტი მიდის ნამდვილ მოდერნისტულ გრძნობის ჟონგლერობამდე და თვრება მარტოობით. ნ. ბარათაშვილის შემდეგ ბალიშს ცრემლით ეს ლექსი დაგასველებიებს. არიან პოეტები, რომელთაც შორიდან უყურებ... გრიშაშვილის შაირის წყარო გაბრმავებს, მაგრამ არჩევ, რომ ის სხვაა. გ. ტაბიძე თითქო შენში სტირს, შენი თვალებით, იგი ახლობელია, საყვარელი და მიყვები იმას...

ლექსი გალაქტიონ ტაბიძის მონყვეტილია, უჩვეულო მოკლე სიტყვებში იშლება... მას აქვს რაღაც ჯადო, რომლითაც სულ უბრალო ფერადები ნარმტაცად ბრწყინავენ, უბრალო სიტყვები რიტმიულად ცეკვავენ, თითქო „ფერხულს უვლიან ნიავის ველურ სიხალისეში“. ყრუდ დაბადებული იქნება, ვინც იმაში მუსიკას ვერ მოისმენს და საკვირველი ის არი, რომ მუსიკა შინაგანი ბუნებრივად არი გამოწვეული და არა იმ აკრობატიული ლექსის შეხელით, ჩვენში რომ ბევრი ფონს გადის... ზევით ამონაწერი ლექსები ამტკიცებენ ამას, მაგრამ მე არ მომწყინდება მშვენიერი ლექსების ამონერა...

ლამაზი შედარებანი, მეტაფორები გ. ტაბიძის უბრუნებენ ქართულ მწერლობას ბრწყინვალე პერიოდს... უკანასკნელად მწერლობაში შემოიპარა რუსი არმია მელექსეების, რომელნიც კარგს არაფერს უქადიან პოეზიის მომავალს. შოთა დაგვა ვინცდა, აკაკი და ვაჟა ისტორიაა; მართალია, არიან გრიშაშვილი და შანშიაშვილი, მაგრამ ისინი მარტო ხომ ვერ გამოისყიდიან მთელი მწერლობის ცოდვას...

გ. ტაბიძის ლექსებიც მდიდარია პოეტური სახეებით, ამასთან ეს სახეები უშუალოდ განცდილი არიან. შადრევანივით ამოდის, არ არის წიგნით მოწერილი ან ძალით გამოგონებული, ყველას უაღრესად ქართული სული აქვთ.

ამ პატარა ესკიზში ფრთაფარფატა შეხებაც კი მისი პოეზიის მოტივების შეუძლებელია, რომ წერილის მთლიანობა არ დაირღვეს, ისე მრავალმხრივია და ინტიმიურად ღრმა ეს პოეზია. პირველი წიგნის გ. ტაბიძე არ მღერის ჯერ „ქაოსის ხველაზე“. ამისთვის ხმა არ აყვება, მაგრამ მისი გამოჩენა მაინც ბევრის მაჩვენებელია...

იმას აქვს ძლიერი ტემპერამენტი და მხატვრული გულწრფელობა, მისი ლექსი განცდილია და ლამაზი. პოეტის სახელს უკავშირებენ ერთ ცნობილ მიმართულებას, მხოლოდ ეს წიგნი დაწერილია პირობითი პოლიტიკურ და სოციალურ *Sine ira et studio**, რაც მის ღირებულებას ამაღლებს და ააშკარავებს მასში ნამდვილ მხატვარს. გ. ტაბიძეს აქვს მთელი ციკლი რომანტიულ პიესების საქართველოს წარსულიდან, ეს ლექსები ამ წიგნში არ მოხვედრილან, გარდა ერთისა — „სამშობლოში“, რომელიც თითქო შესავალია ამ ციკლისა...

გაზ. „საქართველო“, 1916, № 3-4, 5-6 იანვარი.

პუბლიკაცია მოამზადა ნათია სიხარულიძემ

* „მრისხანებისა და მიკერძობულობის გარეშე“ (ტაციტი)

შინაარსი

ნიგნი-მთლიანობა (თეიმურაზ დოიაშვილი).....	V
გალაკტიონ ტაბიძე. ლექსები.....	1
ვარიანტები და შენიშვნები (ნათია სიხარულიძე).....	193

დამატება:

მეოცე საუკუნის 10-იანი წლების ქართული კრიტიკა გალაკტიონ ტაბიძის ლექსების პირველი ნიგნის შესახებ	260
--	-----